

Országgyűlési Napló

*Dr. Latorcai János, Lezsák Sándor és
Sneider Tamás*
elnöklete alatt

Jegyzők: *Hegedűs Lorántné, Móring József Attila,
Schmuck Erzsébet*

Az ülésnap megnyitása	9023
-----------------------------	------

A Bethlen Gábor Alap 2013. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló; A Bethlen Gábor Alap 2013. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslat együttes általános vitája.....	9023
Potápi Árpád János , a Miniszterelnökség államtitkára, a napirendi pont előadója	9023
Pánczél Károly , a Nemzeti összetartozás bizottságának elnöke, a napirendi pont előadója	9029

Felszólalók:

Pánczél Károly , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	9030
Kiss László , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	9034
Szászfalvi László , a KDNP képviselőcsoportja részéről.....	9039
Szávay István , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	9044
Ikotity István , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	9049
Kiss László (MSZP)	9052
Szávay István (Jobbik).....	9057
Szászfalvi László (KDNP).....	9061
Dr. Vinnai Győző (Fidesz)	9062
Kiss László (MSZP)	9063
Pánczél Károly (Fidesz)	9066
Volner János (Jobbik)	9067
Szászfalvi László (KDNP).....	9069
Szávay István (Jobbik).....	9071
Kiss László (MSZP)	9076
Dr. Vinnai Győző (Fidesz)	9077
Szászfalvi László (KDNP).....	9078
Szávay István (Jobbik).....	9078
Petneházy Attila (Fidesz)	9080
Gúr Nándor (MSZP).....	9080
Potápi Árpád János , a Miniszterelnökség államtitkárának válasza	9081
Pánczél Károly , a Nemzeti összetartozás bizottsága elnökének válasza	9084

Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2013 szóló beszámoló; Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2013. évi tevékenységéről szóló beszámoló elfogadásáról szóló országgyűlési határozati javaslat együttes általános vitája.....	9085
Dr. Székely László , alapvető jogok biztosa, a napirendi pont előadója	9085
Dr. Rubovszky György , az Igazságügyi bizottság előadója, a napirendi pont előadója	9090

Felszólalók:

Giricz Vera nemzetiségi szószóló	9091
Demeter Zoltán , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	9095
Dr. Bárándy Gergely , az MSZP képviselőcsoportja részéről.....	9098
Kepli Lajos , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	9102
Dr. Schiffer András , az LMP képviselőcsoportja részéről.....	9106
Kepli Lajos (Jobbik)	9111
Dr. Schiffer András (LMP).....	9112
Korózs Lajos (MSZP).....	9113
Gúr Nándor (MSZP).....	9115
Teleki László (MSZP).....	9116
Kiss László (MSZP)	9119
Dr. Schiffer András (LMP).....	9120
Vágó Sebestyén (Jobbik)	9121
Gúr Nándor (MSZP).....	9125
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	9129
Bangóné Borbély Ildikó (MSZP)	9134
Kovács Sándor (Fidesz)	9139

Gúr Nándor (MSZP).....	9139
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	9140
Kiss László (MSZP)	9141
Bangóné Borbély Ildikó (MSZP)	9146
Petneházy Attila (Fidesz)	9146
Gúr Nándor (MSZP).....	9147
Demeter Zoltán , az Igazságügyi bizottság előadójának válasza.....	9152

Az Országos Fogytékosságügyi Programról (2015-2025.) szóló országgyűlési határozati javaslat általános vitája	9153
Czibere Károly emberi erőforrások minisztériumi államtitkár, a napirendi pont előadója.....	9154

Felszólalók:

Dr. Tapolczai Gergely , a Fidesz képviselőcsoportja részéről	9160
Korózs Lajos , az MSZP képviselőcsoportja részéről	9164
Vágó Sebestyén , a Jobbik képviselőcsoportja részéről	9168
Dr. Szél Bernadett , az LMP képviselőcsoportja részéről	9173
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)	9178
Kovács Sándor (Fidesz)	9179
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)	9181
Vágó Sebestyén (Jobbik)	9181
Dr. Szél Bernadett (LMP).....	9182
Dr. Lukács László György (Jobbik).....	9183
Kiss László (MSZP)	9188
Petneházy Attila (Fidesz)	9193
Kiss László (MSZP)	9194
Dr. Tapolczai Gergely (Fidesz)	9194
Czibere Károly emberi erőforrások minisztériumi államtitkár válasza.....	9195

Napirenden kívüli felszólalók:

Vágó Sebestyén (Jobbik)	9202
Kiss László (MSZP)	9203

Az ülésnap bezárása	9206
----------------------------------	------

Az ülésen jelen voltak:

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS Miniszterelnökséget vezető minisztériumi államtitkár, DR. RÉPÁSSY RÓBERT igazságügyi minisztériumi államtitkár, CZIBERE KÁROLY emberi erőforrások minisztériumi államtitkár.

Az Országgyűlés tavaszi ülészakájának
14. ülésnapja

2015. március 19-én, csütörtökön
(9.01 óra - Elnök: Sneider Tamás

Jegyzők: Móring József Attila és Schmuck Erzsébet)

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! Elkezdjük mai munkánkat. Az Országgyűlés tavaszi ülészakájának 14. ülésnapját megnyitom. Tájékoztatom önöket, hogy az ülés vezetésében Schmuck Erzsébet és Móring József Attila jegyzők lesznek segítségemre.

Köszöntöm a kedves vendégeinket és mindenkit, aki figyelemmel kíséri a mai munkánkat.

Soron következik a **Bethlen Gábor Alap 2013. évi tevékenységéről és működéséről szóló, a nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli miniszter által benyújtott beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló, a Nemzeti összetartozás bizottsága által benyújtott határozati javaslat együttes általános vitája** a lezárásig. A beszámoló B/802. számon, a határozati javaslat pedig H/3523. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Potápi Árpád János úrnak, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkárának, a beszámoló előterjesztőjének. Ön a szó, államtitkár úr.

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS, a Miniszterelnökség államtitkára, a napirendi pont előadója: Jó reggelt kívánok! Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Hölgyeim és Uraim! Vasárnap ünnepeltük az 1848-as forradalom és szabadságharc 167. évfordulóját. 1848 változást hozott nemcsak a nemzetről való gondolkodásban, de a gazdaságról való gondolkodásban is. Ennek a szemléletváltásnak a legkiemelkedőbb képviselője Széchenyi István volt, aki már 1830-ban megjelent művében, a Hitelben megírta, hogy mi a teendő, ha Magyarország gazdaságát új alapokra akarjuk helyezni. Azt írja: „Semmi sem emelheti fel anyaföldünket, csak agyvelőnk és kezünk.” A magyar kormány az elmúlt években azon dolgozott, hogy megadjon minden támogatást azoknak, akik anyaföldjükön, szülőföldjükön - legyen az a mai Magyarország területén vagy a szomszédos országok magyarok által lakott régióiban - szeretnének eszükkel és kemény munkával boldogulni.

2010, akárcsak 1848, változást hozott a nemzetről való gondolkodásban is, de változást hozott a gazdaságról való gondolkodásban is. Első intézkedésként megadtuk a magyar állampolgárságot nemzettestvéreinknek, hogy a magyar nemzet újra egy lehessen. Ma már 710 ezer külföldi magyar adta be az egyszerűsített honosítás iránti kérelmét, és több mint 670 ezren tették le az állampolgársági esküt. Megteremtettük a nemzeti gazdaságpolitikát, megerősítettük az ország gazdaságát, hogy ezzel egész

nemzetünk erősebb és önbizalommal teli lehessen. Ezen vonalak mentén úgy alakítjuk a nemzetpolitikát s ennek eszközét, a támogatáspolitikát, hogy az szolgálja a nemzet egészét, gyarapodó közösséget formálva a XXI. századi magyarságból.

Az újraalakult Magyar Állandó Értekezlet 2011-ben elfogadta az új nemzetpolitikai stratégiát. A dokumentum elfogadásával a MÁÉRT tagszervezetei megállapodtak az összmagyarság jövője kapcsán lefektetett alapvetések közös, egyeztetett gyakorlati megvalósításában, végrehajtásában. A nemzetpolitikai stratégiai dokumentum a külföldi magyar közösségek gyarapodása érdekében fogalmaz meg célokat, amelyet négy fő területen bont ki: számbeli, szellemi, gazdasági és jogi gyarapodás tekintetében.

Ennek a stratégiának az egyik alappillére volt a támogatáspolitikai gyökeres átalakítása. A Bethlen Gábor Alap egy 2010-es törvény alapján jött létre abból a célból, hogy egységbe fogja a nemzetpolitikai forrásokat és egységes támogatási rendszert működtessen. Az új támogatáspolitikai céljai között szerepel, hogy a külföldi magyarok támogatásában hosszú távú tervezésre van szükség. Ennek megfelelően a középpontba az eseti jellegű támogatások helyett az intézmények támogatása került. Hangsúlyossá vált, hogy az erőforrásokat megfelelően kell összpontosítani, a forrásfelhasználást pedig folyamatosan kell ellenőrizni. Egyszerűbb és átláthatóbb rendszer létrehozására törekedtünk.

Ennek eredményeképpen a korábbiakban alkalmazott regionális döntéshozatali vagy úgynevezett alkuratóriumi rendszert felülírta a Bethlen Gábor Alapról szóló törvény, kijelentve, hogy a BGA forrásai felett egy négytagú bizottság rendelkezik, döntés-előkészítő jogköre pedig a kollégiumnak van.

A bizottság tagjai 2013-ban a nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli miniszter, a kormányzati tevékenység összehangolásáért felelős miniszter által kijelölt személy, az államháztartásért felelős miniszter által kijelölt személy, valamint a nemzetpolitikáért felelős miniszter irányítása alatt álló helyettes államtitkár voltak. Ez mára módosult, a nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár helyett a határon átnyúló beruházások ellenőrzéséért felelős miniszteri biztos lett a bizottság tagja. A bizottság a Magyar Állandó Értekezlet elvi iránymutatásainak figyelembevételével irányítja az alap működését.

A szemléletváltásnak köszönhető az is, hogy megfogalmazódott: a nemzetpolitikára fordított forrásoknak is növekedniük kell. A magyar kormány továbbra is elkötelezett ennek az összegnek a folyamatos növelése mellett. 2013-ban ez az összeg 15,11 milliárd forint volt, ebből 11,5 milliárd forint a Bethlen Gábor Alap támogatásaként jelent meg a költségvetésben. Az alap 2013. évi bevételei az egyéb bevételekkel együtt összesen 15,7 milliárd forintot tettek ki. Ennek kapcsán bátorodom megjegyezni, hogy a kormány az idei évben 17,62 milliárdot költ erre a területre.

Ami a kiadásokat illeti, a Bethlen Gábor Alap a 16 milliárd forintos előirányzatból 15,19 milliárd forintot fordított támogatási célra, 810 millió forint a Bethlen Gábor Alap Zrt. működtetését szolgálta. A központi és regionális pályázatok keretében 600 millió forint került kifizetésre. Ebből 400 millió forint központi, 200 millió forint regionális pályázati felhívás keretében lett meghirdetve. A külföldi magyarok vitalitását mutatja, hogy a központi felhívásra 1907, a regionális felhívásra pedig 2027 darab pályázat érkezett be. A „Szülőföldön magyarul” pályázat során 250 541 magyar iskolába járó gyermek részvételű oktatási-nevelési támogatásban, 2731 felsőoktatásban tanuló pedig hallgatói támogatásban. Nem a Bethlen Gábor Alap hibája, hogy ezeket a támogatásokat végül csökkentett összegben tudtuk csak kifizetni.

Az 1259/2013. számú kormányhatározat az egyenlegjavulás érdekében 500 millió forint megtakarításra kötelezte a Bethlen Gábor Alap bizottságát. Az intézkedés az év második negyedévében még kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat terhére történhetett csak meg. A BGA bizottsága végül úgy döntött, hogy minden meghirdetett támogatási konstrukció megmarad, az oktatási-nevelési támogatás is, azonban csökkentett összeggel került kifizetésre. Az egy főre jutó éves összeget 22 400 forintról 17 200 forintra módosították. *(Közbeszólás az ellenzéki oldalról: Szégyen!)*

A Bethlen Gábor Alap a 2013-as évben 465,3 millió forinttal támogatta a Határtalanul!-programot, amelynek célja, hogy valamennyi közoktatásban tanuló magyar fiatal tanulmányai során legalább egyszer a magyar állam támogatásával eljusson a szomszédos országok magyarlakta területeire. Hiszem, hogy ez a program nagyban szolgálja a Kárpát-medencei kapcsolatok erősödését.

(9.10)

Már említést tettem arról, hogy az új támogatáspolitikában meghatározó szerep jut a hosszú távú szemléletmódnak. Ennek mutatója a nemzeti jelentőségű intézmények és programok, amelyeket a Magyar Állandó Értekezlet iránymutatásai alapján a BGA bizottsága jelölt ki. 2013-ban 53 nemzeti jelentőségű intézményt támogattunk összesen 5,75 milliárd és 118 nemzeti jelentőségű programot 189,1 millió forintból.

Államtitkárságunk kiemelt éves tematikus programjaival a külföldi magyar oktatási intézmények megerősítését állítottuk középpontba. 2012-ben az volt a célunk, hogy felhívjuk a külföldi magyarság figyelmét az anyanyelvű óvodai nevelés fontosságára. 2013-ban a külföldi magyar szülőket igyekeztünk meggyőzni arról, hogy gyermekeiknek magyar nyelvű iskolát válasszanak. Az egész évet átívelő projekt a Bethlen Gábor Alap támogatásával valósult meg.

Az új nemzetpolitikai stratégia azonban nemcsak a külföldi magyarság számbeli és szellemi gyarapodását jelöli meg átfogó célként, hanem a külföldi magyar közösségek jogi gyarapodását is. Ezt hivatott elősegíteni a Dr. Szász Pál tanulmányi ösztöndíj, amelyet 2012-ben alapítottunk, együttműködve a Bethlen Gábor Alappal. Az ösztöndíj célja, hogy jól képzett, a nemzet iránt elkötelezett, a magyar és a többségi állam szerinti szaknyelvet egyaránt ismerő, mindkét országban tapasztalatokat szerzett jogászokkal rendelkezzenek a közösségek. A Budapesti Ügyvédi Kamara vállalta, hogy részt vesz a program szakmai részének megvalósításában, továbbá elvégzi a szakmai feladatok értékelését. Az alapkezelő évente 25 főnek nyújt ösztöndíjat az adott tanév 12 hónapjára. A támogatásban részesülő hallgató munkáját, képzését az adott szakterületen elismert gyakorló ügyvéd, tutor segíti.

Ahogy ez a beszámolóból is kiténik, a BGA forrást biztosít a Magyarság Háza működéséhez. Az intézmény, amelyben a Nemzetpolitikai Államtitkárság is 2014. július óta helyet kap, a pozitív magyarságképet, a nemzeti összetartozást hivatott erősíteni. 2013-ban a BGA 939 millió forinttal támogatta a Magyarság Háza projektet. Ennek keretében jött létre a 2014. október 22-én átadott „Mi, magyarok” kiállítás, amelynek célja, hogy elsősorban a gyerekek, a fiatalok számára átélhető élményekkel közvetítse a nemzeti identitásunkat meghatározó elemeket, a történelmi, kulturális, tudományos értékeket. Örömmel jelenthetem, hogy a megnyitás óta a kiállításnak közel ötezer látogatója volt, és ami nagy eredmény számunkra, hogy ennek az 50 százaléka diák.

Az elvégzett feladatok és a megvalósult programok fényében elmondható, hogy a vizsgált időszakban, tehát 2013-ban jelentős előrelépéseket tettünk a nemzetpolitikai célkitűzések megvalósítása terén. Szeretném kiemelni, hogy mind a bonyolult támogatási rendszer leegyszerűsítése, mind az átláthatóság növelése terén számottevőek az eredmények. Ennek kapcsán szeretném közölni, hogy az Állami Számvevőszék teljes egészében rendben találta a külföldi magyarság támogatásait koordináló Bethlen Gábor Alapkezelő működését a vizsgált 2013. évre vonatkozóan. A jelentés szerint a gazdálkodás megfelelő, pénzügyileg, számvitelileg is kiegyensúlyozott volt.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Úgy gondolom, hogy a mai vita - csakúgy, mint többször már - igazából nemcsak a Bethlen Gábor Alap jelentéséről, hanem általában a magyar nemzetpolitikáról is szól, ezért engedjék meg, hogy néhány szót szóljak az aktualitásokról is.

Biztos vagyok abban, hogy a történelemkönyvek méltán számolnak majd be arról a pillanatról, amikor az Országgyűlés 2010. május 26-án lehetővé tette a magyar nemzet közjogi egységét, egyesítését. Az ekkor módosított állampolgársági törvény eredményeképpen - ahogy azt beszédem elején is jeleztem - eddig összesen 710 ezer külföldi magyar adta

be az egyszerűsített honosítás iránti kérelmét, és több mint 670 ezren tették le az állampolgársági esküt. Hatalmas szám ez, de örömmel számolhatok be arról, hogy az állampolgársági kérelmek most is folyamatosan érkeznek.

Négy év kényszerszünet után, 2010. november 5-én újraindítottuk a Magyar Állandó Értekezletet, így most már évente egyszer összeül a teljes magyar politikum, hogy a minket érintő ügyeket közösen tárgyalhassuk meg. Biztató, hogy a szervezet a legutolsó, 2014. november 20-ai ülésén is egyhangú zárónyilatkozatot fogadott el.

A magyar kormány még egy nagy adósságot törlesztett, amikor 2011. november 17-én megalakította a Magyar Diaszpóra Tanácsot, amely megteremti a diaszpóra magyarságának önálló képviselőt. Ezzel a világ magyarsága elfoglalhatja azt a helyet a nemzetpolitika alakításában, amely őt megilleti. A szervezet zárónyilatkozataiban üdvözli azokat a programokat, amelyeket a kormány a diaszpóra identitásának megőrzése érdekében indított.

A Nemzetpolitikai Államtitkárság kezdeményezéseként 2015 folyamán immár harmadik alkalommal valósul meg a Kőrösi Csoma Sándor-program azzal a céllal, hogy a diaszpóra magyarságát megszólítsa, a nemzeti identitást megerősítse, illetve a diaszpóra közösségi és kulturális életének megszervezését a kiterjedő ösztöndíjasok által segítse és fejlessze. 2013. december 20-án írtuk ki először pályázati felhívásunkat, ami az első nagyszabású program volt a rendszerváltozás óta kifejezetten és kizárólag a diaszpórára irányuló kezdeményezésként. Az ösztöndíjprogram keretében magyarországi fiatalok látogatnak el a diaszpóra közösségeihez, ahol magyarnyelv-órák szervezésével, néptáncoktatással, ünnepi események és kulturális rendezvények szervezésével, cserkészcsapat alapításával, továbbá más közösségépítő tevékenységekkel segítik mindennapi munkájukat, és erősítik a Magyarországhoz való kötődésüket. Idén a program célszágai bővültek, az új helyszínek között szerepel Dánia, Görögország, Olaszország, Portugália és Spanyolország is. Közel egymilliárd forint állt rendelkezésünkre az idei évi program lebonyolítására, mely során - csakúgy, mint tavaly - száz ösztöndíjas kerül kiküldésre.

A program sikere és a pozitív visszajelzések sora indított bennünket arra, hogy a modellt a Kárpát-medence szóránymagyarságára is alkalmazzuk. Március 15-én hirdettük meg a Petőfi Sándor-programot, amely az egykori Monarchia területére terjed ki, érintve Romániát, Ukrajnát, Szerbiát, Horvátországot, Szlovéniát, Ausztriát, Szlovákiát, Csehországot, Bosznia-Hercegovinát, Macedóniát és Lengyelországot. A pályázat keretén belül 50 magyar fiatal kerül majd kiküldésre. A program lebonyolítására 350 millió forint áll rendelkezésünkre.

A diaszpóra fontosságát jelzi az új magyar nemzetpolitikában a Mikes Kelemen-program, amely a diaszpórában fennmaradt magyar hagyatékokról és

tárgyi örökségekről való gondoskodást tűzte ki célul. A nemzetpolitikáért felelős államtitkárság az Országos Széchényi Könyvtárral együttműködve arra vállalkozott, hogy a program segítségével megakadályozza a magyar örökségek elvesztését, és rendezett formában összegyűjtve gondoskodjon azok későbbi hasznosulásáról. Százezer könyvnyi anyag gyűlt össze, amelynek a fele került eddig hazaszállításra.

Idén a Mikes Kelemen-program keretében létrehoztunk egy gyűjteményt a Magyarság Háza közreműködésével, amely megőrzi és bemutatja az értékes magyar hagyatékokat rendszerezve, hogy fennmaradhassanak a jövő generációi számára. A központ feladata lesz a magyar művelődés- és tudománytörténet szempontjából fontos diaszpóragyűjtemények adatbázisban való feldolgozása kutatási célokra, a diaszpórában élőkkel való kapcsolat erősítése, a magyar emigráció történetének bemutatása, állandó és időszakos kiállítások, tudományos és ismeretterjesztő előadások, konferenciák formájában.

(9.20)

Tisztelt Képviselőtársaim! 2010 óta nagyon sok mindent letettünk az asztalra, amelyek a magyar nemzet szimbolikus összetartozását megerősítették. Folytatnunk kell azonban ezt a munkát. Ki kell töltenünk a létrehozott keretet, és valós lépéseket kell tennünk a külföldi magyarság boldogulása érdekében, hogy a határainkon kívül élő magyarok a szülőföldjükön meg tudjanak élni, családot tudjanak alapítani, gyerekeket tudjanak vállalni és nevelni, azoknak jövőképet tudjanak nyújtani. Ez a gazdaságpolitika eszközeinek bevonása nélkül elképzelhetetlen. Ennek értelmében döntöttünk úgy, hogy 2015-öt a külföldi magyar szakképzésnek szenteljük. Ennek részeként valamennyi külföldi magyar régióban a koordináló partnerszervezetek segítségével, az oktatási intézmények és a munkaerőpiac képviselőinek bevonásával elkészülnek a régiók szakképzésének fejlesztésére vonatkozó koncepciók és cselekvési tervek a 2015-2020 közötti időszakra. Az ezen koncepciók mentén összeállított cselekvési tervek megvalósítását támogatjuk a tematikus évünk során.

A koncepciók és a hozzájuk kapcsolódó cselekvési tervek megvalósításának érdekében a magyar kormány érintett tárcáinak képviselői, a Miniszterelnökség Nemzetpolitikai Államtitkársága, a Nemzetgazdasági Minisztérium és a Földművelésügyi Minisztérium, illetve a külföldi magyar koordináló partnerszervezetek együttműködési megállapodást kötnek a külföldi magyar szakképzés fejlesztése érdekében. Ez Kárpátalján már megtörtént, a vajdasági koncepciót pedig éppen a tegnapi napon írtuk alá Magyarokanizsán. A program során tanműhelyek, tangazdaságok fejlesztését támogatjuk, és számos más programelem is megvalósul majd. A magyar kormány segítségével két szakképző intézményt ala-

pítottunk meg eddig. 2014. szeptember 26-án a II. Rákóczi Ferenc Főiskola fenntartásában nyílt egy ilyen intézmény Beregszászban, október 3-án pedig Kolozsvárt a református egyház fenntartásában; mind a kettőt Orbán Viktor miniszterelnök úr nyitotta meg.

Emellett engedjék meg, hogy megemlítem, a Nemzetpolitikai Államtitkárság 100 milliós keretből Kárpát-medencei testvérvárosi programot indít abból a célból, hogy ösztönözze a Kárpát-medencei települések közötti kapcsolatépítést, illetve elősegítse a már meglévő kapcsolatok elmélyítését. A program 100 milliós keretből valósul majd meg, melyből az érintett települések rendezvényeként maximum 2,5 millió forintos összegre pályázhatnak.

Tisztelt Ház! Megalkottuk azokat a jogszabályokat, felállítottuk azokat az intézményeket, amelyek az újraegyesített magyar nemzet összetartozását a gyakorlatban is meg tudják valósítani. Ezek nagyon fontos lépések voltak. Az építmény alapja elkészült, szilárd alapot építettünk. Az építkezést azonban folytatnunk kell, és ehhez kérem a tisztelt Országgyűlés támogatását.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Pánczél Károlynak, a Nemzeti összetartozás bizottsága elnökének, a határozati javaslat előterjesztőjének.

PÁNCZÉL KÁROLY, a Nemzeti összetartozás bizottságának elnöke, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Kedves Vendégek! Az Országgyűlés a 2010. évi CLXXXII. törvénnyel hozta létre a Szülőföld Alap jogutódjaként a Bethlen Gábor Alapot azzal a céllal, hogy támogassa a Magyarország határain kívül élő magyarság szülőföldjén való egyéni és közösségi boldogulását, előmozdítsa az anyaországgal való kapcsolataik ápolását. Az elkülönített állami pénzalapként működő Bethlen Gábor Alap támogatások nyújtásával segíti a határon túli magyarság anyagi és szellemi gyarapodását, nyelvének és kultúrájának megőrzését.

A törvény kimondja, hogy a nemzetpolitikáért felelős miniszter, jelen esetben Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr minden év május 31-ig tájékoztatót készít a kormány számára, és ez alapján a kormány nyújt be előterjesztést az Országgyűlés részére az alap működéséről. A 2013. évről készült beszámoló határidőre elkészült. Ezt azért kell kiemelnem, hiszen most már 2015 márciusát írjuk. Ez a beszámoló 2014-ben határidőre elkészült, de választási év lévén késő ősszel került a Ház elé, és a Házbizottság javaslata alapján az Országgyűlés döntött arról, hogy konkrétan ez a beszámoló nem áll meg a Nemzeti összetartozás bizottságánál, hanem annak vitája itt a parlamentben folytatódik. Ez az indoka ennek a csúszásnak.

Tisztelt Ház! Az Országgyűlés Nemzeti összetartozás bizottsága mint feladat- és hatáskör szerint illetékes bizottság 2015. február 25-én kihelyezett bizottsági ülésen a Magyarság Házában tárgyalta a B/802. számú beszámolót, megvitatta és támogatta annak elfogadását. Mint a bizottság elnökének természetesen kötelességem megemlíteni azt is, hogy a bizottsági vitában elhangzottak ellenzéki kritikák is, amelyek fő gerince leginkább az államtitkár úr által is említett oktatási és nevelési támogatások ügye és annak összege volt, hiszen 2013 májusában született egy kormányhatározat a túlzotthiány-eljárás megszüntetése érdekében, ezért innen az alaptól is 500 millió forint került zárólásra; ennyi egyenlegjavulást írt elő ez a kormányhatározat. Ezért lett csökkentve 22 400 forintról 17 200 forintra ez a támogatás.

Elhangzott még, hogy vizsgálni kellene az oktatási-nevelési támogatások hosszú távú hatását, felméréseket kellene készíteni és különböző hatásvizsgálatokat, illetve a Határtalanul!-program, amely egy nagyon sikeres program, 2013-ban arra adott lehetőséget, hogy egy teljes évfolyam diákjainak mintegy egynegyed része vehessen részt a Határtalanul!-programban. Mára ez a létszám már legalább a duplájára bővült, és a támogató összeg is a duplájára bővült. A cél az, hogy ez egy teljes évfolyamra bővüljön fel a ciklus végére.

Elhangzott az is, hogy lehet-e a nemzeti jelentőségű intézmények listáját bővíteni. Ugyanakkor örvendetesnek tartjuk, hogy a BGA költségvetése a 2013-as költségvetés elfogadásához képest 11,5 milliárd forintról megközelítőleg 16 milliárd forintra nőtt 2013 végére, köszönhetően a rendkívüli kormányzati intézkedések terhére megkapott összegeknek, amelyek többek között a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem vagy éppen a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Főiskola támogatására, infrastruktúrafejlesztésére kerültek.

Magyarország számára a külföldi magyarság érték, ezért áldoz energiát és anyagi forrásokat arra, hogy a külföldi magyar közösségek fennmaradjanak. Úgy gondoljuk, hogy a Bethlen Gábor Alap megfelelően szolgálta ezt a célt.

A bizottság a H/3523. számú, a Bethlen Gábor Alap 2013. évi tevékenységéről és működéséről szóló beszámoló elfogadásáról szóló határozati javaslatot 6 igen és 2 nem szavazat mellett támogatta, és magam is javaslom majd ennek a határozatnak az elfogadását. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Most a képviselői felszólalások következnek, ennek első körében a vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Itt szintén Pánczél Károlynak adom meg a szót, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának.

PÁNCZÉL KÁROLY, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr!

Köszönöm a szót. Az Országgyűlés 2010-ben határozott a Bethlen Gábor Alap létrehozásáról, mely a Szülőföld Alap jogutódjaként támogatja a határainkon kívül élő magyarság szülőföldjén való egyéni és közösségi boldogulását, előmozdítja a Magyarországgal fennálló kapcsolatok ápolását, fejlesztését, valamint erősíti a magyar nemzeti azonosságtudat kialakulását.

A Bethlen Gábor Alap elkülönített állami pénzalapként működik, segítve a határon túli magyarság anyagi és szellemi gyarapodását, kultúrájának, nyelvének megőrzését, valamint az anyaországgal fenn tartott sokoldalú kapcsolatok ápolását. Az alap nyújt továbbá fedezetet a Magyarság Háza működéséhez is, amely a nemzetpolitikai kutatások eredményeinek első számú bemutatótere. Az alap és a négyfős bizottság munkáját és tevékenységét a MÁÉRT, illetve annak szakbizottságai elvi iránymutatásai szerint látja el.

(9.30)

A Bethlen Gábor Alap bizottságának munkáját megkönnyítendő létrejött egy kilencfős kollégium, amelynek tagjait és elnökét a bizottság választja meg. Mindezek mellett a Bethlen Gábor Alapkezelő felel az alap döntéseinek, így a bizottság döntéseinek végrehajtásáért, a támogatások kihelyezéséért, a döntéselőkészítésért, a végrehajtásért és az esetlegesen jogtalanul felhasznált támogatások visszaköveteléséért. Az alapkezelő egy kizárólagos állami tulajdonban lévő, nonprofit gazdasági társasági formában működő társaság.

A Bethlen Gábor Alap 2013. évi működéséről és tevékenységéről szóló tájékoztatót a nemzetpolitikáért felelős miniszter szabályszerűen elkészítette, amelynek alapján a kormány előterjesztést nyújtott be az Országgyűléshez. A 2013. évi költségvetési törvényben mind a bevételi, mind a kiadási előirányzata az alapnak 11 milliárd 572,8 millió forint volt. A kiadási előirányzatoknál nevesítve volt az oktatási-nevelési támogatás kerete 4 milliárd 820 millió forint értékben, valamint a Határtalanul!-program támogatása több mint 465 millió forint értékben. Ekkor még a program kezelése a BGA előirányzata alá tartozott.

Meg kell említenünk a „Magyarság Háza” program támogatását, ami a költségvetési év elején 216 millió forint volt az alapban, ugyanakkor év közben 723 millió forint érkezett még rendkívüli kormányzati intézkedésként a KIM részéről. Ez egy konkrét kiállítás létrehozására irányult. Külön meg kell említenem a „Magyarság Háza” programnál, hogy egy olyan többfunkciós intézmény, amely az egységes magyar nemzet bemutatását, megismertetését tűzte ki céljául. Az intézmény gyűjti és feldolgozza a világban élő magyar közösségekről, személyekről, telje-

sítményekről szóló ismereteket, másrészt tudásközpontként is működik. Feladata korszerű módon bemutatni a magyarság értékeit. A nemzetünk sajátosságait, csak rá jellemző értékeit, hagyományait bemutató kiállítás azóta már létrejött, ahogy államtitkár úr is említette expozéjában. A „Mi, magyarok” című kiállítás 2014 őszén elindult, és azóta is nagy sikerrel látogatott.

Meg kell továbbá említenünk a Bethlen Gábor Alap működésénél a nemzeti jelentőségű intézmények támogatását, amelyre 3,8 milliárd forintot szánt a 2013. évi költségvetés, 1,5 milliárd forintot egyéb támogatásokra különítettek el, ide kell érteni a pályázati keretek között kihelyezett forrásokat, valamint a nemzeti jelentőségű intézménynek nem minősülő, de támogatásra érdemes szervezeteket is. Az alapkezelő költségei 810 millió forintot tettek ki, hasonlóan az azt megelőző bázisévhez. Ez nem érte el akkoriban a 7 százalékot. Ugye, a jogszabály itt 10 százalékot tenne lehetővé.

A költségvetési törvényhez képest a 2013-as évben három főbb szempont befolyásolta lényegesen az alap bevételeit. Először is a KIM nemzetpolitikai tevékenység támogatására szolgáló előirányzatából összesen több mint 3,8 milliárd forint érkezett az alapba. A minisztériumtól minden esetben kormányhatározat által került át összeg a Bethlen Gábor Alaphoz. Abban az évben kilenc ilyen eset fordult elő; kiemelendő a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, valamint a Partiumi Keresztény Egyetem finanszírozása közel 1,4 milliárd forint értékben, a II. Rákóczi Ferenc Főiskola infrastruktúrájának fejlesztése félmilliárd forint értékben, a Bodrogi Magyar Közösség Háza első ütemének megépítése 352 millió forint értékben, valamint a Vajdasági Magyar Nemzeti Tanács programjainak finanszírozása 365 millió forint értékben.

Másodsorban a BGA szerződés által vett át forrást a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságtól, a 150 millió forintos pályázaton beérkező összegből finanszírozták a digitális műsorszórásra történő átváltás gördülékeny lebonyolítását a határon túli régiókban. A pénzösszeg kihelyezése határon túli partnerek segítségével történt. A sikeres programot követően az alap természetesen elszámolt a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság felé.

Harmadrészt érkezett 40 millió forint a rendkívüli kormányzati intézkedések finanszírozására szolgáló keretből a BGA-hoz. Ez a forrás nem a KIM-en keresztül érkezett, és a határon túli regionális civil központok finanszírozását szolgálta.

A fent említett bevételek megváltoztatták tehát a bevételi előirányzatot, így a kiinduláskori 11,5 milliárd forintos előirányzat közel 16 milliárd forintra változott.

A kiadások tekintetében sor került egy 310 millió forintos maradvány felhasználására, így növekedett az összeg, az éves költségvetés összege 16 milliárd forint fölé. Kiadási megtakarításként az alap 650

millió forintot könyvelhetett el, ennek legjelentősebb része, 95 százaléka, amiről államtitkár úr is szólt, a 2013. május 13-án közzétett, a túlzott hiány-eljárás megszüntetése érdekében szükséges intézkedésekről szóló kormányhatározat, amelyben az alap tekintében a kormány 500 millió forintos egyenlegjavulást írt elő. Később ez a kormányhatározat visszavonásra került, így viszont november végén már nem volt lehetőség arra, hogy erre az összegre vonatkozóan kötelezettségvállalásra kerüljön sor.

Meg kell említenünk a nevelési-oktatási támogatás pozitívumait, amelynek keretében 250 ezer fő támogatására került sor. További területeknél megemlítendő a „Magyar kultúráért és oktatásért” felhívás, amelyre 600 millió forint állt rendelkezésre, illetve a Határtalanul!-program, amelynek kezelése ebben az évben volt utoljára a Bethlen Gábor Alapnál, és mint már korábban elmondtam, az erre fordított összeg, 465,3 millió forint volt, amelyből 30 millió forint a Rákóczi Szövetséghez került átutalásra, szintén határokon átvélő diákutaztatás céljaira. A program sikeresen zárult, hiszen 2013-ban közel 400 iskola volt a nyertes pályázók között, több mint 17 ezer diák utazhatott, és 2 ezer kísérőtanár.

A Határtalanul!-programnál, azt gondolom, meg kell említenünk, hogy 2010-ben tekintette át a kormány a szomszédos országokba irányuló iskolai tanulmányi kirándulásokat, cseretáborozásokat, a testvériskolák együttműködését, és a tapasztalatok alapján indította el a Határtalanul!-programot. A cél az, hogy a magyar társadalom magáénak érezze a külhoni magyarságot, velük egy egységes nemzet keretei között azonosulni tudjon. Ebben a legfogékonyabb célcsoport maguk a diákok. Itt elsősorban a 7. évfolyamos diákokra koncentrál a Határtalanul!-program, és a pozitív tapasztalatok így eljutnak a diáktól a szülőig, nagyszülőig. A célunk az, hogy valamennyi magyar fiatal legalább egyszer a magyar állam támogatásával eljusson a szomszéd ország magyar lakta területeire, megéljék és megértsék a nemzeti összetartozást. Feladatunk az a Határtalanul!-programban, hogy ebben a parlamenti ciklusban, a ciklus végére egy teljes évfolyam diáksága lehetőséget kapjon az utazásra. Nyilvánvalóan a 2016-os költségvetés tervezésénél a jelenlegi összeg emelésére van szükség mindehhez.

Tisztelt Ház! A Bethlen Gábor Alap bonyolította le a tárgyévben a Nemzetpolitikai Államtitkárság sikeres tematikus programját, a magyar kisiskolások évét is, amelyre 100 millió forint állt rendelkezésre. Ez, ugye, a külhoni magyar óvodások évét követte, és egy központi motívuma volt a programnak a közösségépítés, illetve ezen a közösségépítésen keresztül az arra való figyelemfelhívás, hogy érdemes a szülőknek a gyermekeiket az óvoda utáni időszakban magyar nyelvű iskolákba íratni. A gyermekek, szülők, pedagógusok közötti közösségépítésre fókuszált a program, hogy növelje az elkötelezettséget a magyar iskolaválasztás mellett.

(9.40)

Lezajlott a programban 2013-ban egy Kárpát-medencei körút is, mintegy 22 helyszínen. A nemzetpolitikával foglalkozó munkatársak, az államtitkárság munkatársai, a programban dolgozók mintegy 5 ezer kisiskoláshoz, valamint szülőkhöz és pedagógusokhoz jutottak el. Volt két nagy központi továbbképzés pedagógusoknak, módszertani csomag készült pedagógusok számára, és ezt eljuttatta a program minden iskolába. Volt egy kisiskolások számára megrendezett vetélkedősorozat is, amelynek keretében 51 iskolába százezer forint értékben egy csodasarok került eljuttatásra, mintegy jutalomként a vetélkedőn való részvételért.

És ami nagyon fontos: ki találkozik sokszor kisgyermekes szülővel? A gyermekorvos. Kárpát-medencei gyermekorvos-találkozó is lett szervezve ebben az évben. Nyilvánvalóan az orvosok is személyes beszélgetés útján tudnak hatni a családokra, a szülőkre, hogy érdemes a határon túli területeken is magyar nyelvű iskolákba íratni a gyermekeiket.

Tisztelt Ház! Szintén eredményesnek mondható a Szász Pál tanulmányi ösztöndíjpályázat, amelynek segítségével a többségi nyelven jogot hallgató külhoni magyar diákok a magyar közösség céljait szolgálva szülőföldjükön segíthetik a diploma megszerzését követően a magyar közösség boldogulását. Ennek összege 50 ezer forint/fő/hó volt a 2013. esztendőben.

Tisztelt Ház! Úgy gondolom, hogy nemzetpolitikai céljainkat a Bethlen Gábor Alap megfelelően szolgálta a 2013. évben. Javaslom a határozati javaslat, a beszámoló elfogadását. Köszönöm a megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Kiss Lászlónak, az MSZP képviselőcsoportja vezérszónokának, aki a pulpitusról mondja el a vezérszónoki felszólalását.

KISS LÁSZLÓ, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Elsőként azt kell mondanom, hogy Potápi államtitkár úrnak nem könnyű a helyzete, mert egy olyan beszámoló van a kormányzati védelmezője, amely egyébként nem az ő államtitkári tevékenységéhez köthető. Ugyanakkor én nagyra értékelem azt, hogy az exozéjában beszélt arról, ami már az ön munkája is, hogy ebben az évben milyen programok indulnak el. Azt hiszem, majd a későbbi évek egyik beszámolójának a vitáján fogjuk tudni ennek az értékelését elvégezni.

Ugyanakkor engedjék meg, hogy megosszam azt a hiányérzetemet is, miszerint jó lenne, ha Semjén miniszter úr is részt venne ebben a vitában, tekintve, hogy akkor nem állna elő az a - szerintem kicsit méltatlan - helyzet, hogy a kritikáimat az államtitkár úrnak kell címezni, miközben adott esetben azt a kritikát az államtitkár úr tevékenysége nem alapozhatja feltétlenül meg ebben.

Mindenképpen fontosnak tartom azt is leszögezni az elején, hogy a Nemzeti összetartozás bizottsága nemcsak ezt a jelentést - az ízlésemhez képest egy kicsit későn -, hanem az Állami Számvevőszék jelentését is vizsgálta a javaslatomra, amelyért köszönettel tartozom mind a bizottság elnökének, mind a bizottság tagjainak, hogy ezt lehetővé tették. Úgy gondolom, hogy a későbbiekben is hasonlóan, ezt a kettőt együtt kell értékelni, mert fontos, hogy ne csak a jelentést, hanem az Állami Számvevőszék véleményét is lássuk ehhez képest.

Azt kell mondanom, hogy az MSZP kicsit más-ként értékeli a Bethlen Gábor Alap tevékenységét. Úgy gondoljuk, hogy számos kudarc jellemzi a Fidesz által a határon túli magyarság támogatására megálmodott Bethlen Gábor Alap munkáját.

Rögtön az alap késedelmes bírósági bejegyzése, majd a határon túli szakértők kizárása a döntés-előkészítésből és a döntéshozatalból, majd az alap első igazgatóságának politikai ellehetetlenítése, majd szélnek eresztése, a pályázati kiírások csúszása, majd ebből fakadóan a támogatások késői kifizetése már az indulás pillanatában is foglalkoztatták a hazai és a határon túli közvéleményt. 2011-12-ben a „Szülőföldön magyarul” oktatási-nevelési támogatások szintén elhúzódó kifizetése, 2013-14-ben pedig ugyanezen támogatások egy részének visszatartása adott témát a hazai és határon túli magyar sajtónak. Az már csak a jéghegy csúcsa, hogy az OTP Bankkal kötött szerződés értelmében minden pályázó csak a bankon keresztül juthatott és juthat hozzá ehhez a támogatáshoz. Csak halkan jegyezném meg, hogy az OTP Banknál kormányzati fellépésre volt szükség ahhoz, hogy a bank munkatársai közé Székelyföldön, Erdélyben magyarokat is felvegyenek, illetve számos más esetben is jelzés érkezett több ellenzéki képviselőtől is, hogy üdvös lenne, ha az OTP Bank székelyföldi, erdélyi fiókjait legalább magyar nyelvű feliratokkal is ellátnák, ha már egy hazai bankról van szó.

További késedelmet és nehézségeket jelentett és jelent a szülők számára az OTP bankos megoldás. Igazából érthetetlen számunkra az, hogy miért csak az OTP Bankkal lehet ezt a szerződést megkötni. Azt, hogy ez mekkora probléma, jól mutatja, hogy a pályázók 80 százaléka postán kérte a támogatást, és csak 20 százalék élt a banki utalás lehetőségével - ez jól jelzi, hogy ez valóban súlyos probléma. További kérdéseket vet fel az a fajta burkolt banki támogatás egy kereskedelmi bank felé, amely számlanyitásra kényszeríti a határon túli pályázókat ebben az irányban.

Több alkalommal elmondtuk, és továbbra is egyértelműen kifogásoljuk, hogy politikai szempontok dominálnak a külföldi magyar támogatások elosztásával kapcsolatban. Úgy tűnik, továbbra sem elsődleges szempont, hogy az egyes pályázó szervezetek valójában milyen érdemi munkát és tevékenységet, a magyar megmaradás szempontjából milyen hasznos munkát végeznek. Négy év távlatából ma

már kimondható, hogy emiatt mondott le testületileg az alap korábbi teljes igazgatósága.

Továbbra sem tartjuk elfogadhatónak, hogy az alap legfőbb döntéshozatali fóruma egy négytagú bizottság, amely csak döntés-előkészítési jogkörrel egy kilencfős kollégiumot bízott meg. A döntően államapparátusi szakemberekből álló kollégium csak a nyílt pályázati kiírására beérkezett pályázatok esetében illetékes, minden más esetben a bizottság dönt. A döntés-előkészítésben illetékes kollégium tagja csak a Magyarország területén lakóhellyel rendelkező szakértő lehet. Ez eltér a korábbi támogatáspolitikai koncepcióktól, mert emiatt nem lehet része a döntés-előkészítésnek határon túli szakértő vagy a MÁÉRT munkájában részt vevő személy. Ezzel gyakorlatilag a helyzet- és terepismerettel rendelkező határon túli szervezeteket kizárták a szakértői munkából. Csak összehasonlításképpen érdemes megemlíteni, hogy az Illyés Közalapítvány esetében például a hét szomszédos országban működő alkuratoriumi szaktestületi rendszeren keresztül közel 300 határon túli szakember véleményezte a beérkezett pályázatokat korábban.

Semjén Zsolt tárca nélküli miniszter egy írásbeli kérdésre adott válaszában azt írta, hogy az új támogatáspolitikai koncepció nem zárja ki a külföldi magyar szervezeteket a döntéshozatalból, hiszen a támogatáspolitikai irányvonalait a Magyar Állandó Értekezlet szabja meg, ahol a teljes magyar politikum képviselővel rendelkezik. Sajnos, nem emlékszünk olyan MÁÉRT-ülésre, ahol napirendi pont lett volna a támogatáspolitikai irányvonalainak évenkénti megvitatása, bár igény lenne rá a külföldi magyar szervezetek részéről is, az MSZP részéről is. Ugyanakkor azt is fontosnak tartom megjegyezni a MÁÉRT kapcsán, hogy számos kritika érte a MÁÉRT-et, pontosabban annak a struktúráját annyiban, amennyiben a MÁÉRT sokszor teljes konszenzussal elfogadott zárónyilatkozatai nem érvényesülnek a jogalkotásban a mindennapok folyamán. Felmerülhet az a kérdés, hogy mi értelme van teljes konszenzusra törekedni, majd azt követően gyakorlatilag nem élni ezzel a konszenzussal.

A források terén is azt lehet mondani, hogy jelentőset a kormány nem alkotott. Bizonyítja ezt az, hogy az alap teljes, 15 milliárdot kicsit meghaladó támogatási keretösszegéből csak 600 millió forintos keret terhére hirdettek meg nyilvános pályázati kiírást - tehát 15 milliárdból 600 millió forintra. Gyakorlatilag ez is tovább forgácsolódik egy 400 milliós központra és 200 milliós regionális pályázati keretre. Ehhez képest az egyedi támogatásokra, a meghívásos pályázatok, a nemzeti jelentőségű intézmények és programok támogatására majdnem 8 milliárd forint ment el.

Továbbra sem tudjuk elfogadni, hogy a beszámoló nyilvános pályázati kiírás keretében tünteti fel a Szász Pál-ösztöndíjprogramot, a „2013 a külföldi magyar kisiskolások évét”, továbbá az oktatás-

nevelés és tankönyv- és taneszköz-támogatásokat is, mivel ezek speciális, azaz csak egy meghatározott pályázati kör számára elérhető támogatási formák, semmiképp nem sorolhatók a külföldi magyar oktatási és kulturális civil szervezet megmaradását szolgáló nyilvános pályázatok közé.

Valóban Pánczél elnök úr kifejtette azt, hogy nagyon sok kritika érkezett az oktatási-nevelési támogatások, illetve a tankönyv- és taneszköz-támogatás kapcsán. Itt fontos megjegyezni, hogy ez a támogatás mind pályázati számban - 250 ezer főnél többen pályáztak -, mind pedig támogatási keretösszegben is a BGA legnagyobb támogatási projektje.

(9.50)

Azonban, amit folyamatosan elmondunk a bizottsági üléseken is, továbbra sem készült semmilyen felmérés, ami az elmúlt 12 év távlatában láttatná, hogy a támogatás mennyiben járult hozzá a tanulmányukat magyar nyelven folytató tanulók, illetve hallgatók létszámának növekedéséhez vagy legalább szinten tartásához. Ezt nem tudjuk. Ebben a bizottsági ülésen számos esetben eszmét cseréltünk, és igazából túl nagy vita nem alakult ki abban, hogy valóban szükség lenne egy ilyen felmérésre, és szükség lenne egy távlati együtt gondolkodásra ebben a kérdésben. Ezúttal is jelzem, hogy tényleg szükség lenne.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes írásbeli kérdésemre adott válasza, amelyben számszerűsíti az elmúlt 12 év pályázóinak számát, illetve a kifizetett összeget, nem minősülhet szerintem sem elemzésnek, ebből ugyanis egyáltalán nem derül ki, hogy az eddigi támogatás mennyiben járult hozzá a tanulmányaikat magyar nyelven folytató tanulók, illetve hallgatók létszámának növekedéséhez vagy legalábbis szinten tartásához. Azért fontos kitérni ezekre a kérdésekre és válaszokra is, hiszen mintegy 25 írásbeli kérdéssel fordultam a BGA-jelentés kapcsán a szaktárcához, és szeretném azokat is kiemelni, amelyekre választ kaptam, ez egy ilyen kérdés volt, és azokra a kérdésekre is rátérni a mai napon, amelyekre nem kaptam választ, hátha most sikerül.

Úgy tűnik, hogy a támogatás kifizetése is jelentős problémát okoz ennek a kormányzatnak. A kedvezménytörvény hatálybalépését követően ugyanis példátlan módon a kormány 2013-ban és 2014-ben is 22 400 forintról 17 200 forintra csökkentette az oktatás-nevelési, valamint a tankönyv- és taneszköz-támogatás egy főre eső összegét. Az oktatás-nevelési, valamint taneszköz- és tankönyvtámogatás pályázati kerete az MSZP-kormányok ideje alatt felülről nyitott előirányzatként működött. Ez azért fontos, mert így láthatjuk, hogy minden pályázó megkapta azt az összeget, amit igényelt, abban az esetben, ha megfelelt a pályázati feltételeknek, és nem fordulhatott elő az, hogy a források hiánya miatt valaki nem vagy

csak kevesebb összeget kapott. Úgy gondolom, amikor rákérdeztem arra, hogy mi az oka, hogy a fennmaradó 5200 forintot nem fizették ki a pályázatokra, akkor a miniszterelnök-helyettes azon válasza, miszerint a BGA bizottsága végül azért döntött amellett, hogy nem fizeti ki a fennmaradt összeget, mert az adminisztrációs és a folyósítási költség nem lett volna arányban a folyósítandó támogatással, nos, ezt a választ egy kicsit cinikusnak, és mondjuk úgy, hogy nem érdemnek tekintem.

Azt is kérdeztem írásbeli kérdésben, hogy mikor fizeti ki a kormányzat ezt a fennmaradó 5200 forintot. Erre az volt a válasz a kormány részéről, hogy a státustörvény nem rögzíti ennek a támogatásnak az összegét, így nem értelmezhető az a kérdés, amelyben a támogatás „hiányzó részét” kérem számon. Az, hogy „hiányzó rész”, az egy érdekes kérdés, ugyanis valóban, a státustörvény ezt az összeget nem nevesíti, azonban a BG Alapkezelő által meghirdetett pályázati felhívás szó szerint az alábbiakat tartalmazza, idézem szó szerint: „nevelési-oktatási, valamint tankönyv- és taneszköz-támogatás 22 400 forintnak megfelelő...” és akkor itt a valutanemek vannak felsorolva. Úgy gondolom, nem jogszerű, bizonyosan nem helyes, ha a BGA bizottság utólag módosítja ezt a pályázati kiírást.

Nem kaptam választ arra az írásbeli kérdésemre sem, hogy megfelelően előkészítettnek és hatékonynak ítélte a kormány a BGA 2013-as központi, illetve regionális pályázati felhívásait. A nyilvános pályázati kiírás keretei között meghirdetett központi és regionális pályázatok nevetségesen kicsi pénzügyi keretere világít rá a beszámoló azon megállapítása is, hogy a rendelkezésre álló keret a beérkezett pályázati igény csupán 7,2 százalékának támogatására volt elegendő. Csak a nagyságrend értékeléséhez érdemes megjegyezni azt, hogy a BGA működéséhez kapcsolódó közvetlen költségek címén 45,4 millió forint került felhasználásra, 34,4 millió forint tranzakciós illeték, 6,1 millió forint számlavezetési díj és 4,8 millió forint devizaátutalási költség. Ezek a tételek néhány országos hatáskörrel működő határon túli civil szervezet éves költségvetését is jelentik. A miniszterelnök-helyettes arról is tájékoztatott, hogy az alpnál jelentkező közvetlen költségek mérséklésére az alapkezelőnek nincs lehetősége, azok kifizetése kötelező, azonban a válaszából nem derül ki, hogy esetlegesen méltányossági alapon kezdeményezte-e ennek mérséklését a BGA. Miért nem kezdeményeztek jogszabály-módosítást például a tranzakciós illeték ügyében?

Néhány szót érdemes ejteni a nemzeti jelentőségű intézmények kapcsán is, ugyanis itt fontos megjegyezni, hogy ez a rendszer valóban kiépült, és nagyon helyes, hogy vannak ilyen intézmények, az azonban kevésbé, hogy a kormányzat nem vette figyelembe a határon túli szervezetek véleményét és az egyes régiókban javaslatot tevő szervezetek választáson bizonyított támogatottságát. Mint ismeretes, az MSZP-

kormány által 2007-ben elindított program több tíz, a legitim határon túli magyar szervezetek által ajánlott kiemelt határon túli intézménynek tette lehetővé a normatív alapú, hosszú távra történő, kiszámítható finanszírozást. A Fidesz 2010-es hatalomra jutása után azonban hangsúlyozta, hogy folytatni és támogatni kívánja ezt a szerintük is hasznos programot, azonban a korábbi nemzeti jelentőségű intézmények mégsem kaptak támogatást. Erdély esetében például az RMDSZ 10 témakörben több mint 126 intézmény támogatására tett javaslatot, ebből azonban csak nagyon keveset látunk viszont a listában, a közel 30 szórványkollégiumból mindössze 3, a 31 magyar ház és kulturális központ közül egyedülként az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület; kutatóintézetek, ösztöndíjprogramok, internetes portálok, illetve kulturális és tudományos folyóiratok közül egy sem kapott támogatást. Színházak, bábszínházak, hivatásos néptáncgyűttesek a nemzeti jelentőségű programba kerültek, amelynek tartalma viszont nem ismert. Kárpátalján a felsőoktatási intézmények közül csak a magyar állam által fenntartott beregszászi főiskola kap támogatást. A legszembetűnőbb, hogy a jelenlegi magyar kormány nem tartja nemzeti jelentőségű intézménynek az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar karát, illetve a Hungarológiai Központot és a Munkácsi Állami Egyetem magyar tagozatát, holott a hangoztatott feltételeknek - például a közösség megmaradása, gyarapodása, a magyar nyelv terjesztése - mindkettő régóta megfelel, a stabil, kiszámítható működésük ugyancsak megkérdőjelezhetetlen. Erre van válasz: Répás Zsuzsanna korábbi helyettes államtitkár szerint egy, az ukrán állam által fenntartott felsőoktatási intézmény nem lehet magyar nemzeti jelentőségű intézmény. Az államtitkár asszony azonban nyilván elfelejtette, hogy a Vajdaságban a szerb állam által fenntartott Újvidéki Egyetem Magyar Nyelvű Tanítóképző Kara nemzeti jelentőségű intézmény lett, és nemcsak működésre, programra, hanem beruházásra is kapott támogatást. De sorolni lehetne még a BGA kapcsán a kritikákat, amelyeket meg is fogok tenni a vita további szakaszában.

Mindezek alapján, azt gondolom, látszik, hogy számos problémát, számos jelzést lehet tenni a BGA-beszámoló kapcsán. Az MSZP ezért aztán nem támogatja a jelentés, a beszámoló elfogadását. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Szászfalvi Lászlónak, a KDNP képviselőcsoportja vezérszónokának.

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ, a KDNP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Magyarország Alaptörvénye az Alapvetések D) cikkében a következőképpen fogalmazza meg a magyar nemzetpolitika fundamentumát: „Magyarország az egységes magyar nemzet eszméjétől vezérelve felelősséget visel a határon kívül élő magyarok

sorsáért, elősegíti közösségeik fennmaradását és fejlődését, támogatja magyarságuk megőrzésére irányuló törekvéseiket, előmozdítja együttműködésüket egymással és Magyarországgal.”

Tisztelt Képviselőtársaim! Az Alaptörvénynek ez a megfogalmazása jelentős mértékben különbözik az azt megelőző alkotmány megfogalmazásához képest, amely azt a szófordulatot használta, hogy „felelősséget érez”. Azt gondolom, ez egy minőségi alkotmányos változást jelentett. Ez az alkotmányos és alaptörvényi fundamentuma a magyar, a magyarországi nemzetpolitikának, és ezt valósította és valósítja meg a kormány 2010 óta. Azt gondolom, nyugodtan kijelenthetjük és megfogalmazhatjuk azt, hogy a 2010. évet követően a magyar kormány paradigmaváltást valósított meg a nemzetpolitika területén. Ennek a paradigmaváltásnak a következményeképpen megvalósulhatott, létrejöhetett a kettős állampolgárság intézménye, ezen keresztül pedig közjogi értelemben nyugodtan mondhatjuk azt, hogy a magyar nemzet újraegyesült, újraindult a MÁÉRT intézményrendszere, és azt gondolom, az egész nemzetpolitikai intézményrendszer tekintetében, ha nem is mondhatjuk azt, hogy teljes mértékben véget ért az intézményrendszer teljes kiépítése, de talán nyugodtan fogalmazhatunk úgy, hogy a nemzetpolitikai intézményrendszer kiteljesítése és teljes kiépítése elindult. Ebbe az új rendszerbe illeszkedett és illeszkedik bele a Bethlen Gábor Alap, illetve ennek az alapnak, alapkezelőnek a működése, tevékenysége, amelyet a Szülőföld Alap jogutódjaként hozott létre a kormány azzal a céllal, hogy támogassa a Magyarország határain kívül élő magyarság szülőföldjén való egyéni és közösségi boldogulását, előmozdítsa a Magyarországgal való kapcsolataik ápolását és fejlesztését, valamint erősítse a magyar nemzeti azonosságtudat kialakulását, megmaradását.

(10.00)

Természetesen, miközben a BGA 2013. évi beszámolójáról vitatkozunk és ezt az előterjesztést tárgyaljuk, tudnunk kell akár pozitív, akár negatív előjellel - ellenzéki képviselőtársaim egy része ezt néha negatív előjellel mondja -, hogy a Bethlen Gábor Alapon kívül is vannak nemzetpolitikai támogatások, egyéb minisztériumi támogatások. Ezek szintén jelentős mértékben bővítik a nemzetpolitikára fordított és fordítandó magyar állami, kormányzati támogatásokat, ezzel szélesíteni és erősíteni a magyar nemzeti közösségek szülőföldön való megmaradását, boldogulását, és nemcsak az egyéni jogaik, hanem a kollektív, közösségi jogaiknak is az érvényesülését és megvalósulását.

Most nem szeretném megismételni, bár nálam is le vannak írva ezek a számok, így megismételhetném, amelyeket előttem többen nagyon részletesen ismertettek a BGA pénzügyi helyzetével, pénzügyi

gazdálkodásával kapcsolatosan, pusztán csak összegzésképpen szeretném jelezni, hogy a beszámolóban nagyon pontosan megfogalmazva, kimutatva az szerepel, hogy az alap 2013. évi bevételei 15,7 milliárd forintot tettek ki, a kiadások 15,3 milliárdot jelentettek, így a kiadási megtakarítás 664 millió, 665,6 millió forint pontosabban. Szeretném megemlíteni, hogy a BGA működésre, működtetésre fordított aránya a költségvetéshez képest 5,2 százalékos mértékű, ami, azt gondolom, mindenféleképpen elfogadható, és a törvényi kereteket nagyon is magasan nem kitöltő arányszámot jelent.

Az államtitkár úr is jelezte és a Nemzeti összetartozás bizottsága meg is tárgyalta az Állami Számvevőszék jelentését, vizsgálatát a beszámolóval kapcsolatosan. Azt gondolom, nyugodtan mondhatjuk tehát az Országgyűlésben, hogy az Országgyűlés pénzügyi ellenőrző szervezete, az Állami Számvevőszék a jelentésében a BGA gazdálkodását, pénzügyi beszámolóját teljes mértékben transzparensnek és elfogadhatónak tartotta. Tehát úgy gondolom, úgy érzem, hogy magának a pénzügyi működésnek, a pénzügyi beszámolónak a része fölött nyilvánvalóan nem lehet és nem kell vitát folytatnunk.

Az egy másik kérdés természetesen, hogy a különböző szakmai programok és a szakmai programok megvalósulása felett lehet és kell vitáznunk. Nagyon röviden hadd említsek meg én is néhány fontos szakmai programot, és azt gondolom, hogy ez mindenféleképpen a nemzetpolitikai támogatásaink jelentős részét képezi. Így az oktatási-nevelési támogatás, amely több mint 4,4 milliárd forintos támogatást jelentett a 2013. esztendőben.

A Határtalanul!-programról szintén beszéltek többen. Azt gondolom, hogy jelentős mértékű pozitív változás történt az elmúlt esztendőkből, hiszen, ha jól emlékszem, körülbelül háromszorosára emelkedett 2015. évig a Határtalanul!-program. Nem utolsó szempont, hogy 2013-ban majd' 400 pályázaton keresztül 17 ezer diák vehetett részt ezekben a programokban, és több mint 2 ezer tanár volt jelen ezeken a programokon. Azt gondolom, hogy ez nagyon-nagyon pozitív változás, és azóta ez, hála istennek, folyamatosan növekszik, reményeink szerint el tudjuk érni azt a kitűzött célt, hogy minden magyar általános iskolás gyermek eljusson a határon túli magyar nemzeti közösségeinkhez az iskolai évek alatt állami támogatással.

Szeretném kiemelni én magam is a központi és regionális pályázatokat, amelyek lezajlottak 2013-ban is, illetve ezen belül a „Magyar kultúráért és oktatásért” pályázat felhívásait, amint ez meg volt említve már, 400+200 millió forintos keretösszegben zajlott le. Ezenkívül én magam is szeretném aláhúzni és kiemelni az egyedi támogatásokat, illetve meghívásos pályázatokat. Ezek jelentős mértékben növelték a nemzetpolitikára fordított és fordítható összegeket. Az államtitkár úr kiemelte azt a kitűzött kormányzati célt, amely szerintem rendkívül fon-

tos - bár nem szeretnék belemenni, de nyilván majd a kétpercesekben, illetve a vitában elő fognak jönni azok a szempontok, hogy a szocialista kormányzat nyolc esztendeje alatt milyen nemzetpolitika folyt és milyen nemzetpolitikai támogatások voltak -, miszerint az elmúlt években, ezen belül a 2013. esztendőben is jelentős mértékű koncentráció zajlott a tekintetben, hogy a nemzetpolitikailag kiemelt és jelentős intézményeknek a kiszámítható és stabil finanszírozását teremtsük meg.

Azzal természetesen egyetérték, hogy nagyon jó lenne, ha ez még nagyobb keretösszegben történhetne meg. Erre törekednünk kell természetesen az elkövetkezendő időszakban. Nagyon jó lenne, ha sokkal stabilabbá tudna válni ez a finanszírozási rendszer. Azt gondolom, hogy ez egy feladat mindannyiunk előtt, nemcsak a BGA mint végrehajtó szervezet előtt természetesen, hanem a kormányzat, illetve az Országgyűlés számára is ez egy folyamatosan megvalósítandó célkitűzés és felelősség. Így a nemzeti jelentőségű intézmények és programok támogatására 5,7 milliárd forint került felhasználásra, illetve az egyedi támogatási kérelmek alapján nyújtott támogatások, amelyek oktatási intézmények támogatására, így felsőoktatási intézmények támogatására, szórványoktatás, kollégiumok, bentlakásos közoktatási-köznevelési intézmények támogatására, ezen túlmenően egyházi intézmények támogatására, kulturális programok és rendezvények támogatására, jogvédő, közösségépítő, kisebbségvédelmi tevékenység támogatására, valamint civil kezdeményezések segítésére, támogatására és beruházások, fejlesztések támogatására fordítottak. Azt gondolom, hogy ez egy jelentős mértékű változást jelent az elmúlt években az azt megelőző kormányzati ciklusokhoz képest a nemzetpolitikai támogatás területén.

Néhány ilyen kiemelt programot hadd említsek meg, hiszen azt gondolom, hogy ez mindannyiunk számára egy nagyon-nagyon fontos terület, így a Magyar Nemzeti Tanács felsőoktatási ösztöndíj programjának a támogatása a Vajdaságban; szintén a Vajdaságban a Szórvány Közalapítvány működésének és az Emmaus Kollégium bővítési munkálatainak a támogatása; a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolának a kiszámítható, stabil támogatása - tudjuk, hogy azóta a felújítás is megtörtént. Rendkívül fontos a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet támogatása, amely érdekes módon a szocialisták időszakában egyáltalán nem történt meg. Jelentős mértékben növekedett a támogatás a Sapientia Alapítvány tekintetében, egyrészt a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, másrészt a Partiumi Keresztény Egyetem tekintetében. Szeretném azt is megjegyezni, hogy a Partiumi Keresztény Egyetem működését egyáltalán nem támogatta a szocialista-SZDSZ-es liberális kormány. Azt gondolom, hogy itt is egy jelentős minőségbeli változás történt. Vagy akár említhetném a Pro Civis Polgári Társulás működési költségeinek támogatását a Felvidéken, a

mezőségi Téka Szórványkollégium támogatását Erdélyben, és rendkívül örülök annak, hogy a kormány, a kormányunk végre a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium támogatását is jelen esetben, 2013-ban 75 millió forinttal tudta támogatni. Szeretném jelezni Kiss László képviselőtársamnak csak jelzéseképpen, nem nagy vitát nyitva ezzel, hogy a szocialisták nyolc esztendeje alatt legalább három költségvetésben nyújtottam be módosító indítványt a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium támogatására vonatkozóan, de egyetlenegyszer semmiféle befogadás nem történt.

(10.10)

Az még engem nem is zavart volna, hogy nem fogadják be az én módosítomat, de ha az akkori kormányzat aktívan támogatta volna a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégiumot, akár annak a működését, akár annak - nyilván tudja és ismeri képviselőtársam, hogy milyen állapotok uralkodtak ott az enyedi kollégiumban - a felújítását, akkor én magam ezt egy piros pontként el tudtam volna fogadni, vagy azzal tudtam volna díjazni még a szocialista kormány tevékenysége területén is.

Csángó oktatási program támogatása: szintén egy kiemelt egyedi támogatás volt 2013-ban. Illetve az imént említett területeken - nem ismételném meg ezeket a területeket - a meghívásos nemzeti jelentőségű programokra történt támogatások is, azt gondolom, hogy mindenféleképpen kiemelendők és aláhúzendők.

Szeretném végezetül a Magyarság Házára irányítani figyelmünket, amelynek a programstratégiája az értékmentés, értékkeremtés és találkozások jegyében fogalmazódott meg, többek között a 2013. esztendőben is a Magyarság Házának a kialakítása, átalakítása, felújítása és ennek a programstratégiának az infrastrukturális háttere megteremtése zajlott a finanszírozás tekintetében is. És azt gondolom, hogy amikor ott a kihelyezett bizottsági ülésen együtt is megtekinthettük ezt a házat, illetve ezt a kiállítást, mindannyian pozitívan értékeltük a kormányzati erőfeszítéseket a Magyarság Házának a működtetése területén.

Tisztelt Képviselőtársaim! Mindezek alapján, az ismertetett szakmai beszámoló alapján, illetve az Állami Számvevőszék érintett jelentése alapján a Kereszténydemokrata Néppárt támogatja ennek a beszámolónak az elfogadását, erre biztat minden frakciót, és kérem, hogy az elkövetkezendő időszakban is segítsük és támogassuk a Nemzetpolitikai Államtitkárság, illetve a BGA, a Bethlen Gábor Alap kiszámítható és stabil működését.

Köszönöm szépen a Bethlen Gábor Alap munkatársainak az eddigi erőfeszítéseit és munkálkodását. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok sorából. - Fuzik János tapsol.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Szávay Istvának, a Jobbik képviselőcsoportja vezérszónokának, aki a pulpitusról mondja el vezérszónoki felszólalását.

SZÁVAY ISTVÁN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! Államtitkár Úr! Kedves Vendégeink! Harmadik alkalommal fekszik előttünk a Bethlen Gábor Alap működéséről szóló beszámoló, amit már a korábbiakhoz képest is rendkívül későn, mintegy másfél év távlatából tárgyalunk, úgy, hogy már lassan a 2014-es beszámoló lenne az aktuális. Nagyon nem jó ez így, hogy ebben az évben ismét ilyen késéseket szenvedtünk. Mint ahogy nagyon nem jó az sem, de már megszoktuk, hogy a Bethlen Gábor Alap tárgyalásáról - mint ahogy egyébként szinte minden más, külföldi magyarokat érintő ügy tárgyalásáról - hiányzik a nemzetpolitikáért felelős tárca nélküli miniszter.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Tisztelt Államtitkár Úr! Önök 2010-ben gyökeres nemzetpolitikai változást ígértek a külföldi magyarság ügyeinek hatékony és sikeres képviselésében, mind az elszakított nemzetrészek támogatásának növelésében, azok elosztásában és szakmai alapokra helyezésében. Bár Répás Zsuzsanna dicstelenül, ám megérdemelten letűnt korszakához képest érzünk némi pozitív változást, nagy várakozásaink az eddigiek okán sajnos nincsenek. Kicsivel persze mintha kevesebbszer hallanánk a stratégiai partnerség és a jószomszédi viszony mantráját, amitől már külföldön is szinte mindenkinek borsódzik a háta, ugyanakkor, tisztelt hölgyeim és uraim, Kárpátaljáról most is magyarok százait próbálják elvinni egy olyan háborúba, amihez egyetlen ukrain nemzetiségnek sincsen köze, és félok, hogy a sorozások elől elmenekülők nagy száma miatt a nyári idénymunkákra gyakorlatilag kiürülnek a magyarok települések, miközben a helyükre folyamatosan telepít ukránokat a nemzetiségeit gyűlölő kijeji junta kormány.

Erdélyben a román hatóságok, itthon a Magyar Labdarúgó Szövetség üldözi továbbra is nagy erővel a székely zászlót és a területi autonómiát, betiltja a székely szabadság napját, megszünteti a magyar nyelvű gyógyszerképzést, eközben külföldön azt kommunikálja, hogy Romániában nincs magyar kérdés, ott a magyaroknak semmi problémájuk nincsen.

Önök Románia után úgy készülnek beengedni Szerbiát is az Európai Unióba, hogy nem szabják feltételül legalább egy koszovói szerb típusú délvidéki magyar autonómia létrehozását, talán soha vissza nem térő lehetőséget szalasztva el ezzel.

A Felvidéken eközben jogszabály-módosítással tették lehetővé a külföldön lakóhellyel rendelkező szlovákok számára az állampolgárságuk visszaszerzését, ez azonban egyáltalán nem érinti a felvidéki magyar közösséget, amelynek tagjai így továbbra is csak elenyésző számban merik kérvényezni a magyar állampolgárságot. Önök, tisztelt fideszes képviselő-

társaim, tisztelt államtitkár úr, öt éve nem tudnak ezzel a kérdéssel mit kezdeni.

2010-ben azt ígérték, hogy növelni fogják a nemzetpolitikai célú támogatásokat, ezzel párhuzamosan pedig azért hozták létre a Bethlen Gábor Alapot, hogy a megnövelt támogatások átláthatóbb módon jussanak el oda, ahol a külföldi magyarság megmaradása szempontjából a legoptimálisabban tudnak hasznosulni. Egyik sem sikerült. Évek óta mondom - és most már egyébként Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója is elismerte egy interjújában -, hogy a kormány mindössze az állami költségvetés 1 ezrelékét, minden ezredik költségvetési forintot fordítja a nemzet egynegyedére, kevesebbet, tisztelt képviselőtársaim, mint amennyit a briteknek fizetünk mi, magyarok mezőgazdasági korrekció címén, ráadásul ezt a keveset is politikai alapon és teljesen átláthatatlanul osztogatja a kormány, BGA-n belül és kívül egyaránt.

Kezdjük is akkor mindjárt a nemzetpolitikai célú támogatások átláthatóságával. Ez az Állami Számvevőszék 2013-as költségvetés végrehajtásának ellenőrzéséről szóló jelentése szerint tovább romlott, a BGA-n kívül ugyanis a 2012-es háromhoz képest immár hat különböző költségvetési fejezetben voltak szétszórva e pénzek. Nyilván ennek is van oka, hiszen azt nehéz ellenőrizni, hogy végül is mennyit és főként, hova, kinek ad a kormány. Önök ugyanis rendszeresen trükköznek azzal, hogy kormányrendeletekkel pénzeket utalgatnak önök számára kedves intézményeknek vagy programoknak. Félreértés ne essék, természetesen nem azzal van gond, hogy adott esetben a tervezettnél több pénz jut nemzetpolitikai támogatásokra vagy külföldi magyar oktatási intézményekre, hanem hogy tökéletesen szembemegy az önök által meghirdetett, a nemzetpolitikai támogatások BGA-n belüli egységes kezelésére és az átláthatóságra vonatkozó magasztos alapelvekkel.

E támogatások szétszabdolásából fakadó átláthatatlanság eredménye többek között az, hogy a Kőrösi Csoma Sándor-programról egy sor sincs a beszámolóban, mivelhogy ez a nemzetpolitikai államtitkársághoz tartozik közvetlenül. Mi örültünk neki - választási programunkban is szerepelt már 2010-ben egyébként egy ilyen profilú kezdeményezés, támogattuk is ennek a megvalósítását -, de nagyon nem értjük, hogy miért nem integrálták akkor ezt is akár a BGA-ba, és azt sem értjük, hogy miért zömében Rétvári Bencéhez és az általa korábban vezetett Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetséghez meg a Fidelitashoz kötődő káderek nyerik el döntően ezeket az ösztöndíjakat.

Potápi államtitkár úr egy NÖB-ülésemre korábban, hogy ez a program a diaszpóra támogatását is magában foglalja, viszont akkor meg még nagyobb az átláthatatlanság, hiszen konkrét adat csak az ösztöndíjasok különféle juttatásairól van. Azt javasoltuk, azt javasoljuk most is, hogy a jövőben a Kőrösi Csoma Sándor-program és a most

induló - egyelőre kiváló kezdeményezésnek tűnő - Petőfi Sándor-program is kerüljön a BGA-hoz, és legyen átlátható, hogy mire mennek el ezek a pénzek, hiszen mindkettő fontos és előremutató kezdeményezés, vagy az lenne.

A nemzetpolitikai támogatások rendszeréhez hasonlóan átláthatatlan és visszás a Bethlen Gábor Alap működése és pályázati rendszere is. Többször jeleztem, most is megteszem: botrányosnak tartjuk, hogy a beérkező pályázatok elbírálását kizárólag kormányzati tisztségviselőkből álló bizottság által, a szakmai szempontok teljes mellőzésével, politikai alapon kinevezett kollégium végzi. Ez a rendszer jelenlegi formájában kizárólag a Fidesz külföldi holdudvarának életben tartását szolgálja, úgy, hogy nemcsak a döntéshozatalból, hanem az arra való rálátásból is hermetikusan kizárja a Magyar Állandó Értekezlet tagjait. Potápi államtitkár úr ígéretet tett korábban arra, hogy bevonják majd a döntéshozatalba a MÁÉRT-tagokat, szurkolok neki, hogy sikerüljön keresztülvinni ezt a szándékát a kormányán. Ugyanakkor azt is remélem, hogy a MÁÉRT-tagokba nemcsak a külföldi vazallusaikat értik bele, hanem példának okáért a hazai ellenzéki pártokat is.

Azt is visszásnak tartjuk, hogy a Bethlen Gábor Alap rendelkezésre álló, egyébként rendkívül szűkös források 95 százalékát nem nyílt pályázaton osztják ki, hanem különféle egyéb jogcímenek, pályáztatás nélkül. Így jut például rögtön 6 milliárd forint, a BGA költségvetési támogatásának fele a nemzeti jelentőségű intézményekhez. A Jobbik annak idején támogatta és helyesnek tartotta, hogy legyenek olyan intézmények a Kárpát-medencében, amelyek kiemelt munkáját a helyi magyarság megmaradásáért a magyar állam azzal honorálja, hogy normatív támogatást biztosít számukra a tervezhető, biztonságos működés érdekében.

(10.20)

Csak hogy természetesen ezt is sikerült önöknek teljesen kiforgatniuk, a nemzeti jelentőségű intézmények listájára ugyanis szinte kizárólag saját potentátjait hajlandóak felvenni. Nem ápol önökkel jó kapcsolatot, tehát nem lehet nemzeti jelentőségű intézmény például Kárpátalja egyik legpatinásabb, legjobb tanulmányi eredményeket felmutató színmagyar középiskolája, a Bethlen Gábor Gimnázium, sőt a legújabb hírek szerint egyébként az önök kárpátaljai szövetségesei az iskola megszüntetésére és benyelésére készülnek; mint ahogy egyébként nem lehet nemzeti jelentőségű a már említett ungvári egyetem magyar kara sem. Így működik tehát a nemzeti összetartozás, így működik a nemzeti együttműködés rendszere külföldön.

Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr két éve van hazugságban azzal kapcsolatban, hogy az ellenzéki pártok kapnak-e javaslatlételi - nem dönté-

si, javaslattételi - lehetőséget, jogot a lista összeállításakor. Ezt a Magyar Állandó Értekezleten két évvel ezelőtt nyilvánosan megígérte, azóta meg már vagy tucatszor letagadta. Ennyit ér Magyarország miniszterelnök-helyettesének szava.

A miniszterelnök-helyettes úr háritása persze annak fényében érthető, hogy az adatok világosan mutatják a kormányhoz közel álló külhoni magyar pártok által javasolt intézmények és szervezetek egyértelmű túlsúlyát. Példának okáért Kárpátaljáról tíz, KMKSZ által javasolt szervezet lett nemzeti jelentőségű, ezzel szemben csupán kettő UMDSZ-hez kötődő. Erdélyben a hat, Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács által jelölt intézménnyel szemben két RMDSZ-es áll, ami elég furcsa azért a két szervezet politika súlyához képest, főleg annak fényében, hogy az elutasítottak körében négy RMDSZ és kettő EMNT által javasolt intézmény van; erről persze a beszámoló nyilván nem tesz említést.

Régóta szorgalmazza a Jobbik az oktatás-nevelési, illetve a tankönyv- és taneszköz-támogatás növelését is. Kiszámítottuk, hogy ennek arányosan - mivel 2001 óta ennek az összege nem növekedett -, inflációval megnövelt összege mára 44 500 forint lenne, tisztelt kormánypárti képviselőtársaim. A legvadabb rémálmainkban sem gondoltuk volna, hogy 2013-ban önök az emelés helyett 17 200 forintra fogják csökkenteni ennek a támogatásnak az összegét. Ez szégyen és az önök szégyene. Ja, és szégyene azoknak a határon túli magyar szervezeteknek is, akiknek egy szava nincsen ebben a kérdésben, mert meg vannak félemlítve, rövid pórázon vannak tartva. Egyetlenegy határon túli magyar szervezet nem emelte fel az általuk képviselt magyarság érdekében a szavát, és nem tiltakozott az ellen, hogy önök a rossz gazdaságpolitikájukat a külhoni magyar családokon verik le.

Nem értjük, hogy ha már a BGA-nál is egyenlegjavulást kellett elérni, akkor miért pont a külhoni magyar családokat sarcolták meg, hiszen például az irreálisan magas, majdnem egymilliárdos BGA-s működési költséget is csökkenthették volna. Arról nem is beszélve, hogy az 500 millió forintra vonatkozó egyenlegjavulást a kormány október 8-án feloldotta, ráadásul az Állami Számvevőszék BGA-költségeket vizsgáló, nemrég kiadott jelentéséből is világos, hogy az alap 2013. december 31-én még 665 millió forinttal rendelkezett. Felháborítónak tartjuk, hogy miért nem fizették ki a hiányzó támogatásnak legalább egy részét ebből a pénzből; úgy, hogy korábban egyébként égre-földre esküdöztek, itt a parlamentben is megígérte, hogy ezt a hiányzó összeget ki fogják fizetni. 5200 forintról van szó. Az elvont támogatások, tisztelt hölgyeim és uraim, egy kétgyermekes család esetében Kárpátalján elérik az ottani egyhavi fizetésnek az összegét. Ezt az összeget pedig önök elvették ezektől a magyar családoktól. Szégyelljék magukat! *(Egy, üléstermen kívül tartózkodó képviselő telefonja hívást jelez.)*

De más probléma is van természetesen az oktatás-nevelési támogatásokkal a felháborító csökkentés mellett is, azon túl is: a kedvezményezettek tavalyelőtt és egyébként tavaly is csak jelentős kéréssel kapták meg az elnyert összeget. Nyilván erről sem szól a beszámoló; mint ahogyan arról sem, hogy a támogatások Kelet-Felvidéken vagy Délvidéken, de másutt is az egyre inkább magyarul nem vagy alig beszélő, antiszociális cigány gyerekek szüleinek zsebében landolnak, a magyar gyerekeket meg átíratják a szerb meg a szlovák iskolába.

Ezért a Jobbik régóta szorgalmazta az oktatás-nevelési támogatások ilyen szempontú áttekintését is. Potápi államtitkár úr erre egy bizottsági ülésen egyébként ígéretet is tett, azóta hivatalosan semmi nem történt, illetve annyit tudunk egy írásbeli kérdés alapján, hogy az egyeztetések a rendszer átalakításáról jelenleg is zajlanak; ezek szerint az ellenzéki pártok teljes kizárásával, jó szokásuk szerint. Csak remélni tudom, hogy a kormány nem egy kész javaslatot készül majd ez ügyben is áttolni a parlamenten, a sokat pufogatott nemzetpolitikai konszenzus elárulásával vádolva majd mindenkit, akinek ellenvetése vagy változtatási szándéka lenne.

Röviden: mindössze egyetlen oldalban intézi el a beszámoló a Határtalanul!-programot, szót sem ejtve arról, hogy Semjén miniszterelnök-helyettes úr többször megígérte, hogy 2014-re egy teljes évfolyamnyi diák fog külhonba kirándulni állami támogatással. Ezzel szemben továbbra is mindössze 11 400 fő kirándulására van elég pénz vagy volt elég pénz. A programra előirányzott összeget tehát a többszörösére kellene emelni ahhoz, hogy az ígéreteknek megfelelően minden magyar gyermek legalább egyszer megérezhesse ilyen formában is a nemzeti összetartozás nagyszerű érzését. *(A telefon ismét hívást jelez.)*

Óriási a forráshiány a nyílt pályázatoknál is, a beérkezett mintegy kétezer pályázat alig 30 százalékát sikerült támogatásban részesíteni. Az idejutó, mindenki által szabadon megpályázható 400 plusz 200, azaz 600 millió forint - *(Szászfalvi László szétkapcsolja képviselőtársa telefonján a hívást.)* örülök, hogy sikerült felvenni a telefont - egyébként a Bethlen Gábor Alap által osztott keretnek mindössze 5 százaléka, és még itt is szinte kizárólag csak a kormánynak kedves szervezetek nyerhetnek.

Csak egy kisebb régiót nézve szemléltessük példaként a Drávaszöveget! A HMDK köztudottan szereti önöket meg önök is őket, nyertek is rögtön húsz pályázatot, miközben a Magyar Egyesületek Szövetsége részéről egyetlen nyertes pályázat akadt, és tizenötöt elutasítottak. Az ilyen fokú eltérés durva politikai elfogultságról árulkodik.

Végül, de nem utolsósorban e keretek között is fájó hiányra szeretném felhívni a figyelmet. A beszámoló ugyanis egyáltalán nem foglalkozik a BGA keretei között létrejött Nemzetpolitikai Kutatóintézet 2013-as munkájával. Ez az intézet egyébként a Szász

Jenő pénznyelő kamuintézetével, a mangalicafesztívalt, mikulásünnepséget meg focikupát szervező Nemzetstratégiai Kutatóintézettel szemben legalább csinál is egyébként valamit, meg azt, ami a dolga lenne. Hozzáteve, hogy 2013-ban egyébként csak kizárólag Fideszhez közel állókat hívott meg a rendezvényeire, kizárva ezzel az érdemi nemzetpolitikai viták lehetőségét, és gyakorlatilag teljes érdektelenségbe fullasztva az általa szervezett szakmai programokat. Ezeket a találkozókat nem közpénzből kellene fizetni, hanem fizesse ki a Fidesz pártalapítványa.

Tisztelt Képviselőtársaim! Összefoglalva: önök 2010-ben gyökeres nemzetpolitikai változást ígérték, ezzel szemben sem megnövelni, sem átláthatóvá tenni nem sikerült a támogatási rendszert. Reálértéken évek óta csökken a külföldi magyar közösségeknek szánt támogatások volumene, 2013 óta azonban már nominálértéken is, önök ugyanis a külföldi magyar családokat büntették a rossz gazdaságpolitikájukból következő megszorítások miatt, és egynegyedét vették el az oktatás-nevelési támogatásnak. A fájóan kevés támogatás 99 százalékát ráadásul kizárólag külföldi haverjaik viszik el, ráadásul nagyrészt pályázat nélkül. Önök lelkiismeret-furdalás nélkül használják fel ezeket a pénzeket arra, hogy kinyírják a Fidesszel szemben kritikus vagy pusztán önöknek nem tetsző, ám ettől még nemzetpolitikai jelentőséggel bíró intézményeket, szervezeteket és programokat. A Jobbik szerint radikálisan, a jelenlegi többszörösére kellene emelni a nyíltan megpályázható támogatási összegek nagyságát, és azok kiosztását politikai helyett sürgősen szakmai alapokra kellene helyezni, egyedüli zsinórmértékké téve a külföldi magyar megmaradás érdekében végzett tevékenységet.

Kormányra kerülve minden túlszámlázást, minden pénzlenyúlást, minden bújtatott párttámogatást fel fogunk tární. A Jobbik már csak néhány százalékra van a Fidesztől. Készüljenek, mert minden fillérrel el lesznek számoltatva a BGA-nál is, meg külföldön is, Budapesten is, Beregszászon is, Pozsonyban is! Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Most megadom a szót Ikotity István-nak, az LMP képviselőcsoportja vezérszónokának.

IKOTITY ISTVÁN, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Már a Lehet Más a Politika alapításakor is egyértelmű volt, és tettekből, választási programjainkban is megnyilvánult az, hogy szolidárisak vagyunk a külföldi magyarokkal, támogatjuk a határon túli nemzeti közösségek önrendelkezését, partnerként tekintünk a magyar kisebbségi szervezetekre, és fontosnak tartjuk a véleményüket a stratégiai döntések előkészítésekor. Ahogy a szomszéd államok kormányaitól is elvárható, hogy biztosítsák az önrendelkezéshez való jogot, ugyanúgy a magyar kormánytól is megköveteljük azt.

Éppen ezért nem tudjuk elfogadni a Bethlen Gábor Alap beszámolóját, abból ugyanis világosan látszik, hogy az Orbán-kormány számára a határon túli magyarok éppúgy nem partnerek, mint a határon belül élők. A beszámoló annak szomorú lenyomata, hogyan akar nekik diktálni a Fidesz-KDNP. Önök, tisztelt kormányoldal, Budapestről akarják megmondani a határon túli magyaroknak, hogyan éljenek, mit gondoljanak a világról, hogyan szervezzék saját életüket, közösségeiket. Ez egy tévút, fogalmilag kizárt ugyanis, hogy érdeke volna a magyarságnak, hogy egyetlen szűk kör átláthatatlanul, önkényesen osztogasson kegyeket és juttatásokat. A határon túli magyarság éppen annyira sokszínű, mint az anyaországi; a jelek szerint ezt a Fidesz-kormány nemigen tudja elfogadni.

A Lehet Más a Politika ezzel szemben valódi partnerséget kínál a határon túli magyaroknak; ők és csak ők tudják meghatározni, hogy mi a fontos nekik, mi a jó nekik, miben van segítségre szükségük Magyarországtól.

(10.30)

Egy cselekvőképes Magyarország, amely nincs elszigetelődve, és nemzetközi tekintéllyel bír, nemcsak válaszlépéseket ad és adhat, hanem kezdeményezően léphet fel a magyar nemzetiségi kisebbségek önrendelkezési formáinak elősegítésében. Sajnos ennek a feltételei jelenleg igencsak korlátozottak, de minden jel arra mutat, hogy a valódi önrendelkezés a kormány számára alapvetően idegen gondolat. A határon túli magyarokban önök legfeljebb vagy leginkább potenciális szavazókat, szavazatokat látnak.

A nemzetstratégia kidolgozásakor az anyaország kötelessége a nemzetrészek fejlődésére és érdekeire különös figyelmet fordítani. A nemzetrészeknek joguk van az önállóságukhoz, saját stratégia kialakításához és annak követéséhez. A határon túli magyar politikai szervezetek által megteremtett jövőkép - mint a nemzeti autonómia vagy a társnemzeti koncepciók - a jelenlegi keretek között csak részben valósíthatóak meg. Az egyesülő európai tér, ügyesen kihasználva, elősegítheti a Kárpát-medencei magyarság közösségeinek szorosabb együttműködését. A '90-es évek határon túli magyar közösségének meghatározó csoportjai annak idején abban gondolkodtak, hogy az indulás támogatásai után saját lábukra állhatnak, saját lábukra állnak. Ez azonban egy terv volt, hogy a helyi közösség támogatásával képesek lesznek működni, fenntartani magukat. Sajnos nem így történt.

A kisebbségi magyar közösségek és régiók nem voltak képesek elegendő forrást felhalmozni ahhoz, hogy önálló és stabil fejlődési pályára álljanak. A támogatáspolitikai ezért elengedhetetlen eszköz, hogy fejlődni, építkezni tudjanak. Magyarország a nemzeti szolidaritáson túl érdekelt a határon túli magyarok

fokozott kulturális és munkaerő-piaci támogatásában is. De ezen célok elérése érdekében legelőször is szembe kell néznünk a fennálló alapproblémákkal, és megnyugtatóan kezelniük kell azokat. Elengedhetetlen a rendszer ésszerűsítése és hatékonyságának növelése. Ehhez ki kell alakítani egy olyan nyilvántartást, amely egységes és átlátható rendszerben kezeli valamennyi határon túlról nyúló költségvetési forrásból származó támogatás adatait.

Ugyanilyen fontos a visszajelzések, az eredmények nyomon követésének a rendszere is. A hosszú távú tervezéshez és a felmerülő hibák kijavításához hatékonyságvizsgálatra lenne szükség, mint minden esetben, amikor közpénzt költünk, közfeladatot akarunk ellátni. Az egyik legfontosabb teendő, hogy a határon túli véleményeknek valóban meg kell jelennie a támogatások során. El kell érni, hogy a MÁÉRT-ülések, a szakbizottságok valódi döntéshozó szerepet lássanak el.

Tisztelt Ház! A jelenlegi rendszer legkártekonnyabb része az, hogy átláthatatlanul és személyi kapcsolatokon keresztül működik. A BGA forrásai felett Semjén Zsolt és további három Fidesz-politikus rendelkezik, ismeretlen szempontok alapján. Ebből az egészségtelen struktúrából fakad, hogy nem átlátható: az adott költségvetési évben milyen keretek között, milyen elvek alapján és szakterületenként mennyivel támogatjuk az adott magyar kisebbségeket? Milyen el nem számolt, meg nem valósított támogatási programok gyűlnek fel az egyes támogatást közvetítő intézményeknél? Hogyan alakult, hogyan változott az egyes hazai közvetítő intézményeknél a működési költség és a Magyarországon elköltött, ide visszakérült összegek aránya? Mi történt azokkal az ingatlanokkal, amelyeket anyaországi támogatással vásároltak határon túli szervezetek? Amíg ezek az adatok homályban maradnak, addig nem lehet felelős támogatáspolitikáról beszélni. Tisztázni kell ezeket a gyenge pontokat, mégpedig mielőbb.

Tisztelt Ház! Az LMP által kidolgozott stratégiai kiindulópontok azt a célt szolgálják, hogy a határon túli magyar kisebbségek támogatása átlátható legyen, harmonizáljon a határon túli magyar közösségek valódi, saját céljaival. Elengedhetetlen a magyar nemzetiségi közösségépítő tevékenység támogatása, fontos az érintettek képzése, demokratikus szocializációjuk elősegítése. Felkészült, az uniós pályázatírásban jártas közösségi és önkormányzati vezetőkre, tisztségviselőkre van szükség.

Az LMP szemléletváltást sürget a támogatáspolitikai alapelvekben is. Az iskolahálózat támogatása elősegíti az esélyegyenlőséget a kulturális identitás-megőrzés terén. Szükség van a kulcsintézmények megfelelő kiválasztására és támogatására. Ezek mellett szerkezeti változtatásokra is szükség van. A támogatáspolitikai jelentős részét szakmai legitimitással rendelkező testületbe kell koncentrálni.

Fontos, hogy legyen egységes nyilvántartás, elszámolás és felhasználási rendszer a kifizetett támo-

gatásokról. Ez minden felelős gazdálkodás origója. Biztosak vagyunk benne, hogy a hatékonyság a megfelelő monitorozással is javítható. Ugyanennyi pénzből sokkal többet lehet kihozni.

Szintén nagy hangsúlyt kell fektetni a képzési központok létrehozására és működtetésére. A magyar nyelvű szakképzés indítása pedig helyben használható, magas szintű képzést biztosítana. Az LMP kiemelt célnak tartja a középiskolák és kollégiumok céltámogatását, például a középiskolai tanári ösztöndíjprogrammal, ugyanakkor erősíteni kell a magyar szakkollégiumok támogatását is. Hisszük, hogy ezen rendszerszintű változások hozhatják el az ideális állapotot, amikor a határon túli magyarok igényeikhez igazodva partnereik leszünk a törekvéseikben.

Célunk, hogy úgy segítsük őket, ahogy azt ők igénylik. Csak úgy remélhetjük, hogy valósággá válhat az elmúlt évtizedek kormányai alatt megkopott, de tartalmában igaz vezérlő elv: a boldogulás a szülőföldön. Köszönöm a figyelmet. *(Szórványos taps.)*

ELNÖK: Tisztelt Képviselőtársaim! A vezérszónoki felszólalásoknak a végére értünk.

Most a normál szót kérők keretében Kiss László képviselő úrnak adom meg a szót.

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Azt gondolom, néhány dolog azért maradt még, és érdemes erről is beszélni. A nemzeti jelentőségű intézmények kapcsán folytatnám azt a sort, amiről szó volt.

Ha már Kárpátaljánál hagytuk abba, akkor folytassuk is itt. Érdemes megjegyezni például, hogy amíg a beregszászi főiskola több száz milliós támogatást kapott 2013-ban, addig például az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar kara 600 ezer forintot, a Hungarológiai Központ 450 ezer forint támogatást kapott nyílt pályázat keretében. Tehát ezek a számok, amiről beszéltünk a nemzeti jelentőségű intézmények kapcsán, ilyen arányok tárhatók föl.

Szó volt Horvátországról, ahogy ezt Szávay képviselőtársam is megjegyezte. 2011-ben kisebbségi önkormányzati választásokat szerveztek a megyei kisebbségi tanácsok esetében, 99:1 arányban a Magyar Egyesületek Szövetsége nyerte ezt a választást a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közösségével szemben. Városi és járási szinten is a MESZ adja a képviselők többségét, illetve a legutóbbi két parlamenti választáson is a magyar parlamenti képviselőt is a MESZ színeiben választották meg. Ennek ellenére mind a két horvátországi magyar nemzeti jelentőségű intézmény HMDK kötődésű, a MESZ által javasolt Baranyai Júlia Népfőiskola pedig kiesett a korábbi listából.

Ez azért lényeges dolog, mert azt gondolom, hogy úgy kijelölni nemzeti jelentőségű intézményeket, hogy azok egyébként nem fedik le a helyi közösségek elvárásait, nem fedik le a helyi közösségek valódi szándékait, mindenképpen hiba. Ugyan való-

ban megígérték nekünk, hogy az ellenzéki pártok is javaslatot tehetnek erre a listára, azzal a tudattal még együtt tudnék élni, ha mondjuk, a Jobbik, az MSZP vagy a Fidesz vagy bármely más párt egyébként erre nem tehet javaslatot, az azonban sokkal nagyobb problémát jelent, hogy tudjuk azt, hogy az ott élő közösségek sem tehetnek érdemi javaslatot, illetve nem rajtuk múlik, hogy ki kerül fel erre a listára és ki nem.

A beszámolóból nem derül ki, hogy ténylegesen milyen céllal hozta létre a BGA két leányvállalatát Romániában és Szlovákiában. Az Állami Számvevőszék sem vizsgálta ezt a két leányvállalatot, ahogy azt megerősítette a Számvevőszék képviselője a Nemzeti összetartozás bizottságának az ülésén. Az sem tisztázott, hogy a romániai BGA Pro Transilvania Kft. tevékenységi körének meghatározásában mit takar a napilapkiadás, a folyóirat-kiadás, saját tulajdonú, bérelt ingatlan bérbe adása, ingatlankezelés, piac- és közvélemény-kutatás.

A BGA Komárom Kft. esetében mit takar a kereskedelemmel és szolgáltatásokkal kapcsolatos közvetítői tevékenységek, pénzügyi lízing, hitel- vagy kölcsönközvetítés, reklám- és marketingszolgáltatások, film-, videogyártással kapcsolatos szolgáltatások?

Az említett leányvállalatok végeztek-e ilyen tevékenységet a beszámolási időszakban, illetve ez mennyiben egyeztethető össze a BGA alaptevékenységével, amennyiben végeztek?

(10.40)

A BGA által végzett pályázati ellenőrzések és helyszíni szemlék vonatkozásában is némi ellentmondást lehetett találni, és mind a beszámoló, mind Semjén miniszterelnök-helyettes úr írásbeli kérdésekre adott válaszában, mondjuk úgy, hogy ezekkel az ellenőrzésekkel kapcsolatban, amikor arra voltam kíváncsi, hogy hány helyszíni ellenőrzés kerül lebonyolításra - egy szám sem stimmelt. Tehát mást mondott a miniszterelnök-helyettes úr az írásbeli kérdésekre adott válaszában, mást mondott a BGA jelentése, és csak zárójelben jegyeztem meg, hogy az Állami Számvevőszék meg egy harmadik számról tud. Igazából összességében szerintem nyilván van egy szám, ami igaz - lehet, hogy a három közül akár egyik sem -, de az sok mindent elárul, hogy egy adott kérdésre három dokumentumban vagy válaszban három különböző szám szerepel. Az a kérdés pedig az volt, hogy hány helyszíni ellenőrzésre is került sor a BGA működése kapcsán.

Az Állami Számvevőszék jelentéséről érdemes azonban azt is megjegyezni, hogy az Állami Számvevőszék képviselője megemlítette a Nemzeti összetartozás bizottságának ülésén, hogy persze az Állami Számvevőszék ellenőrzése nem pótolja a BGA saját természetes működésének ellenőrzését is, például a pályázatok kontrollja teljesen a BGA feladata kellene legyen, vagy az is.

Nem derül ki, hogy az 1939 támogatási szerződéshez, illetve a relatív nagy számú ingatlanfejlesztéshez és beruházáshoz miért ilyen kevés számú, tehát néhány tucat helyszíni ellenőrzést bonyolítottak le. Van-e helyszíni ellenőrzési terve a BGA-nak? Milyen dokumentumokat kérnek ilyenkor? Kikerülhető-e ezekkel az ellenőrzésekkel egy esetleges számlagár? Ez azért nagyon lényeges dolog, mert nyilvánvalóan nem állítom azt, hogy bárki szeretné azt, ha bármilyen csalás lenne az intézményrendszerben, azonban az nyilvánvaló, hogy az 1939 támogatási szerződéshez köthető 54, 23 vagy 113 - mert nem tudom, hogy mennyi - ellenőrzés, az nem mondható soknak. Ebből adódóan azt lehet mondani, hogy adott esetben akár az összes ellenőrzést tekintve az összes támogatási szerződés 10 százalékát ki nem tevő ellenőrzés semmiképpen nem tekinthető soknak.

Ebből adódóan viszont nem is értem azt, hogy Semjén miniszterelnök-helyettes úr miért tájékoztatott engem írásban arról, hogy a sikeres pályázatok szabályosan számoltak el a működési költségre fordított támogatásokról, illetve az összeget személyi kifizetésekre és azok járulékaikra fordították. Úgy gondolom, hogy ilyen mennyiségű ellenőrzés alapján egyáltalán nem jelenthető ki, hogy minden esetben szabályosan történt minden, egyéb ügyekről pedig nyilvánvalóan vannak forrásaink. Azt gondolom, hogy kívánatos lenne a jövőre nézve, tehát 2015-re nézve is az, hogy ezek az ellenőrzések rendben legyenek. Ha véletlenül, mondjuk, az idei év kapcsán egy hasonló kérdést tennék fel miniszterelnök-helyettes úrnak, akkor tiszta szívvel tudja azt mondani, hogy igen, minden rendben van, nem tárt föl semmilyen ellenőrzés semmiféle problémát.

Azt csak zárójelben jegyzem meg persze: az, hogy az összegek jelentős részét személyi kifizetésre és azok járulékaikra fordították, azt jelenti nyilvánvalóan, hogy a magyar költségvetési forrásból gazdagították a szomszédos országokban a járulék befizetését. De nyilván, ha ez szükséges volt, akkor természetesen ezt kellett tenni.

Azt gondolom, hogy ebben a beszámolóban valóban nem lehet nem beszélni arról, hogy jelentős eszköze volt a BGA támogatási rendszere is annak a megosztó politikának, amit 2013-ban a Fidesz a külhoni szervezetek kapcsán végzett. Azt kell mondjam, hogy ez egy olyan fontos momentuma ennek a támogatáspolitikának, amit mindenképpen kritika alá kell vonnom. Ezért aztán azt lehet mondani, hogy olyanfajta korszakváltás, amit beharangoztak 2010-ben, maximum csak annyiban történt, hogy míg 2010 előtt nem volt jellemző az, hogy a támogatáspolitikát konkrétan direkt politikai célokat szolgált volna, 2010-től azonban, főleg '13-ra ez egyértelműen látszik, ez látszott.

Sokszor elmondták és sokan jelezték, hogy a pályázók véleménye szerint a BGA pályázati rendszerére bonyolult ügymenet és túlszabályozottság volt jellemző. Bizottsági üléseken ez számos esetben szó-

ba került, itt meg is ígérték többen azt, hogy ez a helyzet megváltozik. Úgyhogy remélem azt is, hogy ha majd a 2015-ös beszámolót fogjuk vitatni, akkor itt már mindenképpen előrelépésről fogunk tudni beszélni.

Számosan kritizálják a Szász Jenő-féle kutatóintézetet. Igazából én most nem akarnám ezzel gazdagítani a vitát, hogy még ezt is bevonjuk ebbe, de azt én is halkán jegyezném meg, hogy a mangalicafesztiválok és focikupát szervező, egyébként nem túl átlátható intézmény, amelynek a honlapja csak néhány hónapja működik, mondjuk úgy, hogy azt az egymilliárd forintot, amit a működésére kapott, bizonyosan nem tudja olyan színvonalon elkölteni a nemzetpolitikai intézményrendszer üdvére, ahogyan azt egyébként más intézmények teszik.

Hogyan kellene ezt jól csinálni? Nem gondolom azt egyébként, hogy a kormányzati nemzetpolitikából minden elvetendő, amiről itt szó volt. Államtitkár úr is az expozéjában értékes stratégiai irányokat vázolt fel, amelyek egy része vagy jelentős része szerintem abszolút támogatható. Az első fontos dolog, hogy azt a fajta politikizálást, amely a határon túli magyar közösséget megosztja, az egyes szervezeteket diszkriminálja, a magyar belpolitikai konfliktusokat pedig exportálja, mindenképpen meg kellene változtatni. Ennek fontos eleme lenne a támogatáspolitikai megváltoztatása. Egy olyan konszenzusra lenne szükség a határainkon belül vagy akár határainkon túl is, amelyben megállapodunk abban, hogy milyen politikai kultúrát is teremtünk, amelyben a tisztelet megadjuk egymásnak, és nem megsemmisítendő ellenségnek tekintjük azokat a szervezeteket, amelyekről eltérő, más a véleményünk. Megjegyzem, hogy ez jó lenne, ha határainkon belül is így lenne, de nem lenne baj, ha a határainkon túl is így viselkednénk a külföldi szervezetekkel.

Szükséges lenne abban is megállapodni, hogy minden magyar politikai erő tiszteletben tartja a határon túli magyarság szervezeteinek szuverenitását, nem szól bele erőviszonyainak alakulásába, ugyanakkor támogatja autonómiatörekvéseiket, és elősegíti, hogy szülőföldjükön magyarként boldogulhassanak. Azt gondolom, ez egy alaptétel, amit mindenképpen rögzíteni szükséges.

Nyilvánvaló, hogy a gazdasági kapcsolatok fejlesztését a partnerségi intézménynek számtalan formális és informális eszközével és felhasználásával kellene szervezni.

A magyar fejlesztéspolitikának markáns álláspontot kellene kialakítani a Kárpát-medencei gazdasági térről, illetve annak erősítését szolgáló intézkedésekről. Ilyen tárgyú javaslattal élt a Magyar Szocialista Párt elnöke a Magyar Állandó Értekezlet több ülésén, illetve országgyűlési határozati javaslat formájában is, amelyet azonban sajnos a kormányzati többség napirendre sem tűzött. Azért lényeges az, hogy napirendre sem tűzték, mert vitatkozni sem voltak hajlandók róla.

Nyilvánvalóan fontos és kiemelt terület az oktatás és a kultúra támogatása. Az eddigi támogatáspolitikai gyakorlatot itt meg kell változtatni. Teljesen természetesen működő programokat kell kialakítani. Különösen fontos a közép- és felsőoktatás megerősítése, emellett a szórványközpontok és kollégiumok létrehozása és működtetése, szórványtanári és lelkesítő ösztöndíjprogramok elindítása. A felelős, a határon túli magyarság érdekeit szem előtt tartó nemzetpolitika mellett ösztöndíjprogram indítására, PhD-képzés támogatására, könyvtárak és dokumentációs központok működtetésére is kell hogy forrásokat szánjon.

Nagyon lényegesnek tartjuk azt, hogy a támogatáspolitikai esetében hazai és határon túli szakértők bevonásával kellene a forrásokat elosztani. Javaslattal kellene tenni egy 20 éves Kárpát-medencei fejlesztési programra, ahogy az MSZP ezt már régóta mondja. Ez a program az egyes határon túli régiók, akár tájegységek vagy települések, városok szintű lebontásával vizsgálná meg az ottani magyar közösség fennmaradásának legoptimálisabb feltételeit, ugyanakkor a régió és a helyi közösség erőforrásainak figyelembevételével javaslatot tenne a fejlesztésekre.

Az így összeálló Kárpát-medencei fejlesztési programot tűzné napirendre a MÁÉRT plenáris ülése. A MÁÉRT tagjai pedig, amennyiben megállapodnak abban, hogy ez a program jó vagy módosítják azt, innentől kezdve kötelezőnek tekintenek ezt a programot, amelynek feladatait évenként áttekintve és csak egyhangúlag módosítva biztosítható a támogatáspolitikai szakmai folytonossága. Ez azért nagyon lényeges történet, mert így egyrészt a MÁÉRT szereplőinek a bevonása megtörténne az őket érintő stratégiai támogatáspolitikába, másik oldalról pedig a MÁÉRT maga is egy komoly ellenőrző funkciót kapna abban, hogy az őket érintő stratégiai fejlesztések hogyan és miként hajtandóak végre.

Azt gondolom, hogy ebben a Házban nem foglal helyet olyan személy, aki mást gondol arról, hogy azt szeretnénk, hogy a Kárpát-medencében élő magyarság ügye mindenképpen egy pozitív fordulatot vegyen. Az MSZP is azt támogatja, hogy mindenképpen a magyarság a szülőföldjén is találja meg azt a boldogulást, ami őt megilleti.

(10.50)

Ehhez képest riasztó, hogy egyes előrejelzések szerint 2020-ra várhatóan mintegy 10 százalékkal csökken a magyarság létszáma, a határon túli régiókban pedig ez a csökkenés ennél sokkal intenzívebb, elérheti akár a 30 százalékot is; nem beszélve arról, ha olyan kataklizmák következnek be, mint ami a határon túl éppen Ukrajna, illetve Kárpátalja esetében történik, ahol lehet arra számítani, hogy az egész kárpátaljai magyarság is végveszélybe kerül.

Sajnos, a kutatások azt is mutatják, hogy az egyre romló gazdasági helyzet miatt az elvándorlást

választó, határon túli magyarok számára Magyarország már nem vonzó letelepedési céllországa, egyre inkább - hasonlóan az itteni, belföldi magyarokhoz is - Londont, Berlint vagy Európa nyugati felét választják lakhelyül a szülőföldről elvándorlók. Ezért mindenképpen fontosnak tartjuk, hogy akár Magyarországon is, akár pedig a régióban is jelentősen változtassuk meg a gazdaságpolitikai, illetve demográfiai folyamatokat. Ehhez pedig mindenképpen elengedhetetlenül szükséges egy közös nemzetpolitikai stratégia.

Az MSZP az elmúlt időszakban is partner volt és most is partner abban, hogy ezt a fajta nemzetpolitikát közösen gondoljuk végig, s ezúton is kijelentem, hogy mindenképpen támogatjuk a közös együttgondolkodás mindenfajta fórumát. Viszont attól tartok, hogy az elmondottak miatt a BGA-t nem tudjuk támogatni. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: További hozzászólásra Szávay István képviselő úrnak adom meg a szót.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Nem szerettem volna külön hozzászólni, de azért azt el kell mondanom, önök voltak annyira méltánytalanok, illetve minimális eleganciájuk sem volt akkor, amikor nem járultak hozzá ahhoz, hogy normális, méltó vezérszónoki időkeretben tárgyaljuk ezt a jelentést. A kormánynak volt félórája, a Nemzeti összetartozás bizottsága kormánypárti vezérszónokának szintén félórája, a vezérszónoklatokra meg 15 perc, de ennyi idő alatt egész egyszerűen nem lehetett ezt a témát teljes egészében áttekinteni. Én magam a vezérszónoki felszólalásomban az egyes BGA-n belüli programokra konkrétan vagy mélyebben nem is tudtam kitérni, ezért ezt kénytelen vagyok most megtenni.

Előljáróban annyit hadd mondjak el, hogy egyrészt Kiss László képviselőtársam feltette azt a kérdést, hogy hogyan kellene a nemzetpolitikát jól csinálni. Azért ezzel kapcsolatban egy kicsit nagyobb szerénységre szeretném a Szocialista Pártot inteni, hozzátéve, kétségkívül komoly fejlődés az, hogy a 23 millió románnal való riogatástól sikerült eljutni odáig, hogy most már érdemi és előremutató javaslatokat is megfogalmaznak a nemzetpolitika tekintetében. De mindez még hitelesebb lenne, ha például az olyan figurákat, mint Kovács László MSZMP KB-tagot most már végleg nyugdíjba küldenék, de amíg Kovács László az önök külügyi kabinetjének a vezetője, addig még vannak hitelességi problémák a nemzetpolitikai őszinteséggel kapcsolatban. De hajrá, sok sikert kívánok önöknek ezen az úton.

A Kőrösi Csoma Sándor-programról már ejtettem szót. Államtitkár úr, továbbra is várom öntől a választ sokadjára, mit jelent az, hogy a Kőrösi Csoma Sándor-programban a diaszpóraszervezetek és azok sokrétű tevékenységét is támogatja a kormány. Mit

jelent ez, milyen szervezeteket, miért, milyen formában, hogyan, miért nem nyíltan, miért nem átláthatóan, miért egy programba belebújtatva vagy azon keresztül teszik ezt meg?

Bethlen Gábor Alap honlapja: többször elmondtam, ígértek változtatást ez ügyben, de nem történt meg. Természetesen sok keresgélés után mindent meg lehet találni a honlapon, de azért mégiscsak nevétséges, hogy a nemzeti jelentőségű intézmények aktuális felsorolására 99 darab 2013-as bizottsági határozat egyikében eldugva lehet rálelni, merthogy véletlenül sincs külön kiemelve úgy, hogy egyébként egy 6 milliárd forintos támogatású programról beszélünk.

Az oktatás-nevelési támogatásokat egy kicsit még részletezzük, engedjék meg, hogy erre még visszatérjek. Minden ötödik erdélyi, a Felvidékről pedig csak a pályázók 3 százaléka pályázta meg a hallgatói támogatást, azt a hallgatói támogatást, amelynek egész egyszerűen már megalázóan alacsony, 2400 forintos az összege. Államtitkár úr, ezt vagy töröljék el, mert ez ebben a formában tényleg felesleges, vagy emeljék meg normálisan és tisztességesen úgy, hogy ebből legalább egy darab tankönyvet egy határon túli magyar egyetemista meg tudjon venni, mert ebből a pénzből most már annyira sem jut.

Szász Pál-ösztöndíjprogram. Ezt nagyon kiváló kezdeményezésnek tartjuk, amit már több alkalommal is elmondtunk. Nagy szükség van rá. Ugyanakkor a forráshiány itt is tetten érhető, beszéljünk erről is. Tavaly 59 pályázat érkezett, ezeknek azonban csak kevesebb mint a felét sikerült támogatni a rendelkezésre álló keretösszeg szűkössége miatt, pedig nyilván az az álláspontunk - gondolom, ezen nem lesz köztünk vita -, hogy a Kárpát-medencei nagyszámú magyarellenes fellépés miatt vagy a fellépések szaporodásával bizony igen nagy szükség van jól felkészült külföldi magyar jogászokra, illetve ezek továbbképzésére, támogatására.

A BGA költségvetéséhez még egy mondat erejéig visszaugornék. Itt azért elég nagy a káosz, hogy most tulajdonképpen mennyi pénz is jut nemzetpolitikára. Ahogy mi számoljuk, sajnos továbbra sem tudunk több pénzt találni a költségvetésben, reálértéken számolva semmiképpen sem, mint amennyi - és ezt nagyon fájó kimondani - a Gyurcsány- és a Bajnai-kormányok idején nemzetpolitikára jutott. 2013-ban 11,5 milliárd, 2014-ben pedig mintegy 400 millió forinttal csökkentve 11,1 milliárd forint volt. Semjén miniszterelnök-helyettes úr a bálványosi szabadegyetemen még azt mondta, hogy a külföldi szervezetek és programok támogatására összesen 21 milliárd forint jut a költségvetésben.

Ez egész egyszerűen nem igaz, tisztelt államtitkár úr, tisztelt képviselőtársaim, nincs 21 milliárd forint a költségvetésben nemzetpolitikára. Nagyon jó lenne, ha lenne, de nincs.

Oktatási-nevelési támogatások. Ugráljunk még ezen egy kicsit, államtitkár úr, ugráljunk még ezen

egy kicsit, mert ez nagyon sokakat érint. Ez például egy olyan terület - erre külön felhívnam Szászfalvi képviselőtársam figyelmét -, ahol sikerült alulmúlni a szocialista kormányokat, ebben a támogatáspolitikai fejezetben mindenképpen. Való igaz az, amit Kiss képviselőtársam mondott, ez egy felülről nyitott alap volt, még két évvel ezelőtt is az volt, hozzátevé, hogy már akkor is alultervezték, 4,8 milliárd forint volt kettő vagy három évvel ezelőtt előirányozva az oktatási-nevelési támogatásokra.

Már akkor is felhívtuk a figyelmet - költségvetési módosítót is benyújtottunk -, hogy ez a pénz nem lesz elég, önök akkor ezt nem fogadták el. Később legalább, akkor még annyi szerencse volt, hogy egy külön kormányhatározattal 2002-ben ezt a közel 800 millió forintot kipótolták, és valójában minden határon túli magyar család, minden magyar iskolába járó magyar gyermek szülei megkapták ezt az egyébként - hadd hívjam fel rá ismét a figyelmet - 2001 óta változatlan összegű támogatást, amit önök nemhogy megnöveltek volna, hanem egynegyedével lecsökkentettek. Hozzáteszem: úgy, hogy a pályázati kiírásokban 2013-ban és 2014-ben sem tüntették fel, hogy ez az összeg csökkenni fog, továbbra is 22 400 forintról írtak, tulajdonképpen átverve ezzel a pályázókat.

Mi is számos alkalommal kifogásoltuk már azt, amit itt hallani lehetett, hogy önök kötelezték a határon túli magyar szülőket, hogy az OTP-ben, a magyar bankban nyissanak folyószámlát, meglehetősen nagy üzlethez juttatva ezzel azt az OTP-t, amely OTP egyébként annyira nem becsüli a határon túli magyarságot, hogy sok esetben képes legyen magyarul kiírni, hogy Bethlen Gábor Alap-kifizetőhely. No, ezt sikerült szlovákul, meg sikerült románul is kirakni a határon túli OTP-fiókokban. Ez egész egyszerűen gyalázatos szégyen!

Kiss képviselőtársamnak mondom, aki arról beszélt, hogy Székelyföldön nincsenek magyar feliratok az OTP-ben; Székelyföldön ez még nem olyan gond, egy-két helyen ott is hiányzik, de Kárpátalján például nincs. Beregszász főterén, egy 50 százalékos magyarsággal rendelkező város főterén található OTP-bankban, ahova önök kötelező jelleggel betereleik a magyar családokat, egyetlenegy árva magyar felirat sincs. Az OTP ezt nem tartja fontosnak, mint ahogy a MOL vagy a CBA sem. A Felvidéken már éppen bojkottot hirdetnek ottani magyar hazafiak, mert nem hajlandó magyar feliratokat használni. Nagyon sok helyen hiányoznak a magyar feliratok. De hiányoznak a magyar alkalmazottak is, mert azok a cégek, azok a magyar állami tulajdonban vagy részben magyar állami tulajdonban lévő cégek, amelyeket sok esetben Magyarországgal, a magyarsággal azonosítanak a határon túli magyarok, és ez nyilvánvaló piaci előnyt jelent számukra, nos, ezek a cégek nem érzik például fontosnak azt, hogy a munkavállalás feltételét a magyar nyelv ismeretéhez kössék.

(11.00)

Nem azt mondom, hogy csak magyarokat vehesenek fel, hanem azt, hogy a magyar nyelv ismeretéhez kössék. Ebbe semmilyen uniós jogszabállyal meg nem tudom, mivel nem lehetne belekötöni. De ezeknek a cégeknek, így az OTP-nek sem fontos az, hogy magyar embereket vegyenek fel, magyar családoknak adjanak munkát, megélhetést, és ezzel is a magyar helyben maradáshoz, a magyar megmaradáshoz segítsék az elszakított területeken.

Egyedi kérelmek: na, ez még egy gyönyörű terület, beszéljünk még erről egypár percet! Teljesen nyilvánvalóan politikai alapon osztogatott pályázati kategóriában 2012-ben még 5,5 milliárd forinttal támogattak 244 beérkezett kérelmet, 2013-ban ez az összeg már csak 2 milliárdra és 144 pályázatra csökkent, hozzátevé azt, hogy mi a lényege ennek az egyedi kérelemnek. Egyrészt az, hogy bármikor bárkinek, bármilyen jogcímen, különösebb döntés, ellenőrzés és átláthatóság nélkül tíz- meg tízmillió forintokat ki lehet határokon túlrá tolni. De alkalmas ez a keret arra is, ugye, ha valaki, mármint önöknek valamilyen haverja nyilvánvalóan, mondjuk, rosszul nyújtja be a pályázatát egy nyílt pályázati körben, vagy esetleg nincs kedve azt megírni, de van valami jó kapcsolata, akkor egy fél óra alatt össze tud dobni egy egyedi kérelmet, amire minden további nélkül akkora támogatást kaphat, mint a tisztességesen pályázó külhoni szervezetek, vagy annál is nagyobb.

(Az elnöki széket Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Aztán mi hiányzik még a beszámolóból? Hát ugye, elég sok minden hiányzik. Ha már szóba került itt a Magyar Nemzeti Tanács ösztöndíja, ez megihletett engem, mert ezzel kapcsolatban két dolog is eszembe jutott, amit akár bele is lehetett volna írni egyébként a beszámolóba. Például azt, hogy bizony súlyos gyanú lengi körül mind a felsőoktatási ösztöndíjat, mind az oktatási-nevelési támogatást is bizonyos szempontból délvidéken, hogy milyen pártkötődéssel rendelkezik a rendszer. A Vajdasági Magyar Szövetségnek, az önök stratégiai partnerének a szenttamási alapszervezete 2013-ban egy olyan kérdőívet töltetett ki a helyi magyarokkal, ami azt sugallta, hogy csak az kaphat nevelési-oktatási támogatást, aki VMSZ-szimpatizáns.

Természetesen erről nyilván nem olvasunk a beszámolóban, mint ahogy nem olvasunk a beszámolóban arról a kikerült VMSZ-es levelezésről sem. Itt a különböző VMSZ-es tisztségviselők levelezgetnek egymással, és egyikük felháborodottan kéri számon a másikon, hogy X. Y. VMSZ-es vezető fia miért nem kapott ösztöndíjat, és miért kapott egy másik, aki köztudottan a Magyar Remény Mozgalom szimpatizánsa volt. Na most, ezekkel az ügyekkel kapcsolat-

ban semmilyen vizsgálat a Bethlen Gábor Alapnál nem történt. Ez is ránk vár, meg fogjuk ezt is tenni, természetesen.

Szívesen olvastam volna arról is, hogy valamikor lesz-e ifjúságpolitikai keret a Bethlen Gábor Alapon belül, ahol az ifjúsági szervezetek pályázhatnak majd működésre. Ezt a kormányzat, illetve a Fidesz különböző vezetői az elmúlt években számos alkalommal megígérték a határon túli magyar ifjúsági szervezeteknek, megígérték a Magyar Ifjúsági Konferenciának, mind Répás Zsuzsanna, mind Soltész Miklós, mind Kövér László tett ilyen ígéretet. Sőt, a Magyar Ifjúsági Konferencia, ami a magyarországi és a külföldi magyar ifjúsági ernyőszervezetek egyeztető fóruma, zárónyilatkozatába bele is foglalta ezt a kérést, de ezt azóta sem teljesítették.

Szívesen olvastam volna néhány sort a Corvinus Zrt. kétes ügyeinek kivizsgálásáról, illetve előrehaladásáról is, de úgy tűnik, a kormány ezt az ügyet, amely, úgy tűnik, ciklusokon és valószínűleg pártokon is átnyúló botrány, végképp jegelte. Ennek az ügynek a feltárása is a Jobbikra fog várni. Ígérhetem önöknek, hogy számos más ügy mellett erre is lesz majd gondunk. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm, képviselő úr. Tisztelettel köszöntöm képviselőtársaimat. Két percre megadom a szót Szászfalvi László képviselő úrnak, Kereszténydemokrata Néppárt.

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Kiss László képviselőtársam gondolataira szeretnék reflektálni. Hála istennek, kedves képviselőtársam, olyan fantasztikus őseink voltak, akik iszonyatosan stabilan megtervezték és megépítették ezt a házat, ezért nem omlott össze akkor, amikor azt a mondatot találta kimondani, hogy 2010 előtt nem volt politikai dimenziója a nemzetpolitikai támogatásoknak. Egész egyszerűen, képviselőtársam, ez akkora hazugság, csúsztatás, hogy itt hangosan fel kellett volna nevetnünk együtt, közösen, amikor ezt a mondatot kimondta a képviselő úr. Sorolhatnám a konkrét tényeket, de estig lehetne sorolni ezeket a dolgokat. *(Szávay István közbeszól.)* Szávay képviselő urat én meghallgattam nagy türelemmel és csendben, kérem, legyen szíves meghallgatni engem is.

Önök, kedves képviselő úr, a Szocialista Párt vezetésével az előző nyolc esztendőben megszüntették a MÁÉRT-et. Akkor egyáltalán ön milyen erkölcsi alapon kezd beszélni a MÁÉRT ügyeiről ezekben az esztendőkből? A 2004. december 5-ét megelőző, méltatlan és gyalázatos szocialista kampányt nem is akarom idehozni. Annak örülök, hogy Kiss László személyében egy fiatal, és úgy látjuk, a nemzetpolitikához pozitívan viszonyuló képviselő ül közöttünk, azt gondolom, a Nemzeti összetartozás bizottságában is konstruktívan tudunk együttműködni. De

mielőtt ezeket elmondaná, kérem, elemezze a saját pártpolitikájukat, pártpolitikai múltjukat és azt a nemzetpolitikát, ami gyakorlatilag nem is létezett nemzetpolitikaként, amikor önök kormányozták az országot.

És még egy konkrétumot hadd mondjak! Valószínűleg már hosszasan nem tudom részletezni, de 2003-ban konkrétan a szocialisták azzal kezdték el Szabó Vilmos államtitkár úr személyével nemzetpolitikájukat, hogy a Széchenyi-tervben a Királyhágómelléki Református Egyházkerület által elnyert 320 millió forintot, támogatási szerződéssel rendelkező projektet Szabó Vilmos államtitkár úr átadta egy RMDSZ-szervezetnek. Akkor miről beszélünk? Köszönöm. *(Szórványos taps a kormánypárti padso-rokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Köszönöm, Szászfalvi képviselő úr. Két percre Vinnai Győző képviselő urat illeti a szó, Fidesz.

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! A beszámolóval kapcsolatban Szávay képviselőtársam azt mondta, nem tudja, pontosan mennyi az összeg, 21 milliárd, 11 milliárd vagy 12,1 milliárd. Szeretném elmondani, hogy a BGA-n kívül hat minisztériumnál vannak támogatási pénzek, így az EMMI-nél, az FM-nél, a Külgazdasági és Külügyminisztériumnál. De nem is erről akarok szólni.

Egy pozitív példát szeretnék kiemelni: a II. Rákóczi Ferenc Főiskola, amely Beregszászon működik, 800 millió forintot kapott működtetésre és annak a csodálatos épületnek a felújítására, amely Beregszász szívében áll, és tulajdonképpen erőt és hitet ad ahhoz a nemzetpolitikához, ami segíti a magyarságot - különösen a kárpátaljai magyarságot, amely nagyon nehéz helyzetben van, ismerjük az okokat -, hogy ott, a szülőföldön megmaradjon. És igen sikeres ez a főiskola, amelyet, Nyíregyháza egyik képviselőjeként tudom mondani, a Nyíregyházi Főiskola, maga a város mint testvérváros és a megye is segít, de más önkormányzatok is, így Esztergom vagy Győr. Ugye tudjuk, különféle termek vannak a főiskolán, és az egyetlen nem állami fenntartású, magyar nyelvű felsőoktatási intézmény.

Gondolom, azt is tudjuk, Szávay képviselő úr, hogy az értelmiségiképzés, az, hogy valaki a szülőföldjén megmaradjon, nagyon fontos. Ez a munkaerőpiacon elhelyezkedésre alkalmas diplomákat ad az ottani magyarság kezébe. Szeretném még egyszer elmondani, hogy az a lepusztult épület, ami Beregszász szívében volt, a magyar kormány, a Bethlen Gábor Alap támogatásával újult meg, és ez közel 1 milliárd forintot jelentett. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm, Vinnai képviselő úr. A következő hozzászóló Kiss László képviselő úr, Magyar Szocialista Párt.

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Nem akarom újranyitni ezt a vitát, Szászfalvi képviselőtársamnak egyébként valóban sok mindenben igaza volt, amit az előző hozzászólásában mondott. Azonban azt gondolom, ezt engedje meg nekem, hogy a Magyar Szocialista Párt 2010 után számos esetben módosította politikáját. Ha Mesterházy Attila korábbi pártelnök vagy Tóbiás József jelenlegi pártelnök nyilatkozatait tekintjük, akkor mindenképpen azt lehet mondani, hogy az elmúlt öt év gyakorlatában biztos, hogy nem az van, amiről Szászfalvi képviselőtársam is beszélt.

Én magam a Nemzeti összetartozás bizottságában az MSZP-t képviselem, az MSZP politikáját ismertetem, ahogy elmondta ezt képviselőtársam, és köszönöm szépen az egyébként engem méltató vagy számomra pozitív szavait, de ezek az MSZP-t is illetik, mert nyilván mi magunk az MSZP politikáját hajtjuk végre.

(11.10)

Valóban szükség volt erre a nemzetpolitikai fordulatra, és szükség van továbbra is, azonban óva inteném a kormányt, illetve a nemzetpolitikai kormányzatot a tekintetben, hogy ha azonosít hibákat a Magyar Szocialista Párt vagy a Gyurcsány-Bajnai-kormány tekintetében, akkor ugyanazokat a hibákat ő maga is elkövesse vagy ugyanazokat a hibákat fenntartsa, vagy pedig annál súlyosabbakat is elkövessen. Ugyanis, ha úgy látja a jelenlegi kormányzó pártok szövetsége, hogy 2010 előtt is azonosítható volt egy pártos támogatáspolitiká, akkor erre semmiképpen sem az a válasz, hogy egy másik pártos támogatáspolitikát kell működtetni, vagy ennél még egy sokkal rosszabbat kell működtetni, hanem arra az a válasz, hogy egy jót kell működtetni.

Ha nem azonosítanánk most ezeket a hibákat mi is, ha a jelenlegi kormányzat az általa vélt problémára úgy reagált volna, hogy egy kikezdzhetetlen, jó támogatáspolitikát épít ki, akkor én magam biztosan nem szólaltam volna föl a tekintetben, hogy milyen visszasságok is hozhatók szóba ennek kapcsán.

Azért is mondom el ezt itt, meg mondjuk el a bizottságokban is, mert közös érdekünk, hogy ez ne így működjön. Higgyék el, hogy önöknek is érdekük, hogy ez ne így működjön. Én azt gondolom - egyébként a bizottsági tapasztalatok alapján ez kijelenthető -, hogy nagyon sokan értünk egyet abban, hogy itt valóban van még mit javítani.

A Vinnai Győző képviselő úr által elmondottak kapcsán: nyilvánvalóan senki nem arról beszél, hogy az a támogatás, ami például a beregszászi főiskolára irányul, az egy kidobott pénz lenne, ez haszontalan támogatás lenne. Nyilvánvalóan a közösségek érdekében történik ez. Ugyanakkor hadd idézzem még egyszer - bocsánatot kérek - magamat. Azt mond-

tam, hogy 2013 kapcsán érdemes megjegyezni, hogy míg a beregszászi főiskola több száz milliós támogatást kapott, addig az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar kara 600 ezer forint, a Hungarológiai Központ 450 ezer forint támogatást kapott, és ezt annak kapcsán jegyeztem meg, hogy nemzeti jelentőségű intézmények kapcsán a helyben élő közösségeknek nem volt módjuk ebbe beleszólni. Tehát itt arról van szó, hogy a helyi szervezetek nem szóltak bele abba, hogy például Kárpátalján mi a nemzeti jelentőségű intézmények köre. Értem, hogy például az ön választókeretének jó, hogy ez így alakult, de engedje meg, hogy azt mondjam, hogy a kárpátaljai magyarok érdeke ebben az esetben szintén egy fontos kérdés lehet.

Végezetül néhány, a vitában valóban elhangzó irányra hadd válaszoljak! Az oktatási-nevelési támogatás kapcsán én pozitív előrelépésnek vettem azt, amikor Potápi államtitkár úr több helyen is elmondta, hogy változtatni kell ennek a rendszerén, és ígéretet tett arra, hogy széles körű egyeztetés történik ennek a megváltoztatására. Az MSZP, ahogy korábban is, most is rendkívül konstruktívan áll ehhez az ügyszóhoz: mi hajlandóak vagyunk arra, és támogatjuk azt, hogy egy széles konszenzussal történjen a kialakítása. Ha és amennyiben ez az igény megvan, akkor javaslatainkkal mindenképpen támogatnánk azt, hogy ez megváltozzon. Annál is inkább támogatnánk, mert ez azt feltételezné, hogy megvalósul, ami most nincs, vagyis egy olyan koncepció jön létre a nevelési-oktatási támogatások kapcsán, amely legalább valamilyen hatásmechanizmuson alapul, tehát tudjuk, hogy honnan hova akarunk eljutni. Eddig is kritizáltuk, hogy most nem tudjuk azt, hogy a korábbi rendszer honnan hova jutott el. Azt szeretnénk, ha föllálna egy új rendszer, amit adott esetben, ha jó, akkor még akár támogatnánk is, abban az esetben legalább előzetesen is láthatnánk, hogy hová akarunk eljutni.

Az MSZP és jómagam is a költségvetési indítványaimban és előtte is kezdeményeztem, hogy a külhoniak kapják meg azokat a forrásokat, amelyeket nem kaptak meg 2013-ban, de tavaly sem, és kezdeményeztem az idej költségvetés terhére a Határtalanul!-program forrásainak a növelését is, pontosan azért a célokért, amiket itt a kormánypárti képviselőtársaim és Potápi államtitkár úr, de Szászfalvi képviselőtársam is elmondott. Én magam támogatom ennek a programnak a működését, és azt szeretném, ha a kormányzat azokat a forrásokat is mellérendelné, amik biztosítanák ennek a megfelelő működését. Megjegyzem, ez nem került támogatásra a kormánytöbbség által.

Hasonlóan - tudom, hogy Szászfalvi képviselőtársam ezt nem fogja bocsánatkérésként elfogadni, de ha emlékszik - a protestánslelkész-képzés támogatására én magam képviselői módosító indítványt nyújtottam be az idej költségvetés terhére, amelyet szintén nem támogatott a többség, elismerve azt,

hogy természetesen fontos cél az, hogy a helyben maradás támogatása a lelkészképzésen keresztül is megtörténjen.

Végezetül: valóban én sem tudok elmenni szó nélkül a Szász-féle kutatóintézet mellett, merthogy számos írásbeli kérdés, több azonnali kérdés, bizottsági beszélgetések alapján sem derül ki számunkra, hogy pontosan mit is csinál ez a kutatóintézet, bár valóban előrelépés az, hogy honlapja már van ennek az intézménynek. De érdemes megjegyezni, hogy amikor felmerült az, hogy ez az intézmény mit is csinál, Szász Jenő úr először még azt mondta, hogy azért nem is kell honlap ennek az intézménynek, mert jellegéből fakadóan szájhagyomány útján terjednek az intézmény kutatási eredményei. Ennek az állításnak az igazságtartalmára, mondjuk úgy, hogy nekem nincsenek bizonyítékaim, tekintve, hogy hozzám az intézmény működésének első eredményei szájhagyomány útján nem jutottak el, de lehet, hogy ebben a hazában kisebbségben vagyok ezzel a megállapítással. Ha ez így van, és a többiekhez eljutottak szájhagyomány útján, akkor ezúton is elnézést kérek Szász Jenő úrtól.

Talán mégis változás történhetett, hiszen a bizottsági, illetve a parlamenti kritikákat követően már lett egy honlap, ahol némi előrelépés történt ebben az ügyben, de azért nyilvánvalóan mindenki számára világos, hogy egymilliárd forintot biztosítani ennek a kutatóintézetnek a működésére, hogy úgy mondjam, barokkos túlzás. Azt gondolom, hogy kívánatos lenne az intézményrendszerben az, hogy egyfajta transzparencia azért megjelenjen.

Végezetül: valóban, amikor arról beszélünk, hogy a költségvetésben hat jogcímen szerepel nemzetpolitikai forrás, akkor mondhatjuk azt, hogy milyen jó, hogy hat helyen öntik a pénzt ebbe a történetbe. Csak zárójelben szeretném megjegyezni, hogy hat helyről is lehet kevés pénzt kapni, de valójában - és Szávay képviselőtársam kritikája, ha jól értettem, inkább erre irányult - ez súlyosan csökkenti annak az esélyét, hogy átlátható legyen ez az intézményrendszer. Illetve Vinnai képviselőtársam előnyként jegyezte meg, hogy lám, milyen sok helyről van ez a pénz; ezt másik oldalról a bizottsági vitákban részt véve mi úgy tapasztaltuk, hogy inkább hátrány, hiszen az átláthatóságot ez jelentősen csökkenti, nem beszélve arról egyébként, hogy van egy viszonylag kiforrott nemzetpolitikai intézményrendszer. Államtitkár úr személyében ennek az egyik kulcsfigurája, itt is van, a másik kulcsfigura, Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr sajnos ebben a vitában nem vesz részt. Tehát azt lehet mondani, hogy erre a politikai intézményrendszer adott, itt számomra egy kicsit érthetetlen, hogy miért van ez a hat hely, miért nem működik átláthatóbban ez a történet. Amennyire a rossz nyelvek suttogásának lehet hinni, még további intézményrendszerrel is bővül ez a kör, Szili Katalin leendő megbízottságára gondolunk a határon túli autonómiatörekvések támogatására.

Magam azt hiszem, hogy kívánatosabb lenne, ha ez a fajta támogatáspolitikai transzparensabb lenne abban az értelemben, hogy átláthatóbb lenne, hogy ki mit mennyiért fizet. Ilyen értelemben hadd értekeztem, és elnézést kérek Szávay képviselő úr, mert azt hiszem, én értettem, amit képviselő úr mondott: képviselő úr nem arra kívánt kitérni, hogy a BGA-beszámoló kapcsán nem tudtuk elolvasni azt a tizenöt egész valahány milliárdot, ami a BGA működése, hanem ha azt hat helyről, hét helyről vagy három helyről - éppen mikor mennyi - kell összeadni, nem mindig követhető, hogy így a nemzetpolitikai intézményrendszerre mennyi pénz jut.

De elképzelhető, hogy a mi matematikai tudásunkkal van probléma, és valójában helyes ennyi helyről összeszedni. Én magam ezt nem gondolom. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő kétperces hozzászóló Pánczél Károly képviselő úr, Fidesz.

PÁNCZÉL KÁROLY (Fidesz): Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Először is engedjék meg, hogy nagyon röviden még reagáljak Kiss Lászlónak a vezérszónoki körben elhangzott felszólására, ahol megemlítette azt, hogy a bizottság az ő javaslatára napirendre vette az ÁSZ-jelentés megtárgyalását is. Erről egyébként azt gondolom, hogy nem ilyenkor van a helye, hiszen ez a zárszámadás része, ott kell fölcsatlakozni a bizottságnak, és tárgyalni a BGA működéséről szóló ÁSZ-jelentés részleteit.

(11.20)

Ugyanakkor meg kell említenem azt, hogy tájékoztatást kaptunk róla, és mindenféleképpen fontos elmondani, hogy az ÁSZ szerint szabályszerű volt a gazdálkodás, megfelelően gazdálkodott a BGA a közpénzekkel, a közpénzügyek átláthatóságát vizsgálta, és mindenre azt mondta, hogy szabályszerű volt 2013-ban - hiszen ez az érintett év az ÁSZ-nak a működése.

Szászfalvi képviselő úr érintette azt a témát, hogy a nemzetpolitikában Magyarországon az MSZP-kormányzás nyolc éve volt a mélypont. Tulajdonképpen Kiss László képviselőtársunkat, bizottsági munkatársunkat, kollégánkat dicsérte, én magam is azt tudom mondani, hogy őszintén elfogadjuk a képviselő úr érdeklődését és elkötelezettségét a nemzetpolitika iránt, ugyanakkor meg kell jegyeznünk azt, hogy például most, amikor Szávay képviselő úr a hozzászólásában a 23 millió románnal való fenyegetést felhozta a 2004-es hazugságkampányból mint egy tény, akkor az ön előtt ülő Korózs Lajos megjegyezte, hogy olcsó ezt felhozni. Mondja ezt az a Korózs Lajos, aki akkor azzal a hazugsággal fenyeget-

te a nyugdíjasokat, hogy majd elveszítik a nyugdíjakat, miközben pont Romániával volt olyan egyezményünk (*Korózs Lajos: Tízezrek jöttek át magyar nyugdíjért!*), hogy a román állam biztosítja a nyugdíjakat. (*Korózs Lajos: Tízezrek jöttek magyar nyugdíjért! Tízezrek! - Közbeszólás a Fidesz soraiból: Szégyellj magad! - Korózs Lajos: Ráadásul nem is magyarok!*)

Tehát ez volt a mélypontja a nemzetpolitikának - az MSZP kormányzásának az időszaka. Köszönöm szépen. (*Taps a kormánypártok soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselő úr, esetleg ha kétpercesre igényt tart, nagyon szívesen. A következő hozzászóló Volner János képviselő úr, Jobbik.

VOLNER JÁNOS (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Én egy más szempontrendszert szeretnék most beemelni. Magam is részt vevő közgazdászként, részint pedig az Országgyűlés Vállalkozásfejlesztési bizottságának elnökeként szeretnék ehhez hozzászólni, és ezért is mondom, hogy más szempontokat beemelni ide.

Ami a vita eme szakaszát érinti, fontosnak tartom, sőt nélkülözhetetlennek, hogy költségvetési pénzeket fordítson a magyar állam arra, hogy ezeket a területeket támogassa, hogy ide kellő forrás kerüljön. Azonban nagyon fontosnak tartom azt is, hogy ezt oly módon tegye meg, hogy ne hat helyről történjen kifizetés, ne hat kifizetőhely legyen, hanem - követve az Európai Unió elveit - átlátható módon finanszírozza a határon túli magyar ügyeket. Tehát funkcionálisan szükségesnek tartom letisztítani a kifizetőhelyek számát, ezek funkcióját. Nagyon fontosnak tartom az átláthatóság szempontjából azt is, hogy ha pályázatás történik, akkor egyrészt ez objektív szempontoknak eleget tevő pályázati rendszeren keresztül történjen, kevésbé legyen adott esetben pártszimpátiára szabható a rendszer, mint ahogy jelenleg láthatjuk. Szávay István képviselőtársam csak emlékeztetőként olyan levelezésekről beszélt, amelyekből az derül ki, hogy egyes határon túli magyar szervezetek kedvezményezettebbnek számítanak más szervezetekhez képest. Mi nem szeretnénk azt, ha a pályázati rendszer minőségi alapon tenne különbséget aszerint, hogy fideszes vagy nem fideszes kötődésű az adott magyar szervezet; mi objektív elbírálást szeretnénk ezen a területen.

Nagyon fontosnak tartjuk azt is, hogy a határon túli gazdasági fejlesztésekről beszéljünk. Mert az egy fontos és szükséges dolog, hogy a magyar állam költségvetési pénzekből támogassa a határon túli magyarság megmaradását, de fontosnak tartom azt is, hogy legalább ekkora figyelem - sőt nagyobb - irányuljon arra, hogy közös gazdasági projektek révén minél több magyart a szülőföldjén meg tudjunk tartani, és részükre ott megélhetést tudjunk biztosítani. Ez legalább akkora gazdasági hatással járna ugyanis.

Érdekesnek tartom egyébként, hogy az ezen a területen működő irányító hatóságokat szlovák és román részről dominálják, ebben a magyar állam elveszítette a vezető, kezdeményező szerepét. Láthatóan nincs ambíció arra, hogy visszaszerezze.

Mik is ezek a gazdasági fejlesztések, amelyeket én szükségesnek tartanék? Nagyon fontosnak tartom azt, hogy két uniós tagállam fogjon össze, a határtérési gazdasági és társadalmi kapcsolatokat határon túlnyúló projektek formájában erősítsék. Az Európai Unió célrendszerében ez egyébként egy fontos kritérium, ezekre az Európai Unió támogatást ad, a magyar állam és más környező államok ezt nem használják ki. Más környező államoknál az a különbség a magyar állammal szemben, hogy nekünk, magyaroknak jóval nagyobb az a kisebbségünk, akivel szemben érdekeltek is vagyunk, akár nemzeti összetartozás szintjén, akár a gazdasági kapcsolatok fejlesztésének szintjén abban, hogy ezek az együttműködések létrejöhessenek, mégsem használjuk ki kellőképpen ezeket a lehetőségeket.

Fontosnak tartom azt is, hogy a gazdasági kapcsolatok építésén, a közös infrastruktúra-fejlesztéseken túlmenően jöjjön létre közös együttműködés vagy a meglévő együttműködések szélesedjenek ki az egyetemek és kutatóintézetek között; Magyarország köztudomású, hogy Európában innovációs hajlandóságát tekintve sajnos egyre inkább rosszabb helyzetbe kerül. Akár ilyen szempontból is, az anyaország szempontjából is, a határon túli magyarság szempontjából is fontos lenne az, hogy ezeken a területeken erősítsünk.

Nagyon fontosnak tartom azt is, hogy olyan területekre is fókuszáljon a határon túli magyar politika, és fókuszáljanak az ezzel kapcsolatos kormányzati programok, hogy közös turisztikai fejlesztések jöjjenek létre. A desztinációmenedzsment ma már bevett eszköze az Európai Unión belül mindenhol a turisztikai fejlesztéseknek, itt is fontos lenne az, hogy közös fejlesztéseket hozzon létre, mondjuk, Magyarország és Románia, Magyarország-Ukrajna, Magyarország-Szerbia vagy éppen Szlovákia; ezek a fejlesztések sem jöttek létre, holott ennek egyébként lényeges gazdasági felzárkóztató hatása lenne. Gondoljanak csak arra, hogy milyen nagy gazdasági erőkülönbségek alakulnak ki határon túli magyar övezetek között attól függően, hogy a jelenlegi határoknak melyik oldalán élnek az emberek, jelentős a különbség abban, hogy fejlett vagy éppen fejletlen gazdasági övezetbe tartoznak-e.

Fontos ugyanígy a turizmus területén belül az, hogy a desztinációk fejlesztésénél ne csak szálláshelyek, hanem különböző látványosságok is jöjjenek létre, hiszen ezek kedvéért utaznak el a turisták, nem azért, mert egy hotelszobát szeretnének maguknak, hanem a látványosságok fejlesztéséért. Sajnos, ezekkel a koncepciózus elképzelésekkel ugyanígy adós a magyar állam a mai napig, mint ahogy adós volt a szocialisták időszakában is. Én tehát szorgalmaznám

ezeknek is a fejlesztését. Köszönöm szépen, elnök úr. (Szórványos taps a Jobbik soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, Volner képviselő úr. A következő hozzászóló 15 perces időkeretben Szászfalvi László képviselő úr, Kereszténydemokrata Néppárt.

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP): Köszönöm szépen, tisztelt elnök úr, a szót. Nem szeretném még sokáig Kiss László képviselőtársamat ostromolni, de kénytelen vagyok még reflektálni néhány dologra.

Egyrészt nem tudtam igazán kifejtetni a kétperces végén a világhírű nemzetpolitikai kezdeményezését a Szocialista Pártnak és a szocialista kormánynak 2002 után. Tehát arról volt szó in concreto, hogy a Királyhágómelléki Református Egyházkerület aláírt támogatási szerződéssel rendelkezett a Széchenyi-tervből 320 milliós projektnek a megvalósítására, amely Érmindszenten egy hadi projektet és nemzeti emlékhelyet hozott volna létre. Szabó Vilmos államtitkár úr mindenféle jogalap és egyebek nélkül ezt a szerződést átírta, és átjátszotta az RMDSZ kezei közé. Nem mennék bele tovább ennek a részleteibe természetesen. Tehát azt gondolom, hogy így kezdődött az MSZP nemzetpolitikája, a többről már nem is kellene folytatni a sort, és egyébként pedig néhány szóban meg is emlékeztünk erről.

Szeretném még azt jelezni, hogy a protestáns lelkészképzésnek a támogatása az elmúlt négy esztendőben kezdődött meg igazából véve, hiszen a szocialista kormányok időszakában egyetlen fillért sem kapott a kolozsvári teológia. Egyetlen fillér magyar állami támogatás nem jutott annak a tradicionális és jelentős intézménynek, amely valóban egy bázisát adja az erdélyi intézetnek - és nemcsak az erdélyinek egyébként, hiszen máshonnan is járnak abba az intézetbe, és tanulnak ott.

Azt is szeretném elmondani, hogy a legelső magyar anyanyelvű felsőfokú intézményünknek, a Partiumi Keresztény Egyetemnek egyetlen fillér támogatást nem juttatott - legalábbis kiszámítható módon és stabil módon finanszírozás szempontjából - a szocialista kormányzat. Úgyhogy ez is, azt gondolom, lényeges és fontos kérdés.

Szeretnék arra is reflektálni, hogy több helyről áll össze a nemzetpolitikai támogatási keret.

(11.30)

Ez az előző nyolc esztendőben is így volt, kedves Kiss László képviselő úr, és azt gondolom, ez nem pusztán annyit jelent, hogy ez rossz vagy jó, ez nem egy értékítélet dolga. Azt gondolom, hogy igazodnia kell a költségvetési forrásoknak egy kormányzati struktúrába, és nemcsak a kormányzati struktúrába, hanem nyilvánvalóan azokba az akár európai uniós összefüggésű támogatási lehetőségekbe, amelyek tekintetében a magyar kormány nyilvánvalóan sze-

retne minél több európai uniós forrást is bevonni a határon túli magyar közösségek támogatásába. Tehát ez nem pusztán rajtunk múlik, nem pusztán a mi felelőségünk, hanem az a fontos, hogy minél optimalisabban tudjuk kihasználni a potenciális forrás-szerzés lehetőségét.

Egészen véletlenül egyébként a kezembe került a Szülőföld Alap 2008-as beszámolójának a vitája, amelyen jelen lehettem, és többek között azt mondtam el, hogy öt év óta - akkor, 2009-ben - egyetlen fillérrel nem növekedtek a nemzetpolitikai támogatások a szocialista kormányok időszakában, és azt gondolom, hogy a nyolc esztendő alatt sem növekedtek. Most nemcsak a Szülőföld Alapról beszélek, hanem általában a nemzetpolitikai támogatásokról. Ehhez képest 2010 után nagyságrendekkel növekedett meg a nemzetpolitikai támogatások összege. Az egy másik kérdés, mint említettem, több minisztériumból álltak és állnak össze ezek a források. Egyébként szeretném azt jelezni, hogy ezen források koordinációjaképpen vagy koordinálásaképpen 2010 után létrejött a Nemzetpolitikai Tárcaközi Bizottság, amely, legalábbis az elmúlt négy esztendőben rendszeresen ülésezett, és koordinálta, a Nemzetpolitikai Államtitkárság vezetésével koordinálták ezeknek a forrásoknak a hatékonyságát és együttes, harmonikus hatását.

Szeretném azt is elmondani, kedves képviselő úr, hogy 2010 után például az egyházi támogatások területén radikális változás állt elő, hiszen gyakorlatilag már csak egy nagyon minimális támogatás érvényesült 2010 előtt, 2009-ben, 2010 elején, és ehhez képest megtöbbszöröztük az egyházak számára nyújtható akár pályázati kereteket, akár egyedi támogatásként a határon túli egyházaink számára a támogatási kereteket. Szeretném, ha Kiss László képviselő úr konkrétan utánanézne ennek, és nem csak dobálóznánk a szavakkal. Tehát itt konkrétan azt is el tudom mondani, hogy 2009-ben, a szocialisták utolsó évében 375 millió forint volt az egyházi kulturális örökség támogatására. Ez a legelső Fidesz-KDNP-kormányznál, a 2011-es költségvetésben több mint 2 milliárddal növekedett, képviselő úr. Tehát arról beszélni, hogy nem növekedtek a források, nem változtak a források, ez egész egyszerűen nem így van és nem igaz. Úgyhogy azt gondolom, érdemes lenne ezeknek a számoknak is utánanézni, és azt követően kellene nyilatkozni.

A határon túli, illetve a határon átnyúló együttműködésekéről az imént Volner képviselő úr szolt néhány szót. Azt mondta, hogy nem történt semmi ezeken a területeken. Szeretném mondani azt, hogy az elmúlt három, három és fél esztendő alatt számos határon átnyúló projektprogram valósult meg akár turisztikai területen, akár vallási turisztikai területen. Én magam is személyesen részt vettem ezeknek a programoknak az elindításában, és azt tudom mondani, hogy bár voltak kétségeim, bár voltak nehézségek, hiszen itt együtt kellett és kell működni

akár a román, akár a szlovák illetékesekkel, de nagyon-nagyon fontos, hogy sikerült néhány olyan nagy programot megvalósítani akár a Felvidék, akár pedig a Partium vonatkozásában, amelyek konkrét, jelentős beruházások és fejlesztések voltak, pontosan annak a célnak az elérése érdekében, amiről Volner képviselő úr beszélt; tehát nem igaz az, hogy nem történt semmi. Történt és történik, csak ez egy eléggé bonyolult játszma, hiszen itt együttműködések kell kialakítani. Számos szereplője van ezeknek az együttműködéseknek, nemcsak kormányzati tényezők mind a két oldalon, hanem önkormányzatok, civil szervezetek, egyházak, és itt nyilvánvalóan ezt az együttműködést valahogyan keretek között kell harmonizálni és megvalósítani.

Azt is szeretném jelezni, kedves Kiss László képviselő úr, hogy számos esetben, akár a MÁÉRT ülésén, úgy emlékszem, akár a Nemzeti összetartozás bizottsága ülésén is Szász Jenő elnök úr ott volt, és nagy csomagokat hozott nekünk, amelyekben konkrétan megtalálhatók olyan különböző stratégiai anyagok, amelyek a Nemzetstratégiai Kutatóintézet munkájáról tanúskodnak, tehát nemcsak a különböző, szép, gondolom, a nemzeti összetartozást erősítő rendezvényekről beszélhetünk, hanem itt azért már vannak az asztalra letett anyagok. Természetesen nem az én tisztem ebben részletesen megnyilatkozni, és megvédeni a Nemzetstratégiai Kutatóintézet munkáját, de önök is szembesültek, vagy legalábbis remélem, hogy szembesültek ezekkel az anyagokkal is, amelyek már elkészítésre kerültek.

Az oktatási-nevelési támogatás felülvizsgálatára vonatkozólag, azt gondolom, itt egyetértünk és konszenzus van. Potápi államtitkár úr már több esetben nyilatkozott erről. Várjuk nyilván az előterjesztésüket, javaslatukat, és akkor arról nyilván vitát folytathatunk. Úgy gondolom, hogy képesek leszünk konszenzust teremteni ezen a területen. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Szávay István képviselő úrnak, Jobbik.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Köszönöm szépen az újabb lehetőséget, elnök úr. Nagyon-nagyon sok minden elhangzott, menjünk végig rajta szépen sorban.

Itt a Nemzetstratégiai Kutatóintézetnél fejezte be Szászfalvi képviselő úr. Igen, Szász Jenő elnök úr ott volt a bizottsági ülésen, és egyetlenegy kérdésre nem volt hajlandó válaszolni, kedves képviselőtársam; ön is ott volt. Ugyanis valamilyen rejtélyes oknál fogva Szász Jenő azért vett részt a Nemzeti összetartozás bizottsága ülésén, hogy azt megnyissa, vagy nem is nagyon értettük igazából, hogy ő ott mit keresett. Mondott valami köszöntőt, majd amikor jelentkeztem, és elkezdtem tőle megkérdezni, hogy mit csinál az intézet, meg mire vertek el 1,2 milliárd forintot az elmúlt egy évben az adófizetők pénzéből úgy, hogy közben meg önök elveszik a határon túli

magyar családoktól a nevelési-oktatási támogatást, akkor Szász Jenő egyetlenegy kérdésre sem volt hajlandó válaszolni, mondván, hogy ő most nem tájékozottatni jött ide a bizottság ülésére, hanem köszöntőt mondani. Na, úgyhogy erről ennyit. Várjuk egyébként az elnök urat a bizottság ülésére, felvettük a féléves napirendünkbe. Roppant kíváncsi vagyok, hogy miről fog tudni beszámolni. Tényleg csak pár hónapja van honlapjuk; amikor ott volt a bizottság ülésén, akkor még nem volt egyébként, arra nem telt az 1,2 milliárdból. A mai napig nincsenek betöltve az álláshelyek, tehát megvan a keret, hogy hány fő dolgozhatna az intézetben, de odáig nem sikerült eljutniuk, hogy legalább az álláshelyeket betöltsék. Nincsenek területi referensek sem, nem tudjuk, hol van a székházuk, mert hol van, hol nincs, hol elköltözik. A programjaikat nem értjük, hogy egy Nemzetstratégiai Kutatóintézetnek, egy tudományos intézetnek miért mangalicafesztivált kell szerveznie meg székelvöldi focikupát, azon kívül, hogy Szász elnök úr székelvudvarhelyi, ezért szervezett Székelvöldön focikupát. *(Tessely Zoltán: Nem erről beszélünk!)* Nincsen gond a focikupával, támogassák a Bethlen Gábor Alapból, de ezt talán nem a kutatóintézetnek kellene megcsinálnia.

Sorolta itt a példákat Szászfalvi képviselő úr, Pánczél elnök úr is; hosszasan lamentáltak azon, milyen volt az MSZP nemzetpolitikája. Vissza lehet ezért erre egy-két mondat erejéig térni, érdemes is, meg én is megtettem, de azért tessenek most már figyelembe venni vagy végre tudomásul venni, hogy 2015-ben vagyunk, és öt éve önök vannak kormányon! Tehát már engem ellenzékiként, akit egyébként nem lehet túl nagy szocialista szimpátiával vádolni, már engem nem érdekel, hogy most öt meg tíz meg tizenöt évvel ezelőtt mi volt.

Képviselő úr, az persze nevetséges, azért ne beszéljünk itt zöltségeket - Kiss László képviselőtársamnak mondom -, hogy itt nem volt politikai elfogultság az önök kormányzása alatt a nemzetpolitikában. Hogyne lett volna! Hogyne lett volna, de ne ezeket a példákat soroljuk!

Szászfalvi képviselő úr, a 2013-as Bethlen Gábor Alap-beszámolót tárgyaljuk, soroljuk a 2013-as vizsgálásokat meg pártpolitikai alapon osztott pénzeket, arról beszéljünk! Egyébként meg, ha már itt vagyunk, akkor meg kikíváncozik belőlem az is, hogy elmondjam, hogy azért van egy nagy különbség ettől függetlenül az MSZP-s és a fideszes pénzosztás között. Abban nem különböznek, hogy pártpolitikai alapon elfogult volt, a különbség az, hogy az MSZP-kormány idején legalább nem akartak mindenkit kinyírni meg megfojtani, aki nem értett velük egyet, önök meg ezt csinálják.

(11.40)

Aki nem eszik az önök kezéből, aki nem hajlandó a Fidesznek száz százalékgig behódolni, azt kinyír-

ják, megfojtják és ellehetetlenítik. Ez tökéletesen látszik a pénzosztásban, tökéletesen látszik a pályázati eredményekben.

Szó volt arról, kritika tárgyává tette Szászfalvi képviselőtársam, hogy a szocialisták megszüntették a MÁÉRT-ot. Ezt kétségkívül így van, és ez kétségkívül botrányos. De a szocialisták megszüntették a MÁÉRT-ot, önök meg teljesen kiherélték. A Magyar Állandó Értekezletnek abban a formában, ahogy most működik, gyakorlatilag csak annyi értelme van, hogy Semjén Zsolt utána tudjon tartani egy sajtótájékoztatót, és el tudja mondani, hogy mennyire nagyszerű a magyar nemzetpolitika, és hogy egyetértés mutatkozott megint a zárónyilatkozat aláírásakor. Arról a Semjén Zsoltról beszélünk egyébként, aki miniszterelnök-helyettesként a nemzetpolitikát felügyeli, és az elmúlt öt évben egyetlen alkalommal, képviselőtársaim, amikor a témájába, területéhez tartozó nem túl sok beszámoló vagy törvény tárgyalása zajlott a Házban, miniszterelnök-helyettes úr egyetlen alkalommal nem tette itt tiszteletét. Mint ahogy most sincs itt. *(Tessely Zoltán közbeszólása.)* Ez nyilván nem Potápi államtitkár úr jelenlétével szembeni kritika természetesen, de azért, azt hiszem, beleférhetne a miniszterelnök-helyettes úr idejébe az, hogy mondjuk, évente két alkalommal bebállag a parlamentbe, és itt van, ha a határon túli magyarokról tárgyalunk.

Egyébként meg a MÁÉRT zárónyilatkozatáról annyit, képviselő úr, meg az egész MÁÉRT működéséről, hogy hiába foglalunk bele egyébként bármit a zárónyilatkozatba, ha önök azt nem tartják be, és nem kötelezi önöket semmire. Szeretném önöket emlékeztetni arra, hogy a legutóbbi MÁÉRT-zárónyilatkozatban, amit egyhangúlag elfogadtunk, önök is, a két kormánypárt és a kormány is, szerepelt az a kitétel, hogy a jelenlévők egyetértenek azzal, hogy szükséges a Magyarországtól távol élők vagy tartózkodók választójog-gyakorlásának a megkönnyítése. Magyarul arra megoldás találása... *(Potápi Árpád János felé fordulva:)* - nem tudom, miért bólogat, államtitkár úr, így volt ez bizony -, annak a megkönnyítése, annak az állapotnak a felszámolása, hogy ne kelljen adott esetben *(Tessely Zoltán: Az eredményeket néztétek?)* több száz vagy ezer kilométert utazni *(Tessely Zoltán: Az eredményeket néztétek?)* egy Amerikába vagy Nyugat-Európába... Nyomjon egy kétpercest, képviselő úr, nagyon kíváncsi vagyok a véleményére, de így én sem hallom, hogy ön mit mond, meg én sem tudok beszélni.

Tehát annak a megkönnyítése, hogy ne kelljen több száz vagy ezer kilométert utazni azért, hogy konzulátuson lehessen szavazni. Merthogy most egyébként ez a helyzet, hogy a határon túli magyarok, akik döntő részben, sőt elsősorban részben a Fidesz szimpatizánsai és szavazói, postán borítékban is feladhatják a szavazatukat bárhol a nagyvilágból, míg a Nyugat-Európában élő, többek között az önök és az MSZP katasztrófális gazdaságpolitikájá-

nak eredményeképpen Magyarországról kivándorolt ezt nem teheti meg, nem is nagyon vesznek részt a szavazáson.

Szóval, a Magyar Állandó Értekezletnek, képviselő úr, így sok értelme nincs. Ott érdemi vita nem zajlik, érdemi döntések nincsenek. A Nemzetpolitikai Államtitkárság egyes kezű munkatársai a korábbi 3-4 év zárónyilatkozatát ollózzák össze egy újabb, ötödik verzióba, és az egész MÁÉRT-on félórakon keresztül kell az üres kormányzati sikerpropagandát hallgatni arról, hogy mennyire nagyszerű minden a határon túl, úgy, hogy még kérdést sem lehet feltenni az előadó államtitkároknak, vagy amikor lehetne kérdést feltenni, addigra az államtitkár urak már elhagyják a helyszínt. Tehát ott semmilyen érdemi vita nincs. A nemzetpolitikának az lenne a terepe elvileg, ott kellene az összmagarságot érintő ügyeket megtárgyalni, de önök természetesen ott lehetőséget erre nem biztosítanak. Mint ahogy egyébként a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fórumán sem.

Szó volt róla, visszautalt Szászfalvi képviselő úr Volner képviselőtársam hozzászólására, aki a határon átnyúló kapcsolatokról beszélt. Az tényleg nem igaz, hogy sok minden nem történt. Ebben egyetérttek a képviselő úrral. Például az történt, hogy önök lemondtak mind magyar-szlovák, mind magyar-román viszonylatban az irányító hatóságról. Önként és dalolva átadtuk Pozsonynak és Bukarestnek az irányító hatóságot, mert ezzel is valami egészen elképesztő nyomorult módon valami gesztust próbáltak gyakorolni Románia és Szlovákia irányába. Egyébként magyar-román viszonylatban teljesen behalt az egész kezdeményezés, mert a románok gyakorlatilag nem hajlandóak Magyarországgal most szóba állni. A magyar-román kapcsolatok ilyen mélyen, nem is tudom, mikor voltak utoljára, de az elmúlt évtizedben nem nagyon. Na, ennyit ért Németh Zsoltnak és Martonyi Jánosnak az a nagy sikerű külpolitikája, amit árnyalatnyilag sem lehet megkülönböztetni a Kovács László-féle külpolitikától. Ennyit értek az egyoldalú gesztusok, ennyit ért az állandó hajbókolás, az állandó meghajlás, meg az abban való reménykedés, hogy ha mi jó fejek vagyunk és visszavonulunk, nem követelünk sokat, akkor talán majd egy kicsit enyhíteni fognak a határon túli magyarokon lévő nyomáson, de nem szabad hangosnak lenni, nem szabad követelni, nem kell jogokat kérni, nem szabad fellépni határozottan a román kormánnyal szemben, mert ők a barátaink és stratégiai partnereink. Na, ennyit ért ez a politika öt év alatt, meg azt megelőzően egyébként, idejutottunk most nagyjából.

Nevelési-oktatási támogatás. Nagyon kár volt ezt még egyszer felhozni Szászfalvi államtitkár úrnak, de akkor elmondom még egyszer. 44 500 forintnak kellene reálértéken lennie ennek a támogatásnak most. Amikor ön arról beszél, hogy itt mekkora támogatásbővítések voltak, az egész egyszerűen nem igaz. Reálértéken... *(Közbeszólásra reagálva:)*

Nem, nem vagyunk előrébb! Reálértéket tekintve semmivel nem vagyunk előrébb, mint 2009-2010-ben voltunk (*Szászfalvi László közbeszólása.*), de a nevelési-oktatási támogatás az egyik legékezebb bizonyíték egyébként arra, hogy ez mennyire igaz. Ennek az összegnek 44 500 forintnak kellene lennie, ehhez képest önök a 22 ezer forintot is lecsökkentik 17 ezerre.

Erre már tényleg csak egy mondat erejéig reagállok Vinnai képviselő úrnak és önnek is, Szászfalvi képviselő úr. Arra, hogy hat minisztériumban meg hat fejezetben vannak a nemzetpolitikai célok szét-dobálva, ön azt mondta, hogy ez nem értékítélet kérdése. Nem, ez egy szakmai kérdés. Az Állami Számvevőszék megállapítása szerint, Szászfalvi képviselő úr - amit egyébként megtett az Állami Számvevőszék, tavaly meg tavalyelőtt is ezt írta az éves jelentésében -, nem átláthatóak a nemzetpolitikai célú támogatások. (*Szászfalvi László: Tíz évvel ezelőtt is ezt írta!*) Az az Állami Számvevőszék, amelynek az elnöke az önök egykori képviselőtársa. (*Szászfalvi László: Tíz éve is azt írta!*) Nem, idén nem azt írta, képviselő úr! (*Szászfalvi László: Tíz évvel ezelőtt! - Az elnök megkocogtatja a csengőt.*) Idén azt írta, hogy romlott az átláthatósága a nemzetpolitikai célú támogatásoknak. Önök nemhogy ezt javítani tudták volna, hanem az eddig is átláthatatlan rendszert... (*Szászfalvi László nemet int.*) De igen, olvassa el a jelentést, képviselő úr, ez szerepel benne!

És ne húzogassa a bajszomat Vinnai képviselő úr a beregszászi főiskolával! Nagyon jól ismerem a beregszászi főiskolát. (*Zaj a Fidesz padsoraiból. - Az elnök ismét megkocogtatja a csengőt.*) Kárpátaljai a feleségem, ott végzett a főiskolán, sőt annak hallgatói önkormányzati elnöke volt. Pontosan tudjuk, hogy mi történik ott. Azt, hogy pontosan mi mire fordítódik, mondjuk, annyira nem tudjuk, de amikor a főiskoláról beszélünk, akkor említjük meg azt is, hogy ha ön a színvonalas képzést kéri számon, amire szükség van, és a főiskolára is szükség van, és nagyon helyes, hogy támogatják - az a nem helyes, hogy más nem támogatnak -, csak ha színvonalas képzésről beszélünk, akkor tegyük hozzá azt is, hogy hassanak önök oda, hogy a képzés tényleg színvonalas legyen, tényleg fokozattal rendelkező oktatók tanítsanak ott. Ebben van a magyar államnak is felelőssége, például a tudományos fokozatok kölcsönös elismerésében, ez az egyik történet. A másik az, hogy ne feltétlenül KMKSZ-es káderek kifizetőhelye legyen a főiskola, és olyanok taníthassanak ott, akiknek nemhogy tudományos fokozatuk, hanem még szakirányú egyetemi végzettségük sincs, és polihisztorként négy-öt meg hat különböző tantárgyat tanítanak.

A főiskola egyébként, minden fontossága és hasznossága mellett, önök is nagyon jól tudják, meg én is, csak nem illik erről beszélni, gyakorlatilag egy pártfőiskolaként működik. Az önök ottani kihelyezett tagozataként. Világosan közölve van, gyakorlatilag világosan közölve van... (*Moraj a Fidesz padsorai-*

ból.) Ó, dehogynem! Világosan közölve van és el van várva mindenkitől, el van várva mindenkitől, a dolgozóktól is, az oktatóktól is és a hallgatóktól a KMKSZ és a Fidesz támogatása. Ez el van tőlük várva. Ezt önök is tudják, mindenki tudja. Ellenben van számos más olyan oktatási intézmény Kárpátalján, amelyre még nem sikerült rátenyerelni, nem is támogatják nyilván ezeket az intézményeket egyetlen fillérrel sem.

Összefoglalva - és többször nem szeretnék hozzászólni, a vitát pedig lassan le is lehet zárni szerintem, mert ugyanazokat a témákat járjuk körbe-körbe -, nagyon örülnék, ha csak negyedakkora vehemenciával ostromoznák, mondjuk, a saját kormányukat, mint ahogy megteszik az MSZP-s nemzetpolitika kétségkívül meglévő visszasságainak a feltárása kapcsán. Pontosan tudom, hogy önök is tisztában vannak azzal, hogy a Bethlen Gábor Alap környékén azért nagyon sok minden nincs rendben. Ezt mindnyájan tudjuk. Van várakozásunk azzal kapcsolatban, hogy sikerült egy kicsit nagyobb rendet rakni, meg van némi pozitív várakozásunk azzal kapcsolatban, hogy az államtitkár úrnak az irányításával talán majd kicsit máshogy fognak menni a dolgok, mint Répás Zsuzsanna alatt történt. De azért most már lassan eltelt egy év vagy háromnegyed az új kormányzásból, várnánk lassan az ezzel kapcsolatos eredményeket. Köszönöm szépen. (*Taps a Jobbik padsoraiból.*)

ELNÖK: Köszönöm, Szávay képviselő úr. Két percre megadom a szót Kiss László képviselő úrnak, MSZP.

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót. Csak hogy megkönnyítsem az MSZP további kritikáját, mert nem szeretném, hogy immár öt éve a múltról beszéljünk, és olyan nemzetpolitikát kritizáljunk, amelyet egyébként mind Mesterházy Attila korábbi, mind Tóbiás József jelenlegi pártelnök revízió alá vont. Ezért hadd foglaljam össze néhány pontban, hogy mi az, amit öt éve mond az MSZP, és akkor ehhez lehet a kritikai álláspontokat kialakítani. Mert szerintem ez az, ami a nemzetpolitikában egyébként egy vitát, konstruktív vitát vezetne elő, mert az például akkor a jövőről szólna, nem pedig a múltról.

(11.50)

Mi azt mondjuk, hogy a szülőföldön való boldogulásra kell épülni a nemzetpolitikának; mi azt mondjuk, hogy olyan támogatáspolitikát kell kialakítani, ami nem érvényesít politikai szempontokat és átlátható; mi azt mondjuk, hogy a külpolitikai kapcsolatrendszerben az érdemi kérdéseknek vagy - ahogyan ezt korábban fogalmazták kormánypárti politikusok - a nehéz kérdéseknek is napirenden kell lenni-

ük. Mi abban hiszünk, hogy ezeket a napirendre vételeket meg kell tenni, és a közös kormányülésekkel és a szomszédos országokkal való kapcsolat erősítésével lehet az ott élő magyarság érdekeit is képviselni, és részletes javaslatot tettünk arra, hogy a Kárpát-medencei egységes gazdasági tér kapcsán egy stratégiai tervezés jöjjön létre.

Ez az MSZP nemzetpolitikája. Azt szeretném, hogyha ennek kapcsán is kritikai észrevételeket kaphatnánk, mert abban az esetben valóban a jövőről tudnánk beszélni, arról tudnánk beszélni, hogy amit mi mondunk a jövőre vonatkozóan, az esetleg önök által támogatható vagy nem. Azért fontos ez, mert amikor a múltba révedünk, akkor azt látjuk, hogy számos kritikai megjegyzés - amelyekben szerintem egyébként teljesen igazuk van, meg kell hogy mondjam - alapján önök ugyanazt a politikát folytatják, mint amit egyébként kritika alá vontak sok esetben. Ez viszont hiba lenne, és én óva inteném ettől a tevékenységtől.

Kérem, fogadják úgy a szavaimat, hogy ne kövessék el a múlt hibáit, és ne tetézzék azokat. Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Két percre Vinnai Győző fideszes képviselő urat illeti a szó.

DR. VINNAI GYŐZŐ (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Szávay István azt mondta, hogy tudományos fokozat nélkül tanítanak a beregszászi főiskolán sokan. Szeretném felhívni képviselőtársam figyelmét arra - és ezt a szempontot mérlegelje, amikor ilyen méltánytalan mondatokat mond -, hogy 1994-ben magam is ott voltam mint a nyíregyházi főiskola egy tanára, három évtizedes felsőoktatási múlt után, amikor szinte a semmiből teremtettük meg Beregszászon a főiskola alapjait, fűtetlen termekben, a református egyház kollégiumában, általános iskolákban tanítva, kinevelve egy nemzedéket. És utána, bocsánatot kérek, nem ismeri jól akkor a beregszászi főiskola működését, ha emlékszik Soós Kálmán tevékenységére, akit nemrég vesztettünk el, rektora volt a főiskolának, hogy milyen tudományos utánpótláson gondolkodott; vagy hogy egy alapítványt hoztunk létre, amely a tudományos minősítéseket segítette elő; és azt, hogy a magyar kormány támogatja, maga az alap is támogatja, hogy működése legyen ennek a főiskolának, amely állami támogatást ott Ukrajnában nem kap, ellentétben - ez a másik szempont - az Ungvári Egyetem magyar tagozatával vagy hungarológiai intézetével, ami egy fontos dolog, de ők állami támogatást kapnak, míg Beregszászon és a beregi járásban, ahol a magyarság legnagyobb arányban él, ott ez a képzés véleményem szerint az elmúlt - mondhatom azt, hogy '94-95-től tekintve - húsz évben egy olyan pályát futott be, amely igenis a mi elismerésünkre, és ezt most pártpolitikától mentesen mondom, az ön elismerésére is érdemessé válhat.

Úgyhogy én szeretném azt még egyszer aláhúzni, hogy ez egy olyan intézmény, amely a magyarságot a szülőföldjén megtartja most, ebben a különösen nehéz helyzetben. Köszönöm szépen. *(Dr. Galambos Dénes: Helyes! - Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kettő percre megadom a szót Szászfalvi László képviselő úrnak, KDNP.

SZÁSZFALVI LÁSZLÓ (KDNP): Köszönöm szépen, elnök úr. Szintén csak röviden szeretnék még befejezésül reflektálni Szávay képviselő úr két mondatára. Egyrészt, hogyha a mi kormányunk katasztrofális gazdaságpolitikát folytat - azt hiszem, hogy ezt a jelzőt használta *(Szávay István: Ezt mondtam.)* -, akkor egyrészt erre hadd mondjam, hogy milyen gazdaságpolitikát folytatott a Gyurcsány-Bajnai-kormány, amikor csődbe vitte az országot. Ha az katasztrofális gazdaságpolitika, kedves képviselő úr, hogy végre van 3 százalék fölötti GDP-növekedés, szinte semmi infláció, a költségvetési hiány mértékét évek óta 3 százalék alatt tudjuk tartani, most a befektetésre javasolt országok közül a 9. helyre került Magyarország, akkor nem tudom, hogy miről beszél.

A határon átnyúló kapcsolatok, illetve projektek tekintetében, Szávay képviselő úr, azt szeretném mondani, igaza van abban, hogy a közreműködő szervezet, illetve hatóság szerepét átadtuk, én a román összefüggésben tudom mondani, de ott az azért történt meg, mert ha nem történik egy előrelépés abban a tekintetben, és azt mondjuk, hogy akkor csinálják ők, akkor az egész projekt bebukott volna és egyetlen fillér... *(Szávay István: Be is bukott.)* Nem bukott be, mert több mint kétmilliárd forint értékű projekt meg tudott valósulni négy területen a román és magyar határon átnyúló programok tekintetében.

Kiss László képviselő úrnak pedig azt szeretném mondani, hogy nyilván itt már az előterjesztéstől vastagon eltértünk, tehát itt egy nemzetpolitikai vitanapot kell esetleg tartanunk, és azon lehet nyilvánvalóan beszélni ezekről a kérdésekről. Az, hogy az elmúlt négy évben a Fidesz-KDNP-kormány folytatta volna az MSZP nemzetpolitikáját, ez egészen egyszerűen nem igaz.

A tavalyi országgyűlési vagy nemzetgyűlési választásokon a határon túli magyar állampolgárok egyértelműen kifejezték azt, hogy a Fidesz-KDNP-kormány nemzetpolitikáját támogatják. Tessék megnézni a számokat! Köszönöm. *(Taps a kormánypártok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kettő percre Szávay István képviselő úrnak adom meg a szót.

SZÁVAY ISTVÁN (Jobbik): Milyen nemzetgyűlésről beszél, ne haragudjon! Milyen nemzetgyűlés-

ről beszél akkor, amikor több százezer magyarnak önök gyakorlatilag megvonják a választójogát azzal, hogy nem adnak nekik ugyanolyan lehetőséget, hogy levélben szavazzanak, mint ahogy a külföldi magyarok tehetik? A külföldi magyarok meg nem a Fidesz-KDNP nemzetpolitikájára szavaztak, hanem arra, hogy önök adták meg nekik a kettős állampolgárságot. (Szászfalvi László: *Az nem nemzetpolitika.*) Amit egyébként a Jobbik 2003 óta követel (Közbeszólás a Fidesz soraiból: *A Jobbik nem is volt itt 2003-ban!*), önök meg még 2009-ben is ellene voltak, erre szavaztak a határon túli magyarok. Úgyhogy itt ne beszéljünk nemzetgyűlésről! Akkor beszélhetünk nemzetgyűlésről, képviselő úr, hogyha majd a Londonban mosogató budapesti ugyanúgy elküldheti a szavazatát levélben, mint a szomszéd pultnál álló csíkszeredai. Ameddig ez nincs így, addig nincsen nemzetgyűlés.

Egyébként meg, ha a katasztrofális gazdaságpolitikáról beszélünk... - lehet itt sorolgatni a költségvetési mutatókat meg azt, hogy hány százalék volt a GDP. (Szászfalvi László: *Ez konkrétum!*) Képviselő úr, ne nekem mondja, a Nyugat-Európában mosogató százazreknek mondja, hogy mennyivel növekedett a GDP Magyarországon! Az önök kormányzása alatt több mint negyedmillió ember hagyta el Magyarországot, képviselő úr. Több mint negyedmillióan hagyták el az országot, és mentek nyugat-európai, mindenféle tróger munkát elvállalni, azért, hogy meg tudjanak élni. (Szászfalvi László: *Demagógia!*) És a negyedmillió az egy alsó hangú... (Közbeszólások az MSZP soraiból.) Most itt a szocialisták oldalról mondják a másik számokat, de itt egy kicsit óvatosan, mert a kivándorlás nem 2010-ben kezdődött meg, kedves szocialista képviselőtársaim! (Közbeszólások az MSZP soraiból: *2013-ban! - 2010-ben! - A rendszerváltás után!*)

Az irányító hatóság kérdésében pedig, képviselő úr, bedöglött a program, teljes egészében bedöglött.

Vinnai képviselő úr meg ne forgassa már ki, legyen szíves, a szavaimat! Minden nemzetstratégiai fontos és jelentős határon túli magyar intézménynek a támogatására szükség van természetesen, ezt mi magunk is így mondjuk. Csak önök nem ezt csinálják, önök nem mindegyiket támogatják, csak az önökkel kedveseket meg azokat az intézményeket, ahol folyamatosan fideszes sikerpropaganda zajlik, meg politikai propaganda, ezeket az intézményeket támogatják.

Az Ungvári Nemzeti Egyetemen most már lassan fűtésre meg világításra sincsen pénz, és az Ungvári Nemzeti Egyetem magyar kara meg mégse nemzeti jelentőségű, azért, mert annak a vezetői nem olyan politikai kapcsolatot ápolnak önökkel, mint a beregszászi főiskola vezetése. Erről van szó. Köszönöm. (Taps a Jobbik soraiból.)

ELNÖK: Köszönöm. Megadom a szót Petneházy Attila képviselő úrnak kettő percre.

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Végképp nem szándékoztam felszólalni, de odáig fajult ez az egész mai napi vita, ami egy kicsit kezdett emlékeztetni, sőt nagyban túlnőtt azon, ami a bizottságban is elő szokott fordulni, hogy szíre-szóra aztán addig követik egymást az érvek, hogy behúzódik mindenféle egyéb téma is. És, Szávay képviselő úr, elnézést kérve azért, amit mondani fogok, ezt nagystílusúan űzi ott a bizottságon, és most is végképp - lehet, hogy indulatától elragadtatva - mindenféle egyéb politikai dolgot is behúz, ahogy Szászfalvi képviselő úr is elmondta, már mindenféle gazdasági adatokkal kezd el lőni mindenfelé, és azt gondolom - és még egyszer elnézést kérek -, egy kicsit vaktában is lövöldözik ilyenkor már.

Ez semmi esetre se viszi előre a dolgot, mert ha már Kiss László képviselőtársam azt mondta, hogy csak azért lövöldöznék, hogy a másikat megsemmisítek - ugye, ilyesmi volt talán a szóhasználat? -, annak semmi értelme nincs. És azt gondolom, hogy ez már végképp nem viszi előre, mert az, hogy sértegetjük a másikat, hogy ha majd mi leszünk kormányon, akkor hogyan fogjuk a másikat rendre utasítani (Szávay István: *Én csak elszámoltatnék, képviselő úr! - Moraj a Fidesz soraiban.*), felelősségre vonni és elszámoltatni, ez végképp nem tartozik ide, hiszen ez tényleg, hogy újból ezt a szót használjam, a másikat megsemmisítését szolgálja.

(12.00)

Azt hiszem, ilyen témában, mint a külföldi magyarság, végképp nem ildomos idehozni, nem mint-ha más témában ildomos volna. Köszönöm szépen. (Taps a kormánypartok soraiban.)

ELNÖK: Köszönöm. Kettő perc, Gúr Nándor képviselő úr, MSZP!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Én sem kívántam hozzászólni, mert Kiss László képviselőtársam elmondta mindazokat a dolgokat, amelyeket mi fontosnak tartottunk, de ha már olyan irányba viszik ezt a vitát, amiben összevissza számadatok hangzanak el, akkor hangozzék el az is, ami tényszerű.

Szóval, akkor, amikor a gazdaságról beszélnek... - Szászfalvi képviselőtársamnak legkiváltképp ajánlom figyelmébe, miközben elhagyja a termet. Szóval, ha már a gazdaságról beszélnek, akkor nem baj, ha tisztában vannak azzal, hogy 2010-ről 2015-re - 2010-ről 2015-re - több mint 400 ezer gazdasági menekült hagyta el ezt az országot. Volt akkor is, igen, 100-120 ezer fő volt azoknak a száma, akik nem Magyarországon végeztek munkatevékenységet. De most, jelen időszakban csak Londonban - tudják, melyik az a város -, csak Londonban több mint 200 ezer ember, több mint 200 ezer magyar ember az,

aki munkatevékenységet végez. Debrecennel vetekszik ez a város ma azért, hogy - idézőjelbe téve - a második legnagyobb magyar város legyen, magyarok által lakott második legnagyobb város legyen. Németországban 100 ezer főt meghaladó, Ausztriában 50 ezer főt meghaladó, az utóbbi esztendőben további 20 ezerrel kiegészülve 70 ezer főt meghaladó a Magyarországról ezekben az országokban dolgozók száma, és a többi országról még nem beszéltem.

Egy szó mint száz: legalább olyan adatokat használjanak, amelyek helytállóak és tényszerűek. És hozzá kell tennem, hogy ezek az emberek nem jószántukból és jókedvükből teszik ott a dolgukat, hanem azért, mert önök az ígéretükkel szemben - egymillió új munkahely a gazdaságban, adófizető munkahely - semmit nem tettek, hanem elüldözték ezeket az embereket, mert nem tudtak más-képp megélni.

Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Megkérdezem, hogy kíván-e még valaki élni a 15 perces időkeretben történő felszólalás lehetőségével. *(Senki sem jelentkezik.)* Jelentkezőt nem látok.

Tisztelt Országgyűlés! Az együttes általános vitát lezárom. Most a beszámoló, illetőleg a határozati javaslat előterjesztőinek zárszavaira kerülhet sor, 30-30 perces időkeretben.

Elsőként akkor megadom a szót Potápi Árpád államtitkár úrnak, aki válaszolni kíván a vitában elhangzottakra.

POTÁPI ÁRPÁD JÁNOS, a Miniszterelnökség államtitkára: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Kedves Képviselőtársaim! Szeretném megjelölni a témát, amiben szeretnék reflektálni az önök által felvetett dolgokra, mégpedig ez a Bethlen Gábor Alap 2013-as beszámolója, az elmúlt több mint három órában ennek kapcsán szövegezték hozzá az országgyűlési képviselők a hozzászólásaikban. Aki esetleg másra következtetett volna, az rosszul teszi, mert a téma alapvetően a 2013-as BGA-beszámoló. Természetesen ez lehetőséget teremtett arra, hogy általában nemzetpolitikáról is beszéljünk, és nyilván a 2013. évet megelőző évekről, illetve az azt követő évekről is volt szó, mint ahogy én is a felvezetőben, illetve az expozéban már ezt megtettem. Viszont szeretnék a válaszban a 2013. esztendőre, illetve konkrétan a beszámolóra koncentrálni, úgy gondolom, azokra a kérdésekre kellene elsősorban válaszolni most, amelyek a 2013. évet érintik.

Elhangzott az, hogy a Bethlen Gábor Alap döntéshozatala úgy általában átláthatatlan volt. Na most, a 2013. évre vonatkozóan az Állami Számvevőszék felügyeleti vezetője az Országgyűlés Nemzeti Összetartozás Bizottsága előtt hétfőn jelentette be az Állami Számvevőszék vizsgálatát, illetve a vizsgálati

eredményét. A Számvevőszék 117 tételt nézett át, és egyetlen hibát sem talált.

Maga a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. is végzett 2013-ban monitoringtevékenységet, az előző évek hangsúlya a belső dokumentumalapú, illetve a belső folyamatalapú ellenőrzésen volt. 2013-ban tolódott el a hangsúly a helyszíni vizsgálatok irányába. A helyszíni ellenőrzés a 2013. év második felében kezdődött el, összesen 54 esetben. A 2013-ban létrehozott szervezeti egység az alapozó tevékenységet jól végezte, a támogatottak területi elosztásának figyelembevételével többnapos helyszíni vizsgálatot tartott egy-egy szervezetenél. 2014-től egyébként már havi rendszerességű helyszíni ellenőrzések bevezetésére is sor került.

Több kritika fogalmazódott meg, illetve többen érintették az oktatási és nevelési támogatások átalakítását, illetve ennek a rendszernek az átalakítását. Több fórumon, így a bizottsági ülésen is elmondtam, hogy mi magunk is gondolkozunk ennek az átalakításán, hiszen mind a mértéke - nagyjából 20 ezer forint összeg -, mind pedig a módja, ennek az elosztási módja, a pályázat módja 2001 óta nem változott, és az elmúlt tíz év, illetve közel - most már mondhatjuk azt - tizenöt év arra ad okot, hogy a rendszert esetlegesen megváltoztassuk.

Úgy gondolom - és itt hadd idézzem Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes úr mondatát, illetve gondolatát -, csak azért nem fogjuk átalakítani ezt a rendszert, mert át akarjuk alakítani, hanem egy olyan pályázati rendszert kell kialakítani, amely minden régióban minden szülő és gyermek, tehát család számára jobbra tudja tenni ezt a pályázati rendszert, és ezt elfogadják mind a szülői, mind pedig a pedagógusszervezetek, mind pedig a határon túli politikai és társadalmi szervezetek, mind pedig itthon elsősorban a Magyar Állandó Értekezlet tagjai. Természetesen ebbe az egyeztető munkába be fogjuk vonni a Nemzeti Összetartozás Bizottságának a parlamenti képviselőit, és természetesen a frakciók részéről is kérjük a segítséget ebben. Úgy gondolom, ez a munka néhány hónapon belül meg fog oldódni. Szeretném, ha ezt a munkát be tudnánk fejezni a tanév végéig, tehát a nyarat már úgy tudnánk elkezdni, hogy esetlegesen tudjuk, hogy milyen lesz az új rendszer.

A nemzeti jelentőségű intézmények listájáról is volt szó. Kritikai megjegyzés hangzott el annak vonatkozásában, hogy a küllhoni szervezetek által javasolt intézmények miért nem kerülnek fel automatikusan erre a listára. Ennek oka az, hogy a Magyar Állandó Értekezlet 10. ülésén elfogadta a nemzeti jelentőségű intézmények támogatásának kritériumrendszerét. Ezek között szerepelnek nemzetpolitikai kritériumok, például az intézmény tevékenysége jelentősen hozzájárul az anyanyelv megőrzéséhez, ápolásához; és természetesen pénzügyi kritériumok is, így például az, hogy az intézmény rendelkezik-e éves szakmai és pénzügyi tervvel. Tehát bár a nemze-

ti jelentőségű intézmények listájára a MÁÉRT tagszervezetei tesznek javaslatot, nemzeti jelentőségű intézménnyé ezek közül csak azok válhatnak, amelyek képesek ezeknek a kritériumoknak megfelelni.

Kérdés hangzott el, illetve felvetés hangzott el annak kapcsán is, hogy a teljes támogatási összeg csekély hányada pályázható nyílt pályázat keretében a BGA esetében. Ezért itt szeretném hangsúlyozni, hogy nemcsak a központi és a regionális pályázatok, de természetesen - amiről az előbb is beszéltem - az oktatási-nevelési támogatások, a dr. Szász Pál-ösztöndíj és a „2013 a küllhoni magyar kisiskolások éve” egyes támogatásai is pályázati kiírások keretében voltak meghirdetve.

(12.10)

Tehát az alapból nyújtott támogatások túlnyomó részét nyilvános pályázati kiírások keretében közvetítettük, illetve közvetítették az elődeim a támogatottak felé. És akkor itt jegyezném meg, hogy a 2013. évről vitatkozunk, illetve beszélgetünk három órája, a képviselők egy része egyébként nem is volt a parlament tagja, amikor ez az év megvalósult. Tehát egy olyan, alapvetően szakmai beszámolóról beszélünk, amiről én úgy gondolom, hogy a parlament igazából, ha logikusan végiggondoljuk, nem is dönthet másképpen, mint hogy ezt elfogadja, hiszen mind szakmailag, mind pedig pénzügyileg a 2013. év megvalósult.

Több kritika érte a nemzeti jelentőségű intézményeknél, hogy Kárpátalján mely intézmények vannak ebben a körben, melyek nincsenek benne. Nem kívánok ebbe a vitába belemenni, azt azonban lássuk, hogy az Ungvári Nemzeti Egyetem kiegészítő támogatásokat kap, a Hungarológiai Intézet is kap támogatásokat. Legutóbb, amikor én ott jártam, egy együttműködési megállapodást írt alá külügyminiszter úr, illetve a keleti partnerségből kaptak támogatást. Mindkét intézményről beszélek. Viszont azt szögezzük le, hogy a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Főiskola gyakorlatilag csak magyar forrásokból jött létre, azóta is magyar forrásokból dolgozik, az összes fejlesztését, az összes tanóráját, foglalkozását, gyakorlatilag mindent magyar állami forrásokból valósítanak meg. Az ő felszínén maradásukról és tevékenységükről csak a legmagasabb módon lehet beszélni, minden elismerésünk a beregszászi főiskoláé, illetve az ott tanító kollégáké lehet. Egyébként az előbb elhangzott összegekhez újabb jelentős összegekkel járult hozzá a magyar kormány egy december végi döntésével, amely fejlesztés a közeljövőben meg fog indulni, és reméljük, hogy minél előbb ez be is fog fejeződni.

Elhangzott az is, hogy nem tudjuk pontosan, mennyi is a nemzetpolitikára fordított összeg. A tavalyi évben az államtitkárságunk - amikor már én voltam az államtitkár - végzett egy felmérést: 21 milliárd forint volt. És ez nem teljes körű, megmondom

őszintén, 21 milliárd forintot meghaladó volt az a nemzetpolitikai célú összeg, amely határon túli területekre jutott ki, hiszen nemcsak a Nemzetpolitikai Államtitkárságnál, a Bethlen Gábor Alapnál, hanem más tárcánál is vannak hasonló összegek. Ehhez még tegyük hozzá azt, hogy nagyon sok állami és nem állami, nagyobb és kisebb cég is folytat nemzetpolitikai tevékenységet, illetve határon túli magyar szervezeteket támogat, és ezeket az összegeket is szeretnénk volna felmérni.

Nem gondolom, hogy azokat a kérdéseket illetően, amelyek nem konkrétan a BGA működését, illetve a Nemzetpolitikai Államtitkárságnak a működését illetik, most hosszas vitába kellene bocsátkoznom, illetve a vitára reagálnom. Többször elhangzott az NSKI neve, tevékenysége. Az NSKI-ról azt tudom elmondani, hogy természetesen mi az NSKI-val együttműködve dolgozunk. Nagyon remélem, hogy azok a célok, amelyeket ők megfogalmaztak, meg tudnak valósulni ebben az esztendőben. Egyébként ez az intézmény, ha jól emlékszem, '12-ben jött létre, de szervezetileg sem a BGA-hoz nem tartozik, sem pedig a Nemzetpolitikai Államtitkársághoz nem tartozik, de mint nemzetpolitikai szervezet természetesen nekünk együttműködve és összhangban kell a munkánkat végeznünk. Ezt egyébként meg is tesszük.

Szeretném megköszönni képviselőtársaimnak a kritikai észrevételeket. Egyébként ezek a viták arra is jók, hogy természetesen ellenzéki és kormánypárti felszólalásokra odafigyelve a későbbi munkánkba ezeket a kritikákat be tudjuk építeni. Mi ezt a következő időszakban természetesen meg is fogjuk tenni, úgyhogy én köszönetet mondok képviselőtársaimnak az elhangzott észrevételekért. És természetesen köszönetet mondok a Bethlen Gábor Alap vezérigazgatójának, mind a 77 munkatársának és a Nemzetpolitikai Államtitkárság munkatársainak, hogy mind a 2013-as, mind az azt megelőző esztendőben is és azóta is ellátták a tevékenységüket, és a nemzetpolitika előremenetelén dolgoznak.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak, és kérem a parlamentet, hogy a beszámolót majd plenáris ülésen fogadja el. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Megadom a szót, amennyiben kéri - látom, kéri -, Pánczél Károly képviselő úrnak, a Nemzeti összetartozás bizottság elnökének, aki válaszolni kíván a vitában elhangzottakra.

PÁNCZÉL KÁROLY, a Nemzeti összetartozás bizottságának elnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Államtitkár Úr! Miután államtitkár úr részletesen válaszolt a vitában elhangzott kérdésekre és a felmerült problémákra, és egyébként valóban a vitában mind a 2013. esztendő óta messze kerültünk, mind a konkrét üggyel, ami a Bethlen Gábor Alap beszámolójáról szólt, ezért én most már

nagyon-nagyon rövid leszek, és csak arra korlátozódom, ami a bizottsági önálló indítvány lényege.

A H/3523. számú határozati javaslatot kérem, hogy támogassák, amely a Bethlen Gábor Alap 2013-as tevékenységéről szól. A Fidesz-KDNP-frakciószövetség támogatni fogja ezt a határozati javaslatot, és ezt kérem önöktől is. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, bizottsági elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! A módosító javaslatok benyújtására ma 16 óráig van lehetőség.

Tisztelt Országgyűlés! Soron következik **az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2013. évi tevékenységéről szóló, az alapvető jogok biztosa által benyújtott beszámoló, valamint az ennek elfogadásáról szóló, az Igazságügyi bizottság által benyújtott határozati javaslat együttes általános vitája** a lezárásig. A beszámoló B/101. sorszám, a határozati javaslat pedig H/3779. sorszám a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Bejelentem, hogy az előterjesztést a Házbizottság döntése alapján nemzeti napirendi pontként tárgyalja az Országgyűlés.

Elsőként megadom a szót Székely László úrnak, az alapvető jogok biztosának, a beszámoló előterjesztőjének. Öné a szó, Székely László, alapvető jogok biztosa.

DR. SZÉKELY LÁSZLÓ, az alapvető jogok biztosa, a napirendi pont előadója: Tisztelt Alelnök Úr! Tisztelt Képviselők! Hölgyeim, Uraim! Nagyon köszönöm a lehetőséget, hogy 2009 óta először itt szóbeli kiegészítést fűzhetek a 2013. év munkájáról készült jelentéshez. Az utóbbi években hivatali elődöm ezt a lehetőséget nem kapta meg, de azért ez hozzátartozik a mai beszámolóhoz, hogy az az év, amelyről most a jelentés az önök kezében van, az nagyrészt hivatali elődöm munkásságának az eredménye. Talán, ha még emlékeznek rá, 2013 októberétől foglaltam el a hivatal, és a biztoshelyettes asszony, akinek a nevében is ezt a beszámolót most megtartom, mindössze két hónapig volt hivatalban a szóban forgó évben.

(12.20)

Szabó Máté hivatali elődöm az utolsó beszámolójában a következőképpen nyilatkozott: „Határozott meggyőződés, hogy hatéves működésem végén, 2013-ban egy átalakulásakor jól felépített, megerősített és a vizsgálati tapasztalatokban gazdag intézmény vezetőjét jelölheti majd a köztársasági elnök.” Én itt önök előtt szeretném megerősíteni, hogy Szabó Máté jól ismerte és állapította meg ezt a helyzetet. Ez a megállapítás igaz, én valóban egy jól felépített, tapasztalatokban gazdag intézményt kaptam

örökül, igen felkészült munkatársakkal, akik elhivatottan és nagy hozzáértéssel végezték a munkájukat. Ez a helyzet nagyban megkönnyítette az én akklimatizációm, amikor hivatalba kerültem, és az is igen szerencsésen alakult, hogy mind a két biztoshelyettes kiváló kollegiális kapcsolatban van, maximális szakmai bizalommal viseltetünk egymás iránt. Úgy gondolom, hogy ez a vezetés nehézségein átsegíti az embert.

Az a kötet, amit önök megkaptak, a 2013. évi beszámoló, igen vastag, tanulságos olvasmány, talán ahhoz hasonlíthatnám, nyugodtan besorolhatnánk a Magyarország felfedezése című szociográfiai sorozatba, mert ez pontos lenyomata az államnak, a jogoknak, a társadalomnak, ha úgy tetszik, maga az élet, és e mögött az élet mögött ott vannak a sorsok, ha beleolvasnak ezekbe a jelentésekbe. Ezek mögött emberi sorsok állnak, ahogy mondtam, maga az élet, s ezek az emberi sorsok néha szinte segélykiáltásként megfogalmazott beadványokkal fordulnak a hivatalhoz. Aki arra kíváncsi, hogy milyen is az a társadalmi valóság, ami körülvesz minket, az ebből a kötetből tapasztalatokat szerezhet.

Csatoltunk ehhez a jelentéshez egy DVD-lemezt is. Ezen magán a jelentésnek az elektronikus változatán kívül önök megtalálják körülbelül 3300 oldalnyi jelentést, illetve állásfoglalást. Ha szabad egy kicsit előreszaladnom a 2014-es évhez, ezt már csak egy QR-kóddal fogják tudni lehívni, de erről ráérünk majd a következő évről szóló beszámolóban szólni.

Néhány számot mondok önöknek. Az állampolgárok, illetve esetleges közösségeik 2013-ban 7 ezer beadvánnyal fordultak a hivatalhoz; közel 7 ezerrel, nem pontos a szám. A 2012-ben megkezdett informatikai nyilvántartási, illetve szervezeti reformnak köszönhetően 2013-ban 2500-zal több ügyet sikerült a hivatalnak befejeznie, mint azt megelőzően. Összesen csak 855 olyan ügy maradt 2014-re, ami még 2013-ban kezdődött el. Ez azt bizonyítja, hogy a szervezeti átalakítás sikeres volt, hatékonyabbá vált a hivatal munkája, és a folyamatosan változó jogszabályi környezet ellenére újabb és újabb feladatokat is kapott a hivatal az utóbbi időszakban. Ezt igyekszik az apparátus a lehető legmagasabb színvonalon nyújtani úgy, hogy közben a létszámkerete változatlan és a költségvetési forrásai sem növekedtek.

Újdonság ez a szóbeli kiegészítés a korábbi állapothoz képest annyiban is, hogy nekem kell számot adnom a biztoshelyettesek munkájáról. Ha megengedik, elsősorban Szabó Marcel tevékenységére hívnám fel a figyelmet, aki végül is a 2013-as évben már teljes egészében hivatalában volt. Mint tudják, az alapvető jogok biztosáról szóló törvényben meghatározottak szerint az ombudsmannak megkülönböztetett figyelmet kell fordítani az Alaptörvény P) cikkében meghatározott, a nemzet közös örökségét képező, a jövő nemzedékek számára megőrzendő természeti és kulturális értékekre. Ezek közé a természeti értékek közé tartozik az erdő, a termőföld, a felszín

alatti és a felszín feletti vízbázis, továbbá a biológiai diverzitás, vagyis sokféleség.

2013-as tevékenységünk kiemelt fontosságú eleme volt az egészséges ivóvízhez való jog deklarálása mind a hazai, mind pedig a nemzetközi jogi fórumokon. A Budapesti Víz Világtalálkozó előrendvényeként március 29-én először Pécsen vettünk részt egy konferencián. Itt a Külügyminisztériummal közösen „A vízhez való jog és a magyar alapjogvédelem rendszere” címmel tanácskoztunk, majd a svájci székhelyű WaterLex szervezettel közösen a víz és az emberi jogok 2015 utáni napirend keretében szerveztünk egy találkozót Genfben, továbbá a Budapesti Víz Világtalálkozón Szabó Marcel biztoshelyettes is felszólalt, és ennek a területnek a fontosságára hívta fel a figyelmet.

Meglepő módon az ivóvízhez való hozzájutás nemcsak a harmadik világ vagy fejlődő világ problémája, hanem bizonyos vetületben hazánkban is jelentkezik. Talán emlékeznek rá, 2013 nyarán Ózdon az önkormányzat közkutakat záratott el, és emiatt kellett vizsgálatot indítani, ugyanis több mint ezer háztartásban nincs vezetékes víz ezen a településen, úgyhogy ez több ezer embert érintett. A városi önkormányzat képviselő-testülete egy rendeletet hozott, amely szerint a közműves vízellátásba be nem kötött ingatlanok lakói jogszerű fogyasztóként a közterületen található közkifolyók vizét díjfizetés ellenében vehetik igénybe. A nyári hónapokban a felhalmozott köztartozások miatt az önkormányzat 27 kutat elzáratott, 62 további kúton pedig csökkentette a víznyomást, ha jól tudom, end-of-pipe módszerrel lehet ezt megcsinálni. Az elzárt, illetve nyomáscsökkentett kutakon a személyenkénti vízfogyasztás 27, illetve 17 liter/fő volt; a törvényi szabályozás minimálisan 20 liter vizet ír elő, amit kötelező biztosítani. Úgy egyébként az önkormányzati rendelet a fizetendő vízdíjat 30 literre állapította meg, hogy ezzel a káoszt tovább növelje.

Magyarországon egy átlagos ember vízfogyasztása nagyjából 100 liter, ebből alig 3-4 liter az, amit ténylegesen fogyasztásra - ivásra és főzésre - használ, a fennmaradó nagyobb hányad tulajdonképpen a személy higiéniai szükségleteinek a kielégítését szolgálja. Ezekből az adatokból jól látható, hogy a vízfogyasztás minimális szint alá szorítása igen komoly egészségügyi, infektológiai, járványügyi kockázatot fog jelenteni. A jövő nemzedék érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyetessel közösen készítettünk egy jelentést, és ebben meg kellett állapítanunk, hogy az államnak akkor is kötelezettsége a létminimumhoz szükséges ivóvíz, tiszta és egészséges ivóvíz biztosítása, ha az érintett képtelen ennek a költségeit viselni.

Kiemelt figyelmet kell fordítanunk az Alaptörvény P) cikke által védett erdőkre is. A Vidékfejlesztési Minisztérium 2012-ben egyeztetésre bocsátotta az erdőgazdálkodásról és az erdők védelméről szóló törvény egy módosítását, amellyel több szempontból nem értettünk egyet. Muszáj volt rámutatni arra,

hogy a tervezett változások hátrányosan érintenék a tarvágás tilalmát, lazítanának ezeken a szabályokon, illetve a folyamatos erdőborítási kötelezettség megszüntetése a síkvidéki erdőkön szintén olyan kérdés volt, amelyben hangot kellett adnunk az egyet nem értésünknek. Ezeket a legnagyobb meglepedésünkre a minisztérium el is fogadta, és ennek következtében a későbbi tervezetekből ezek a kifogásolt részek már kimaradtak.

Szerintem nagyon fontos eseménye volt a 2013-as évnek az ENSZ főtitkárának szeptember 17-én kiadott, a generációk közötti szolidaritásról és a jövő generációk szükségleteiről szóló jelentése, amelyben a magyar ombudsmani rendszert a világ azon nyolc nemzeti intézményei között tüntette fel, amelyek egyedülálló módon intézményesített formában próbálják elérni a jövő nemzedékek érdekeinek az érvényesítését. Ennek a jelentésnek a hatására hivatalunk egy háromnapos konferenciát szervezett, amelyben az ENSZ-főtitkári jelentésben szereplő nemzeti intézményekkel való együttműködést igyekezett elérni. A konferencián a jövő nemzedékek érdekein dolgozó nemzeti intézmények elfogadták azt a budapesti nyilatkozatot, amelyben létrehozták a nemzetközi hálózatukat az intézményi kapcsolattartás, illetve tapasztalatcsere érdekében.

Követve a jövő nemzedékek országgyűlési biztosságának korábbi gyakorlatát, együttműködési megállapodást kötöttünk a Magyar Közigazgatási Bírák Egyesületével, amelynek segítségével olyan tanácskozásokat szervezünk, ahol is az uniós környezetvédelmi alapelvek és hatásuk felmérését igyekszünk elérni tapasztalatcserén, információcserén annak érdekében, hogy a közigazgatási bíráskodásban mindazok az értékek, amelyek a természetvédelemmel és a környezetvédelemmel kapcsolatosak, minél inkább gyakorlattá váljanak.

(12.30)

Fontosnak tartottuk fölhívni a figyelmet arra is, és ez is a 2013-as év munkájához kapcsolódik, hogy a termőföld hazánk természeti adottságaiból következően közös nemzeti örökségünk. Tekintettel arra, hogy igen lassú a termőföldképződés ideje, hosszú éveken át alakulhat csak ki a talajnak az a tulajdonsága, ami alkalmassá teszi arra, hogy az ember mezőgazdasági termelést folytathasson rajta, ugyanakkor nagyon sérülékeny nemzeti kincsünkről van szó, meglátásunk szerint az a biogazdálkodás, ami ennek a termőföldnek az újratermelődését szolgálja, olyan alkotmányos érték, amivel kapcsolatban az államnak intézményvédelmi kötelezettsége van. Az egyik fontos jelentésünkben ezt ki is emeltük. Ezt tehát meg kell őrizni, és a jogi szabályozásban a termőföld, tulajdonformára tekintet nélkül, védendő érték.

A másik biztoshelyettesi munkával kapcsolatban engedjék meg, hogy néhány észrevételt tegyek. Ugye, a nemzetiségi jogok védelme kitüntetett fókuszpont-

ja az ombudsman működésének. A lakosság körülbelül 10 százaléka tekinthető olyannak, ami nemzetiségi identitással bír, ennek ellenére a panaszok száma nem tükrözi ezt az arányt. Nem hiszem, hogy ennyire jó lenne a helyzet. Mindenesetre a hivatalból indított ügyek jelentőségét, súlyát, valamint a jogtudatosság növelése érdekében tett biztosi és nemzetiségi biztoshelyettesi munkát ez még inkább jelentőssé teszi.

2013-ban az ombudsmani hivatal nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos vizsgálatai főként az önkormányzatok belső ellenőrzésének kérdéseivel, a jogi szabályozás változásaival, a helyi és települési nemzetiségi önkormányzatok együttműködésével álltak kapcsolatban. Engedjék meg, hogy ebből is néhány jelentősebb megállapítást, jelentést önök elé tárjak. A népszámlálás során önkéntesen lehetett nyilatkozni a nemzetiséghez tartozásról, és az adatfelvétel idején még nem volt közismert, hogy ezeket az adatokat később választási célra is fel fogják használni.

A felmerülő aggályok miatt az akkori alapvető biztos még 2012-ben az Alkotmánybírósághoz fordult, a testület azonban úgy ítélte meg, hogy ez a szabályozás nem ellentétes az Alaptörvénnyel. 2013 első felében egy újabb ombudsmani vizsgálat folyt, ami azt igazolta, hogy a népszámlálási adatok felhasználása önmagában nem képes kizárni a választási visszaélés lehetőségét, valamint arra is fényt vetett, arra is rámutatott, hogy a szabályozás ilyen módja az olyan településeken is megakadályozza az önkormányzatok megalakulását, ahol erre egyébként szükség lenne.

Nagyon fontos fókuszpont volt a nemzetiségi oktatáshoz való jog érvényesülése. Ezeknek a közösségeknek a megmaradása szempontjából ez kulcsfontosságú kérdés, mert igen előrehaladott az asszimiláció, és ilyen körülmények között a nemzetiségi lét jövője egyre inkább a nemzetiségi neveléstől, illetve az oktatás hatékonyságától függ. Az e körhöz tartozó vizsgálatok közül kiemelném a nemzetiségi nyelvekből tehető nemzetiségi nyelvvizsgákkal kapcsolatos jelentést. Ez a jelentés megállapította, hogy a nemzetiségi pedagógusképzés hiányterületeire és a vendégtanárok nyújtotta támogatás korlátozott voltára is figyelemmel a nemzetiségi nyelvi jogok biztosítása körében az állam kötelezettsége, hogy bolgár, lengyel, örmény, ruszin és ukrán nyelvekből is megteremtse az akkreditált, hazai viszonyok között elismert nyelvvizsga objektív lehetőségét.

Vizsgáltuk 2013-ban az anyanyelvhasználatot - ami, ugye, visszaszorulóban van az asszimiláció miatt -, a nyelvi revitalizáció lehetőségeit. Ebben a körben elsősorban a közigazgatási eljárásokban, büntetőügyekben, polgári peres ügyekben, illetve önkormányzati körülmények között a nyelvhasználat lehetőségeit tekintettük át.

És végül egy kényes kérdés, a gyűlölet-bűncselekmények kérdése, amelyek tulajdonképpeni fókuszában kizárólag a roma lakosság található. Itt

mi egy jogszabály-módosítást javasoltunk, ezzel az Igazságügyi Minisztérium nem értett egyet. Szerintük a kizárólag a jogosulatlan közbiztonsági tevékenységet folytató, pontosabban ennek tilalmát megfogalmazó szabályok alapvetően jók, és inkább a jogalkalmazás az, ami nem képes ezeket megfelelően kezelni. Ez azonban már a 2014-es évben történt, tehát erről majd a következő évben szeretnék beszámolni.

Ha megengedik, akkor nagyon röviden igyekeztem összefoglalni vagy szóban kiegészíteni azt, amit önök megkaptak. Azt hiszem, záró gondolatként azt mondhatnám, hogy az a kiváló kollegiális és szakmai bizalmi kapcsolat, ami a helyetteseimhez fűz, lehetővé teszi azt is, hogy sokkal nagyobb önállósággal, önálló profillal, arcéllal jelenjenek meg a nyilvánosság előtt. Ennek megfelelően már 2014-re átnyúlóan, de megerősítettük a biztoshelyettesek titkárságainak szervezeti felépítését, illetve 2015-től lényegében már önálló vizsgálati jogkört is kaptak a reszortjukba tartozó ügyekben, természetesen azzal, hogy közjogiag mindenért én vagyok a felelős a továbbiakban is.

Nagyon köszönöm a kitüntető figyelmüket, és remélem, a 2013-as év, amelynek csak egy részéért vállalhatok felelősséget, az önök elismerését is el fogja nyerni. Nagyon szépen köszönöm. *(Szórványos taps a kormánypárti padosorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm Székely László úrnak, az alapvető jogok biztosának a beszámolóját. Most megadom a szót Rubovszky György úrnak, az Igazságügyi bizottság elnökének, a határozati javaslat előterjesztőjének.

Öné a szó, bizottsági elnök úr.

DR. RUBOVSZKY GYÖRGY, az Igazságügyi bizottság elnöke, a napirendi pont előadója: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Biztos Úr! Tisztelt Országgyűlés! 2015. március 10-én az Igazságügyi bizottság meghallgatta biztos urat, de előtte megkaptuk 101. szám alatt a beszámolót. A biztos úr beszámolóját követően, szemben az itteni parlamenti forgatókönyvvel, a két helyettes is nyilatkozott a bizottsági ülésen. A beszámoló eredményeként nem annyira vita alakult ki, mint inkább észrevételek, kritikák és támogató nyilatkozatok hangzottak el a bizottsági ülésen.

A meghallgatások eredménye az lett, hogy a bizottság 10 igen és 2 nem szavazattal a biztos úr beszámolóját, kiterjedően a helyettesek által adott beszámolóra is, elfogadta. Egyben ugyanilyen arányban döntött arról is a bizottság, hogy a tisztelt Háznak a beszámoló elfogadására irányuló határozati javaslatot terjeszt elő.

Tisztelettel az a kérésem, hogy mint ahogy a bizottsági ülésen, ahol kizárólag a két jobbikos képviselő nem támogatta a beszámolót, a jelen lévő szocialista képviselők támogatták, a kormánypárti képviselők valamennyien támogatták, itt, az Országgyűlés

előtt is lehetőleg ilyen elsöprő arányban szülessék meg a támogatás.

Tisztelt Elnök Úr! Egy személyes kérésem lenne. Én ezzel a bizottsági tájékoztatót befejezném, és ha és amennyiben zárszóra kerülne a sor a bizottság tekintetében, akkor a bizottság tagja, Demeter Zoltán képviselő úr mondhatta ezt el. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Szórványos taps a kormánypárti padsorokban.)*

(A jegyzői székben Schmuck Erzsébetet Hegedűs Lorántné váltja fel.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, bizottsági elnök úr, és természetesen a kérését méltányoljuk, teljesítjük.

Tisztelt Országgyűlés! Most a nemzetiségeket képviselő bizottság által felkért nemzetiségi szószóló felszólalása következik, 15 perces időkeretben. Megadom a szót Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló asszonynak. Őné a szó.

GIRICZ VERA nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Честованный пан Председатель! Честовані парламентаріі и гости! Велика чисть про мене выступати у Парламенті Мадярщини там, де mezi 1939 и 44 роком интересы жыючих у многонаціоналнум Подкарпаті и майже міліона Русинув представляли 14 парламентаріюв.

(12.40)

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Tisztelt Ombudsman Úr! Megtiszteltetés számomra, hogy szót kaphattam Magyarország parlamentjében, ott, ahol 1939 és '44 között a soknemzetiségű Kárpátalját és köztük a majdnem egymillió fős ruszin közösséget 14 felkért küldött képviselte.

Sárospatakon és Borsiban idestova másfél évtizede - az idén március 22-én - tiszteleg a hazai ruszin közösség, a nagyságos fejedelem leghűségesebb népe, a gens fidelissima II. Rákóczi Ferenc és a szabadságharc emléke előtt. A hazai ruszin közösség nevében köszönöm a tisztelt Háznak a nagyságos fejedelem születésnapjának emléknappá való nyilvánítását.

Tisztelt Ház! A Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2015. március 16-ai ülésén az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 22. §-ának (2) bekezdése alapján megvitatta - vitához kapcsolódó bizottságként - „Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2013” címmel B/101. számon benyújtott beszámolót, és arról állásfoglalást alakított ki.

A bizottsági ülésre meghívást kaptak az országos nemzetiségi önkormányzatok elnökei is. A bizottság az Igazságügyi bizottsághoz hasonlóan támogatja az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről szóló beszámoló plenáris ülésen történő elfogadását. A beszámoló szerkezete is alátámasztja, hogy az alapvető jogok biztosának feladatai összetet-

tek, átölelik a társadalmi élet majd' minden problémás területét. Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 1. §-ának (2) bekezdése szerint az alapvető jogok biztosa tevékenysége során egyebek mellett megkülönböztetett figyelmet fordít az Alaptörvény XXIX. cikkében meghatározott nemzetiségi jogok védelmére. A jogszabály több helyen is garanciákat nyújt ennek biztosítására, így a 40. § (2) bekezdése előírja, hogy az alapvető jogok biztosa éves beszámolóban tájékoztatni köteles az Országgyűlést alapjogvédelmi tevékenységéről, külön fejezetben bemutatva a nemzetiségi jogok érvényesülése érdekében tett lépéseit.

A nemzetiségi jogok védelme alapvető feladatként kell hogy megjelenjen az ombudsman munkájában, mivel tevékenysége a jogvédelem más területeit is érinti a jelenlegi struktúrában. Megítélésünk szerint a lakosság több mint száz százaléka *(Sic!)* hovatartozása szerint nemzetiségeinek tekinthető, annak ellenére, hogy ezt a statisztikai adatok nem igazolják. A beszámolóból kitűnik, hogy az alapvető jogok biztosa jogvédelmi feladatainak a nemzetiségi terület átfogó jellegű monitorozása mellett a hivatalból indított eljárások lefolytatásával is eleget tett.

Elenyészőek voltak a nemzetiségek részéről érkezett panaszügyek, leszámítva a szegénységben élő cigány csoportok panaszait, amelyek szociális problémáikat próbálták nemzetiségi jogsérelemként megjeleníteni. Panaszaik nagy része nem is minősül a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény hatálya alá tartozó nemzetiségi jogot érintőnek. Az adatok azt is igazolják, hogy a hagyományos értelemben vett nemzetiségek, amelyeknek jogérvényesítő képessége, társadalmi beágyazottságuk, elfogadottságuk nagyobb, ritkán kezdeményeznek eljárást. Megkereséseik a nemzetiségi kulturális és önkormányzati jogokkal kapcsolatos állásfoglalás kiadására szorítkoznak.

A beszámoló közismert tényként kezeli azt, hogy a cigány önkormányzatok nagy részére jellemző, hogy személyes függőségben vannak a helyi önkormányzat vezetésével. Itt a közfoglalkoztatási jogviszonyra és a segélyezési ellátásokra gondolunk. Így a jogérvényesítés korlátokba ütközik. Más nemzetiségi önkormányzatnál inkább a helyi támogatástól való függőség a jellemző, nem beszélve arról, hogy a működés személyi, tárgyi feltételeinek minőségét a helyi önkormányzat határozza meg.

A diszkrimináció elleni küzdelemre több hangsúlyt kellene fektetni, annak ellenére, hogy kevés eljárás indult. Nem csak a cigányság esetében beszélhetünk valós nemzetiségi származáson alapuló megkülönböztetésről, mert a társadalmi élethelyzetek során felmerülő valamely nemzetiséghez tartozás általában negatív érzelmekeket vált ki a szereplőkben. Igaz, ezek az esetek jellemzően nem kerülnek semmilyen hivatalos fórum elé.

A jogi szabályozás változásai terén történt alapjogbiztosi tevékenységet és annak eredményeit

jónak értékelhetjük. Jelentős előrelépésnek tartjuk, hogy az oktatásban önálló tantárgyként az új alapelvek előírása szerint nemzetiségi nyelven oktatják a nemzetiségi népismeretet, amely kulcsfontosságú a nemzetiség kultúrájának, történelmének, hagyományainak átadásában. A nemzetiségi nevelés-oktatás iránti igények bejelentéséhez az önkormányzatok bevonásával a szülők jelentős segítséget kapnak. A nemzeti köznevelésről szóló törvény módosításával nem csupán a vezető megbízásával, illetve megbízása visszavonásával összefüggésben véleményez, hanem az azzal összefüggő döntéshez is be kell szerezni a települési nemzetiségi önkormányzat egyetértését.

Negatívumként állapítjuk meg, hogy a módosítás nyomán megszűnt a nemzetiségi önkormányzatoknak a köznevelési intézmény szmsz-ének, valamint a pedagógiai programjának jóváhagyásához kapcsolódó egyetértési jog. E dokumentumok elfogadása átkerült ugyanis a fenntartó hatásköréből az iskola döntései közé.

Egyetértünk az ombudsmani véleménnyel, hogy ebben a kérdésben tehát nem volt indokolt a döntés szakmaiságára hivatkozva megszüntetni a települési nemzetiségi önkormányzatok egyetértési jogát. A nemzetiségi önkormányzati rendszer működésével kapcsolatban osztjuk az alapvető jogok biztosának azon megállapítását, amely szerint az önkormányzati jogok akkor gyakorolhatóak ténylegesen, ha az állam a szervezeti, a funkcionális és a költségvetési autonómia érvényesülését intézményes garanciákkal biztosítja. Megállapíthatjuk, hogy a gyakorlatban nem érvényesül az a közjogi alapelv, hogy a helyi önkormányzat és a települési nemzetiségi önkormányzat egyenrangú félként jelenhet meg.

*(Hegedűs Lorántné a jegyzői székben
Schmuck Erzsébet váltja fel.)*

A törvényben kikényszerített együttműködési megállapodás, amely a működés feltételeit teremti meg, a legtöbb esetben formális, teljesülése gyakran a minimálisan kötelező szolgáltatás eléréséig terjed. Egyetértünk az ombudsmannek a népszámlálás adatainak utólagos felhasználásával kapcsolatos megállapításaival. A nemzeti közösségek többszöri tiltakozása és kezdeményezése ellenére a szenzitív adatokat a jogalkotó rendszeresen felhasználta valamilyen politikai cél eléréséhez. Továbbra is vitatjuk, hogy a nemzetiségi önkormányzatok megválasztásának alapja a népszámlálás során a nem kötelezően megválaszolható nemzetiséghez tartozás legyen, amely egyes nemzetiségi közösségeket választási ciklusokon átívelően hátrányosan érint, mivel nem volt közismert, hogy ezeket az adatokat választási célra is fel fogják használni. Megjegyezzük, nem tartjuk a probléma orvoslásának azt a megoldást, hogy a nemzetiségek jogairól szóló törvényben az eredetileg a nemzetiségi önkormányzati választás kitűzéséhez szükséges 30 főt 25 főre csökkentették.

A nemzetiségi öngazdátáshoz biztosítani kell a gazdasági alapokat is, amelyeket a 2013. évre ugyan csak elvékonyított a népszámlálási adatokat figyelembe vevő kormányzati politika.

(12.50)

Közös véleményként fogalmazhatjuk meg, hogy a nemzetiség jövője a nemzetiségi nevelés-oktatás hatékonyságától függ. Érdeklődéssel várjuk, hogy a 2003-ban lefolytatott, nemzetiségi oktatással kapcsolatos vizsgálat milyen megállapításokat tartalmaz a nemzetiségi oktatáshoz és a nyelvhez való jog érvényesülésével kapcsolatban a nemzetiségi középiskolai nevelés vonatkozásában, illetve azt, hogy a jogi elvárások mennyiben alkalmazhatóak a gyakorlatban.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a beszámolási időszakban az ombudsmani intézkedések alapján az EMMI szerződést kötött az ELTE Idegennyelvi Továbbképző Központtal, és a megállapodás értelmében az intézmény 2014. márciusi határidővel vállalta, hogy a bolgár, a lengyel, az örmény, a ruszin és az ukrán nyelvekből államilag elismert nyelvvizsgát akkreditál, benyújtja azt a Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Központnak, illetve az akkreditációt követően évente legalább egyszer a nyelvvizsgálási lehetőséget meghirdeti, a nyelvvizsgáztatást lefolytatja. Örömmel jelentem, hogy ez megtörtént, lehetőség van már 2014 őszétől ezekből a nyelvekből nyelvvizsgára való jelentkezésre.

A nemzetiségi nyelvhasználati jogok érvényesülése a közéletben nagyon vegyes képet mutat. A jogszabályi környezet valóban megteremti a lehetőséget az anyanyelv használatára, de az egyes eljárások tekintetében a hivatalok személyi állományának összetétele miatt szinte lehetetlen. Évek óta kezdeményezzük, hogy a települési önkormányzatok a nemzetiségi ügyek intézésével megbízott referensek kiválasztásánál legyenek figyelemmel a nemzetiségi származásra, nyelvismeretre, de ez továbbra is csak az igény szintjén maradt.

A nemzetiségi jogok védelme nem képzelhető el megfelelő jogintézmények nélkül. Az Alaptörvény szerint a nemzetiségi jogi biztoshelyettes látja el a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét. A további részletszabályokat, a biztoshelyettes mozgásterét az Alaptörvény szűkszavú 30. cikkének rendelkezései mellett az alapvető jogok biztosáról szóló törvény 3. § (2) bekezdése határozza meg részletesen. Eszerint az alapvető jogok biztosának a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak védelmét ellátó helyettese figyelemmel kíséri a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak érvényesülését, rendszeresen tájékoztatja az alapvető jogok biztosát a Magyarországon élő nemzetiségek jogairól, felhívja az alapvető jogok biztosának figyelmét a természetes személyek nagyobb csoportját érintő jogsértés veszélyére, eljárás megindítását javasolhatja, közreműködik az alapvető jogok biztosának vizsgálatában, java-

solja, hogy az alapvető jogok biztosa az Alkotmánybírósághoz forduljon.

A szabályozásból kitűnik, hogy a feladat ellátása feltételezi az alapvető jogok biztosa és a nemzetiségi jogokért felelős biztoshelyettesek szoros együttműködését. A vizsgált időszakban megállapító, hogy ez nem teljesen valósult meg. A jogintézmény 2012. évi megreformálása nem segítette a jogvédelem kiteljesítését, mivel a jogalkotó a személyi kérdéseket nem rendezte teljeskörűen. Az új modell bevezetésére az ombudsmanok mandátumának lejártá előttr került sor. Dr. Kállai Ernő a maradás mellett döntött, de az őt segítő szakmai stáb lecsökkent, elvesztette szervezeti önállóságát, s így végezte munkáját 2013. szeptember 24-ig. A helyettes hét alkalommal is speciális célvizsgálatot kezdeményezett, de a biztos az önálló vizsgálatot nem támogatta és a munkatervébe sem emelte át. Reméljük, hogy az ombudsmanhelyettesi megbízás lejártával új időszak vette kezdetét, és a személyi feltételek változásával helyére került a nemzetiségi jogok védelmének ellátása.

A Magyarországon élő nemzetiségi önkormányzatok véleményét is kikérték a helyettes ombudsman megválasztása előtt, amelyre 2013. október 16-án került sor. Bízunk benne, hogy az átmeneti időszakot követően az alapvető jogok biztosának helyettese valóban kiérdemli a nemzetiségi jogok védelmezője címet.

A Magyarországi nemzetiségek bizottsága „Az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek tevékenységéről 2013” címmel, B/101. számon benyújtott beszámoló elfogadását javasolja. Köszönöm a figyelmet. (Taps.)

ELNÖK: Köszönöm szépen Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló asszony felszólalását.

Tisztelt Országgyűlés! Most a képviselői felszólalások következnek. Ezek első körében vezérszónoki felszólalásokra kerül sor. Elsőként megadom a szót Demeter Zoltán képviselő úrnak, a Fidesz képviselőcsoportja vezérszónokának. Öné a szó, képviselő úr.

DEMETER ZOLTÁN, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: Igen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Biztos Úr és kedves Munkatársai! Tisztelt Képviselőtársaim! Az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény 40. § (1) bekezdése alapján dr. Székely László benyújtotta az Országgyűlésnek az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2013. évi tevékenységéről szóló beszámolót. Az Igazságügyi bizottság - ahogyan elnök úr is említette - a beszámolót a 2015. március 10-ei ülésén megtárgyalta, és támogatta annak elfogadását.

A bizottság a tárgyalás során az alapvető jogok biztosáról szóló törvény 40. § (2) bekezdésében foglalt követelmények teljesülését vizsgálta, azaz, hogy a beszámoló a törvényi rendelkezéseknek megfelelően mutatja-e be az alapvető jogok biztosának alapjogvédelmi tevékenységét, a gyermekek jogainak, a jövő

nemzedékek érdekeinek, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak, valamint a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok, külön tekintettel a fogyatékkal élő személyek jogainak védelme érdekében kifejtett tevékenységét. Mindezek alapján az Igazságügyi bizottság a B/101. számú beszámolót a HHSZ 84. § (2) bekezdés alapján benyújtott határozati javaslatban az Országgyűlésnek elfogadásra ajánlja.

(Az elnöki széklet dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke foglalja el.)

Tisztelt Képviselőtársaim! Nagy örömmre szolgál, hogy az előtűnk fekvő beszámoló alapján a bizottság megállapíthatta, hogy az alapvető jogok biztosának és helyetteseinek 2013. évi szakmai célkitűzései megvalósultak. Ez az év különösen sikeresnek nevezhető, hiszen ahogy hallottuk a biztos úr beszámolójából, több mint 2500 ügyel több került kivizsgálásra az előző évhez viszonyítva, és így elmondhatjuk, hogy a 2013-as esztendő a bemutatkozó év ellenére is az átalakítást követően valóban jól teljesített, illetve annak az új közjogi helyzetnek, amiben az új alapjogi biztos és helyettesének a státusa meghatározásra kerül, szintén rendben volt.

Ahogyan a beszámolóban is olvasható, az alapvető jogok biztosa 2013-ban is az ombudsmantörvény vonatkozó rendelkezésével és szellemiségével összhangban folyamatos és fokozott figyelmet fordított az őt kiemelt vizsgálati területre. Erről szeretnék most pár mondatban szólni. A gyermekjogok védelme az alapvető jogok biztosának első helyen kiemelt kötelessége lett. Az alapvető jogok biztosáról szóló törvény kimondja, hogy az alapvető jogok biztosa tevékenysége során, különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak a védelmére.

(13.00)

A hagyományos ombudsmani eszköztárban a biztos a tudomására jutó, a gyermekek alkotmányos jogait érintő visszaéléseket vizsgálja, és orvoslásuk érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményezhet.

Tisztelt Képviselőtársaim! Pozitívan értékelem, hogy a nemzeti jogok védelme a jogterület jellegéből fakadóan a kiemelt feladatok között is hangsúlyos szerepet kap, hiszen a többi kiemelt feladathoz is kapcsolódik, így a gyermekek jogainak kiemelt védelme és a roma gyermekeket önhibájukon kívül érő hátrányos helyzet elleni fellépés kötelezettsége jelentős átfedést mutat.

Nagyon jó látni, hogy az alapjogi biztos a nemzetiségi jogok védelmére vonatkozó kiemelt feladatának célzottan és kifejezetten nemzetiségi jogi vizsgálatokkal tett eleget, de a jogterület védelme hangsú-

lyozottan kapott helyet a hivatalból indított egyéb vizsgálataiban is.

Fontos megjegyezni, hogy az alapjogi biztos alapjogi visszasságként értékeli, ha a jogaik érvényesítésében gátolt csoportok esélyegyenlőségét szolgáló állami intézkedések hiányoznak vagy nem hatékonyak.

Az ombudsman a hivatalból indított eljárásai során a jellemzően cigány közösséget érő rendszer-szintű esélyegyenlőségi hátrányokat is nemzetiségi jogi kérdésként kezeli.

A nemzetiségi jogok alapjogi védelmének egyik sajátossága a megkettőzött jogintézményi felelősség, amely abból adódik, hogy az Alaptörvény az alapjogok ombudsmani típusú védelmét általánosságban az alapvető jogok biztosára bízta, miközben két részterületen - a nemzetiségi és a környezetvédelmi alapjogok vonatkozásában - biztoshelyetteseket is nevesít.

Az Alaptörvény XXIX. cikke alapjogként értelmezi a nemzetiségek önkormányzáshoz való jogát is. Az ombudsman álláspontja szerint az önkormányzati jogok akkor gyakorolhatóak ténylegesen, ha az állam a szervezeti, a funkcionális és a költségvetési autonómia érvényesülését intézményes garanciákkal biztosítja. 2013-ban az alapjogi biztos nemzetiségi önkormányzatokkal kapcsolatos vizsgálatai főként a nemzetiségi önkormányzatok belső ellenőrzéseinek kérdéseivel, a jogi szabályozás változásaival, a helyi és a települési nemzetiségi önkormányzatok együttműködésével álltak kapcsolatban.

Az Igazságügyi bizottság ülésén a Jobbik az ombudsmani jelentéssel kapcsolatban hiányosságokra próbálta felhívni a figyelmet. Ezek közül kiemelném a jogosulatlan járőrözés jelenségét, amit a Jobbik kifejezetten támogatandó cselekményként, követendő példaként akar bemutatni. A valóság ezzel szemben az, amit a beszámoló - egyébként nagyon helyesen - megemlíti, hogy demokratikus jogállamban a rendfenntartás monopóliuma az államot illeti. Az önvédelem jogára hivatkozó, de jogosulatlanul végzett megfigyelések, figyelőszolgálatnak, városnézésnek feltüntetett járőrözések kétségbe vonják a közbiztonság fenntartásának állami monopóliumát, súlyosan sértik az igazságszolgáltató szervekbe vetett közbizalmat, így végső soron veszélyeztetik a jogállamiságot. Ezek a tevékenységek megfélemlítő és a biztonságérzetet romboló jellegüknél fogva sértik az emberi méltóságot is.

A beszámoló alapján a természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik. Az Alaptörvény ezek védelmét, fenntartását, a jövő nemzedékek számára való megőrzését az állam és mindenki kötelességévé teszi, ezért képezi a beszámoló egyik kiemelt vizsgálati területét. Örömmre szolgál, hogy az ombudsmani hivatal sikereket tudhat magáénak az erdővédelemmel, a termőföldvédelemmel, a táji örökség védelmével kapcsolatban is.

Az utolsó és egyben az egyik legfontosabb területe az ombudsmannak a rászoruló, a kiszolgáltatott emberek jogvédelmével összefüggő feladatok ellátása. A szociális szempontú megközelítés mellett, ahogy a beszámoló is említi, a hangsúly a tisztán alapjogi érvelésen van, úgy, hogy ebben a szférában az ombudsman gyakran koordináló, olykor pedig közvetítő, mediáló szerepe kerül előtérbe.

Az ombudsmantörvény maga is megkülönböztetett figyelmet vár el a mindenkori biztostól minden rászoruló és veszélyeztetett társadalmi csoport tekintetében, különösen is kiemelve a fogyatékossgal élő emberek védelmét. Nagyon jó látni, hogy az ombudsmani hivatal kifejezett figyelmet fordít a fogyatékossgal élő személyek jogainak fokozott védelmére.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Kedves Képviselőtársaim! A beszámoló és az elmúlt év tapasztalatai alapján bátran ki merem jelenteni, hogy az alapvető jogok biztosa és helyettesei ellátják feladataikat, beszámolójukban minden lényegi területre kitérve. Azzal, hogy 2013 végétől az alapvető jogok biztosa két helyettesére bízta annak a két szakterületnek az irányítását, amelyre speciális felelősségi körük vonatkozik, bebizonyosodott, hogy teljes egyetértésben és a szakterületekre nagyobb figyelmet fordítva végzik a munkájukat.

Ennek tükrében kérem, hogy támogassák a beszámoló elfogadását, és még egyszer szeretném megköszönni a biztos úrnak és a munkatársainak az elvégzett munkát. Köszönöm a figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelettel és szeretettel köszöntöm a képviselőtársaimat, a biztos urat és kiemelten a Sándor, József és Benedek nevet viselő képviselőtársaimat.

Isten éltesse őket a névnapjukon! *(Közbeszólások: Köszönjük szépen!)*

A következő felszólaló az MSZP képviselőcsoportjából Bárándy Gergely képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr! Öneki sem régen volt, hanem májusban lesz a neve napja. *(Derűtség.)*

DR. BÁRÁNDY GERGELY, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen, elnök úr, a szót is és mást is. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Ombudsman Úr! Azzal kezdeném, hogy mind Szabó Máté, mind Székely László ombudsman urak tevékenységét pozitívnak, támogatásra érdemesnek tartottuk és tartjuk most is. Igaz ez a beszámolóra is.

Én az általánosságoknál maradnék, de Bangóné Borbély Ildikó, Teleki László, Gúr Nándor és Korózs Lajos képviselőtársaim a részletekre fognak kitérni, úgyhogy kérem, hogy majd őket is figyelemmel hallgassák meg.

Jelen esetben, minthogy nincs okunk a legfőbb ügyészhez hasonló politikai elfogultságot kritizáló megjegyzésekre, sőt ki kell emelnem, hogy ilyet még

csak nyomokban sem véltünk felfedezni az ombudsman és helyetteseinek tevékenysége során, ezért tudunk, én a magam részéről tudok egy kicsit rövidebb lenni, mint akkor voltam. A bizottsági ülésen egyébként viszonylag részletesen elmondtuk az észrevételeinket, ennek mintegy összefoglalóját szeretném most a plenáris ülésen is adni.

(13.10)

Ott azt mondtam - és itt egy kicsit meglepődve hallgattam Demeter Zoltán képviselőtársamat is -, hogy az egyik legkomolyabb dicséret az ombudsmani tevékenységgel kapcsolatban a kormánypártok bírálata. Ezt akkor Papcsák Ferenc képviselőtársam meg is valósította, vártam volna ezt Demeter képviselőtársamtól is, aki erről nem ejtett szót. Nem ejtett szót, pedig azt gondolom, hogy abban az esetben, hogyha a Fidesznek tetszik ez az ombudsmani jelentés, akkor a kormányzati intézkedéseinek egy jelentős része viszont nem tetszik neki, vagy nem ismeri, vagy nem olvasta el az ombudsman jelentését. Ugyanis számos olyan pontban - de erről képviselőtársaim fognak majd bővebben szólni - fogalmazott meg kritikát az alapvető jogok biztosa, amit önök egyébként vehemensen védtek, képviseltek, mármint annak az ellenkezőjét. Azt gondolom - még egyszer mondom - ez az egyik legnagyobb dicséret egy olyan állami szervnek, amelyiknek a fékek és ellensúlyok rendszerét tekintve legalábbis feladata nemcsak a közigazgatásnak, hanem a kormánynak is a kritikája, és a kormányzati intézkedések vagy a közigazgatási működés bizonyosfajta ellensúlyának lenni.

Azt tudom mondani, ha összefoglalóan kívánok szólni az ombudsmani tevékenységről, hogy az ombudsman úr és a helyettesei tették a dolgukat. Tették a dolgukat, és úgy tették a dolgukat, hogy mindezzel a lényegi ügyekre koncentráltak, a lényegi ügyekben nyilvánítottak véleményt kritikus hozzáállással. Szeretném azt is kiemelni, és ez is a legnagyobb rendben van, hogy ez néha találkozott az álláspontunkkal, néha pedig nem találkozott az álláspontunkkal, de ez így helyénvaló.

Nagyon szeretik fideszes képviselőtársaim ilyenkor kiemelni, pedig már egy-két évvel túl vagyunk ennek az aktualitásán, de ha önök ezt teszik, én is megteszem, hogy a struktúra milyen rendkívüli módon sikeres. Tisztelt képviselőtársaim, azt lehet mondani, hogy ez a struktúra, már az ombudsmani, viszonylag kisebb változtatáson ment keresztül, már mondjuk, az alkotmánybíróságihoz képest, főleg a jelölési eljárást tekintve utalhatok itt például a most megjelent 70 oldalas elemzésre, ami gyakorlatilag kimutatta azt, hogy az Alkotmánybíróság a kormánypártoknak és a kormánynak gyakorlatilag a kiszolgálójává vált. Van olyan alkotmánybíró, aki 100 százalékban a kormánynak tetsző döntést hozott, egyébként nem is egy, hanem kettő ilyen van,

de a többiek sem maradnak el a 80-90 százalékkal sokkal ettől. Az tehát nem egy sikeres struktúra megvalósításom szerint. Itt ehhez képest viszonylag kisebb változásokról volt szó. Itt a két, illetve akkor három helyettes önállósága szűnt meg, egy fő ombudsman működik a mai rendszerben, akinek tulajdonképpen alárendeltjei, beosztottjai - természetesen tudom, a megválasztással kapcsolatban és más szempontból sem teljesen igaz ez -, nagyságrendileg ki lehet jelenteni, hogy a beosztottjai a helyettesek. Mi akkor is mondtuk, hogy lehet ilyen modell is, lehet olyan is. A kritika elsősorban a részünkről nem is erre vonatkozott, hanem az adatvédelmi biztos önállóságának a megszüntetésére, de ahogy a bizottsági ülésen is mondtam, ez a vita nem idetartozik, hanem majd oda, amikor az Adatvédelmi Hivatal elnökének a beszámolójáról lesz, illetve volt szó.

Azt tudjuk mondani, hogy minél kisebb a változás, relatíve annál kisebb kárt okoztak önök. De azt is kiemelhetjük, és erről is szó esett a bizottsági ülésen, hogy a hivatal ilyen módon tud működni, azt elsősorban nem a struktúra biztosítja, hanem az ombudsman úr és a helyettesei közötti kiváló emberi, szakmai kapcsolat. Ezt természetesen önmagában pozitívként kell értékelni, főleg akkor, amikor meglátásunk szerint ezt a struktúra nem feltétlenül szavatolná, márpedig, ha strukturális kérdésekről beszélünk, akkor, azt gondolom, a jó működést magának a struktúrának kell biztosítani, nem pedig az abban a struktúrában dolgozó szereplők egymáshoz való pozitív viszonyának, márpedig most erről van szó. Kíváncsi leszek vagy lennék arra - remélem, ez minél később fog bekövetkezni -, hogy a struktúra akkor is megállja-e majd a helyét, hogyha konfliktus alakul ki adott esetben egy következő vagy egy azt követő biztos és a helyettesei között. Ott már komoly fenntartásaim vannak.

A másik - és itt lépünk túl a strukturális kérdéseken, hiszen ez a beszámolót csak érintőlegesen érinti, vagy csak nagyon picit érinti -, hogy látszik az a beszámolóból és egyébként az ombudsmani működésből is, hogy a hivatal és személyesen az ombudsman úr is kiváló és szoros kapcsolatot tart fenn a civil társadalom képviselőivel. A bizottsági ülésen is kiemeltem, és most is szeretném kiemelni, ezt mi igazán jelentős és fontos dolognak tartjuk, hiszen talán ez a hivatal felelős leginkább azért, hogy a társadalmi szervezetekkel való kapcsolattartás megvalósuljon, hogy a társadalmi szervezetek véleményét, tudását az állami működésbe integrálja az ombudsman és munkatársai. Erre tehát kérjük továbbra is az ombudsman urat, hogy ezt a jó szokását ő is és a helyettesei is őrizzék meg.

A másik, amit szeretnék kiemelni, hogy az ombudsman úr szintén megtartotta elődjének azt a gyakorlatát, hogy él azzal a jogosítványával, hogy ha szükséges, akkor az Alkotmánybírósághoz fordul. Van olyan, aki erre jogosult lenne, de nem teszi, hál' istennek, az alapvető jogok biztosa teszi. Tudha-

tó az ugyanis, hogy önök az Alkotmánybírósághoz fordulás jogát olyan mértékben korlátozták, hogy gyakorlatilag ma már ezzel a joggal szinte alig élhet valaki. Közérdekű bejelentést, beadványt, az actio popularist megszüntették, megszüntették a képviselőknek azt a jogát, hogy az Alkotmánybíróság utólagos normakontrollját kérjék. A képviselők egynegyedéhez kötötték ezt a jogosultságot, tudva azt - ez még az előző ciklusban volt, hogy ez most is így alakult, ez az ellenzék számára peches dolog, de az előzőben önök tudták, hogy ez így van -, hogy egyetlen parlamenti frakciónak sincs meg az egynegyedes képviselete itt az Országgyűlésben, csak akkor tudnak az Alkotmánybírósághoz fordulni, hogyha együttesen két olyan frakció teszi ezt, akiknek finoman fogalmazva is az elveik igen messze állnak egymástól, a felfogásuk igen messze áll egymástól, ilyenformán az együttműködés maximum néha-néha eseti tud lenni, de gyakori biztos nem. Önök ezt pontosan tudták, amikor ezt a szabályrendszert kialakították, és sajnos ugyanez a helyzet most is. Éppen ezért, úgy gondolom, nagyon nagy jelentősége van annak, hogy az ombudsman él ezzel a jogosultságával, mert ma azt tudom mondani, hogy aki jogosult is és akar is élni vele, nagyjából ő az egyetlen.

Tisztelt Képviselőtársaim! Egy dolgot még mindenképpen megemlítenék a vezérszónoki felszólalásban, azt, hogy sokan, és az ombudsman úr is ezek között van, illetve a helyettesei is ezek között vannak, akik ezt kifogásolták és említették, hogy a kormány az egyeztetési kötelezettségének nem tesz eleget, késve vagy egyáltalán nem küldi meg azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket egyébként jogszabály szerint előzetes egyeztetés céljából meg kellene küldeni. A köztársasági elnök most az egyik törvényt éppen emiatt nem írta alá, hanem visszaküldte az Országgyűlésnek megfontolásra, ugyanis a kormány ismételtelen elmulasztotta a kötelező egyeztetést.

Az Alkotmánybíróság egyébként egyszer már helyezett hatályon kívül alkotmányellenesség miatt jogszabályt azért, mert az egyházügyi törvényben olyan eljárási hibákat vélt felfedezni, amelyek az alkotmányosságot érintették, többek között más mellett az egyeztetési kötelezettséget, akár külsőt, akár belsőt, tehát az ellenzékkel, a képviselőkkel történt egyeztetési kötelezettséget. Éppen ezért a kormánypárti képviselőknek címezve, akik közül, ha jól látom, most összesen ketten ülnek itt a teremben, többen nem a vitában (*Dr. Schiffer András: Kormánytag egy sincs bent!*), kormánytag egy sincs bent az Országgyűlés üléstermében, szóval, talán a jegyzőkönyvet majd elolvassák, talán: ezt a fajta jogalkotási módot fejezzék be!

(13.20)

Többen kérték már önöktől, gyakorlatilag nincs olyan közjogi méltóság, aki ne emelt volna kifogást ez ellen a gyakorlat ellen, az ellenzékét természetesen

sen ugyanúgy beleszámítva, mi is számtalanszor tettük már meg mindezt.

Összefoglalva és még egyszer azt mondom az általánosságok szintjén maradván: ilyen megfontolások alapján az MSZP frakciója örömmel támogatja és elfogadja az alapvető jogok biztosának beszámolóját, a részletekről pedig, ahogy említettem, a képviselőtársaim fognak szólni. Nagyon szépen köszönöm a figyelmüket. (*Taps az MSZP padsoraiból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka, Kepli Lajos képviselő úr. Megadom a szót. Parancsoljon, képviselő úr!

KEPLI LAJOS, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Biztos Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! A bizottsági ülésen képviselőtársaim már kifejtették a jelentés jó néhány területével kapcsolatos véleményüket. Ezekről én csak érintőlegesen fogok beszélni, hiszen Apáti István és Szávay István képviselőtársaim a bizottsági üléseken ezeket részletesen érintették. Ami hozzám, illetve a saját szakterületemhez közelebb áll, a fenn tartható fejlődéssel, illetve a környezetvédelemmel kapcsolatos részeit a jelentésnek szeretném jobban kielemezni.

Az alapvető jogokkal kapcsolatban szóba kerültek a bizottsági ülésen a fogvatartottak jogai. Apáti István képviselőtársam hozta szóba annak visszásságát. Inkább olyan dolgokról beszélt, amelyek a jelentésből talán hiányoztak, kimaradtak, amit hiányszágnak gondoltunk. Így arról, hogy milyen módon lehet azt a visszásságot megszüntetni, hogy sokszor fogvatartottnak, többszörös visszaeső bűnözőknek külön jogai vannak elítéltként, mint a szabadon, de szegénységben élő embertársaiknak. A Jobbik régóta hangoztatott elvét az önfenntartó börtönökről, ahol minden elítélt saját maga teremti meg az eltartásának költségeit, szintén hangsúlyoztuk. Ugyanis jelen helyzetben, a jelen állapotok szerint a bűnözés újratermelődéséhez vezet az a szocializáció, amelyet a börtönben ezek a többszörösen elítélt személyek magukra szednek 5-10 évnyi börtönbüntetést követően. Ez egy olyan fontos probléma, amely érintőlegesen kapcsolódik az alapvető jogok biztosának a jelentéséhez, mégis újra és újra felvetjük az Országgyűlésben és az Országgyűlésen kívül is, hogy valamit kezdeni kell ezzel a problémával, hiszen a közbiztonság és a közbiztonsághoz való jog, az ember testi épséghez és élethez való joga is érintve van általa, a bűnözés és a közbiztonság helyzete által.

Az élet védelmével kapcsolatban szintén kiemeltük, hogy mindig meg kell emlékeznünk, ha már az élet védelméről beszélünk, a magzati élet védelmével kapcsolatos álláspontokról, állásfoglalásokról is, hiszen már 1980-'81 óta erőteljesen fogy a magyar társadalom, ezért a magzati élet védelmével, az abortusszal kapcsolatos állásfoglalások, álláspontok nem-

zetstratégiai kérdést jelentenek demográfiai szempontból is és természetesen az emberi élethez való jog szempontjából is. Ezzel mindenképpen fokozottabban kellene foglalkoznia a magyar Országgyűlésnek, de akár az ombudsmani hivatalnak is, az élet védelmével kapcsolatos fejezeteket vagy állásfoglalásokat illetően.

Még a tulajdonhoz való jogról is szó esett. Ez megint csak részben kapcsolódik a büntetőjoghoz, illetve a közbiztonsághoz, hogy hogyan lehet megőrizni a tulajdonhoz való jogot. Most bővebben nem térnék ki rá.

Talán ami még kritikus része volt a bizottsági ülésen elhangzottaknak, ez az emberi egészséghez való jog, amely nagymértékben csorbul folyamatosan Magyarországon az egészségügyi szakágazat helyzete miatt, akár a hosszú várólistákról beszélünk, akár az egészségügyi intézmények ellátottságáról, akár eszköz-, akár szakember-állománnyal történő ellátottságáról. Ez mind kihat a magyar társadalom, a magyar emberek alapvető egészséghez való jogára. Nem egyformán kapja meg a társadalom minden állampolgára az egészséghez való jogot, vagy nem egyformán fér hozzá, hiszen aki megfelelő anyagi helyzettel rendelkezik, és magánklinikán, magánrendelésen, magánorvosnál meg tudja fizetni a szükséges vizsgálatokat, az szinte azonnal vagy akár másnap hozzájuthat egy életmentő beavatkozáshoz vagy egy diagnosztikai vizsgálatához, míg másoknál ez akár hónapokat, fél évet, évet is igénybe vehet, ami egy gyógyíthatatlan betegség esetén sokszor már végzetessé és visszafordíthatatlanná teszi, így már nemcsak az egészséghez, hanem az emberi élethez való jogot is érinti és súlyosan sérül ezáltal a különböző társadalmi rétegeknél.

Az Alkotmánybírósághoz való fordulás jogáról is szót ejtett Apáti István képviselőtársam. Erről Bárándy Gergely képviselőtársam is beszélt az imént. Nagyon fondorlatosan és ördögien lett megalkotva a jogszabály, nyilván az éppen aktuális, kormánypárti Fidesz részéről nagyon is logikusan úgy találták ki, hogy a képviselők egynegyede legyen az a szám, amely képviselő aláírása szükséges az Alkotmánybírósághoz forduláshoz. Vagyis mintegy kényszerű együttműködésre ítélték az ellenzéki pártokat, amelyek között óriási nézetkülönbségbeli szakadékok tátonganak, és tudták, hogy nagyon-nagyon nem jön össze ez az együttműködés és összhang.

Szávay István képviselőtársam pedig az ő szakterületéhez tartozó nemzetiségi jogokkal kapcsolatos aggályait mondta el a bizottsági ülésen, amelyet most csak néhány mondatban ismételnék. Az egyik fontos probléma nyilvánvalóan a cigány kisebbséghez és nemzetiséghez kapcsolódó kérdés. Azt vetette fel a bizottsági ülésen, hogy a nemzetiségi oktatást hogyan lehet a cigány kisebbségre ráhúzni, és ez mennyire lenne diszkriminatív, illetve mennyire egyezik a kormány politikájával és szándékaival. Nyilván a Jobbik véleménye és álláspontja a kor-

mánypártéhoz képest sok esetben eléggé erőteljesen eltér ebben az esetben. Azonban azt nem szabad elfelejteni, hogy a cél, alapvetően a Jobbik Magyarországért Mozgalom célja - a sokszor radikális szókimondással is - a helyzet megoldása és természetesen a cigány és a magyar társadalom békés együttélése minden cigány és magyar ember közös boldogulása érdekében. Ezt nem győzzük eleget hangsúlyozni, mert rengetegszer kapunk ezzel kapcsolatos vádakot, én személy szerint is rendszeresen visszautasítom, ha a probléma felvetésével kapcsolatban rasszizmus vádjával illetik a pártot, mint ahogy egyébként különböző beszólásokban, bekiabálásokban a bizottsági ülésen is elhangzott.

Térjünk át a vezérszónoki felszólalás közepe táján az alapvető jogok biztosának jelentésében dr. Szabó Marcel biztoshelyettes kiegészítésére, illetve az általa érintett területekre, amelyek közül a nemzeti vízstratégia véleményezése talán az egyik sarkalatos vagy stratégiai kérdés. Magyarország számára létkérdés, hogy egyrészt az egészséges ivóvízhez való hozzáférés joga mindenki számára biztosított legyen, másrészt pedig a víz, a vízgazdálkodás kérdése végre megnyugtatóan rendeződjön. Ezzel kapcsolatban jó néhány kritikát fogalmaz meg a jelentés is, akár a termálvíz visszasajtolásával, akár az árvízvédelmi kérdések szabályozásával kapcsolatban. De az ivóvíz kérdésében is megállapítják, hogy minden embernek joga van egy bizonyos mennyiségű vízhez. Alapvetően körülbelül 50 liter az a víz mennyiség, amelyhez minden magyar állampolgárnak, szociális helyzetétől, bármilyen más körülménytől függetlenül, attól függetlenül, hogy meg tudja-e fizetni, hozzá kellene férnie. Ezzel kapcsolatban korábban volt a Jobbiknak egy javaslata, amely egyfajta vízkvótáról szólt, azt javasoltuk, hogy a mindennapi élethez, egészséges és méltó emberi élethez szükséges vízmennyiség mindenkinek díjmentesen álljon a rendelkezésére.

(13.30)

Ez természetesen - sajnos azt kell mondjam, természetesen - nem került a kormánypártok részéről elfogadásra.

Ugyancsak fontos az árvízvédelemmel kapcsolatban, hogy továbbra is alapvetően a vízgazdálkodást a vizek minél gyorsabban történő levezetése és az ország területéről történő kijuttatása határozza meg, ami egy nagy árhullám esetében rendkívül fontos. Ugyanakkor sokszor estünk át emiatt a ló túlodalára egy-egy aszályosabb nyáron, amikor azt tapasztaltuk, hogy különösen a Duna-Tisza köze és a homokhátság kiszáradása miatt óriási területek vízhiányosak, aszályosak lettek, a mezőgazdaság hatalmas károkat szenvedett el emiatt. A vízmegtartó képesség javítása bár szerepel a jelentésben, de még mindig nem elég hangsúlyosan, talán az egyik legstratégiaibb kérdés.

A parlamenti pártok között is ellentét van azzal kapcsolatban, hogy lehet-e vízerőműveket, vízlépcsőket építeni vagy nem lehet, fokgazdálkodással vagy öntözőcsatornák építésével vagy milyen más módon lehet ezt megvalósítani, de az tény, hogy a vízmegtartó képességünket fokozni kell, mert az országra nézve, Magyarország területére, a Kárpát-medence területére nézve súlyos hatásokkal járhat - az éghajlatváltozásnak is köszönhetően - évtizedeken belül. Ez egy rendkívül hangsúlyos kérdése kell hogy legyen a vízgazdálkodás területének.

És akkor át is térek, ha már öntözésről beszélek, a termőföld védelmével kapcsolatos szintén kritikus problémára, ahol szintén sokkal jobban ki kellene hangsúlyozni az ezzel kapcsolatos törvényalkotási anomáliákat. A termőföld védelmét jelenleg nem szolgálják megfelelően a jogszabályok, rendkívüli mértékben pusztul a magyar termőföld, és ez ellen a pusztulás ellen a kormány semmit nem tesz. Azt megemlíti a jelentés, hogy tizenhétszer olyan gyorsan pusztítjuk a talajt, mint amilyen sebességgel képes regenerálódni, ez rendkívül negatív hír vagy rendkívül rossz helyzet. Ráadásul még a meglévő talajainknak a minősége is fokozatosan romlik, hol kizsigereljük, hol vegyszerekkel szennyezzük el. Máshol pedig beruházások során tüntetik el úgy a termőterületet, hogy később a termőtalaj, a termőréteg nem kerül felhasználásra, hanem egyszerűen tönkreteszik, elpusztítják azt. Ez Magyarország túlélése szempontjából mint alapvetően mezőgazdasági, agrárország túlélése szempontjából rendkívül fontos. És egyébként világszinten is az egyik legnagyobb probléma a termőföldek nem megfelelő mennyisége.

A jövő nemzedékek ombudsmana vagy ombudsmanhelyettesének a jelentéséből vezérszónoki felszólalásomban ezeket emeltem ki talán legfontosabb elemeként, hiszen az Alaptörvény P) cikke tartalmazza, hogy a természeti erőforrások, termőföld, erdők, biológiai sokféleség, vízkészlet is nemzeti örökségként alaptörvényi védelemben részesül, ezt a védelmet azonban nem tapasztaljuk a mindennapokban.

És ha már víz, akkor hadd említsek meg egy olyan problémát, amely idestova 18 éve megoldatlan Magyarország számára, és ez Székely László alapvető jogok biztosát különösen is érinti, hiszen az első Orbán-kormány alatt is és a második Orbán-kormány alatt is látott el a bős-nagymarosi vízlépcsővel kapcsolatos hágai ítélet rendezéséhez kapcsolódó feladatokat, amelyekkel kapcsolatban semmiféle előrelépést az elmúlt 18 évben nem tapasztaltunk, legalábbis megoldást egészen biztosan nem. Történtek folyamatosan egyeztetések a szlovák féllel, mindközben a szlovák fél, köszöni szépen, jól van, profital a bósi vízerőmű hasznából, Magyarországnak viszont csak a környezeti kár jutott, a Szigetköz vízpótlása továbbra sem megoldott megfelelően - ugye, még továbbra is a fenékküszöb szolgál a legnagyobb megoldásként, ami visszatartja a vizet, de a megfelelő

vízpótlást nem oldja meg -, nem sikerült ezzel kapcsolatban sem megegyezni a szlovák féllel. A szigetközieknek ezzel az alapvető, egészséges környezethez és a vízhez való joguk is csorbul. És hosszú távú megoldás egyelőre nem is körvonalazódik, mindenféle pótmegoldások születtek az előző ciklusban is vagy legalábbis tervek arra, hogy hogyan lehetne a Szigetköz vízpótlását megoldani. Ez egy nagyon-nagyon fontos stratégiai kérdés, hogy Magyarország ebben hogyan tud a következőkben eredményt elérni a szlovák féllel való tárgyalások folyamán. Mind nemzetközi jogilag, mind fenntarthatóság szempontjából ez egy olyan seb, ami most már, még egyszer mondom, 18 éve, vagy ha az elterelés időpontját vesszük alapul, akkor 23 éve Magyarország egyik olyan megoldatlan problémája, amely a hágai Nemzetközi Bíróság tekintetében is szinte példa nélkül álló, hogy ennyi idő alatt ne szülessen egy ítéletet követően rendezési megoldás.

A normál felszólalásban még a további, jelentéssel kapcsolatos észrevételeinket, aggályainkat is el fogjuk mondani.

Összefoglalóan: képviselőtársaim már a bizottsági ülésen jelezték, hogy főleg a hiányosságok miatt, és nem elsősorban a fenntarthatósággal kapcsolatos, hanem az egyéb alapvető jogokkal kapcsolatos hiányosságok miatt nem fogjuk tudni támogatni a jelentés elfogadását. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Az LMP képviselőcsoportjának vezérszónoka, Schiffer András frakcióvezető úr. Parancsoljon!

DR. SCHIFFER ANDRÁS, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm. Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Örömmel látom, hogy mire énram került a sor, egészen megsokszorozódott a Fidesz-frakció létszáma az ombudsman éves beszámolóján. Az fájdalom, hogy a KDNP-ből valahogy most ezen a plenáris ülésen se nagyon vannak képviselők.

2013-as beszámolót tárgyalunk, és azt gondolom, a dátum mellett nem kellene elmenni szó nélkül. Tudniillik a törvény azt írja elő, hogy az Országgyűlésnek a benyújtás évében meg kell tárgyalnia ezt a beszámolót. Történt egy kezdeményezés még múlt évben a Házbizottságban, hogy az elmúlt ciklusokban, az elmúlt tíz-tizenöt évben annyira felsűrűsödtek azok a beszámolók, amiket nem tudott időben megtárgyalni az Országgyűlés, hogy az Országgyűlés adjon felhatalmazást arra, hogy a bizottságok teljesítsék ezt a kötelességet. Az LMP egyetlen pártként következetesen azt képviseli, hogy ez nincsen rendben. Azoknál az intézményeknél, ahol a törvény vagy adott esetben az Alaptörvény maga előírja azt, hogy az Országgyűlésnek el kell számolnia például annak, ami az Országgyűlés szerve, tehát az ombudsman, a Számvevőszék vagy Országgyűlés által alapított szer-

vezetetről van szó, mint a médiaintézmények, ott az egy garanciális elem, hogy az Országgyűlés plenáris ülésén elhangzik a beszámoló, és a plenáris ülés szavaz róla, és nem valamikor tíz évvel később, és még csak nem is két évvel később, hanem úgy, ahogyan ezt egyébként az Alaptörvény vagy más törvények előírják. Sajnálatos módon ez most itt esetünkben sem áll fenn, ezért nem az ombudsmani hivatalt terheli a felelősség természetesen, de ennek a beszámolónak igazából akkor van funkciója, ha az alkotmányos rendelkezéseknek megfelelően, a benyújtás évében kerül sorra. Hiszen annyi minden más esemény történt azóta, egy ombudsmanváltás is volt 2013-ban, tehát egészen más ma már az optikája a 2013. év ombudsmani tevékenységének, hogy sok tekintetben ez az egész vita funkcióját veszíti.

Tisztelt Országgyűlés! Mielőtt én a beszámoló részleteibe belemennék, azért két elemre, ami sajátosan keretezi a megváltozott ombudsmani rendszert, kénytelen vagyok kitérni.

Az egyik. Az alkotmányozási vitában is az LMP végig azt az álláspontot képviselte, hogy a szakombudsmani rendszert nemcsak hogy fenn kellene tartani, de még tovább kellene finomítani, tehát újabb külön biztosokra lenne szükség. Például azért, mert éppen az elmúlt hetek bizonyítják azt, hogy milyen nagy szükség lett volna az elmúlt tíz évben arra, hogy legyen egy fogyasztóvédelmi ombudsmanja Magyarországnak; lehet, hogy jó néhány betétes ma is a pénzénél lenne, lehet, hogy jó néhány devizahitelkárosult még ma is a lakásában lakhatna, hogyha már tíz évvel ezelőtt működik Magyarországon egy fogyasztóvédelmi ombudsman. Nem egy kormányzati szervhez bedelegált fogyasztóvédelmi felelős, hanem a mindenkor kormányzattól független ombudsman.

De ugyanígy emlegethetném azt is, hogy sokkal előrébb tartanánk, ha például a nemi esélyegyenlőség, a női jogok tekintetében vagy a gyermekjogok védelmére különbiztosi intézmény létezne. Egyszerűen arról van szó, hogy azokban az országokban, ahol egy nagyon tagolt szakombudsmani rendszer van, azért jutott erre a törvényhozó, mert abban az esetben, hogyha van egy külön fogyasztóvédelmi ombudsman, van, mondjuk, egy rendészeti biztos, van, mondjuk, egy nemi esélyegyenlőségi ombudsman, akkor azok a területek, amelyek a legkitettebbek a jogsértésnek, lásd például a pénzügyi fogyasztóvédelem területét, sokkal hamarabb és sokkal hatékonyabban felszínre jönnek, mondjuk, a különböző pénzintézetek, brókerházak csalásai, mint abban az esetben, hogy ha van egy ilyen megaombudsmani intézmény, amelynek igazából mindennel kell egyszerre foglalkoznia.

(13.40)

Tehát pontosan az érzékenyítés az, ami nagyon sok országot arra visz, hogy tagolt szakombudsmani

rendszere legyen, és ne egy darab ombudsman legyen, aki alá be vannak osztva ilyen-olyan felelősök.

A másik alapvető alkotmányossági vitánk a rendszer átrendezésénél a kormányoldallal, a kétharmados többséggel pedig az ügynevezett actio popularis intézményével kapcsolatban volt, amiről Bárándy kollégám már beszélt, nevezetesen: a nemzeti cinizmus rendszeréig minden magyar állampolgár alanyi jogon fordulhatott utolsó menedékként az Alkotmánybírósághoz. Ehhez képest az a centralizált demokrácia, amit az Alaptörvénnyel létrehozott Orbán Viktor, elvette az emberektől azt a jogot, hogy utolsó menedékként az Alkotmánybíróságot keressék fel, és - részben ahogy Kepli Lajos is, Bárándy Gergely is ezt már érintette - egy cinikus megoldással a képviselők egynegyedét követeli meg, illetve alternatívaként jön szóba az ombudsman.

Ezt azért szeretném aláhúzni, mert onnantól kezdve, hogy a kétharmados többség elvette a magyar emberektől azt a jogot, hogy az Alkotmánybírósághoz fordulhassanak, ebben a tekintetben az ombudsmannak a felelőssége megnőtt. Ezt azért fontos hangsúlyozni, mert ami kritikánk van a 2013. év kisebbik részében már működő Székely László alapjogi biztos úr tevékenységével kapcsolatban, az az a felfogás: úgy látjuk, a jelenlegi ombudsman csak akkor fordul Alkotmánybírósághoz, ha legalábbis valószínűsíthető, hogy az indítvány sikeres lesz; szerintünk ez egy teljesen téves szerepfelfogás. Abban az esetben, ha a magyar embereknek nincs ott az alanyi jog, hogy bármikor elmehetnek az Alkotmánybírósághoz, ha jogaikat sérti a magáról megféleldeztetett hatalom, az ombudsmannak nem azért kell feltétlenül az Alkotmánybírósághoz fordulnia, mert eggyel több szakmai sikert könyvelhet el a taláros testület előtt, hanem többek között azért is, hogy bizonyos problémákat felhangosítson.

Tehát ott van a vitánk, hogy mi ezt a jogot, amit most az Alaptörvény megad az ombudsmannak, nem úgy fogjuk föl, hogy csak abban az esetben fordulhat az ombudsman az Alkotmánybírósághoz, ha nagyon mélyen megalapozott az indítvány - az Alkotmánybíróság jelenlegi gyakorlatát is alapul véve -, hanem akkor is az Alkotmánybírósághoz kell fordulnia, ha szakmailag ugyan nem egészen biztos a sikerben, főleg, ha ismeri a jelenlegi testület gyakorlatát, de önmagában az a gesztus, az a lépés, hogy ebben a rendszerben is oda lehet vinni egy adott problémát az Alkotmánybírósághoz, legalább abban segít, ami mindenütt a földkerekségen egy ombudsmannak a küldetése: felhangosít, kitesz az asztalra olyan problémákat, olyan jogsértéseket, amelyek egyébként egy hatékony ombudsman híján hangtalanok lennének. Ez az ombudsmani intézménynek egyébként az értelme, hogy ne maradjanak rejtve jogsértések, és itt a magyar rendszerben az Alkotmánybírósághoz fordulás ennek az egyik eszköze.

Ami az egyes témákat illeti. 2013-ban három fő terület volt, amit szerintem érdemes szemügyre ven-

ni. Egyrészt 2013-ban pörgött föl a szociális jogállam teljes visszametszése, lerombolása, ebben a tekintetben volt több bátor kezdeményezése az ombudsmannak. Éppen Székely alapjogi biztos úrnak volt az egyik első intézkedése a szociális temetés alkotmánybírói kontrolljának indítványozása, ami rendkívül megalázó helyzetbe hoz egyébként rászorult családokat, de ugyanígy üdvözlendő módon az ombudsmani hivatal fellépett a hajléktalankriminalizáció ellen is.

Fontos azért azt kiemelni, hogy a társadalombiztosítási rendszer alkotmányos megingatása, ami megtörtént az Alaptörvényben, arra is inti az alapjogi biztost, hogy folyamatosan monitorozza azt, hogy egyébként a szociális ellátórendszer elégtelensége - például az, hogy ez év január 1-jétől gyakorlatilag minden felelősség az önkormányzatokra, sok esetben egészen lehetetlen helyzetben lévő kistéleplési önkormányzatokra lett rányomva - a mindennapi életben milyen kilátástalanságokhoz, milyen megélhetési nehézségekhez, milyen nagyon rég nem ismert nyomorúsághoz vezet.

Tehát a történet nem állt meg 2013-ban - függetlenül attól, hogy most 2013-ról beszélünk -, ha úgy tetszik, most kezd beérni a vetés, és éppen az a helyzet, hogy január 1-jétől minden felelősség az önkormányzatoknál van, még inkább felnagyítja a jövőre nézvést az ombudsman felelősségét. Itt nem biztos, hogy nagypolitikai eseményekről van szó, nem biztos, hogy olyan történetekről van szó, amelyeket holnap a kereskedelmi média vagy a bulvársajtó a címdalra fog közölni, hanem olyan esetekről van szó, amelyek viszont emberek, felnövekvő gyermekek mindennapi nyomorúságáról beszélnek. Arról van szó, hogy egyre nagyobb területeken az országban gyakorlatilag elképzelhetetlen az, hogy biztos megélhetést találjanak családok, és eltűntek azok a kapaszkodók, amelyeket egyébként évtizedeken keresztül emberek, generációk egymás után biztosnak hittek.

A másik fontos kérdés, ha 2013-ról beszélünk, az új polgári törvénykönyvvel kapcsolatos alapjogi viták. Az LMP indítvánnyal fordult akkor az akkori ombudsmanhoz. A közszereplők személyiségi jogaival kapcsolatban történt is előrelépés, nemcsak az ombudsmani hivatal részéről, hanem egyébként egy-egy ponton - gondolok itt a képmáshoz fűződő joggal kapcsolatos értelmezésre - az Alkotmánybíróságnak egyébként meglepően progresszív döntése is született a minap, viszont szeretném arra felhívni a figyelmet, hogy ez egy folyamatosan sajgó seb lesz, hogy hol vannak a közszereplői kategória határai, amíg a jogalkotó, a parlament a polgári törvénykönyvben ezt rendbe nem teszi. Hiszen nem pusztán politikusokról beszélünk: vannak az úgynevezett celebritások, és vannak azok az állampolgárok, akik egész egyszerűen egy közfontosságú eseményen maguk részt vesznek, ott vannak, különböző társadalmi önszerveződések vagy éppen társasházak belső élete.

Hogyan ragadjuk meg a közszereplő fogalmát? Hogyan biztosítjuk a politikai részvétel jogát úgy, hogy közben aránytalanul ne sérüljön a személyiségi jog, a magánszférához fűződő jog?

Ami az egészséges környezethez való jogot, a jövő generációk jogait illeti, volt jó néhány bátor kezdeményezés; gondolok itt a kishantosi botrányra, a kishantosi pályázatokkal kapcsolatos ombudsmani megszólalásra vagy a Normafa-törvénnyel, a Natura 2000-es terület védelmével kapcsolatos ombudsmani megszólalásra.

Viszont itt szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy annak idején Sólyom professzor úr és a Védegyelet nem véletlenül kezdeményezték a jövő nemzedékek ombudsmanjának intézményét, amivel Magyarország úttörő szerepet vállalt az európai jogfejlődésben. Mi nem véletlenül kezdeményezzük, hogy európai szinten is szükség lenne egy jövő nemzedékek ombudsmanjára.

Egész egyszerűen itt nem pusztán egy alapvető jognak a védelméről van szó, nem környezetvédelemről van szó; arról van szó, hogy a következő generációk azokat az alapvető természeti erőforrásokat, amelyekről itt Kepli kollégám is beszélt, tudják-e élvezni, marad-e megélhetés a Kárpát-medencében.

Itt vannak viszont fájó hiányosságok; gondolok itt arra, hogy a környezet- és természetvédelmi intézményrendszer szétverése alapjogi visszasságot jelent, ha a 28/1994. alkotmánybírói határozatra gondolunk. Lehet, hogy Demeter képviselőtársam örül annak, ami itt a termőföld körül van; szerintem, akiknek fontosak a természeti értékek, fontos az, hogy a termőföld megmaradjon a helyi közösségek használatában, azok legfeljebb arra gondolnak, hogy megint bizonyos keményen dolgozó családoknak kedvezett a Fidesz, a Mészáros családnak és más családoknak. Egyszerűen arról van szó, hogy önök itt egy földrablási törvényt hoznak, és most jön a második felvonás: ráteszik a piszkos mancsukat a természetvédelmi területekre, kiveszik a nemzeti parkok alól (*Korózs Lajos: A Hortobágyi Nemzeti Parknak vége!*), és a következő lépés az lesz - bármibe fogadok Demeter képviselőtársammal -, hogy megvásárolhatóvá teszik azokat a földterületeket, amelyeket ma még az NFA kezel. Le akarják nyúlani a természeti értékeinket.

És szólni kell természetesen arról is, amit szintén emlegetett Kepli képviselőtársam - főleg, hogy közeleg a víz világnapja -, hogy a vízvagyon, a vízmegőrzés dolgában bőven lenne még tennivalója az alapjogi biztosnak.

Itt arra gondolok, hogy amennyiben szintén folyik a természeti értékek gátlástalan kizsákmányolása, akkor gyakorlatilag az egészséges ivóvízhez való jog illúzió lesz Magyarországon, egy olyan országban, ahol ma is van egy jó félmegegyényi terület Békésben, ahol gyakorlatilag nincsen egészséges ivóvíz.

(13.50)

És igen, kezdeményezéseket is lehetne tenni például a foggazdálkodás elterjesztésével kapcsolatban, hogy a vízmegtartó képességet javítani lehessen. Annyiban szállnék vitába Kepli képviselőtársammal, hogy el kell döntenie egy pártnak: vízlépcsőt akar építeni a Dunára, vagy pedig a foggazdálkodást támogatja. A kettő együtt nem megy. A kettő egymást bizony kizárja. Tehát ha a klíma, a víz és a termőföld dolgában nem teszünk sürgősen lépéseket, akkor egy-két évtized alatt gyakorlatilag föl fogjuk zabálni azokat a természeti erőforrásokat, amikre a megélhetést alapozni lehetne a Kárpát-medencében. Ma különösen veszélyeztetett jószág a termőföld, hiszen látható az, hogy jól körülírható gazdasági érdekcsoportok rá akarják tenni a mancsukat a termőföldvagyonyra, és ott olyan nagyüzemi gazdálkodást akarnak bevezetni, ami a természeti értékeink pusztulásával jár. Elég, ha csak fölütjük a mai- tegnapi híreket, hogy mi történik a Hortobágyon.

Arra szeretném ösztökélni a jövő nemzedékek ügyeiért felelős helyttest és az alapjogi biztos urat, hogy mind a természet- és környezetvédelmi szervezetrendszer szétverése, mind a termőföldvagyony elkótyavetyélése, a földrablások, a természeti értékek kisajátítása, kiárusítása dolgában keményen emelje fel a szavát, forduljon az Alkotmánybírósághoz, függetlenül attól, hogy milyen sikerre számíthat vagy nem számíthat, egész egyszerűen azért, hogy tegyünk ki az asztalra: egy felelőtlen törvényhozási munka, egy felelőtlen kormányzás hogyan éli fel a következő generációk jövőjét. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. Tisztelt Országgyűlés! A vezérszónoki felszólalások végére értünk. Mivel a független képviselők közül senki nem jelentkezett felszólalásra, kétperces felszólalásra van lehetőség.

Megadom a szót Kepli Lajos képviselő úrnak a Jobbik képviselőcsoportjából.

Parancsoljon, képviselő úr!

KEPLI LAJOS (Jobbik): Schiffer András képviselőtársamnak, frakcióvezető úrnak csak annyit szeretnék mondani, ahogy a megújuló energia kontra atomenergia, úgy itt a vízlépcső kontra foggazdálkodás vitában sem értek azzal egyet, hogy az egyik kizárja a másikat. Rengeteg különböző természetű folyóvíz, vízfolyás van Magyarországon. Attól még, hogy az egyiket az egyiket alkalmazzuk, a másikon egészen nyugodtan lehet a másikat. De azt mondom, hogy erről ne nyissunk vitát, mi meggyőzőtők vagyunk.

A Jobbiknak az az álláspontja, hogy Magyarország vízmegtartó képességét drasztikusan javítani kell. Ebben akár egyet is tudunk érteni az LMP-vel, a foggazdálkodásban, abban viszont nem, hogy energiatermelésre is hasznosítsuk-e a hazai vizeinket.

De nézzük meg inkább azt, hogy a kormány mit tett ennek érdekében az elmúlt évtizedekben, pontosabban, amióta kormányon vannak, illetve az előző kormányok, akár a rendszerváltás óta eltelt évtizedeket nézzük. Gyakorlatilag szétverte a vízügyet, szétverte a vízgazdálkodást, vízmegtartó képességünk javítása érdekében semmit nem tett, és a helyzet egyre rosszabb. Szerencsénk - már akinek szerencse, hiszen ez is a problémák egyik forrása -, hogy mostanában csapadékosabb éveink voltak, és a nyarak is viszonylag csapadékosak, legalábbis az elmúlt nyár viszonylag csapadékosabbra sikeredett, így a negatív problémával, a vízhiánnyal, az aszályal kevesebb helyen, kevesebb területen kellett szembenéznünk. Most viszont inkább a belvíz volt a probléma. De egy jó foggazdálkodási vagy jó vízgazdálkodási stratégia mind a két kérdést egyszerre megoldja, és nem csak a gátak magasztásával, a vizek minél gyorsabban történő kivezetésével kell foglalkozni.

Azt gondolom, hogy ebben minden pártnak egyezsére kellene jutni. A Jobbik az észérvek álláspontján van, meggyőződhetők vagyunk arról, hogy melyik a jó megoldás, és nyitottak is vagyunk a párbeszédre ebben a kérdésben.

(A jegyzői székben Schmuck Erzsébetet
Hegedűs Lorántné váltja fel.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A következő kétperces felszólaló Schiffer András frakcióvezető úr. Parancsoljon!

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Köszönöm szépen, elnök úr. Azt gondolom, hogy az alapjogi biztosnak az államfő által politikai vétóval visszaküldött területi államigazgatási törvényt a kihirdetése után haladéktalanul az Alkotmánybírósághoz kell küldenie, hiszen ez a természetvédelem egyszer már elért szintjéből visszalépést jelent, olyan módon veri szét a vízügyi, környezet- és természetvédelmi igazgatást - egy.

Kettő: ugyanezt meg kell tenni még a Bajnai-féle 2006-os kiemelt beruházási törvénnyel, amit a jelenlegi kormány „fejlesztett” tökélyre, amelyik pontosan a legnagyobb környezetterheléssel járó beruházásokat kivonja a közösségi ellenőrzés alól, és lehetetlenné teszi az ilyen ügyekben az állampolgári részvételt.

Egyvalamit szeretnék tisztázni Kepli képviselőtársammal. Az LMP-nek nem az az álláspontja, hogy nem szabad a vízenergiát hasznosítani. Dehogynem! Csak nem mindegy, hogy hol. A mi felfogásunk szerint minden megújuló energiaforrásnak helye van, így a vízenergiának is ott, ahol az ökoszisztémát nem veri szét. Nekünk bajunk, vitánk a síkvízi vízierőművekkel van. Én a síkvízi vízierőműre mondtam azt, hogy amennyiben síkvízi vízierőműben gondolkodik például a Jobbik, akkor mondjon le arról, hogy a foggazdálkodást népszerűsíti. Én pusztán erről beszéltem.

Egyebekben pedig még annyit szeretnék elmondani: a Ptk.-val kapcsolatban szeretném jelezni, hogy a különböző szennyezőanyagokat szállító járművek esetén a zálogjog terjedelmének a kicsinységét kifogásoltuk, illetve azt, hogy a Ptk. jelenlegi kártérítési fejezetében az előre nem látható károkozásra nincs telepítve felelősség. Az akkori ombudsman elhárította azt, hogy emiatt Alkotmánybírósághoz forduljon. Én felvetném, hogy ezt gondolja újra az ombudsmani hivatal. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, frakcióvezető úr. Folytatjuk a rendes felszólalásokat. Az MSZP képviselőcsoportjából Korózs Lajos képviselő úr következik. Fenn van a mikrofonja? (Korózs Lajos: Igen, én készültem, elnök úr.) Fenn van, rendben van. Képviselő úré a szó, parancsoljon!

KORÓZS LAJOS (MSZP): Köszönöm szépen a lehetőséget. Tisztelt Ház! Én az ombudsmani beszámoló egyetlen elemével szeretnék foglalkozni, a hajléktalanügyvel. Picit szerencsétlen a helyzet, mert ugyan az ombudsman úr egy nagyon alapos beszámolót hozott ide, de a kormány nem képviselteti magát ezen a napirenden. A megfogalmazásaim elsősorban a kormány irányába szeretném megtenni. Azért szerencsétlen ez a helyzet, mert a jogsértések elleni fellépés egyik nagyon fontos intézménye az ombudsmani szervezet, a jogállamiságnak egy borzasztó fontos eleme, s azt gondolom, hogy az elmúlt években, ismerve az ombudsmani hivatal minden tevékenységét, csak a legnagyobb elismeréssel lehet a munkájukról szólni.

Azért hoztam szóba a hajléktalanságot, mert a hajléktalanság, a fedéltnélküliség egy nagyon súlyos társadalmi probléma. S azt gondolom, hogy azoknak az embereknek, akik a legkiszolgáltatottabb helyzetben vannak, éppen hogy az állami védelem jelent valamiféle garanciát. Abban az esetben, ha az alapjogok sérülnek, az ombudsmannek igenis fel kell lépnie. Amikor kivezető utakat kell a társadalomnak keresni, és ebben a civil szféra egy emberként fog össze, s ezzel éppen az állam, amelynek a kötelessége lenne, hogy védelmet nyújtson, megyszembe, akkor igenis minden szervezetnek fel kell emelnie a szavát. És amikor a civilek a hajléktalan emberek társadalomba való visszaintegrálását szorgalmazzák, és azzal a helyi hatalmak mennek szembe, akkor ez ellen mindenkinek fel kell emelnie a hangját.

Szeretnék egy idézetet hozni az ombudsmani beszámolóból. Ez egy nagyon fontos megállapítás, amely a következőképpen hangzik: „A hajléktalanság gyors és egyszerű felszámolása, a hajléktalanok eltüntetésére, a rendszerinálásra vonatkozó állami törekvések megkérdőjelezik a jogállami mechanizmusok működését, hiszen nem a probléma, hanem a problémás személyek ellen hirdetnek harcot. A hajléktalanok olyan gyenge jogérvényesítési képességgel rendelkező réteget képeznek, amely bármilyen jog-

korlátozással szemben rendkívüli mértékben kiszolgáltatott. A közterület életvitelszerű használata új terminológiát vezetett be, megteremtve a hajléktalanság státusvétségét, a státus kriminalizálását.” Azt hiszem, hogy ehhez nem kell különösebb magyarázatot fűzni, mindenki számára világos, hogy miről van szó.

Egy másik elem, amit szeretnék megemlíteni a hajléktalanság kapcsán - az ombudsmani beszámoló erre is kitér -, az a lakásmaffiákkal kapcsolatos helyzet. Borzasztó sok olyan panasz érkezik a parlamenti képviselőkhöz, pártállástól függetlenül, amikor trükkös lakásszerzések áldozatává válnak elsősorban idős emberek, és így veszítik el a hajlékot a fejük fölül. Ismeretes az a történet, amikor a bíróság utólagosan még kártérítést is megítélt egy otthonát elvesztő embernek, akitől trükkös módszerrel vették el az ingatlanát, a végén még a lakcímbeljelentését is kivezették az informatikai rendszerből az okmányirodában. A szerencsétlen ember a saját pénzéhez azért nem tud hozzájutni, mert azok, akik kijátszották és elvették az ingatlanát, közben olyan rezsihátralékot halmoztak fel, amit a neki megítélt kártérítés már nem tud fedezni.

(14.00)

Nagyon fontos az a váci történet, és szintén ki kell emeljem a beszámolóból, amikor a hajléktalanellátásban dolgozó kollégáknak sajnos olyan döntéseket kell hozni, ők maguk kell hogy eldöntsék, hogy egy rászoruló bemehet-e egy éjjeli menedékhelyre vagy egy hajléktalanszállóra, egyszerűen azért, mert nincs elegendő férőhely. Azt gondolom, amikor krízishelyzet van, nem azt kell megkérdezni egyetlenegy esetben sem, hogy hány fekvőhely van, hanem azt kell megkérdezni, hogy melyik az a szervezet, amelyiknek kutya kötelessége gondoskodni az életveszélyben lévő emberekről. Helytelenítettem éveken keresztül, és ennek hangot is adtam, amikor a hajléktalanellátásból pénzeket, forrásokat vontak ki, és helytelenítettem azt is, amikor éppen a krízishelyzetek finanszírozására utólagos elszámolást eszközölt a minisztérium.

Kedves Barátaim! Ha egyszer novemberben van mínusz 10 vagy 20 fok, akkor ennek költségeit előre oda kell adni a hajléktalanellátó szervezeteknek, ahogy évtizedeken keresztül egyébként volt ebben az országban, és nem majd a következő év tavaszán kell elszámolni. Mert a hajléktalanellátásban részt vevő szervezetek jelentős része nem rendelkezik annyi felhalmozott pénzzel, hogy előre tudja finanszírozni a hajléktalanellátást.

Befejezésképpen egy dologra szeretném ráirányítani a figyelmet. Az interneten az elmúlt napokban keringett egy VIII. kerületi polgármesteri és főpolgármesteri levél, ami arról szól, egy képviselő írásbeli kérdésére válaszolva, hogy látják, hogy a hajléktalanságból kivezető út elsősorban a tartós lakhatással oldható meg, a civilekkel való együttmű-

ködés elengedhetetlen, és a hajléktalanságból kivezető utakat közösen kell hogy keressék. Jó lenne, ha kormányzati szinten is elismernék ezt végre. De ha elismerik, hogy ezek a problémák így oldhatók meg, akkor mire volt jó az az ámokfutás, amit a kormányzati szereplők az elmúlt négy-öt évben itt eszközöltek ebben az országban?

És ha már így gondolja, hál' istennek, Tarlós István főpolgármester úr és Kocsis Máté polgármester úr, akkor lenne néhány kérdésem. Lehet, hogy egy picit hevenyészettnek tűnik, de mégis elmondanám ezeket a kérdéseket, hátha elolvassa valaki ezt a jegyzőkönyvet. Mikor fogják visszavonni azt a rendeletet, ami a közterületen való életvitelszerű tartózkodásról szól? Mert ha az előző állítás, amit mondtak, hogy a tartós lakhatás biztosítása, a civilekkel való együttműködés és a kivezető utak keresése a megoldás, akkor ezt a rendeletet azonnal vissza kell vonni nyilvánvalóan.

Szeretném tudni, hogy ha ezzel egyetértenek, akkor hogyan kívánják támogatni a bizonytalan lakhatási helyzetben lévő embereket. Milyen programokat kívánnak kidolgozni annak érdekében, hogy ezek az emberek stabilan megtarthassák az ingatlanjukat, tisztességes jövedelemmel rendelkezzenek, hogy a saját lakhatásukat tudják finanszírozni, a rezsiket ki tudják fizetni? Szeretnék ismerni vagy megtudni ezeket a programokat.

És évek óta mondom, a legnagyobb hiátus az, hogy Magyarországon nincs bérlakásprogram, a kormánynak nincs bérlakásprogramja. Mert ennek a problémának elhibázott kezelése például az ócsai lakópark. Számtalanszor fölhívtam a figyelmet arra, hogy attól, hogy azonos problémákkal küszködő embereket egy helyre telepítenek, egy helyen tartanak, a probléma maga nem fog megoldódni. Egy szegregált környezetben ezek az emberek csak rosszabb állapotba fognak kerülni, miközben az integrált környezetben közel négyszázezer üresen álló lakás van ebben az országban. Ezt a legfrissebb népszámlálási adatok alapján tudom kijelenteni.

Ja, és végezetül jó lenne tudni, hogy milyen szakmai és civil szervezetekkel szeretnének ennek a problémának a megoldásában közreműködni. Mert én azt vettem észre, hogy az elmúlt években a civileket éppen üldözték, és nem tárgyaltak velük. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Szórványos taps az ellenzéki padsorokból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Mivel az írásban előre bejelentkezett felszólalásoknál vagyunk, egy kör letelt, tehát Gúr Nándor képviselő úrnak lehetősége van kétperces hozzászólásra. Parancsoljon, képviselő úr!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Normál felszólalási keretek között majd nyilván az alapvető jogok biztosának beszámolójával kapcsolatosan részlete-

sebben is ki fogok térni, okfejtést fogok folytatni, de egy kapcsolódó gondolatot szeretnék említeni a Korózs képviselőtársam által elmondottakhoz. Ugye, ő a hajléktalanság kérdéskörét érintette, én egy másik irányba megyek, ami nyilván a kormányzati magatartást meg kellene hogy mozdítsa.

Én a munkanélküliség irányából közelítem meg ezt a kérdést. Azért teszem így, mert mind a két probléma gyakorlatilag odavezet, ami az alapvető jogok biztosának vizsgálati célfelületei közé tartozó. Tudják, az elmúlt esztendőben, amikor is a történet arról szólt, hogy kiszolgáltatottabbá tették ezeket az embereket, akkor rossz utat jártak. Akkor, amikor nem magával a munkanélküliséggel kezdtek el küzdeni, hanem a munkanélküliek ellenében cselekedtek. Emlékezzenek csak vissza: a 9 hónapos folyósítási időszak helyett 3 hónapra csökkentették az ellátási időszakokat, miközben persze azokat a járulékokat, amiket a munkaadókra vagy a munkavállalókra kivetettek, ugyanúgy beszedték, közel 200 milliárd forintot, de ennek csak az egynegyedét osztották vissza segítő kéz nyújtásaképpen a rászorult emberek számára.

Ezzel azt akarom mondani, hogy az alapvetésekkel van megítélésem szerint probléma az önök részéről, az pedig az, hogy önök nem a probléma megoldásával, hanem a problémának tűnő emberrel nem foglalkoznak. A problémát nem akarják megoldani, az embert meg magára hagyják, az embertől meg elveszik a segítő kezét, vagy épp oda sem teszik. Ez az alapvető baj, és ennek a következménye mindaz, hogy oly sok problémával kell szembetalálkozni ebben az országban jelen időszakban, mint amennyivel. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Szórványos taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Rendes felszólalásra Teleki László képviselő úr következik, az MSZP képviselőcsoportjából. Megvárom, míg fölteszi a mikrofont. *(Megtörténik.)* Mostantól él a lehetőség. Parancsoljon! Öné a szó, képviselő úr.

TELEKI LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Mint ahogy az Igazságügyi bizottság ülésén is elmondtam, jómagam is támogatni tudom az előterjesztést, azért is, mert nagyon sok olyan kérdést feszeget, amivel én is egyetértek, és azt gondolom, egyet is kell hogy értek. Ennek ellenére néhány olyan dologra rá kívántam világítani, ami fontos számomra, hogy tisztában és világosabban lássam azt, hogyan néznek ki különböző dolgok, különböző szakterületek.

Itt elsősorban a 79. oldalon található anyagról beszélnék, arról, ami az ifjúság születési helyzetét taglalja. Jeleztem ombudsmanhelyettes úrnak is, hogy fontosnak találnám ennél a pontnál, mert körülbelül látom és érzékelem akkori válaszából, hogy megvolt a szándék, de nem azt vizsgálták, hogy nagyon sokszor felvetődik az a kérdés, hogy mennyire

nagy a népszaporulat, mondjuk, Kelet-Magyarországon vagy éppen Nyugat-Magyarországon. Azt mondtam, hogy ezt a képet csak akkor látjuk világosan és tisztán, ha a halálozási rátát is hozzátesszük ehhez. Mert ugye, lehet látni tisztán és világosan, hogy a magyarországi romák esetében 10-12 évvel előbb halnak meg az idősebb korosztályhoz tartozóak, mint a nem romák. Ebből adódóan tehát nagyon fals képet kapnánk, ha csak ezt az egy képet látnánk.

Ebből adódóan javaslom, hogy akár a 2015-16-os évben majd össze kellene hangolni ezt a két kérdést, mert akkor tisztábban látna mindenki ebben a kérdésben, hogy hogyan néz ki ez a két ráta, a születési és halálozási aránya a magyarországi romáknak elsősorban, de lehetne mondani nyugodtan, hogy a szegényeké, mert azért Kelet-Magyarországon lassan ugyanúgy élnek a nem romák is, mint nagyon sokszor, amikor pejoratív képet kapnak a romákról. Ebből adódóan azt gondolom, mindenképpen fontos lenne láttatni a magyar társadalommal, hogy a szegénység rétegében a születés és a halálozás milyen arányban van jelen az országban.

A másik, ami szerintem megint nagyon fontos, a 80-81. oldalon található a beszámolóban. Itt a nemzetiségi önkormányzatokról van szó.

(14.10)

Itt is ki szeretném fejteni, hogy nem tudtam egyetérteni azzal a választójogi törvénnyel, ami azt taglalja - a KSH-adatokhoz nyúl vissza -, amit 2011-ben az adatok mutattak, és a választások évében tudta meg a nemzetiségi többsége, hogy egy-egy településen csak ott lehet nemzetiségi önkormányzatot létrehozni, ahol minimum 30 fő azonos kisebbségűnek vallotta magát. Ez azért jelent problémát, mert igazán nem készültek fel - kisebb településeken főleg -, hogy regisztrálják magukat, vagy mondják azt, hogy ehhez vagy ahhoz a kisebbséghez tartoznak. Főleg azért sem nagyon sok esetben - és ez nem negatív kritika, csak a tapasztalatomat mondom -, mert sok esetben a kérdezőbiztosok meg sem kérdezték, hogy melyik nemzetiséghez tartozik. Tehát ebből adódóan nem lehetett volna és nem szabadott volna, hogy a kormányzat egy ilyen ponthoz nyúljon hozzá, hogy esetlegesen ezt vegye számításba.

Ezért tehát teljesen fals a kép, amikor nemzetiségi önkormányzatokról beszélünk, mert nem tudtak abban az évben úgy felkészülni a választásokra, mint ahogy szerettek volna, mivel a KSH-adatokhoz nyúltak hozzá, és ez nem tükrözi a kisebbség akaratát. Semmiképpen nem tükrözhetette, mert ha 2011-ben, amikor a KSH elkezdte ezt a munkát, akkor jelezték volna a nemzetiségieknek, hogy igen, mi ehhez kötéjük majd a választójogi törvényt, akkor teljesen más képet kapott volna az ország vagy éppen a nemzetiségi is. Még többen próbáltak volna keresni olyan dolgot, hogy nemzetiségi önkormányzatot alakítsa-

nak. Tehát azért én azt nagyon fontosnak tartom, hogy ebben a kérdésben a következő időszakban tanuljunk, mert ez fontos lehet mindnyájunk számára.

A 89. oldalon szó van az oktatási integrációról, amiről volt ma már szó. Én azon az állásponton vagyok, hogy az integrált oktatást erősítem, és azt szeretném erőltetni, mert egy országban élünk, és azt gondolom, akkor lehet igazán egy roma nemzetiségű gyerekeknek jól és adekvátnan ehhez az országhoz kapcsolódnia, hogyha integrált oktatásban részesül. Persze akkor, hogyha vannak olyan szülői és földrajzi helyzetek, amelyeket meg kell oldani, és nem lehet megkerülni azt, hogy esetleg több roma legyen, akkor ezt meg kell nézni, meg kell vizsgálni, hogy meg tudjuk-e teremteni annak az oktatási színvonalnak a feltételeit, amit lehet, hogy máshol meg tudnak teremteni, és azokat a feltételeket, ha megkapja, nekem nincs ellenemre. Mondom a konkrét példát: a Gandhi Gimnáziumban nincsen probléma, mert ott a szülők akaratával megegyező volt, hogy ott létrejött egy gimnázium, ahová 80-90 százalékban, a pécsi Gandhi Gimnáziumba romák járnak. Ezzel nincsen probléma, mert amikor ők ezt vállalták, és kimondták, hogy ezt szeretnék, akkor ezt tudomásul kell venni nekünk is, akik az integrált oktatást erősítjük.

A beszámoló azt jelzi, hogy a finanszírozásban és az oktatásban nem nagyon látszanak az eredmények. Én magam is így vagyok ezzel, és többször is jeleztem több felszólalásomban, hogy nem látom az eredményét annak, amit most nagyon sokszor mondanak, hogy az oktatásban vagy éppen az integrációban nagyon nagy dolgok történtek. Én a magam részéről azt látom, hogy inkább visszafejlődés van.

Miért mondom ezt? Azért, mert 2011-ig még lehetett követni, a Magyarországi Cigányokért Közalapítványban lehetett látni taxatív, hogy hány roma gyerek és milyen iskolákba jár, és hány fő kap támogatást az adófizetők pénzéből. Ezt, amikor több alapítvánnyal együtt megszüntette a jelenlegi kormány, akkor azt a lehetőséget vette el a magyar társadalomtól, hogy lássa azt, hogy van-e roma értelmiség, vagy születhet-e roma értelmiség Magyarországon vagy nem. Mert innentől kezdve nem látjuk, és nem érzékeljük, hogy hány roma nemzetiségű gyerek az, aki ösztöndíjat kap, és hány fő esett el, aki főiskolára, egyetemre vagy éppen szakközépiskolába jár. Mert akkor lehetne azt mondanunk adófizetőknek, romák vagy nem romák, mindegy, hogy érdemes az adóforintokat a romák irányába is költeni, mert akkor látszik az, hogy egyre többen tudnak eljutni főiskolára vagy egyetemre. Ma viszont ezt nem látjuk, mert összefesülték az általános ösztöndíjakkal, amivel nem lenne problémám, csak az a legnagyobb probléma ezzel, még egyszer mondom, hogy nem látható, hogy az etnikumból hány fiatal kap lehetőséget arra, hogy tanulni tudjon.

Tehát ebből adódóan én mindenképpen azt gondolom, hogy az integrált oktatásnak nagyon nagy jelentősége van, és az integrált oktatáson belül pedig

az ösztöndíjrendszer célba juttatása nagyon fontos jelenség lenne. Ehhez kapcsolódnak egyébként a nemzetiségi önkormányzatok, amiről már szoltam. Többnyire a törvényben az van leszabályozva, hogy az oktatás és a kultúra a fő felelőssége egy nemzetiségi önkormányzatnak. Ezzel szemben nagyon érdekes, és szeretném felhívni az ombudsmanhelyettes úr figyelmét és a kormány itt nem létező tagjainak is a figyelmét, hogy nincs szinkronban a feladatalapú támogatás az oktatással. Míg a kultúrát és a nyelvet és egyéb mást egyébként a normatíva támogatásához biztosítják, addig a nemzetiségi tanórán kívüli felzárkóztatást vagy éppen a tehetség gondozást nem támogatja a feladatalapú támogatás rendszere. Ebből adódóan tehát egyszerűen nevetséges az, hogy pontosan, amire legjobban szüksége lenne a magyarországi romáknak - amit nem kaphat meg nagyon sok esetben a szülőktől, de a tanórán kívüli felzárkóztatásban, tehetség gondozásban viszont igénybe tudná venni -, azt nem támogatja a feladatalapú támogatás. Ebből adódóan azt gondolom, hogy nagyon felelőtlen a kormány, ha ezt a kaput nem nyitja meg, és a feladatalapú támogatásokat nem viszi olyan irányba, hogy azt oktatásra is lehessen fordítani.

Összegezve: mindenképpen fontosnak tartom azt, hogy a roma kisebbség, a nemzetiségi érezzék ezt az országot magukénak, ebből adódóan az emberi jogok tiszteletben tartása szempontjából mindenképpen fontos, hogy egy ilyen intézmény megszületett. Habár én nagyon ki szeretem emelni több helyen is, hogy én jobbnak tartottam azt, amikor önálló volt az ombudsmani hivatal, de ha ez van, akkor ezzel kell nekünk dolgoznunk, és arra a tevékenységre, amit én láttam az elmúlt időszakban, nyugodtan mondhatom azt, hogy lehet az ombudsmani hivatalhoz fordulni, mert ha olyan jogsértések történnek, amelyek történtek, akkor megpróbálnak minden eszközzel segítséget nyújtani.

Tehát ebből adódóan támogatom jómagam is ezt az előterjesztést. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP és a nemzetiségi szószólók soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ezzel az írásban bejelentkezett képviselői felszólalások végére értünk. Kétpercesekre van most lehetőség. Kiss László és Schiffer András képviselő urak következnek, és utána Vágó Sebestyénnel folytatjuk a felszólalásokat. Parancsoljon, képviselő úr!

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Ház! Csak egy nagyon fontos dologra szeretném felhívni a figyelmet, ami a jelentésben található, és Korózs Lajos képviselőtársam is már beszélt erről: a lakásmaffia, a lakásmaffiózók tevékenysége. Nagyon jó, hogy az ombudsmani jelentésben ez szerepel, hiszen sokan hihetnék azt, hogy ez nem olyan nagy probléma. Azt kell hogy mondjam, Óbuda-Békásmegyer képviselőjeként, hogy nap mint nap találkozunk ezzel a problémával. Sokszor idős

embereket, sokszor beteg embereket félemlítenek meg, tesznek ki a lakásukból, de az én úgymond praxisomban, az én politikai tevékenységem alatt előfordult olyan, hogy jól szituált értelmiségi párral fordult elő az, hogy elvesztette a lakását a lakásmaffiózók tevékenységének köszönhetően. Ehhez elég volt egy fél éves kiküldetés, amikor elhagyta az otthonát, és gyakorlatilag nem volt hova visszatérni. Ehhez képest azt kell hogy mondjam, hogy nemcsak 2013-ban, de akár, ha majd lesz ilyen jelentés, '14-ben és '15-ben is ezeket a mondatokat meg fogjuk tudni ismételni, mert sajnos az a konszenzus, ami 2010-ben és '11-ben is a lakásmaffiózók elleni fellépésben látszott, ma sajnos eredményre nem vezetett.

Tehát, amikor arról beszélünk, hogy végre ezek ellen a lelketlen emberek ellen fel kell lépni, azok ellen az emberek ellen, akik idős, beteg embereken élőködnek vagy azok ellen, akik másokat a lakásukból kitesznek, felhasználnak, az ilyen emberek ellen, azt gondolom, hogy erős kormányzati fellépésre volna szükség. Ezért nem annyira örülök neki, és szerintem aki itt van, hasonló kritikákat fogalmazott meg előttem; a kormányzat képviselői közül, akik olvashatták ezt a jelentést, most is ebben a vitában tippet kaphatnának arra, hogy a kormányzatnak milyen irányba kéne mennie, azonban nem történik meg, hiszen jelen pillanatban a kormányzatnak egyetlen képviselője sincsen jelen. Ez is sok mindent elmond arról, hogy mennyire veszik komolyan ezt a vitát, ezt a jelentést. Köszönöm. *(Taps az MSZP soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Schiffer András frakcióvezető úr következik.

(14.20)

DR. SCHIFFER ANDRÁS (LMP): Elnök úr, ha már 2013 és új polgári törvénykönyv, akkor itt azért még két témát szeretnék felemlíteni. Az egyik, amiről Kiss László képviselőtársam az imént beszélt. Annak idején a Ptk. vitájában éppen a kisémmizett, a lakásmaffia áldozatává vált emberek védelme érdekében indítványoztuk azt, hogy az ingatlan-nyilvántartási okiratok nagyobb terjedelemben legyenek közzétevők. Tehát az egyik leghatékonyabb védekezés az ilyen bünszervezetekkel szemben, az bizony a nyilvánosság lenne.

A másik kérdés - ami ráadásul az alapjogi biztos úr szűkebb szakterülete -, a Ptk. vitájában, illetve azt követően az ombudsmani beadványban még az előző ombudsman idején mi indítványoztuk a cselekvőképességi szabályok normakontrollra való elküldését is, nevezetesen: jelenleg most már nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettséggel is ellentétes az, hogy a fogyatékos állampolgárok védelméhez elsősorban továbbra is a cselekvőképesség korlátozását tekinti elsődleges eszköznek a polgári törvénykönyv, magyarul, a helyettes döntéshozatalnak a szerepe

nem nőtt meg. Tehát mi azt indítványoztuk 2013-ban, hogy a cselekvőképességi szabályokat összevetve Magyarország vállalt nemzetközi szerződési kötelezettségeivel szintén az alapjogi biztos küldje el az Alkotmánybírósághoz. Hiszen azt gondolom, hogy éppen a legvédtelenebb polgártársaink helyzete az, ami leginkább megmutatja egy társadalom állapotát.

Tehát végérvényesen szakítani kellene azzal az évszázados vagy több évtizedes módszerrel, ami teljes jogfosztásra ítéli a fogyatékkal élő embereket. Továbbra is azt gondolom, hogy a helyettes és a támogató döntéshozatal között az arányokat meg kellene fordítani, a támogató döntéshozatalnak kellene nagyobb jelentőséget tulajdonítani a polgári törvénykönyvi szabályozásban. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Gúr Nándor képviselő úr majd a következő kör végén kap szót, amikor a rendes felszólalását is elmondta. Most Vágó Sebestyén képviselő úr következik, a Jobbik képviselőcsoportjából rendes felszólalásra.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Néhány ponttal én is szeretnék foglalkozni, ami a jelentésben van. Ezek majdnemhogy mind a saját szakterületemen lévő szociálpolitikát és szociális szakpolitikát érintő kérdésekről szólnak.

Az első pont, ami nagyon jelentős pont, és mostanában nagyon sokat foglalkoztam vele én is itt a parlamentben, ez a gyermekvédelmi jelzőrendszer működése Magyarországon. Nagyon sok feltárt esetet tartalmaz ez a jelentés, amelyeknek a végén azt a következtetést lehet levonni, hogy hibák vannak a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésében.

Ha az eseteket végignézem, akkor szinte mindegyik szereplőjét megtalálom a gyermekvédelmi jelzőrendszernek, akiket aztán végül a jelentés hibásnak hozott ki, rosszul működtette a gyermekvédelmi jelzőrendszert. Egyébként, ha még figyelembe vesszük azt is, hogy ez a jelentés az azóta napvilágra került borzalmasabbnál borzalmasabb eseteket nem tartalmazza, mert időben nem tartalmazhatja, akkor elmondhatjuk azt is, akár ezzel is alátámasztva, hogy igenis, meg kell reformálni a gyermekvédelmi jelzőrendszert.

Egyrésztől kifinomultabb szabályozás kellene, egyértelműbbé kellene tenni a benne szereplők szerepét a különböző jogszabályokban, illetve ami még hiányzik: fokozottabb védelemre lenne szükség akár Btk.-szinten is az ebben jelzőrendszerben részt vevő személyek számára. Ugyanis nagyon sokszor nem a hanyagság vagy a hivatás feladatai nem teljes körű ellátásának a következménye az, hogy jelzéssel nem élnek egy-egy fellelhető vagy akár szemmel látható eset kapcsán, hanem nagyon sok esetben a félelem az, ami a jelzés hiányát motiválja. Ezt egyrésztől csak úgy lehet megtenni, ha fokozottabb törvényi védelmet is kapnak az ebben részt vevő

személyek. Ugyanis nekik ugyanazon a területen ugyanazon ellátottakkal a következő napon, a jelzés utáni következő napon is folytatniuk kell a feladatukat. Nagyon sokszor - akár a gyermekjóléti szolgálatot, mint a jelzőrendszer részét nézzük, vagy akár a védőnői szolgálatot is - akár arra a területre kimelve, fizikailag ott jelen léve kell ezeket a feladatokat ellátniuk és a jelzésüket megtenniük. Tehát akár erre a jelentésre is hivatkozva kérem a kormányzatot, hogy fontolja meg a jogszabályok megváltoztatását a jelzőrendszer zökkenőmentes működésének az érdekében.

A másik nagy szelet, amivel foglalkozik a jelentés, az a fogyatékossgal élő személyek jogai, az ő érvényesülésük, az ő jog előtti egyenlőségük. A 2013-as évről szól ez a jelentés, de foglalkozik még a 2012. január 1-jén hatályban lévő törvény hatásaival is, ugyanis ezek átnyúltak a következő évre, ez a megváltozott munkaképességű személyekről szóló törvény, ami egy csapással eltörölte a rokkantnyugdíjakat. Több konkrét esettel is alátámaszthatóan bizonyítható, hogy hibásan törölte el egy csapásra ezt az intézményt. Úgy vezetett be egy másikat, hogy eleve már valószínűleg a tervezetben is az szerepelt, hogy egy részét ezeknek a rokkantnyugdíjban részesülőeknek ki kell zárni az ellátásból, még abban az esetben is, ha akár a szakma szabályait figyelembe vesszük, akár orvosi szempontból nézzük, akár a társadalmi szolidaritás jegyében is nézzük, vannak olyan emberek, akik úgy szorultak ki ellátásokból, hogy arra méltatlanok voltak, mármint a kiszorításra méltatlanok volt, és igenis, az egészségügyi vagy mentális állapotuk következtében jártak volna nekik azok a bizonyos ellátások. Foglalkozik a jelentés a felülvizsgálatok sokszor jogsértő mivoltával is, és nagyon sokszor ezeknek a jogsértő mivoltoknak a következtében szorultak ki arra rászoruló emberek bizonyos ellátásokból.

A fogyatékossgal élő emberek foglalkoztatása területén is megfogalmaz kritikákat a jelentés, amelyek egyébként még mindig időszerűek, magában a rendszerben azóta nem történtek változások. Kiemeli azt a jelentés, hogy a rehabilitációs hozzájárulás emelése, vagyis annak az idézőjelben vett büntetési tételnek az emelése, ami azokat a foglalkoztatókat, munkáltatókat sújtja, akik megfelelő arányban nem foglalkoztatnak fogyatékossgal élő személyt, tehát ennek az emelése olyan szempontból talán elérte a célját, hogy a foglalkoztatási számok javultak, csak nagyon sok esetben ezek mögött tényleges munkavégzés nincs, hanem nagyon sokszor csak arról szól, hogy az a fogyatékossgal élő ember az x+1-edik, akit föl kellett venni a főnöknek azért, hogy azt a rehabilitációs hozzájárulást, azt a közel egymillió forintot ne kelljen kifizetnie. Ez nem jó irány.

A jó irány az, amit én már nagyon régóta mondok, mondhatnám azt is, hogy a parlamentbe bekerülésem óta, a 2010-es parlamentbe kerülésem óta folyamatosan mondok az ilyen témaköröknél,

ami nagyon fontos lenne, az az érzékenyítés. Nemcsak a rehabilitációs hozzájárulás mértékének vagy összegének az emelésével, illetve a megváltozott munkaképességű és a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási körülményeinek anyagi szempontból történő javításával kell ezt a helyzetet megváltoztatni - konkrétan itt most arra gondolok, hogy nem a járulékkedvezményrel vagy mentességekkel kell csak a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási eredményeit, illetve mutatóit javítani -, hanem igenis normális érzékenyítésre, normális motivációs programokra van szükség, hogy az a foglalkoztató, az a munkáltató, aki ilyen személyt szándékozik fölvenni, tisztában legyen ne csak az anyagi előnyeivel vagy a felvételének hiánya következtében várható anyagi hátrányokkal, hanem tisztában legyen a tényleges előnyökkel is; akár egy szakterületen, akár egy bizonyos termelési szakban vagy típusoknál előnyt is jelenthet bizonyos fogyatékossgal akár a megléte. Tehát ezek még mindig hiányoznak a rendszerből. Hiába 2013-as a jelentés, ezek még mindig nincsenek meg, ezek a rendszerek még mindig nem működnek úgy, ahogyan amúgy működniük kellene.

Szóba került a felvezetőben is a gyűlöletbeszéd kérdése, hogy a gyűlöletbeszéd, amióta a gyűlöletbeszéd a jogszabályokba bekerült és büntethető is, azóta milyen mértékben jelentkezik, és ez az ítéletek számában is akár hogyan mutatkozik. Még az előző ombudsman működésének az idején részt is vettem egy konferencián a hivatal épületében, ahol ez a passzus szóba került, talán pont erről az évről vagy az előtte lévő évről szólt. Igaz, hogy ott is a cigányságot hozták szóba ezzel a kérdéssel kapcsolatban, csak éppenséggel nem a sértetti oldalon, hanem az elkövetői oldalon. Már egy ideje hatályban volt ez a jogszabály, és egy ideje alkalmazták is a bíróságok, csak azt lehetett megfigyelni, hogy általában a cigány kisebbség részéről megfogalmazott, a többségi társadalom ellen uszító gyűlöletkeltő beszéd volt az, ami több esetben is a bíróság szerint jogsértő volt, és ezért ítéletek is születtek.

(14.30)

A szociális ellátásokhoz való hozzáférésnél kiemel egy ma Magyarország területén, úgy gondolom, nagyon jól működő, helyi szociális programot is, az érpataki modellt, persze nem pozitív fényben, ahogy mi általában emlegetni szoktuk, hanem negatív fényben. Én úgy gondolom, hogy az a liberális irány, ami sajnos a rendszerváltás óta jellemző a szociálpolitikára - sőt azt is mondhatom, hogy hiába a magát nemzetinek és konzervatívnak mondó kormány van 2010 óta hatalmon, ez a liberális irányultság megmaradt -, helytelen. Nagyon tágran értelmezhető jogszabályok alapján kritizálja az érpataki modellt egyébként a jelentés; a tágran értelmezhetőre gondolok ott, hogy a rászorultság kérdése, a rászorultság meghatározásának kérdése, a jogosultság meghatá-

rozásának a kérdése. Ezek nagyon tág fogalmak, és ezekbe a tág fogalmakba beleilleszhető akár az érpataki modell is és az érpataki polgármester, illetve az ottani képviselő-testület által hozott rendeletek és határozatok is.

Többféle szempontból lehet ezt vizsgálni. Én helytelen iránynak tartom azt - főleg, ha figyelembe vesszük azt, hogy a szociális ellátásoknál, akár az igénybevételnél milyen visszaélések vannak -, hogy liberális szempontból vizsgáljuk, és azt mondjuk, hogy ez azt foglalja magában, hogy ezeket a jogokat minél jobban ki kell szélesíteni, és minél nagyobb rétegnek kell ezeket a szociális juttatásokat folyósítani, juttatni. Én inkább azon az elven vagyok, hogy ezt a lehetőséget kihasználva inkább szűkítsük a kört, és ne a hozzáférők számában szűkítsük a kört, hanem a hozzáférés feltételében szűkítsük a kört.

Tehát én a helyes iránynak azt tartom, hogy persze a társadalmi szolidaritás jegyében a nehéz helyzetbe, krízishelyzetbe jutott állampolgárokon vagy akár saját településünkön élő személyeken segítsünk, viszont azt az irányt tartom helyesnek, hogy ezzel párhuzamosan feltételeket is követeljünk. Tehát egy az, hogy a feltételeknél az együttműködés egy alapvetően elfogadható feltétel, aminek meg kell valósulnia, másrészt pedig igenis azt is vegyük figyelembe, hogy ha valaki a mindennapi magatartásával akár veszélyeztet egy közösséget, akár folyamatosan anti-szociális cselekményeket hajt végre akár a saját lakótársaival, a településen élő más állampolgárokkal szemben, akkor őket igenis bizonyos ellátásokból, amire a törvény lehetőséget ad, a helyi önkormányzat zárja ki. Én ebben semmi kivétivel nem találok sem emberi jogi, sem a magyar jogszabály átvizsgálása után jogi szempontból.

Tehát a kritikájánál ennek a modellnek vagy ezeknek a törekvéseknek, vagy a hasonló törekvéseknek - ugyanis nemcsak az érpataki modellel kapcsolatban, hanem más települések szociális juttatásaival kapcsolatban is felmerült ez, hogy jogosulatlanul zár ki bizonyos személyeket az ellátásból - azt javasolnám, hogy a továbbiakban ebben a jelentésben vagy akár a vizsgálatokban is ne csak ezt az egyoldali utat vagy ezt az egyoldali lehetőséget vegyék tekintetbe, hanem igenis értelmezzék tágran a jogszabályt, és az általam megfogalmazott kívánalmakat is akár szakmai szempontból vegyék figyelembe. Mivel a szociális ellátórendszer - ahová eljutottunk, mondom, a helytelen liberális irányvonalnak köszönhetően 2015-re - nagyon nagy része végállomás jellegű, a szemléletváltással tudjuk egyedül elérni azt, hogy a végállomás jelleg megszűnjön, és igenis egy motivációs és reintegrációs feladatot és szerepet is el tudjon látni. Mindemellett még nem elhanyagolhatóan a többségi társadalom, az adott településen élő többségi emberek - vagy akár azt is mondhatnám, hogy nem krízishelyzetben lévő emberek - érdekeit és védelmét is figyelembe kellene venni bizonyos ellátások meghatározásánál.

Köszönöm szépen. Ennyit szerettem volna mondani. (*Taps a Jobbik soraiban.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Rendes felszólalásra az MSZP képviselőcsoportjából Gúr Nándor képviselő úr, az Országgyűlés jegyzője következik. Parancsoljon!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Székely László alapvető jogok biztosa, amikor a bevezető gondolatokat megfogalmazta, szerintem abszolút korrekten közelítette meg azt a kérdéskört, ami Szabó Máté örökségül hagyott dolgait érintette. Talán szerencsés is volt biztos úr a tekintetben, hogy egy olyan folyamat átvételét és átvitelét tudta megtenni, ami gyakorlatilag a hasznos következmények levonásában nem gátakat állított ön elé és a szervezet elé, hanem lehetőségeket.

Azt gondolom, azt is helyesen és jól fogalmazta meg, amikor arról szólt, hogy ha valaki beletekint mindabba, ami e mögött a 23 híján hétezer ügy mögött húzódik, akkor gyakorlatilag egy valós látképpel fogja magát szembetalálni. Természetesen nem volt módom minden ügy közvetlen közelébe kerülni, de azt a háromszáz-egynéhány oldalt áttallóztam és végigolvastam annak érdekében, hogy tényleg lássam azt, hogy mily szerteágazó és mily széles körű az a munkásság, amit a hivatal keretei között folytatnak. És tényleg igaz az, hogy egy jó képet kap az ember arról, hogy milyen típusú problémák sokaságával találkozunk szembe.

A magam számára azt a következtetést is levontam, hogy persze, ez csak a jéghegy csúcsa. Az a 6977 ügy, amely kapcsán most nem tudom pontosan, de olyan 85-90 százalékát sikerült is az adott esztendőben lezárni, a többi pedig áthúzódó ügyként jelenik meg, tehát az a durván hatezer ügy gyakorlatilag olyan típusú kérdések sokaságát veti fel, amelyekkel a kormánynak szerintem mélyebben kellene foglalkozni, mélyebb elemzéseket kellene folytatnia.

Ezért is sajnálom és szégyenletesnek is tartom, hogy a biztos beszámolójánál egyetlenegy kormánytag nem ül a teremben. Azt is sajnálom, hogy egy kezemen meg tudom számolni, hogy hány fideszes politikus ül a teremben, azért, mert pontosan olyan ügyekből fakadónak születnek ezek az érzékeny kérdések és ügyek, amelyeket önök hívtak életre.

Pedzegettem itt az előbbi kétperces kapcsán a munkanélkülieket érintő kezelésmódokat. Egy mondattal úgy tudnám megfogalmazni, hogy önök mindig statisztikában gondolkodnak, önöknek csakis az a fontos, hogy azt lehessen mondani, hogy a munkanélküliek száma és aránya csökken, és ehhez olyan eszközöket rendelnek hozzá, hogy azt keresik, hogyan lehet kitolni ezeket az embereket az ellátórendszerekből, a segítő kéz nyújtásának a lehetőségétől hogyan lehet távol tartani őket. Statisztikát így lehet gyártani, de az nem a valóság. Az nem a valóság, és azért találkozunk szembe rengeteg olyan üggyel,

rengeteg olyan feltárt ellentmondásossággal, ami a biztos jelentésén keresztül is fogható. De ez nemcsak a munkanélküliekre, hanem ugyanúgy a szociális rendszer keretei között lévő emberekre is vonatkozik, hiszen a szociális hálót is gyakorlatilag nagyobb rostájúvá tették, nagyobb lyukakat hívtak életre rajta az elmúlt esztendőben.

Ha egy picit következetesen azon az úton akarok haladni, amit a biztos is követett, akkor nyilvánvalóan azt az első mondataimban vagy gondolataimban meg kell köszönjem, hogy szerintem korrekten, a szükség szerű, bár nem illetékesen megfogalmazott kormánykritikai él is benne van ezekben a felvetésekben, ezekben a jó szándékú figyelemfelkeltésekben, vagy mondhatom azt is, hogy a változásra való felhívás vonatkozásában. Bár azt látom, hogy sok esetben ezek a felhívások vagy ezek a figyelmeztetések hamvában holtak, fontos, hogy megszülettek, de mégis a kormányzat részéről kiterő válaszokat és nem megoldásokat kínáltak a felvetésekre.

(14.40)

Ez nem jó, jobb lenne, ha ebben más irányba lehetne haladni. De hogyan lehet ezt elvárni egy olyan kormánytól, amely még magának a szegénységnek a szóhasználatát is tiltja? Márpedig a szegénységből, a kiszolgáltatottságból, a rászorultságból - és mondhatnék még szinonim és hasonló fogalmakat - fakadóan születnek azok az ügyek, amelyekről ma is bizonyos értelemben itt szót váltunk.

De ugyanígy a fogyatékkal élők kérdése is - amelyet akár Schiffer képviselőtársam, akár más is érintett - olyan nagyságrendű felület ma Magyarországon, amellyel mélyebben is érdemes lenne foglalkozni. Idézőjelbe téve a fogyatékkal, megváltozott munkaképességgel bíró emberek száma maguk által kinyilatkoztatott formában közel eléri a félmilliót, az 500 ezer főt, de ez nyilván nem ennyi. Ez a gyakorlati tapasztalatok alapján jóval több, mert a saját magunkról való nyilatkozattétel e tekintetben mindig korlátosabb, mint a valóság. Ilyen értelemben nyugodtan mondhatom, hogy inkább az egymilliót közelíti meg azoknak a száma, akik ilyenfajta sajátossági jegyekkel megáldott problémák sokaságával néznek szembe. Hiszen 1,6 millió azoknak a száma, akik tartósan, nem egy-két hétre, hanem tartósan küzdenek problémákkal, akiknek gyakorlatilag hosszú időre szóló gondjaik vannak.

Ha ez így van, és - példaként említem - ezeknek az embereknek közel a 60 százaléka a mostani 65 éves nyugdíjkorhatár előtti időszakban éli az életét, és közel a 30 százaléka az 50 év alatti sávban éli az életét, akkor nem kellene elgondolkodniuk önöknek azon, hogy olyan intézményrendszerek működtetését vezessék be, amelyekről már itt az elmúlt napokban is, hetekben is sok szó esett a Parlament falai között is és azon kívül is, vagy amelyek kapcsán országgyű-

lési határozattervezeteket nyújtottunk be? Hogy méltányos nyugdíjrendszert kellene működtetni, ezáltal a pályakezdő fiatalok számára is lehetőséget lehetne biztosítani, hogy például a férfiaknál 40 éves jogosultsági idő után lehessen nyugdíjjogosultságot szerezni? És mondhatnék még ezernyi más példát. Nem kellene az aktuális kormányoknak ezekben a kérdésekben legalább a gondolkodás szintjéig eljutni? Mert látom, hogy a cselekvés tekintetében lassúak; legalább a gondolkodás tekintetében el kellene jutni eddig.

De a fogyatékkal élő, a megváltozott munkaképességű emberek esetében azért más problémák is vannak. Az ellátás tekintetében az embereket gyakorlatilag megfosztották a korábbi járandóságaiktól. Ellátást adnak nekik, ellátást, nem nyugdíjat, az ellátás meg - időzőjelbe teszem - a kutya vacsorája kategória, ezt önök is tudják nagyon jól, mert bármikor csökkenthetik, vagy éppen bármikor meg is szüntethetik.

De a felülvizsgálatok tekintetében Korózs képviselőtársam rengeteg ellentmondásosságra tudná felhívni a figyelmüket, amelyek az elmúlt időszakban születtek, vagy a rehabilitációval kapcsolatban, ami rengeteg kérdést hagy maga után, és számottevő eredmény nélküliséggel párosul. De ugyanígy csak egy tételt mondok, ha már ezt a kérdéskört a fókuszba helyeztük: az ápolási díj összege, amely 29 ezer forint környékén mozog ma, ha valaki fogyatékos ember ápolásáról gondoskodik, öt éve, az önök kormányzásának az időszakában változatlan összeggel bír. De most még egy olyan törvény is született, amely gyakorlatilag az önkormányzatok kénye-kedve szerint akár még azt a helyzetet is szülheti, hogy az ápolási díjban részesülő ember akár még az egészségügyi biztosítását sem tudja megszerezni, mert ha egy bizonyos összeg alatti ápolási díj megállapítására kerül sor, akkor ez a helyzet áll elő. Szóval a szociális érzéketlenségükre szeretném felhívni a figyelmüket, mert ezek a kérdések zömükben és többségükben innen származtathatók.

A prevencióról meg nem beszélnék, mert a prevenció tekintetében, úgy látom, önök eléggé hátul kullognak a sorban. Nem megyek ebbe mélyebben bele, csak annyit akarok mondani, hogy nyilván több területen lenne teendőjük e tekintetben, az oktatástól kezdve a foglalkoztatáspolitikán, az egészségügyön, a szociális ellátásrendszeren, a rehabilitáción és sok minden egyéb máson keresztül, amelyben rengeteg hiátust vélek felfedezni az önök munkásságát érintően. De nem akarok itt leragadni, ezért továbbmegyek, és azt mondom, hogy gondolják csak végig ma Magyarországon a szorított helyzetben élő emberek sorsát.

Mindenképpen a szorított helyzetben élő emberek közé sorolom azokat, akik a létminimum alatti jövedelemre tesznek szert, akik minimálbéresek, akik közfoglalkoztatottként élnek az életüket, és még mondhatnék néhány kategóriát, és ezek után meg az

ő gyermekeiket mindenképpen. Tudják, abban az országban, ahol a Nemzeti Adó- és Vámhivatal kimutatása szerint egy adott esztendőben, 2013-ban, hogy ne kelljen keresni, 4 millió 300 ezer ember az, aki személyi jövedelemadó-bevallást tesz - ez nem azt jelenti, hogy ennyien dolgoznak egész évben, mert van, aki egy hónapot vagy kettőt dolgozik, az is személyi jövedelemadó-bevallást tesz -, ezek közül az emberek közül több mint 2,2 millió olyan ember van, akinek a megszerzett jövedelme nem éri el a létminimum összegét. Akkor hogy a fenébe ne találkoznánk, mondjuk, 6977 ilyen típusú ügygel, mint amivel találkoztunk? Ennek körülbelül a 20-21 százaléka egyébként az, ami szociális felületű ügyként jelenik meg.

Azt akarom ezzel mondani, hogy az alapvető kérdésekhez kellene tudni hozzájárulni az aktuális kormányoknak, és ott lenne tennivalója, hogy ezek az ügyek ne ilyen nagyságrendet képviseljenek. De a másik oldalról meg azt mondom, hogy ezek az ügyek számukban csak a jéghegy csúcsát mutatják meg, mert ha levetítem szűkebb pátriámra vonatkoztatva a kérdést, akkor azt mondom, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyét, ha jól emlékszem, 340-350 ügy érintette. Magyarul, ez az összes keletkező ügynek az 5 százaléka, holott meggyőződésem és tapasztalatom, hogy a probléma tekintetében jóval bővebb lehetne azoknak az ügyeknek a száma, amelyek a 6977 ügyön belül megjelenhetnének. Csak hát minél szorítottabb feltételek közepette élnek az emberek az életüket, adott esetben annál kevésbé nem a motíváltságuk, talán az ismertségük, a lehetőségük szűkül be, annál kevésbé jelennek meg ilyen értelemben az ügyek számai a megfelelő hatóságok előtt.

De a lényeg, amire ki akartam térni, az, hogy a létminimum alatt élők vagy épp a minimálbéresek, a közfoglalkoztatottak és a gyermekek mit kell hogy megéljenek ebben a helyzetben, ebben az időszakban, amit önök hoztak a számukra: azt, hogy pont az a réteg, amely egyébként is nehéz feltételek közepette éli a mindennapjait, az, aki el kellett hogy szenvedje az elmúlt esztendőben azt, hogy még inkább elvesztették tőlük. Persze nem csodálkozom ezen, mert az önök alapvetése, alapmondása úgy fogalmazódott meg, hogy mindenki annyit ér, amennyije van. Ja, akinek meg kevés van, attól meg elvesznek! Ezt megmutatták az elmúlt öt esztendőben, hogy hogyan, milyen eszközökön keresztül. Akár közvetlenül, akár pedig egy ilyen globális gondolkodás keretei között, bizonyos szabályozórendszerek tekintetében.

Azt is hozzá kell tenni, hogy ezek a gyermekek, akik ilyen nehezebb sorsú családokban nőnek fel - és itt nem cigány meg nem cigány családról van szó, hanem nehezebb sorsú családról -, gyakorlatilag a tanulás lehetőségéhez való hozzájárulás tekintetében is szorítottabb feltételek mellett vannak. Nyilván ha a tanuláshoz való hozzáférés, a tudáshoz való hozzáférés tekintetében szorítottabb feltételek mellett vannak, akkor az azt követő fázisban, a munka

világában való részvétel tekintetében is korlátos az ő lehetőségük. De ha a munka világában való részvétel tekintetében korlátos a lehetőségük, akkor nyilván a kialakuló lakhatási feltételeik is jóval szorítottabbak, rosszabbak, mint egyébként a társadalom más szegmenstümán belül élő embereké. De az egészségügyi ellátásokhoz való hozzáférés lehetősége is ilyen, hiszen főleg ott, ahol ezek az emberek élnek az életüket - mert vannak területi sajátosságai is az országnak e tekintetben -, az egészségügyi ellátás tekintetében is vagy alacsonyabb színvonalú szolgáltatás, vagy szűkebbre szabott szolgáltatási keretek állnak rendelkezésre, és ezek mind-mind kihatással vannak ezeknek az embereknek az életére.

Szóval összességében, most itt zárva a gondolatimat, azt kell mondanom, hogy a kormánynak van tennivalója a tekintetben, hogy a biztosok jelentései ne ezt a képet fessék, mint ami ma megjelenik. Elnök úr, köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

(14.50)

ELNÖK: Képviselő úr, ne is üljön le, mert kétperces hozzászólásra is bejelentkezett, és ön következik.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr, de az nem lesz elég ahhoz, hogy elmondjam mindazt, amit akarok, ezért ebben a két percben csak egy mondatot *(Derűltég.)*, egyetlenegy mondatot mondok. Ez az egyetlenegy mondat csak arról szól, hogy ha egy kicsit is komolyan gondolják önök azt, hogy ezekkel a kérdésekkel foglalkozni kell, akkor legyenek kedvesek, mondjuk, a következő alkalommal - mert látom, két óra kevés volt ahhoz, hogy a kormányzat bármelyik szerepvállalója leüljön a bársonyszékbe -, a következő alkalommal rázzák magukat gatyába egy kicsit, és legyenek hajlandók részt venni a parlament vitájában, és hívják ide, csalogassák ide a kormányzati szerepvállalóikat is. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Rendes felszólalásra Lukács László György képviselő úr következik, a Jobbikból; őt követi majd Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszony.

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Biztos Úr! Egy részterülettel, még hozzá az egészségügyi részterülettel szeretnék foglalkozni, és megígérem, nem ennyire vicces lesz a téma, illetve nem ennyire viccesen fog indulni, még akkor sem, hogyha az egyébként a politikai vicc kategóriába illik bele, hogy a Fidesz, illetve a KDNP részéről egyetlenegy egészségügyi politikusnak sem sikerült megjelenie a vitára, pedig egyébként bőségesen van az egészségügygel érintett rész, illetve téma. De azért

csak teszek egy ellenpróbálkozást. Ha itt valaki magát mégis egészségügyi politikusnak érzi a Fidesz, illetve a KDNP soraiban, akkor nyugodtan felteheti a kezét. *(Nincs jelzés.)* Nem láttam kezeket emelkedni, tehát ezt azért a közvetítés számára közvetítem, hiszen ők nem láthatják a népes táborból, hogy kik vannak itt. Ez azért is kár, hiszen rendkívül sok kritikai megjegyzés található egyébként az alapvető jogok biztosának összefoglalójában, amelyet az egészségügy kritikájaként az elmúlt négy-öt, akár az azt megelőző ciklusok kritikájaként is értelmezhetünk, és nagyon komoly, fontos álláspontok vannak benne. Talán Székely úr meg is érezte, hogy kritikai érv fog elhangzani, és nem kíván részt venni a vitában ennél a pontnál, és menti a menthetőt, hiszen rendkívül sok komoly kritikát fogalmazott meg azzal a kormánnyal szemben, akinek egyébként, nyugodtan mondhatjuk azt, hogy jó barátja volt, hiszen a Ptk.-kódifikációban is masszívan részt vett, illetve vele karöltve egyébként korábban is dolgozott.

Tehát hogy a probléma lényegére térjünk, és úgy, hogy egyébként sem Molnár képviselő asszony, sem Bene képviselő asszony, sem Kovács képviselő úr, sem Zombor államtitkár úr nincs itt, pedig ők azután tényleg tudhatnának a témáról, nem baj, az itt lévő politikusok majd nyilván közvetítenek feléjük; akkor jól figyeljenek, nagyjából idézni fogom egyébként, hogy Székely úr mit talált ezzel a jelentéssel, miket tárt fel, és milyen visszasságok vannak.

Az egészségügyi ágazat rendszerszintű problémáinak átfogó jellegű, alapjogi alapú elemzésére az ÁJB-3927/2012... - itt meg kell állni. 2012-es, tehát immáron két kormányon áthúzódó problémákról lesz szó, tehát 2002. újszámon folytatott hivatalbeli vizsgálata keretében került sor, amelynek aktualitását az akkori - de ez jelenleg is így van - gazdasági, jogi környezet változása, az egészségügyi ellátórendszer reformja adta. Idézek a vizsgálatból: „A vizsgálat feltárta, hogy az egészségügyi ágazat bérhelyzete rendkívül differenciált, a munkavégzés társadalmi hasznosságát, értékét tekintve pedig méltatlan. A bérezés sok esetben nincs arányban az elvégzett munka mértékével, a dolgozókra háruló felelősséggel, rontja az egészségügyi dolgozók önbecsülését, társadalmi megbecsülését, erősíti az amúgy is kritikus mértékű szakemberhiányt.”

A biztos utalt arra, hogy különösen méltánytalan a helyzet akkor, amikor az elvégzett túlmunka ellentételezésére változatos okokból egyébként elmaradás van. Problémaként jelölte meg, hogy az elindított bérrendezés több lépcsőben, nem feltétlenül az egészségügyi dolgozók beosztásához, aktuális személyi alaphérezhez igazodóan valósult meg. Mivel ez negatív irányban befolyásolta egyébként is az ágazatot, ezért a kormányzat hozzákezdett egy partíciónális, egy-egy kisebb szakmát érintő bérfelállításhoz, amelyhez semmi mást nem csinált, mint felrúgta az egészségügyi ágazat látszólagos békéjét, és erős bérfeszültséget keletkeztetett, saját maga generált bérfel-

szültséget a szakmában, egyrészt a fiatalok, másrészt a szakképzett és már szakmai karriert maguk mögött tudó orvosok között.

A megjegyzés ezzel kapcsolatosan: lám, nemcsak 2012-ben, 2013-ban volt ez így, hanem jelenleg is ez van, sőt a kormány olyannyira nem olvassa ezt a jelentést, és olyannyira nem szokta a beszámolókat végigolvasni, hogy ugyanilyen tervet indított el az egészségügyi ágazatban dolgozók úgymond bérfelállítására, amelyben egyébként most már lassan egy tucat olyan magánlevél, orvostól, intézményvezetőktől, vezető főorvosoktól származó magánlevél keletkezett, amelyben arra hívják fel az egészségügyi vezetők figyelmét, hogy ugyanezen metódus szerint menő particionális béremeléssel méltánytalan helyzetbe hozzák az egészségügyben dolgozó orvosokat, arról nem is beszélve, hogy mindezen mellé röghöz kötést, a munkahelyük megkötését kérik, összességében pedig a fizetés emelése alamizsna, a nemzetközi béreket, de legalább a nemzetközi bérekhez közelítő béreket is figyelemmel kísérve. Tehát az egészségügyi dolgozók munkafeltételei a bérezésen túl mindenképpen csorbát szenvedtek a vizsgált időszakban az egészséges és biztonságos munkavégzés feltételei keretében is, noha több fejlesztés és beruházás is történt az országban.

Számos ellátónál történt eszközállomány-fejlesztés az elmúlt tíz évben, de itt is megjegyzésre szorulunk. A fejlesztési ciklusban az az 500 milliárd forint, amely az egészségügyi fejlesztésre ment, közel 85 százalékában úgynevezetten - az egészségügyi szakma úgy mondja - betonba ment bele, tehát semmi másra nem fordítódott az a pénz, mint nem az egészségügy eszköztechnológiai oldalára, hanem az épületek fejlesztésére. Például kifejezetten szép épületeket lehetett varázsolni külső üvegfelületekkel egy-egy kórházból, mondhatjuk úgy, hogy Las Vegas-i típusú szállodákat varázsoltak belőle, holott ezekben az intézményekben szakorvoshiány volt, ápolóhiány volt, ápolóhiány van, szakorvoshiány van. Tehát ezekben az intézetekben az embereknek nem az volt a legnagyobb gondjuk, hogy hogy tudnak gyógyulni, és milyen szép környezetben gyógyulnak, hanem lesz-e kellő orvos, aki megműti, lesz-e kellő ápoló, aki a műtét után vele foglalkozik, és nem az érdekelte őket, hogy Las Vegas-i stílusú európai uniós pénzből megépült, mondjuk úgy, betonba ment fejlesztések vannak körülöttük, hanem azok a banális hiányok érintették őket, amelyek a munkaerőhiányból eredtek.

Másrésről hiányzott ezekből a fejlesztésekből az eszközfejlesztés is, ahol pedig sikerült az eszközöket beletenni - látom, azért vannak, akik bólogatnak -, sikerült az eszközfejlesztéseknél olyan szolgáltatót választani, akik magáncégek. Feltettem azt az írásbeli kérdést az egészségügyi államtitkárhoz, válaszolják meg azt, hogy hány állami fenntartású CT, MR van Magyarországon üzemelőben, és hányak kellene még lennie, hányat bérelnék. A válasza még

most is várok, de azt tudom, hogy legalább még 26-nak kellene lennie az országban, hogy legalább európai szintű és színvonalú ellátás legyen, és ezeket lassan már nincs hová letelepíteni, mert önök, illetve a tőlem egyébként jobbra található baloldal sikeresen leépítette az ágyszámokat, sikeresen bezárta a kórházakat, és tovább csökkenti egyébként az ágyszámokat, és az elkövetkezendő egészségügyi úgymond átalakításnak, struktúraváltásnak is az lesz következménye, hogy még távolabb fogják vinni ezeket. Tehát manapság nincs hová tenni azokat a készülékeket, amelyekre egyébként létfontosságú szükség lenne ezeken a településeken. Például szükség lenne Tapolcán, például szükség lenne Mezőtúron, de mondhatjuk még hozzá, hogy szükség lenne Marcaliban is, illetve Nagyatádon is szükség lenne még fejlesztésre.

De visszakanyarodva a lényegi elemekhez: több intézményben tehát hiányoznak a megfelelő személyzeti, szociális helyiségek, ezt is feltárta a jelentés, ennek következtében nő a fizikai és lelki igénybevétel, és erősödik a kiegészítő érzete. Ezen akut problémák kezelésére, orvoslására alkalmas programok, képzések száma ugyanakkor elenyésző volt a graduális és posztgraduális képzés, valamint továbbképzés rendszerében, holott az ágazatban dolgozók részéről erre erős igény mutatkozik. Tehát jól látjuk, az egészségügyet a humán erőforrás mellett egy úgynevezett burnout-szindróma is ugyanúgy terheli, ami egyébként nemcsak az egészségügy sajátja, hanem a szociális ellátásnak is a sajátja. A jelentés egyébként összességében kitér az egészségügyet érintő létszámhiányra, és sorra veszi azokat a számadatokat, amelyeket egyébként én már korábban a felszólalásaimban ismerttettem.

Összességében jól és helyesen állapítja meg azt, hogy az adatok arra mutatnak rá, hogy az aktív orvostársadalom előregedőben van, a relatív mértékű egészségügyi szakemberhiány csaknem minden egészségügyi intézményben kimutatható. A biztos szerint ezek a rendszerszintű problémák összességében olyan mértékben befolyásolják az ellátás színvonalát, hogy végső esetben a betegek egészségéhez fűződő és az egészségügyi ellátáshoz való alapvető jogával, illetve az ehhez kapcsolódó állami kötelezettséggel összefüggő visszasságot idézhetnek elő.

(15.00)

Az ombudsman ennek kapcsán javasolta olyan egészségügyi életpályamodell kialakítását, amely már elhangzott ebben a Házban többször is, amelyet egyébként a Jobbik többször hangoztatott, és amelyet 2010 óta, immáron lassan hat éve - figyelembe véve azt, hogy 2016-ra ígérték talán az életpályán való elgondolkodást a kormányzattól - sikeresen halogat a Fidesz-kormány. Most már két kormányon átívelő módon a szakmai szervezetek kérése, a civil

lakosság kérése, sőt, mondjuk úgy, hogy a politikusok kérése ellenére is halogtatja, méghozzá úgy, hogy bőségesen voltak olyan, jelenleg képviselőként benn ülő fideszes politikustársaik, akik kórházigazgatóként álltak ki még annak idején az életpályamodell bevezetése mellett. Tehát helyesen mutatott rá az ombudsman, hogy a részleges fizetésemelések is bérfeszültséget okoztak a szakmákon és a képzettségi szinteken belül. Emblematikus esetként említhetjük azokat a fogorvosokat, akik a partíciónális, részleges fizetésemeléseknél sorozatosan fordultak egyébként panasszal az alapvető jogok biztosához, pontosan azért, mert bérfeszültséget sikerült a nem életpályamodell szintű, hanem a részleges szintű fizetésemelésekkel elérni.

Ezeket a feszültségeket azonban, azt kell látni, a kormány mindeközben nem szüntette meg, pedig mind a kétharmad, mind a gazdasági lehetőség, mind a szándék rendelkezésére állt volna, csak nem éltek ezzel az akarattal, és nem is nagyon akarták ezek szerint ezt bevezetni. Így hát azt látjuk, hogy újra-újra generálja a kormány mindazokat a problémákat, amelyek az egészségügyi dolgozókra vonatkoznak, és ami az életpályamodellre vonatkozik. Tehát 2012 óta, de kibővíthetjük, talán 2010 óta, egy helyben toporog a kérdés, és nem csodálkoznék, ha 2014-ben a 2014. évi beszámoló, a 2015. évi beszámoló, vagy sorolhatnánk tovább, a többi beszámolóban ugyanezeket tapasztalnánk és ugyanezekkel a leírásokkal találkozoznánk.

Összességében egyébként azért is volt hasznos ez a beszámoló, mert egy valós képet próbált felvázolni mindarról, amelynek az elhallgatása folyik, mindazokról a problémákról, amelyek az egészségügy területén jellemzően a szőnyeg alá söprődnek a kormány által, és rámutatott nagyon helyesen mindazokra a problémákra, amelyek még mindig, most már két Orbán-kormányon átívelően feszítik az egészségügyet. Sajnálatos, hogy ezt a polémiát, illetve a jó szándékú kritikai javaslatokat sajnos egyetlen más egészségügyi politikus sem tudta végighallgatni, de a Jobbikot nem tántoríthatja el semmi attól a szándékától, hogy az egészségügyet kiemeltként a ház falai között folyamatosan szinten és napirendi pontok között tartva folyamatosan felhozza, behozza, hiszen az egészségügy egy igazán fontos témakör, egy olyan politikai termék, amellyel lehetőleg többet kell foglalkozni a Ház falai között, mert az utóbbi időben kiszorult, és az egészségügy elsődleges és igazi érdeke az, hogy például ilyen napirendi pontokhoz kapcsolódóan is, aminek van egyébként egészségügyi vonatkozású témája, tehát nem ráerőltetjük a témát, az ilyen napirendi pontok között is az egészségügyről lehessen vitát folytatni, és ne csak arról kelljen majd vitát folytatni, hogy fel fog állni fideszes képviselőtársam, és el fogja mondani esetleg, hogy Nyíregyházán milyen fejlesztések voltak, vagy fel fognak állni és el fogják mondani, hogy milyen megyei intézményben milyen fejlesztések voltak.

Egyébként jó, ha tudják, hogy a megyei intézmények nagy része fölözte le azt az európai uniós fejlesztést, amely vidékre ment, nem a kisebb kórházak. Például Jász-Nagykun-Szolnok megyében 58 százalékában csak a Hetényi Géza Kórház vitte el a nagyobb fejlesztési pénzeket. Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, ha minden igaz, ennél még rosszabb az arány, és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében majdnem minden Nyíregyházára koncentráldott. Természetesen érthető. Ki lehet javítani, egyébként rendelkezésre áll az egyik szakmai műhely által kidolgozott európai uniós fejlesztési pénzek elosztása, nagyon komoly arányokat mutat. Ez is mind abba az irányba mutatott, hogy a megyeszékhelyen lévő intézmények elszívták a levegőt a kisebb intézményektől, és volumenében jóval kisebb beruházások valósultak meg.

Így hát összességében azt lehet mondani, hogy a megállapítások által felvázolt holtpontonról egy jöttányit sem haladt előre az egészségügy helyzete. A helyzet ugyanazt mutatja. Úgy tűnik, a kormány egyik mostohagyuermeke az egészségügy. 2012, '13, '14, a sorminta folytatódik, és úgy tűnik, hogy a kormánynak továbbra is mostohagyuermeke a jelentésben egyébként szereplő összes egészségügyi dolgozó, nem szándékozik hatékonyan fellépni az érdekeik segítségével. Pedig a példa 2013 óta, illetve a mai nap óta, ha úgy tetszik, ha valaki ma olvasta először, ismert és megoldásra vár. Arra kérjük tehát a kormányt, hogy érdemben foglalkozzon az egészségügyi dolgozók helyzetével, érdemben foglalkozzon az egészségügyi intézmények helyzetével. Kíváncsian várom egyébként majd azokat a reagálásokat, amelyek az uniós fejlesztésre fognak vonatkozni. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Csak tájékoztatni szeretném, mert képviselő úr nem vette észre, amikor a megjegyzését tette, hogy a biztos úr ott ült az első sorban, azóta már visszatért onnan. Tehát csak annyi ideig volt távol, míg odament és visszajött.

A következő felszólaló az MSZP képviselőcsoportjából Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszony. Parancsoljon, képviselő asszony!

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársak! Tisztelt Biztos Úr! Dr. Székely László biztosi köszöntőjében kiemeli, hogy törekedett a folytatlagosságra és az állandóságra helyezni a hangsúlyt a beiktatását követő időszakban. A több mint 300 oldalas beszámoló elolvasása, kijelenthetem, hogy képviselősségem alig egy éve alatt talán az eddigi legizgalmasabb - ha lehet ilyet mondani - olvasmányai közé tartozott.

Székely László így fogalmaz: „Egy igencsak vas-kos kötetet tarthat ön a kezében, amely fontos le-nyomata mintegy szociológiai jogállamunk honi

állapotainak. Tanulságos olvasmány mindazoknak, akik tényleg ismerni akarják a magyar valóságot, szinte teljes keresztmetszete a társadalomnak, államnak, jognak, maga az élet, ha úgy tetszik. S persze az ügyek mögött, ne feledje, tisztelt olvasóm, mindig ott vannak az emberi sorsok.” Csak remélni tudom, hogy minden képviselőtársam elolvasta ezt a több mint 300 oldalas jelentést, és fontosnak is tartották, hogy ezt elolvassák. Ha kicsit cinikus szeretnék lenni, akkor a kormánypárti képviselőknek kötelezővé tenném, mint az iskolában a kötelező olvasmányt. Sajnálatosan látom, hogy ennek a jelentésnek a tárgyalásánál, amely alapvető jogokról szól, emberi sorsokról, ahogy biztos úr idézte, és olyan emberi sorsokról, amelyek megdöbbennek az olvasót, a Népjóléti bizottságból alig vagyunk itt néhányan.

Én két mondattal jellemezném a jelentést: tombol benne az őszinteség, és láttele az ország állapotának ez a több mint 300 oldalas jelentés. Már az események bemutatásánál világossá válik, hogy mennyire fontos a hivatala és a munkatársai számára a jogvédő civil szervezetekkel való együttműködés. A kormánypárti politikusoktól eltérően a beszámoló nagyon elismerően szól a jogvédő civil szervezetek munkájáról, és hosszasan ecseteli, elemzi a velük kiépített intenzív szakmai kapcsolatot. A jelentés, már többen elmondták előttem, öt fő területtel foglalkozik: a gyermekek jogait elemzi, nemzetiségi jogokat, az egészséges környezet védelmét, a fogyatékossgal élő személyek, illetve további, leginkább veszélyeztetett csoportok jogainak védelmét érintő ügyeket vizsgálta.

A hátulján található táblázatokat átnézve, Gúr képviselőtársam már elmondta, hogy 6977 esetben vizsgálódtak, és ha megnézzük a területi eloszlásokat, nagyon érdekes, hogy honnan érkeznek be a jogvédő szervezetekhez a panaszok. Ha Budapestet nézzük, 2042 esetben fordultak Budapestről, Pest megyéből 916-an, és ha azt vesszük, hogy hátrányos helyzetű, szegényebb megyékről beszélünk, akkor Szabolcs-Szatmár-Beregből 283 esetben fordultak, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében 347, de ha a saját megyémet említem is, 281 esetben fordultak valamilyen jogvédő hivatalhoz, szervezethez. Nagyon tanulságos számomra, igaz, mondhatnánk azt, hogy Budapest a legnagyobb város, de láthatóan nagyon kevés az úgynevezett szegény megyékből jogorvoslati kérvényt benyújtó esetek száma. Azt gondolom, meg kellene vizsgálni, hogy miért is van ez. Vagy nem tudnak róla, vagy egyáltalán nem is tudnak odáig eljutni az emberek, hogy jogorvoslatot kérjenek a maguk számára.

(15.10)

A jelentés sokszor rámutat a veszélyeztetett társadalmi csoportok helyzetére, sokat foglalkozik - nagy örömmre - a gyermekeket érintő problémákkal és

annak tapasztalataival. Megmondom őszintén, amikor legelőször elolvastam ezt a jelentést, elkezdtem jegyzetelni, és utána feladtam ezt a jegyzetelést, mert ugyanezt talán leírta volna az ember a könyv után, és volt egy olyan gondolatom, hogy meg kellene azt a parlamentben játszani, ha már a kormánypárti politikusok nem ülnek itt, hogy annak a néhány politikusnak, aki itt ül, elkezdni felolvasni ezt a könyvet szóról szóra, betűről betűre. Mert tényleg látszik az, hogy a fideszes, KDNP-s politikusoknak ez a jelentés nem igazán fontos; ha fontos lenne, akkor most itt ülnének velünk, és elmondanák a véleményüket erről a jelentésről.

A gyermekekkel kapcsolatosan részletesen kitér a jelentés a gyermekétkeztetésben tapasztalt hiányosságokra. Erre majd külön ki fogok térni. Több, gyermekeket vizsgált ügyben rámutat a jelentés a gyermekvédelmi jelzőrendszer működési problémáira, a jelzőrendszer működésével kapcsolatos visszahívásokra, a jelzőrendszer együttműködésének hiányosságaira. Minden esetben el szoktuk mondani, hogy nem tudunk előrehaladni, ha a jelzőrendszer nem jól működik.

A gyermekétkeztetésnél muszáj lesz néhány idézetet felolvasnom, mert döbbenet olvastam, amikor a családbarát kormány sikertörténetként adja elő a rászoruló gyerekeknek a támogatását, hogy milyen problémákkal találkozott a biztos a hétköznapiakban. Idéznék néhány gondolatot ebből a jelentésből: „A speciális igényű gyermekek étkeztetésének megoldása nem múlhat az intézmények jóindulatán. A megoldás megtalálása az intézmények számára nem fakultatív feladat.” Ez azt jelenti, hogy nem minden esetben oldják meg az intézményekben azt a kötelező feladatot, óvodában, iskolában, amikor mondjuk, lisztérzékeny, cukorbeteg vagy akármilyen betegséggel küszködő gyermekről beszélünk, nagyon sok esetben ez a jelentés leírja, hogy megszegve úgy mond a törvényt, nem biztosítják az alapvető jogokat a gyermekek számára.

Számos óvodában és iskolában tekintette át a kedvezményes étkeztetés körülményeit a hivatal: „nem állami intézménynél a fenntartó, a települési önkormányzat az általa fenntartott óvodában és a közigazgatási területén az állami intézményfenntartó központ által fenntartott nevelési-oktatási intézményben - költségvetési okokra hivatkozással kedvezményesen az 1-8. évfolyamon tanuló gyermekek számára a déli főétkeztést, a vizsgált középiskolában a kedvezményes, 50 százalékos étkeztést pedig a jogosultak nagy száma ellenére csak minimális létszámú gyermek számára biztosítják.” Döbbenet olvastam ezt a jelentést. Folytatom: „Élve a jogszabály adta lehetőséggel a fenntartók, iskolavezetők a szülőket arra hívták fel, nyilatkozzanak úgy, hogy gyermekük számára csak az ebédet igényelik.”

Beszélünk ilyenkor arról, hogy 50 százaléka a gyermekeknek, minden második gyermek szegényeségi kockázatnak van kitéve, mondhatjuk úgy is,

hogy szegény, akkor felháborodva olvasom, hogy ma ilyenek előfordulhatnak oktatási intézményekben. Ha gyermekekezésről beszélünk, egy szám elfogadható, az a nulla. Nincs olyan, hogy egy kormány elfogadja azt, hogy Magyarországon gyermekek éhezzenek.

A következő, ami megdöbbentett, és ezt is fel fogom olvasni, mert tényleg csak szó szerint lehet idézni, ez az illegális bevándorlással kapcsolatos, és itt is gyerekekről beszélünk. „Az elmúlt évben jelentősen megnőtt a Magyarországra illegálisan, szülő vagy felnőtt kíséret nélkül bejutó külföldi gyermekek száma. Az Európai Uniót is foglalkoztatja az ombudsman jelentésében szereplő probléma. A rendőrség csak 2012. január 1. és szeptember 30. között 700 kíséret nélküli kiskorút - 700! -, vagyis olyan külföldi gyermeket fogott el, aki a szülei vagy más felnőtt kíséret nélkül, a határt illegális átlépve érkezett az országba. Közöttük 14 évnél fiatalabb gyermekek is voltak. Több fiatalat visszaküldtek Szerbiába, ahonnan érkeztek, másokat ugyan elhelyeztek az arra kijelölt gyermekotthonokban, ám minden három gyermek közül kettő kiszáradva nyomtalanul eltűnt.”

Folytatom: „Az ombudsman arra is rámutatott hogy a Magyarországon is hatályos gyermekjogi egyezmény értelmében az állam különleges védelmére és segítségére jogosult minden gyermek, aki ideiglenesen vagy véglegesen meg van fosztva családi környezetétől. Ezzel ellentétben, hogy az ideiglenes elhelyezésre kijelölt hazai gyermekotthonok a szabad férőhelyek ellenére - különféle, a jelentésben is részletezett indokokkal - nem voltak hajlandóak befogadni a vizsgálatban szereplő, kíséret nélküli kiskorúak egyharmadát.” Itt továbbra is csak gyerekekről beszélünk. „Egy gyermekotthon nevelője elmondta, hogy a visszatérő, kíséret nélküli kiskorúak között többen is állították: a fizetett embercsempész vállalta, hogy kudarc esetén három alkalommal kíséri meg őket a zöld határon átjuttatni. Bár a határt illegálisan átlépő, kíséret nélküli kiskorúak kivétel nélkül azt állították, hogy embercsempészek közreműködésével jutottak Magyarországra, ezek kapcsán sem embercsempészet, sem emberkereskedelem, sem más bűncselekmény miatt nem indult büntetőeljárás. Nyilvánvaló, hogy a gyermekek kiszolgáltatott helyzete, az abból eredő sérelmeik bűncselekményekkel is összefüggésbe hozhatóak, viszont a hatályos szabályozás az idegenrendészeti hatóságokat nem kötelezi, hogy erről az áldozatsegítségért felelős hatóságot értesítsék.”

Azért hoztam fel ezt a témát, mert hetekkel ez előtt volt egy vitanap pontosan a gazdasági bevándorlásról, és döbbenet olvastam ezt a részét a jelentésnek.

A másik, gyerekekkel kapcsolatos megfogalmazás: „A gyermekek jogaival kapcsolatos ügyek és panaszok egyik jellemző területe a közoktatás: az oktatási intézménynek eljárásával mulasztásaival kapcsolatban rendszeresen érkeznek a szülőktől,

kivételesen pedig maguktól a gyermekektől, tanulóktól beadványok.” Itt nem akarok részletekbe belemeríteni, csak ajánlani tudom, hogy olvassák el, hogy miről van itt szó.

Itt kiemeli a jelentés, hogy súlyos károkat okoz a gyerekeknek a tankötelezettségnek a 16. évre való leszállítása. És itt még foglalkozik ebben a fejezetben a gyermekmunkával; jól hallották, kedves képviselőtársaim, Magyarországon gyermekmunkával. Az ombudsman 2013-ban külön utóvizsgálatot folytatott a hazai gyermekmunka helyzete vonatkozásában. Itt is csak pár mondatot olvasnék fel. „A vizsgálat azonban feltárta azt is, hogy a gyermekek éjszakai munkáltatása mellett a kockázatos, a gyermek fizikai fejlődésére veszélyes munkavégzések is jelen vannak, sőt a hatóság már több ízben találkozott olyan esettel, amikor - megint mondom - külföldi állampolgárságú gyermekeket foglalkoztattak illegálisan. A tankötelezettség 16 éves korra történő leszállítása miatt ugyanakkor lehetséges, hogy a korábban nagyobb számban jelenik meg a munkaerőpiacon ez a korosztály, akikre azonban speciális munkajogi szabályok vonatkoznak, amelyeket a foglalkoztatásuk során meg kell tartani.” Itt még külön elemzi a jelentés, hogy ezeknek a gyerekeknek a foglalkoztatása, ha legálisan történik vagy illegálisan, mivelhogy gyerekekről beszélünk, nem fejlett felnőttekéről van szó... - speciális munkakörülmények és speciális szabályozások kellene hogy vonatkozzanak rájuk.

Nagy élmény volt számomra ezt a jelentést elolvasni. Én az olvasás közben bejelölgettem azokat a részeket, amelyek nagyon-nagyon fontosak lennének, hogy elhangozzanak a parlamentben. Felosztottuk a képviselők között, hogy ki miről fog beszélni, nem lehet 15 percen belül elmondani ennek a jelentésnek a fő részét, a tartalmát. Azt gondolom, hogy mindenkinek kötelessége lenne elolvasni, kötelessége lenne, hogy megismerje ezt az anyagot.

Biztos úr azt mondta itt a pulpitusnál, hogy ha valaki meg akarja ismerni a magyar valóságot, akkor el kell olvasnia ezt a könyvet.

(15.20)

Mi, ellenzéki képviselők nagyon sokszor elmondtuk már, hogy ismerjük a magyar valóságot. Két párt nem akarja ezt ma Magyarországon tudomásul venni, a Kereszténydemokrata Néppárt és a Fidesz. Ők nem akarják ma a valóságot látni, és nem akarják érzékelni, hogy mi zajlik ma Magyarországon.

Még egyszer azt ajánlom, kedves képviselő urak, ha már nem mernek kimenni az emberek közé szembesülni azzal, ami az országban zajlik, akkor tessék ezt a jelentést elolvasni, s akkor nagyon sok mindennel fognak szembesülni. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Letelt egy kör, lehetőség van kétperces felszólalásokra. Kovács Sándor képviselő úr következik, a Fidesz képviselőcsoportjából.

Parancsoljon, képviselő úr!

KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Biztos Úr! Valóban részletesen elemzi a magyar társadalmat - amelynek kapcsán képviselő asszony és képviselőtársaim megszólaltak -, természetesen teljes vertikumban jellemezve és kivizsgálva azokat az eseményeket, amelyeket az alapvető jogok biztosának ki kell vizsgálni és le kell írni. Ezekből a hibákból tanulni kell, és hozzá kell igazítani az intézkedéseket.

Hadd kérjem ki magamnak azt, hogy mi nem megyünk ki az emberek közé. Tetszik tudni, képviselő asszony, én egyéni képviselő vagyok és 100 ezer ember tartozik a választókerületembe, és azon a héten, amikor nem ülök itt, akkor otthon vagyok köztük egy 560 fős településen, és látom az emberi sorsokat, csak nem figurázom ki annyira és nem veszem annyira cinikusan, mint ahogy ön megteszi ezt a szegénység hangsúlyozásával, legyen bármilyen téma. A Fidesz is és a kormány is tisztában van a magyar társadalom, az egyes társadalmi rétegek helyzetével, és mindent megtesz annak érdekében, hogy ez jobb legyen.

Jobbikos képviselőtársamnak pedig csak annyit hadd mondjak, azt gondolom, a világ legtermészetesebb módja, így Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében is, hogy a megyeközpontban lévő nagy kórházban egy onkológiai központot építenek és egy tömbkórházat 13 milliárd forintért. De azért merjük kimondani, hogy Kisvárdra, Fehérgyarmat és Mátészalka is többmilliárdos fejlesztéseket kapott, Mátészalka teljesen új műtőegységet, és azt a fajta betegutat, amit a betegeknek a XXI. században meg kell kapniuk.

Lehet, hogy van egy kis torzulás, de nem baj az, ha egy nagyobb kórház nagyobb segítséget kap, mert így az ott egyre kevésbé jelen lévő orvosok centralizáltan nagyobb tudással tudják ellátni a feladatukat. Köszönöm szépen. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjából Gúr Nándor képviselő úr következik kettő percre.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Az előbbi képviselői megszólaláshoz illetetesen csak egy gondolatot szeretnék mondani: a szegénység egy állapot. Azt nem kifigurázzák, az az adott időszakban van, kevésbé van vagy nincs. A jelen időszak sajnos az az időszak, képviselőtársam... *(Kovács Sándor: Cinikusan figurázzák ki!)* Gombnyomás, utána szólás! A jelen időszak az az időszak, amikor látható módon elmélyül a szegénység; amikor látható módon már nem szegénységről, hanem nagyon sok esetben nyomorról kell beszélni.

Az előbb mondtam néhány tételt: az oktatáshoz, a tudáshoz való hozzáférés lehetősége, a munkához való hozzáférés lehetősége, lakhatási és egészségügyi feltételek és sok minden egyéb más; nem bontom ki ezeket. Tudja, ha járja a saját választókerületét - lehet, hogy szerencsésebb mint én - és olyan élethelyzetekkel találkozik szembe, hogy egy 3-szor 3 méteres, azaz 9 négyzetméteres helyiségben megtalálja a dikót, a sparheltet és a latrinát, akkor nagy baj van.

Azt gondolom, hogy nagyon sok tennivalójuk lenne ebben az országban a szegénység, a nyomor felszámolása tekintetben, és nem azokat a képviselőtársainkat kellene kritizálni, akik szóba hozzák ezt a kérdést. Önök az elmúlt időszakban a tevékenységükkel elmélyítették a szegénységet meg a nyomor színpadára küldtek nagyon sok embert. Ebben az ombudsmáni, alapvető jogok biztosi jelentésben van néhány konkrét szám: 2009-ben 21 százalékos, 380 ezer főt érint a gyermekszegénység, 2012-ben minden második gyermek nélkülöz valamilyen szempontból. De nem megyek beljebb, csak ennyit akarok mondani. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ugyancsak két percre kért szót Lukács László György képviselő úr, aki vel zárul a kör.

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Én csak folytatnám azt, amit elkezdtünk, amiről egy kulturált vitát nyitottunk, hogy hogyan is alakultak ki azok a területi egyenlőtlenségek, amelyek az egészségügyben, az egészségügy uniós forrásában vannak. Ezzel kapcsolatosan csak azt szeretném ismertetni, hogy az Imeonline portálon, egészség-gazdaságtan külön számban jelent meg Hangodi Krisztinának Az egészségügyi támogatások területi egyenlőtlenségei az Észak-Alföldön című dolgozata. Ebben rámutat arra, hogy 108 milliárd forint fejlesztési forrás érkezett Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szolnok és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyébe. Mindhárom megyére jellemző, hogy az egészségügyi fejlesztések urbánus térségekben valósulnak meg, valamint az uniós forrásválasztások a megyeszékhelyen koncentrálnak. Debrecenben Hajdú-Bihar megye támogatásainak 80 százaléka, Nyíregyházán Szabolcs-Szatmár-Bereg megye támogatásainak 52 százaléka, Jász-Nagykun-Szolnok megye támogatásainak pedig 43 százaléka Szolnokon valósul meg.

Csak viszonyításként mondom, hogy milyenek a területi egyenlőtlenségek és milyen helyzetbe kényszerítik a kórházakat: a saját megyémben Szolnokon egy 11 milliárd forintos fejlesztés volt, míg Mezőtúron, ahol szintén kórház van, 360 millió fejlesztési pénzt sikerült elérni. Ezt csak abban a viszonylatban érdemes mindenkinek megértenie, hogy Mezőtúron is képesek lettek volna tisztességes mennyiségű uni-

ós forrással azokat a műtéti beavatkozásokat vagy akár nőgyógyászati beavatkozásokat elvégezni, amelyekkel most már Szolnokra, a megyei kórházba kell menni. Sok esetben a megyei kórháznak nem a megye lakosságának a felszívása lett volna a célja, hanem a jóval nagyobb városi lakosság ellátása, csak helyette áttolódott abba az irányba, még az uniós fejlesztésekkel is a metódus, hogy feleslegesen duzzasztották fel a megyei kórházak teendőit, és aztán idevándoroltak nagyjából azok a fejlesztési pénzek is, amelyek ezáltal leszakították ezeket a régiókat, és amelyek okozták a területi egyenlőtlenségeket.

Ezt csak a számok miatt tettem hozzá, de ezek most már önök előtt is ismertek. Köszönöm szépen. *(Taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Rendes felszólalásra az MSZP képviselőcsoportjából Kiss László képviselő úr következik. Parancsoljon, képviselő úr!

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Én is azzal kezdeném, amit Gúr képviselőtársam az előbb fejtegetett: nekem mint egyéni képviselőnek nem öröm arról beszámolni ebben a Házban, hogy milyen szegénység van, és nem öröm politikusként az elmúlt éveket például a lakásmaffia áldozataival való foglalkozással sem tölteni, amiről korábban beszéltem. Ez nem okoz örömet senkinek. Szerintem ez önöknek sem okoz örömet.

Ennek ellenére azt látjuk, s nemcsak ebből a beszámolómból, hanem a statisztikai adatokból is, hogy a szegénység ebben az országban csak nő és nő. Ez egyébként a választókerületek többségében, így nálunk is így van, és mindenhol így van, ahol egy kicsit nyitott szemmel járnak. Ebből adódóan tehát nem cinizmus a részünkről, amikor erre felhívjuk a figyelmet, hanem őszinte aggodás. Mi nagyon szeretnénk, ha ez nem így lenne. Én magam is azt gondolom, hogy bármilyen programot támogatok országgyűlési képviselőként, ami a szegénység magyarországi felszámolását elhozza, még akkor is, ha azt nem az MSZP találta ki. Szívesen támogattam volna például a vasárnapi bérpótlék 100 százalékra emelését, amit az MSZP javasolt, de egy korábbi vitaszakaszban a kormányzat is, ám mégsem került benyújtásra. Sajnos erre se került sor. Azt gondolom tehát, hogy aki a szegénység növekedését nem látja ebben az országban, az szerintem egy kicsit nézzen körül jobban.

Ugyanakkor azonban erről a jelentésről tényleg lehet mondani sok olyan pontot, ami nagyon érdekes, vagy nagyon nyilvánvaló dolgokra is felhívja a figyelmet. Engedje meg az előterjesztő, hogy majd néhány kritikát is megfogalmazzak, de természetesen azokat is megfogalmazom, amik szerintem fontos dolgok, mert ebből a jelentésből ezeket is ki kell emelnünk.

Az egyik kérdést, amiről nagyon jó, hogy beszél a jelentés, klasszikusan úgy fogalmazza meg, hogy

minden lakosra 50 liter víznek kellene jutnia egy nap. Szerintem ez egy olyan irányba ennek a jelentésnek, ami mindenképpen mellbevágó vagy meghökkenítő. Amikor felhívjuk a figyelmet arra, hogy az emberi léthez, az emberi biológiai léthez ez az alapvető folyadék gyakran hiányzik, nem feltétlenül arról van szó, hogy szomjaznak az emberek, de arról igenis szó van, hogy például a hajléktalanellátásban az alapvető tisztálkodási lehetőségektől fosztották meg az embereket akkor, amikor 2012-ben Budapesten bezárták az egyik alapvető fertőtlenítő helyet. Erről ez a beszámoló szintén ír.

(15.30)

Nos, tehát azt gondolom, ez mindenképpen nagyon fontos és jó irány. Ha már a hajléktalanellátásról és a szegénységről beszélünk, akkor, azt hiszem, nagyon fontos azt kiemelni, és ez a jelentésből is következik, hogy bizony-bizony a szegény ember nem ellenség, a szegény embert nem kriminalizálni kell, hanem segíteni kell, hogy ebből a státusból kitörjön. Ahogy a jelentés fogalmaz, nem az a megoldás, hogy hatósági vagy adminisztratív intézkedéseket alkalmazunk ellenük, hanem az ellátórendszerrel kell valamit tenni. Itt, azt gondolom, ez kicsit illeszkedik ahhoz a fajta felfogáshoz is, miszerint ember embernek társa, és eszerint kell viselkednünk.

Azt írja az ombudsmani jelentés, hogy a hajléktalanellátásban az éjjeli menedékhelyek zsúfoltak - budapesti menedékhelyekről beszél -, a személyzet sokszor erején felül teljesít, a kihasználtság gyakran meghaladja a 100 százalékot. Ez azért nagyon fontos, mert amikor ezt a kérdést az élére állítjuk, akkor nagyjából és hozzávetőlegesen a kormányzati kommunikáció, illetve kormánypárti kommunikáció leegyszerűsödik arra, hogy a hajléktalanok a hibásak azért, hogy közterületen tartózkodnak, miért nem mennek be a szállóba, miért nincsenek ott.

Aztán, amikor a választókerületben, a kerületben, a III. kerületben járok nap mint nap, akkor azt látom, hogy nagyon sok helyen azóta vannak a közterületen életvitelszerűen hajléktalanok, amióta kitiltották őket a főváros központi helyeiről. Ez úgy igaz a Pók utcai lakótelepre, ahogy igaz az óbudai lakótelepre, ahol én magam lakom. Na most, nekem bárki bármit mondhat, csak amióta én ezen a területen lakom, például az óbudai lakótelepen több mint tíz éve, akkor meglehetősen jól meg tudtam figyelni, hogy ezek a szegény emberek mikor jelentek meg a környezetemben, és látok ilyen tendenciát a hajléktalanok megjelenése kapcsán.

Világos, hogy ezeknek az embereknek lenniük kell valahol. És arról is beszélni kell, hogy szemben azzal, amit a kormányzat állít, még az illetékes államtitkárság sem mondja azt, hogy elégséges férő-

helyel rendelkeznek Budapesten a hajléktalanok számára. Logikus, hogy ha nincs elégséges férőhely, ugyanakkor önök folyamatosan háborút indítanak azok ellen a civil szervezetek ellen is, akik egyébként a hajléktalanellátásban részt vesznek, azok ellen az egyházak ellen is, amelyek részt vesznek ebben az ellátásban, akkor könnyen belátható, hogy azzal, hogy ha még az aluljárókból is kiltjük őket, kontraproduktívak vagyunk, nem érjük el a célt.

Persze, a cél az, hogy ne legyen hajléktalan, de ezt nem azzal kell megoldani, hogy büntetjük őket, hanem azzal, hogy az okokat szüntetjük meg, például a nyomort vagy például a lakásaffiózók tevékenységét, amiről korábban szoltunk.

Beszél a jelentés a gyermekvédelmi jelzőrendszerről. Néhány hónappal ezelőtt itt volt egy vita arról, hogy ezt a jelzőrendszert a kormányzat felépíti vagy kiegészíti. Akkor megfogalmaztam a kritikámat, amit gyakorló tanárként is tapasztaltam, és ehhez képest azt mondta az államtitkár asszony, hogy propagandaszövegeket nyomunk. Pedig a valóság az, hogy önök a költségvetési törvényből kiserkesztették a gyermekvédelmi felelőst mint az oktatásban kötelező intézményt. Innentől kezdve azok az intézmények foglalkoztathatnak a közoktatásban gyermekvédelmi felelőst, amelyeknek erre megvan a pénzük.

Mondanám ezt akkor, vagy igaz lenne ez a mondat akkor, ha nem lenne a KLIK rendszere. Mert van. És a KLIK, a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ folyamatosan megakadályozza az intézményeket abban, hogy ha egyébként lennének forrásaik ilyen gyermekvédelmi felelősi státus létesítésére, akkor létesítsenek ilyet. A KLIK-ek ugyanis a lehető leggyakrabban nem hagyják jóvá azt a státusigénylést, ami a gyermekvédelmi felelős státusára vonatkozik. Így egyébként, még egyszer mondom, a helyzet rosszabb is az önök által kitalált Klebelsberg Intézményfenntartó Központnak köszönhetően, mint ami következne a rendszerből.

Annak nagyon örülök, hogy önök az előző év végén definiálták egy keveset a gyermekvédelmi intézményrendszer kapcsán, ez nagyon helyes, hogy megtörtént, csak egyébként intézményrendszer meg nincs. 2013-ban is hasonló volt a helyzet, amire a jelentés volt szíves felhívni a figyelmet. Azt lehet mondani, hogy olyan események fordulnak elő a gyermekvédelem kapcsán, ami meghökkentő. Azt gondolnánk persze, hogy a gyermekvédelem kérdése alapvetően a szegény térségeket érinti csak, azonban a jelentést olvasva látszik az, hogy ez nem annyira igaz. Például Agárdon fordult elő egy eset, ha jól emlékszem, amikor egyébként jól szituált házaspártól kellett elvenni a gyereket, merthogy ők úgy gondolták, hogy a fényből elegendő táplálékot kap a gyermek; ez a híres fényevés. A szegény gyermek majdnem meghalt... - illetve meghalt, elnézést kérek -, és az ombudsman jelentése ezzel az ügygel is foglalkozik. Hasonlóan jól szituált házaspárral tör-

tént ilyen eset a választókerületben, a III. kerületben is.

Tehát azt lehet mondani, hogy ez mindenképpen egy fontos kérdés, ami nem csak elszigetelt jelenség. Ehhez képest szükség lenne a gyermekvédelmi jelzőrendszerre, hogy ezeket a kérdéseket időben észleljék. Ez nem olyan területen történt, ahol „baj” van, ahol hagyományosan problémák vannak, hanem olyan helyen, ahol egyébként jól szituált közösségek élnek, ahol magas társadalmi státusú közösségek élnek. Ez jól mutatja, hogy mennyire szükség lenne intézménypszichológusokra, iskolapszichológusokra, és mennyire szükség lenne a gyermekvédelmi felelősökre. A politikum feladata, hogy ezt megoldja, az ombudsmani jelentés meg felhívta a figyelmet erre. Ezt mindenképpen nagyon köszönöm a jelentéstevőnek.

Amit talán kritikaként szeretnék megfogalmazni. Nagyon régóta foglalkozom az állatjog-védelemmel, ami nyilván nem annyira klasszikus kérdése a magyar politikának vagy a magyar jogalkotásnak. Nagyon helyesen, az ombudsmani jelentés egyébként kitér a fenntartható fejlődés kérdéseire, kitér a jövő nemzedékek kapcsán arra, hogy milyen Alaptörvényből származtatott jogaink vannak a környezetvédelem terén. Ugyanakkor azonban, azt gondolom, ebben az országban az állati jogok kapcsán, az állatvédelem terén is rendkívül sok tennivaló van. Már csak azért is, mert nagyon ritka az, amikor valaki csak egy állatot kínoz.

A leggyakoribb az, amikor valaki azért kínoz egy állatot, mert tudja, hogy ha ugyanezt emberrel tenné, akkor bizony súlyos következményei lennének annak. Bár megfordítva a kérdést, nem azért nem kínozza embertársait olyan módon, ahogy a szegény állatokat kínozza, mert egyébként nem szeretné, hanem mert úgy gondolja, hogy annak súlyosabb következményei lesznek. Ehhez sajnos asszisztál a magyar ügyészi gyakorlat, a magyar bírói gyakorlat is, hiszen nagyon gyakran lehetünk annak tanúi, hogy a brutális állatkínzásokat követően enyhe ítéletek következnek.

Ennek az az oka, hogy ugyan az állatvédelmi törvény, nagyon helyesen, szankcionálja az állatkínzást, és egyébként ennek a minősített esetét 1-3 évig terjedő börtönbüntetéssel is sújtja, ugyanakkor, ha nagy nyilvánosság előtt történik az állatkínzás, és erre számos eset van, amikor emberek tömegei előtt kínoznak meg állatokat, és a garázdaság is felmerülne például ilyen esetben büntetésként, akkor az ügyészség a leggyakrabban, mivel a legegyszerűbb tételt biztosan be tudja majd bizonyítani, egy büntett alapján vádolja be az illetőt, aminek a vége egy viszonylag enyhe börtönbüntetés. Ennek külön sarkalatos pontja például az, amikor adathordozóra felveszik az állatkínzást, a világhálón megosztják; ebben az esetben gyakorlatilag szinte büntetlenül tehetik ezt, amíg a felhasználót le nem tiltják, a tartalmat le nem törlik. Úgy gondolom, a későbbiekben ezzel is,

nem biztos, hogy az ombudsmani jelentésben, de más műfajban mindenképpen fontos ezzel foglalkozni.

Nagyon lényegesnek tartom azt, ami az oktatási rendszerben kritikaként is megfogalmazódhat. Itt nem lehet elégszer hangsúlyozni a tankötelezettség leszállítását 16 éves korra. Nyilvánvalóan nem egy manuális szám az, ami a gyermekeket megvédi a lemorzsolódástól, de azért azt fontos látni, hogy az Unióban szinte egyedülálló módon az iskolaelhagyók statisztikai száma a lehető legrosszabb irányba változott; ugye, nőtt, amióta csökkent a tankötelezettség. És nem nagyon van példa arra az elmúlt néhány évtizedben, hogy a magukat, mondjuk, fejlettnak tartó kormányzatok a tankötelezettséget negatív irányba módosították volna.

A szegénységre még egy szóval visszatérve, nagyon fontos mondatnak tartom, és engedjék meg, hogy ezt szó szerint idézzem a jelentésből: „Egyértelmű, hogy a szegénységben élő emberek kiszolgáltatottabbak a jobb egzisztenciával élő embereknél.”

(15.40)

Azt gondolom, ez egy nagyon egyértelmű mondat. Ez azért fontos, mert látható, hogy bár hivatalosan, a törvény szerint mindenki egyenlő ebben az országban, azonban a szociális helyzet, a szegénység, a nyomor gyakorlatilag de facto, valójában is egyenlőtlenséget teremt, és azt gondolom, közös célja mindenkinek, aki itt ül, hogy ez az egyenlőtlenség megszűnjön.

Végezetül szeretném megköszönni, hogy a választókerületem egyik nagyon fontos problémájára, a római-parti gát ügyére a 2013-as jelentés reagált. Kicsit optimista volt ez a jelentés, hogy így mondjam, vagy másként fogalmazva, mondjuk, az idő nem igazolta a jelentés optimizmusát. Arról ír a jelentés, hogy két eltérő civil álláspont van a római-parti gát kapcsán, és maga az ombudsman is szeretné azt, illetve támogatta azt, hogy egyfajta közös álláspont alakuljon ki, és arról is ír, hogy a gátprojekt megvalósítása reményt ad arra, hogy egyfajta közös megoldás alakuljon ebben az ügyben. Azt gondolom, fontos kimondani azt, hogy az itt élőknek az az igénye, hogy mondjuk, nem szeretnék azt, hogy meghatározott időnként kiöntse a Duna őket, mindenképpen jogos igény. Azt is lehetne mondani, hogy amennyiben a fővédvonal átszakad, akkor súlyosabb következményei lehetnek a Római-part elárasztásánál; a Pók utcai lakótelepnek és Békásmegyer egyes részeinek az elárasztása egy ilyen következmény lehet.

Ezért nagyon örülök annak, hogy az ombudsman úr jelentésében foglalkozott ezzel a kérdéssel, ám jelen pillanatban nem látszik ebben az ügyben a megoldás, de nagyon remélem, hogy valamiféle megoldás azért mégiscsak lesz.

Köszönöm, hogy meghallgattak. *(Taps az MSZP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Most kétperces felszólalások következnek; elsőnek Bangóné Borbély Ildikó képviselő asszonynak adok szót. Parancsoljon!

BANGÓNÉ BORBÉLY ILDIKÓ (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Csak annyit reagálnék, hogy lehet, hogy tisztában vannak, hogy Magyarországon mekkora a szegénység, csak igazából tenni nem tesznek ellene.

Egy mai cikk az önök által annyira kedvelt jobboldali sajtóorgánumban, a Magyar Nemzetben, ebből idéznék egyetlen mondatot, a szegénységről, a munkáltatói terhek alakulásáról készítettek egy összeállítást. Az utolsó mondata így szól: „Vagyis tényleg nincs még egy olyan az ország az Unióban, amely a gyermektelenséget és a szegénységet olyan mértékben büntetné, mint Magyarország.”

Egy kicsit a gyermektelenségre kitérnék. Amikor akkora problémáról beszélünk, hogy mennyire csökkent Magyarországon az elmúlt években a gyermekszületésszám, többször elmondtam már, hogy mekkora hangsúlyt kellene fektetni a meddőségi kezelésekre. Ma statisztikailag kimutatottan körülbelül 200 ezer pár küszködik Magyarországon meddőséggel, és ezeket a meddő párokat büntetik a legjobban a mostani adózási rendszerrel, nemhogy segítenék, mivelhogy ők semmiféle adójóváírásban nem részesülhetnek, mivelhogy nincsen gyermekük. De ez a 200 ezer fő csak egy statisztikai szám, mindenki azt mondja, hogy ettől sokkal többről beszélünk.

A másik, még a hajléktalanságról. Meg kell jegyezni, hogy a rendszerváltás után nem volt jellemző az, hogy vidéken, kistélepüléseken szembesülhetnénk azzal, hogy hajléktalan emberek vannak. Most már azt láthatjuk, akár az én körzetemben is előfordul - hiába nem vagyok egyéni körzetben megválasztott képviselő, de attól függetlenül ugyanúgy képviselő vagyok, tisztelt képviselő úr, mint ön -, ezerfős településeken is és kisebb településeken is vannak már hajléktalan, nagyon-nagyon szegény emberek. Eljutott ideig Magyarországra, és ezt kellene végre észrevenni. Köszönöm szépen, elnök úr. *(Taps az MSZP padsoraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen. A Fidesz képviselőcsoportjából Petneházy Attila képviselő úr következik. Parancsoljon!

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Ugyanott vagyok kénytelen folytatni, ahol az előző napirendnél abbahagytam. Azt gondolom, és visszamehetnék napokkal ezelőttre vagy az elmúlt időszakba, hogy egyre inkább arra használdik sok-sok téma sajnos az ellenzék részéről is - ezekre célzott a „cinizmus” szóval a képviselőtársam -, hogy a másikat megbántsák. Azt gondolom, attól nem lesz egyenes arányosan egyre inkább igazam, minél több embert megbántsok a teremben. Én

hiszek abban - és remélem, nem naiv vagyok, hanem csak idealista -, ha az ember kifejezi a véleményét, azt nem kell avval nyomatékosítani, hogy minél inkább a másoknak bántó dolgokat soroljon fel. Tehát a cinizmust így értette egyébként a drága képviselőtársam itt mellettem. Azt gondolom, pontosan ezért nem valók olyanok, hogy „rázzuk magunkat gatyába”, és ilyen, ehhez hasonló, amit Gúr képviselő úr is mondott.

És az meg megint csak szerintem súlyos csúsztatás, hogy fölhasználunk egy témát arra, hogy az egész kormánypartot szociálisan érzéketlennek jelentsük ki. Itt a jelenlévők nevében bizton elmondhatom, mindannyiunk nevében, de magamról mindenképpen, hogy ezt messze elutasítom, és azt gondolom, mint Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei - sajnos - egyéni képviselő, én a legnagyobb tehernek mindig azt tartom lelkileg, amikor szociálisan tényleg nehéz helyzetben lévő emberekkel kell találkozni. Úgyhogy én azt gondolom, mindannyiunk nevében visszautasíthatom, hogy ebben az egyébként nagyon nehéz és fontos témában, amiről ma beszélünk, a kormánypart szociálisan érzéketlen volna. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ismételt felszólalásra az MSZP képviselőcsoportjából Gúr Nándor képviselő úr következik, az Országgyűlés jegyzője. Parancsoljon!

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen, elnök úr. Hogy „rázzák magukat gatyába”? Hát, igen. Még egyszer megismétlem: nem lenne baj, ennek az országnak a javát szolgálná, ha nem beszélnének dolgokról, hanem csinálnák is. Tudja, mondok önnek egy példát, és akkor gondolkodjon el rajta, ha nincs igazam, vessen meg érte.

Én azt mondom, hogy...

ELNÖK: Jegyző úr, elnézést, hogy megszakítom! Ismételt felszólalásban van. Amennyiben nem az ombudsmani jelentésről vagy az ahhoz készített bizottsági jelentésről szól, kötelességem megvonni öntől a szót.

Ön mint jegyző, aki azért felel, hogy a törvényesség itt is annak rendje-módja szerint menjen, úgy gondolom, különösen tudja, hogy ez így van.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Tisztában vagyok vele, és eszerint járok el.

Tehát a mondatot befejezve: vessen meg érte, de tudja, amikor a Ház falai között, mondjuk, az elnöki székben azt lehet mondani, hogy „Duguljon el!”, erről szavazás születik ilyen-olyan eredménnyel - kíváncsi lennék, hogy mit szavazott róla -, akkor azt gondolom, nyugodtan megengedheti magának egy ellenzéki képviselő azt, ha jó értelemben, serkentőleg azt mondja az emberek érdekében való dolgok alakítása miatt, hogy „rázzák magukat gatyába”. Hát, ez egy

olyan dolog, tudja, ami serkent, és abba az irányba visz, hogy jobb legyen, mint amilyen most.

A betegek jogainak védelme, elnök úr. Tétélesen ebben az ombudsmani, alapvető jogok biztosi jelentésben szerepel - csak azért jelzem, hogy ne legyen kifogása a tekintetben, hogy miről beszélek. Az egészségügy állapota tekintetében szeretném azt mondani, hogy ha már itt volt felütése az előbbi hozzászólások kapcsán többek részéről is, hogy tudják, megint az alaphelyzetből kiindulva adódnak a problémák. A tekintetben, hogy az európai uniós források vonatkozásában vannak investíciók, de a hazai költségvetési források tekintetében meg kell nézni, hogy hogyan és miképpen alakultak a pénzügyi kondíciók az elmúlt esztendőben az egészségügy tekintetében. Meg kell nézni, hogy hogyan alakulnak az orvosok javadalmazásai. Meg kell nézni, hogy az asszisztencia javadalmazása hogyan néz ki, vagy épp a segédszisztencia javadalmazása hogyan néz ki. Nem lehetnek túl büszkék erre a dologra, erre a történetre! Meg kell nézni, hogy a várólisták kialakulása hogyan néz ki, és meg kell nézni azt is, hogy a szolgáltatások igénybeviteléhez kik és hogyan és miképpen tudnak hozzáférni.

Mondjuk, igaz-e és valós-e az a helyzet - amiről akár érintőlegesen a beszámoló is szól, meg amiről sokszor beszélünk -, hogy például a halmozottan hátrányos helyzetű térségekben, tudják, abban a harminchárom leghátrányosabb helyzetű térségben, milyen az egészségügyi szolgáltatás színvonala, milyen a kiterjedése, milyen a felszereltsége, milyen a, milyen a, és mondhatnám a kérdések sokaságát, és összehasonlítani azzal, hogy ezen a 93 ezer négyzetkilométeren - ami nem túl nagy ugye, de mégis Magyarországnak hívják így együtt - milyen nagyok a különbségek, mennyire eltérőek a sajátosságok, hogyan és miképpen lehet itt az egyenlő hozzáférés lehetőségéről és sok minden egyéb másról beszélni.

Azt akarom mondani önöknek, hogy akkor, amikor mi szegénységről, mélyszegénységről, nyomorról és egyéb más kérdésekről beszélünk, akkor még nagyon sok ilyen tételt fel tudnék egymás mögött sorakoztatni, mert ezek az ellentmondásosságok húzódnak meg amögött, hogy aki akár térségi, akár saját adottságbéli dolgok okán hátrányos helyzetbe került, az nagyon nehezen tud kijönni segítő kéz nyújtása nélkül ezen feltételek közül.

(15-50)

Önöknek szerintem, kormánypartí politikusoknak abban kellene többet tenni, hogy ha területileg nézem ezeket a különbségeket, akkor a területi különbségek tekintetében zárni kellene az ollót, nem pedig nyitni vagy hagyni nyílni. Ha a személyes adottságok vagy épp korlátok tekintetében közelíték a dologhoz, akkor meg abban, hogy hogyan és mi-

képpen tudják kiszabadítani az emberek sokaságát ezekből a helyzetekből. És az a baj, tudja, képviselőtársam, hogy azt érzem, azt látom, és számomra az alapvető jogok biztosának a jelentése is azt támasztja alá, hogy bizony nem ebbe az irányba megy a történet, hanem mélyülnek a problémák. Az előbb említettem egy adatot, 2009-ben 21 százalékos mértéket öltött a gyermekszegénység kérdése, mármint hogy 380 ezer gyermeket érintett a szegénység. 2012-ben pedig, mint mondtam, minden második gyermek nélkülöz valamilyen formában. És tudja, ez a nélkülözés sajnálatos módon pont ott, amiről beszélek, pont ott, a leghátrányosabb helyzetű térségekben a mértékadó.

Borsod-Abaúj-Zemplén megyében és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, e két megyében körülbelül a fele érintettsége jelenik meg a problémának az egészen belül. A 33 hátrányos helyzetű kistérségből a fele ebben a két megyében van, és a megyékben lévő hátrányos helyzetű, leghátrányosabb helyzetű kistérségekben pedig a problémák halmozottan vannak jelen. Erre mondtam azt a biztosi jelentéshez illesztetten, hogy akkor, amikor 6977 ügyből 347 az, ami Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből jelenik meg, 280 körüli az, ami Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből, akkor ez a jéghegy csúcsa, azért, merthogy ott és ahol a szegénység, a nyomor, a problémák sokasága olyan, mint amilyen mértéket ölt, ott nyilván az ezekkel a lehetőségekkel való élés is korlátok közé szorított. Szóval, a gatyába rázás ilyen értelemben jó értelmű biztatás képviselőtársam.

Önmagamát is, mindegyikünket arra biztatom, hogy ezekben a kérdésekben igenis társadalmi konszenzust kell szülni, a politika szintjén olyan szintű megegyezéseket kell szülni, amely ezekben a kérdésekben pozitív előremozdulásokat hoz. És ezeket illik és kötelessége szerintem mindenkinek tartani is. De ma nem ezt látom. Kormánypárti politikusok, félek, azt kell mondjam, vagy úgy gondolom, nem merik vállalni önmagukat ebben a dologban. Mennek valami után vagy valaki után, teljesen mindegy, és nem a problémát nézik, ami ott tornyosul önök előtt, mielőttünk, és nem annak a megoldásában próbálnak meg megfelelő utat járni.

A másik része, amiről még itt beszélni szeretnék, és még nem beszéltem róla, az magának a munkavállalás lehetőségének a kérdésköre. Szintén a biztosi jelentés részét képezi. Csak azért mondom, elnök úr, hogy a kapcsolódási pontok tiszták és világosak legyenek mindegyikünk számára.

ELNÖK: Azért tisztelettel arra kérem, hogy kevesebbet szólítson meg, inkább arra koncentráljon képviselő úr, amit mond.

GÚR NÁNDOR (MSZP): Köszönöm szépen. Tisztelettel szólítom meg, most is, elnök úr, tisztelettel szólítom meg. Tehát a munkavállalási lehetőségek tekintetében általában vetten, általában vetten sem

könnyű Magyarországon a munkavállalás lehetősége az emberek számára, több dolog miatt is.

Egyrészt azért, mert az önök öt évvel ezelőtti ígéretéből semmi nem lett, ami arról szólt, hogy egymillió új adófizető munkahely, adófizető, nem közfoglalkoztatás, egymillió új adófizető munkahely. E tekintetben semmi nem történt, gyakorlatilag ezáltal nemcsak a fiatalok, amelyre exponáltan kitér a biztosi jelentés, hanem és általában vetten a munkavállalás lehetősége is úgymond sarokba szorult. A fiatalok esetében ez még inkább, halmozottan igazgá vált. Nem véletlen, hogy abban a gazdasági menekülési körben, akik elhagyták több százezren ezt az országot, százezres nagyságrendben, több száz ezres nagyságrendben vannak jelen - idézőjelbe tetten - a fiataloknak mondhatók, a 40 éves korosztály alattiak köre. Azért, mert nem látják a megélhetés lehetőségét itt Magyarországon. Másik része, hogy önök a szolgáltató állam jegyében szétzúzták azt a hálózati rendszert, a munkaerőpiacot hálózati rendszerére gondolok, amelyik segítő kezét tudott nyújtani és tudott volna nyújtani a későbbiekben is. Ez a rendszer ma elemeire van zúzva, ilyen értelemben kevesebb segítő kéz nyújtására képes.

De hát, hogyha a foglalkoztatásról beszélünk, akkor a közfoglalkoztatás az, amivel a statisztika-gyártás színpadán megfelelő eredményeket tudnak prezentálni. A szegénység kialakulásában a közfoglalkoztatásnak is van pró és kontra szerepe. Önök mindig azt mondják, hogy a közfoglalkoztatott ember több pénzhez jut, mint amikor segélyt kapott. Igaz. De a másik felét soha nem mondják el. Elmondom, hogy próbáljanak elgondolkodni rajta, és ezen változtatni. A közfoglalkoztatotti ember ma először 47 ezer - Zsiga Marcell -, ma 52 ezer forint nettó, kézbe jutó pénzt kap. A közfoglalkoztatotti ember öt évvel ezelőtt 60 200 forint nettó kézbe jutó pénzt kapott, aminek a vásárlóerő-értéke nem tízezer forinttal volt több, hanem hússzal, mert közben 20 százalékos infláció volt. Magyarra fordítva a szót, a kétharmados kormányukkal a közfoglalkoztatott emberektől az ő pénzüknek, vásárlóerejüknek az értékét, amivel bemegy a boltba vásárolni, az egyharmadát elvették. Nem így kell kétharmadot működtetni, hogy az emberek pénzének az egyharmadát elvegyék!

Pont ezek a legrászorultabb emberek. Nem úgy kell közfoglalkoztatást csinálni, hogy kirúgom a közalkalmazottat, és csinállok belőle közfoglalkoztatottat, és lássa el a közalkalmazotti munkafeladatokat. Példákat tudok rá mondani, személy szerinteket. Nem úgy kell működtetni ezt a világot, ahol a nagy tacepaókon meghirdetem, hogy a minimálbér hogy emelkedik; persze, a bruttója emelkedik, ami járuléktöbblet lehet jelent a munkaadónak meg a munkavállalónak, és ez a minimálbér vásárlóerő-értékben ötezer forinttal kevesebb, mint 2010-ben volt. Hát ennyire egyszerű ez a dolog. Nem hülyének kell nézni az embereket, hanem pont ott, ahol, pont

ott, ahol a legrászorultabb helyzetben élnek az életüket, ott kell segítő kezet nyújtani.

És tudják, addig, amíg ebben az országban a keresőtevékenységgel bíró embereknek több mint a fele a létminimum alatt keresi a jövedelmét, ezt a szintet éri el a jövedelme, addig van mindegyikünknek, de legkiváltképp a kormányon lévőknek tennivalója. Mert ez egy elfogadhatatlan állapot, ilyen nincs. És ehhez illesztetten, nyilván, ha társadalmi felzárkóztatásról vagy bármi másról beszélünk - ilyen a romastratégia is többek között -, akkor meg arra kell figyelni, hogy mondjuk, ne olyan investíciók szülessenek, hogy kétszáz-akárhány millió forintért székházat vásárol valaki vagy valakik, 500 ezer forintért havonta autót bérel, és nem akarom a példák sokaságát mondani, hanem arra, hogy a források, a pénzek oda jussanak, ahol leginkább erre szükség van. Tehát az érintett emberekhez, akik a mindennapjaikat eléggé kemény, szorított feltételek mellett élik meg. És itt nem cigány meg nem cigány emberekről beszélünk, nem, hanem minden, a szegénység színpadán vagy épp a nyomor színpadán élő emberről.

Merthogy egy a lényege a történetnek, vannak jogok meg kötelezettségek, ezeknek a harmóniáját kell megteremteni, és itt nem cigány- meg nem cigány-kérdésről van szó. Magyarországon élő szegényekről van szó, és ezeknek az embereknek meggyőződésem szerint akkor tud a kormány mértékadó módon segítséget adni, ha egy, a tudáshoz való hozzáférés lehetőségét nemcsak úgy en bloc biztosítja, hanem segíti is. Azért, mert valószínű, hogy kevésbé tudja igénybe venni a biztosított lehetőségeket is, mint adott esetben a jobb módú szülők gyermekei.

Kettő: a tudás megszerzése lehetőségének a biztosításán túl a munkaerőpiacon, a munkaerőpiacra való jutás tekintetében nem negatív diszkriminációkat kell alkalmazni, kiszorítani a regiszterekből, ellátásokat csökkenteni, sok minden egyéb más, hanem, ha lehet, akkor olyan értelmű pozitív diszkriminációkat alkalmazni, amely pozitív diszkriminációk nem azáltal jönnek létre, hogy másokat feltétlen módon hátrányos helyzetbe hoz, hanem azáltal, hogy van a nyelő-nyelő, tudják a win-wines projektek kapcsán, hogy például ha 40 éves jogosultsági idő után elmehetnek a férfiak is nyugdíjba, akkor a felszabaduló munkahelyek lehetőséget adnak a pályakezdő fiatalok számára a munka világában való részvétel tekintetében. És sok egyéb más példák sokaságát lehetne mondani. De ugyanígy ez az egészségügyi ellátás rendszerére, amivel kezdtem a gondolataimat, vagy a lakhatási feltételek kialakításának vagy alakításának, formálásának a rendszerére is igaz.

(16.00)

Tudják - összegezve a történetet -, én azt gondoltam tehát, hogy olyan feltételek alakítását, olyan

feltételek biztosítását kell megtenni, amelyekben az emberek nem kevesebbet keresnek, mint mondjuk, öt évvel ezelőtt, 47 ezer minimálbér kevesebb vásárlóerő-értéke; nem csökken a pénzük, vagy nem nyílik az olló a megszerzett pénzük és a létminimum keretei között. És nem megyek feljebb az átlagkereset szintjére, csak egy mondat erejéig: a köztisztviselői munkakörökben dolgozók esetében meg öt év után talán illene a köztisztviselői illetményalapot is változtatni, mert azóta 38 650 forint, öt éve változatlan. A rendszerváltás óta nem volt olyan kormányzati ciklus, még az első Orbán-kormány sem, amelyik időszakában ne változott volna a köztisztviselői illetményalap.

No, ezek azok a dolgok, amiken el kellene gondolkodni, és akkor egymillió új munkahelyet teremteni a gazdaságban, adófizető munkahelyeket. Ha ez az egymillió munkahely megvan, akkor nincs 2,2 millió létminimum alatt kereső ember, akkor nincs 500-600 ezer gazdasági menekült az országban, és akkor nem ezekről a kérdésekről kell beszélni, hanem sokkal inkább előremutató kérdésekről lehet beszélni. És ez nem cinizmus, ez sajnos tényhelyzet. Köszönöm szépen. *(Taps az MSZP soraiban.)*

ELNÖK: Kérdezem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki felszólalni a vitában. *(Nincs jelzés.)* Jelentkezőt nem látok. Az együttes általános vitát lezárom. Most a beszámoló, illetőleg a határozati javaslat előterjesztőinek zárszavaira kerülhet sor. Elsőként megkérdezem Székely László biztos urat, hogy kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Nem kíván.

Megkérdezem Demeter Zoltán urat mint az Igazságügyi bizottság előadóját, hogy kíván-e a válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Jelzésre:)* Kíván. Parancsoljon, képviselő úr!

DEMETER ZOLTÁN, az Igazságügyi bizottság előadója: Igen tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Még egyszer köszönöm szépen biztos úrnak és munkatársainak az elvégzett munkát, a beszámolót, és természetesen köszönöm szépen a képviselőtársaknak a megfogalmazott kritikát is.

Azt gondoltam, hogy vannak azért olyan napirendi pontok még itt a parlamentben vagy itt az ülés-teremben is, amelyeknek a tárgyalásakor egy kicsit úgy az ember visszafogottabb, és egy kicsit talán önmagába is tud tekinteni vagy nézni. Ilyen volt a mai két napirendi pont: az első napirendi pont, amikor a Bethlen Alapítványról szoltunk, amikor a határon túli magyarság helyzetéről beszéltünk vagy esetleg a nemzeti öntudatunkról. És ilyen ez a második napirendi pont is, amikor az alapvető jogok biztosának és helyettesének a beszámolóit hallgattuk végig.

Ehelyett, az embernek az önmagába nézése helyett hallottunk egy kioktató, nyugodtan mondhatom, még ha önök tapsolnak is, cinikus, nagyképu és olykor-olykor bizony jó ízlést is súroló...

ELNÖK: Képviselő úr, önt is megkérem, hogy válogassa meg a jelzős szerkezetet.

DEMETER ZOLTÁN, az Igazságügyi bizottság előadója: Igen, köszönöm szépen, elnök úr. ...beszédet is; tehát hogy oktató beszédet hallottunk, például a Jobbik részéről: idefigyeljenek, jól figyeljenek, majd én megmondom, hogy hogyan kell ezt csinálni. Vagy: nagy szegénység van, nem tesznek ellene semmit - hangzik az MSZP padsoraiból. *(Dr. Bárándy Gergely: Kritizál az ellenzék. Borzasztó!)* Úgy gondolom, hogy akkor, amikor Gúr képviselő úr megfogalmazza azokat a gondolatokat, hogy milyen nagy szegénység van ebben az országban, és hogy ennek az okozója természetesen a mai kormánypárt és a mai fideszes, KDNP-s képviselők, aközben bizonyára nem tette fel még önmagának a kérdést, hogy 2002 és 2010 között mit tett.

Szoktam önöktől hallani azt, hogy nem kell visszatekinteni, nem kell foglalkozni a múlttal, de sajnos önök egy romot hagytak 2010-ben a Fidesz-KDNP-kormányra, amely romokból fel kellett építeni az országot *(Közbeszólások az MSZP soraiból.)*, és önök adósságba, devizahitelbe kergettek embereket, ezen a területen is rendet kellett tenni, és még sok más területen is. *(Dr. Bárándy Gergely közbeszól.)* Képviselő úrnak is megvolt a lehetősége arra, hogy szóljon, úgyszólván engedje meg, hogy záró gondolatban azért ennyit én is megjegyezsek az elhangzottakkal kapcsolatban. *(Gúr Nándor és dr. Bárándy Gergely: A vitában vegyél részt!)* Úgyszólván az építő kritika fontos, de az önök részéről nem ezek hangzottak el.

Mindazonáltal nagy tisztelettel kérem önöket, a bizottság ugyanis fenntartja a határozati javaslatot, és kérem, hogy amikor majd erről szavazunk, támogassák ezt a javaslatot. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tájékoztatom önöket, hogy a módosító javaslatok benyújtására ma 16 óráig volt lehetőség. Remélem, aki ezzel élni akart, az élni is tudott.

Megköszönöm biztos úrnak megtisztelő jelenlétét. Köszönöm a munkatársainak a jelenlétét is.

Most öt perc technikai szünetet rendelék el, és onnan folytatjuk ülésünket.

(Szünet: 16.06-16.11)

Elnök: dr. Latorcai János

Jegyzők: Hegedűs Lorántné és Möring József Attila)

ELNÖK: Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! Folytatjuk munkánkat. Soron következik a **2015-2025 közötti Országos Fogyatékosügyi Programról szóló országgyűlési határozati javaslat általános vitája** a lezárásig. Az elő-

terjesztés H/3586. számon a parlamenti informatikai hálózaton elérhető.

Elsőként megadom a szót Czibere Károly úrnak, az Emberi Erőforrások Minisztériuma államtitkárának, a napirendi pont előterjesztőjének, 30 perces időkeretben. Parancsoljon, államtitkár úr!

CZIBERE KÁROLY, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára, a napirendi pont előadója: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A 2011. évi népszámlálás adatai szerint ma Magyarországon több mint 490 ezer ember tekinti magát fogyatékos személynek. Ebből az adatból kiindulva leszögezhetjük, hogy közel kétmillióra tehető azon személyek száma hazánkban, akinek az élethelyzetét, életkörülményeit, életminőségét alapvetően befolyásolja valamely családtag fogyatékosága.

Az önök előtt fekvő program tehát nem csupán a fogyatékos személyek élethelyzetén, életminőségén kíván javítani, hanem mindazokat a családokat is támogatni és erősíteni kívánja, amelyekben fogyatékos személy él, sőt fontos kiemelni, hogy a fogyatékos emberek segítségének ügye nem kizárólag és nemcsak a fogyatékosággal élő emberek és családjuk ügye, hanem az egész magyar társadalom, nemzetünk közös ügye. Csak a fogyatékos emberek társadalmi befogadásával építhető erős Magyarország.

Ezért az önök előtt fekvő program rögzíti a kormánynak a fogyatékos személyeket érintő szakpolitikáinak alapelveit. Ezek közül csak néhányat szeretnék most kiemelni és különös hangsúllyal megemlíteni.

Az egyik ilyen, általunk fontosnak tartott alapelv az önrendelkezés. A fogyatékos emberek nem jótékonykodás alanyai, hanem jogok birtokosai, önálló akarattal rendelkező, autonóm, független személyek, az állami, kormányzati cselekvéseknek ezért mindegyikét kell előmozdítaniuk, hogy az intézményrendszer és a társadalom közreműködése ne a fogyatékos emberek helyett történő döntésekre és tevékenységekre irányuljon, hanem arra, hogy a fogyatékos személyek ezeket maguk gyakorolhassák, emberi méltóságuk megőrzésével. Az önrendelkezés elvét a vélemény szabad kialakítása, az önálló döntés meghozatala és kinyilvánítása, valamint az ennek megfelelő cselekvés tekintetében is érvényre kell juttatnunk.

A másik ilyen fontos, a kormány szakpolitikáit meghatározó alapelv a társadalmi részvétel, a teljes és hatékony társadalmi részvétel. A fogyatékos személyeket érintő valamennyi államigazgatási intézkedésnek alapvető értékelési kritériuma és célja kell hogy legyen annak biztosítása, hogy a fogyatékos emberek életútjuk minden szakaszában és minden területén másokkal azonos mértékben élhessenek politikai, gazdasági és szociális jogaikkal, a többség által igénybe vett intézmények, szolgáltatások, ellátások által, közösségeik aktív, látható polgáraiként.

A harmadik fontos, kiemelendő elv az egyetemes tervezés elve. Ez az elv a termékek, az épített környezet, a különböző ellátások és szolgáltatások oly módon történő tervezését jelenti, hogy azok eleve minden ember számára a lehető legnagyobb mértékben hozzáférhetőek legyenek, utólagos adaptálás vagy speciális tervezés szükségessége nélkül.

Még két elvet említek. Az egyik fontos elv, amelynek mentén ez a program is készült, a „semmit rólunk nélkülünk” alapelve. A fogyatékos személyeket is érintő jogszabályok, programok tervezése és végrehajtása során még inkább biztosítani kell annak érdemi lehetőségét, hogy a fogyatékos személyek saját jogon vagy maguk választotta képviselőik útján véleményt nyilváníthassanak az adott állami, kormányzati cselekvés tartalmáról, abba őket be kell vonni, biztosítani kell a lehetőséget, hogy abban aktívan közreműködhessenek.

Végezetül még egy fontos alapelv: a hátrányos megkülönböztetés tilalma és az indokolt előnyben részesítés.

A fogyatékos személyeket érintő döntések előkészítése, jogszabályok, szakpolitikák, programok tervezése, megalkotása, végrehajtása során különös hangsúllyal szükséges figyelembe venni a hátrányos megkülönböztetés törvényi tilalmát, továbbá tekintettel arra, hogy a fogyatékos személyek az őket másokkal azonos alapon megillető jogaikkal állapotukból fakadóan egyes esetekben kevésbé tudnak élni, indokolt esetben biztosítani kell számukra az arányos és méltányos előnyben részesítés lehetőségét.

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 26. §-a rendelkezik az országos fogyatékosügyi programról. A törvényben rögzített felhatalmazás ad jogi alapot az önök elé terjesztett határozat és az annak mellékletét képező országos fogyatékosügyi program megalkotására.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Ház! Ez a program a hazai fogyatékosügyi politika legfontosabb stratégiai dokumentuma, amelynek kidolgozása, szakmai irányvonalainak meghatározása széles körű civil és kormányzati részvétellel valósult meg. A munkában az érintett szakterületeken kívül az Országos Fogyatékosügyi Tanács tagjai, valamint a fogyatékos személyek érdekében működő országos érdekvédelmi szervezetek a program alapelveként is meghatározott, előbb említett, „semmit rólunk nélkülünk” elvnek való megfelelés érvényesítése érdekében vettek részt, azt a kormányzati szemléletet közvetítve, hogy csak úgy készülhet hosszú távú stratégiai program, ha ahhoz az érintetteket képviselő társadalmi szervezetek is hozzáteszik tudásukat, tapasztalataikat és véleményüket.

A program hosszú távú célja egy komplex, a fogyatékos személyek teljes életútját kísérő keretrendszer kialakítása, amely alkalmas arra, hogy az abban foglaltak végrehajtását támogató, valódi cselekvési tervhez alapot, kiindulási pontot biztosítson.

A program részletesen kitér azokra a területekre, ahol a fogyatékos személyek élethelyzetének, életminőségének javítása érdekében beavatkozásra van szükség. Javaslatokat fogalmaz meg olyan szakmai fejlesztések indítására, kezdeményezésére, amelyek a fogyatékos személyek társadalmi befogadását támogatják. Azt a szemléletet tükrözi, hogy közösen kell fellépniünk annak érdekében, hogy a fogyatékos személyek olyan környezetben élhessenek, amely elfogadja és befogadja őket, amely úgy támogat, hogy közben az önálló élet szabadságát a lehető legteljesebb mértékben meghagyja és biztosítja.

Fontos hangsúlyoznom, hogy az új program előkészítését az előző stratégia időszakának tapasztalataira alapoztuk. Erre mintegy választ adva a program kitér a többszörösen veszélyeztetett csoportok - fogyatékos nők, gyermekek, többszörös fogyatékossgal élő személyek - helyzetére, és hangsúlyosan kezeli a fogyatékossgal érintett családok problémáit. Ezáltal biztosít lehetőséget a program az egyes szakterületeknek, hogy a stratégia végrehajtását támogató intézkedési tervekben olyan intézkedések kerüljenek megfogalmazásra, amelyek ezeket a hiányosságokat csökkentik.

(16.20)

Külön fejezetben rögzíti a program, de horizontális szempontként is megjelenik a hozzáférhetőség, felkínálva az egyes ágazatoknak azt a lehetőséget, hogy a program teljes időszakában olyan intézkedések történhessenek meg, amelyek támogatják a fogyatékos személyek alapvető jogát a szolgáltatások akadálymentes, akadálytalan eléréséhez. A program célja tehát, hogy rámutasson az egyedi élethelyzetekben tapasztalható anomáliákra, hiányosságokra, ezáltal megoldási lehetőségeket is keressen, kínáljon.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! A következőkben szeretnék kiemelni néhány fontos pontot, momentumot mind a határozat, mind pedig a program céljai közül.

A programról szóló határozat azokat a kötelezéseket tartalmazza, amelyek megalapozzák a programban rögzített célok tényleges végrehajtását, megszólítva a jogalkotói szereppel és a végrehajtói tevékenységgel felruházott szerveket, hogy tevékenységük kapcsán érvényesítsék az abban foglaltakat. Megszólítja és felhívja a kormányt, hogy a központi költségvetés tervezése során az érintett fejezetek felügyeletét ellátó szervek vezetői vegyék figyelembe a programban meghatározott célokat, a határozat tehát keretként szolgál a kormányzat számára, meghatározva a program végrehajtásának mikéntjét, kitérve a kapcsolódó intézkedési terv megalkotásának határidejére és a programról szóló beszámolóra.

Azonban a határozat címzettjei nem csupán a kormányzati szervek, hanem - erősítve a civil és érdekvédelmi, valamint a szolgáltató szervezetekkel való szoros együttműködést - megszólítja ezen szer-

vezeteket is, hogy tegyenek meg mindent a programban foglalt célok megvalósítása érdekében. Felhívja ugyanakkor a program a tömegtájékoztató szervek vezetőit, munkatársait, hogy vállaljanak részt a program megismertetésében, hiszen nagyon sokszor - ahogy ezt a program is tartalmazza - a fogyatékos személyek és családjaik összetett problémái feloldásának egyik legfőbb gátját az információhiány, az információktól való elszigeteltség okozza.

A program megszólítja és arra biztatja a fogyatékossgal élő személyeket, hogy a jogaik érvényesítésével vállaljanak aktív és kezdeményező szerepet, megerősítve ezáltal a program egyik alapelveként rögzített „semmit rólunk nélkülünk” elvet, amelynek értelmében a fogyatékos személyeket érintő döntésekbe be kell vonni magukat a fogyatékos személyeket is.

A stratégia fontossága, előremutató irányainak hangsúlyozása érdekében, eltérve a korábbi programok szerkezetétől, a program preambuluma fogalmazza meg és foglalja keretbe a teljes időtáv, a teljes 11 év általános célkitűzéseit.

A megillető jogok érvényesítését a program alapelvei támogatják, hangsúlyosan megjelenítve a már említetteket: a prevenció, az önrendelkezés, a teljes és hatékony társadalmi részvétel, az egyetemes tervezés, a „semmit rólunk nélkülünk”, a hátrányos megkülönböztetés tilalma, az indokolt előnyben részesítés, a szubszidiaritás és az ésszerű alkalmazkodás alapelveit.

A stratégia harmadik fejezete tartalmazza a program beavatkozási területeit és tematikus céljait, meghatározza azokat a lépéseket, amelyeket meg kell tenni - így különösen a fogyatékos emberek társadalmi befogadását támogató adatgyűjtések, elemzések, kutatások körében, az egészségpolitika területén, a korai fejlesztés területén, az oktatás és a képzés területén, a foglalkoztatáspolitikai területén, a szociális szolgáltatások területén, a komplex rehabilitáció területén, az önrendelkezés és önálló életvitel ügyében, a fogyatékos személyek és családjaik, a közlekedés, a sport, a kultúra, a turizmus területén, illetve a többszörösen veszélyeztetett csoportok tekintetében és a hozzáférhetőség ügyében.

Válaszokat hivatott megfogalmazni a program annak érdekében is, hogy a ma még feltáratlan területeken, köztük a pszichoszociális és beszéd-fogyatékos személyekkel kapcsolatosan releváns és aktuális információk álljanak rendelkezésre. Ennek érdekében olyan kutatások, adatgyűjtések megindítását irányozza elő a program, amelyek a fogyatékos személyekkel kapcsolatos intézkedések megalapozását szolgálják.

Kiemelt feladatként rögzíti a program a korai diagnózis eredményes felállítását célzó intézkedések megfogalmazását, a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítását és ehhez kapcsolódóan szakmai protokollok kidolgozását. Rögzíti a program a kora gyermekkori intervenció folyamatában részt

vevő szakterületek együttműködésének a megerősítését és a prevenció fontosságát, valamint az egészségügyi ellátórendszer keretén belül egy könnyen átjárható és átlátható kliensút kialakítását.

Megállapítja a program, hogy az egészségügyi ellátás területén kiemelt feladat a fogyatékossgal sajátosságaiból adódó önálló, egységes protokollok kidolgozása, amelyek elősegítik a fogyatékos személyek egészségügyi ellátásának gördülékeny, szakmai megalapozottságot magába foglaló elvégzését.

A folyamatosan fejlődő, fogyatékossgal kapcsolatos szakmai irányvonalakra tekintettel, az előző programtól eltérően a gyógyászati segédeszközöket és az életvitelt támogató, segítő eszközöket, azok azonos relevanciáját hangsúlyozva egyazon körben, támogató technológiai eszközök halmazában jeleníti meg a program. Feladatként rögzíti a két eszköztípus definíciójának világos és egyértelmű meghatározását, a hozzájárulás feltételeinek megfogalmazását.

A köznevelés rendszerében a program kitér a korai fejlesztés fontosságára, a területileg egyenlő minőségű, hatékony ellátás érdekében javaslatot tesz egy egységes eljárásrend és átlátható kliensút kidolgozására, illetve a szolgáltatáshoz való hozzáférés fejlesztésére. Előírja a program az utazó gyógypedagógusi hálózat fejlesztésének lehetőségét, az inkluzív oktatás-nevelés megalapozása érdekében infrastrukturális, módszertani, humán erőforrást érintő fejlesztések tervezésére tesz javaslatot.

A sajátos nevelési igényű fiatalok munkaerőpiaci helyzetének javítása érdekében javaslatokat fogalmaz meg a program a szakképzésben és a felnőttképzésben részt vállaló szakiskolák, képző intézmények infrastrukturális feltételeinek jobbítására, valamint olyan ösztönzők kidolgozására, amelyek támogatják, hogy a képzéseken és a képző intézményekben minél több fiatal jelenhessen meg, és őket minél jobban felkészült pedagógus szakemberek oktathassák.

Hangsúlyt helyez a program a fogyatékos fiatalok felsőoktatásban való részvételének támogatására, valamint a felsőoktatási képzések körében a fogyatékossgal kapcsolatos ismeretek minél szélesebb körű megjelenítésére.

A program kiemeli, hogy a fogyatékos személyek tekintetében a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés fontosságát még erőteljesebben kell megjeleníteni, valamint ki kell alakítani az élethosszig tartó tanulás, kompetenciafejlesztés és tehetséggondozás elérhető formáit.

A program több pontban rögzíti azokat a célokat, amelyek a fogyatékos és a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását támogatják. A teljesség igénye nélkül ezek a következők: munkaerő-piaci kereslet-kínálat felmérése, munkaerő-piaci szolgáltatásokat nyújtó szervezetek hálózatának fejlesztése, távmunka, részmunkaidő egyes lehetőségeinek támogatása, illetve a munkáltatók ilyen irányú érzékenyítése, valamint az atipikus foglalkoztatási

formák elterjesztése, illetve a program felveti, hogy meg kell vizsgálni és támogatni kell az akadálymentes munkába jutás lehetőségeit.

A program végrehajtásának tervezési ciklusában a legfontosabb célkitűzés a szociális alapszolgáltatások továbbfejlesztése, megerősítése, ideértve a többség számára helyben, a lakóhelyen nyújtott szolgáltatások teljes körű elérhetőségét, a gyermekjóléti és a szociális alapszolgáltatások kapacitásbővítését. Leszögezi a program, hogy a tartós ápolásra, gondozásra szoruló otthoni környezetben való ellátása és segítése mind az egyén, mind pedig a társadalom számára kedvezőbb, mint az intézményi ellátás, ezért esetükben elsődleges cél a családban maradáshoz elősegítő szolgáltatási környezet kialakítása. Ennek megfelelően kell megerősíteni a helyi ellátórendszereket, felül kell vizsgálni a családban maradáshoz elősegítő szolgáltatások területi lefedettségét.

(16.30)

Emellett fontos feladat a támogató szolgálatok kapacitásának bővítése, növelése és infrastruktúrájuk megerősítése, fejlesztése, megújítása. Az előttünk álló 11 évre olyan fejlesztést irányoz elő a program, amely a komplex rehabilitáció alapfeltételét, az időben és szakszerűen felállított diagnózist és a valós helyzetnek megfelelő minősítést támogatja. Ennek érdekében meg kell teremteni a funkcióképesség, fogyatékoság és egészség nemzetközi osztályozásának, az FNO gyakorlati alkalmazásának jogszabályi és tárgyi feltételeit a rehabilitációs intézményekben és egészségügyi ellátórendszerben. A fogyatékos személyek önálló életvitelének támogatása érdekében figyelemmel kell kísérni a támogatott döntéshozatal intézményének működését, és ahol szükséges, a folyamatban részt vevőket megfelelő felkészítéssel kell támogatni.

Az előző időszak tapasztalatai alapján és az ENSZ-egyezményben foglaltak figyelembevételével az ápoló-gondozó intézmények tekintetében folytatni kell az intézménytelenítést, valamint támogatni kell a támogatott lakhatás mint szolgáltatási forma elterjesztését szolgáló fejlesztéseket. A családtagok kiegészítésének csökkentése, megelőzése érdekében nagy hangsúlyt kell helyezni a fogyatékos személyekkel együtt élő családtagok mentálhigiénés megsegítésére, támogatására, a családokat támogató meglévő szolgáltatásokat kell fejleszteni, ösztönözni kell a munkáltatókat, hogy a fogyatékosokkal élő családtagok visszakerülhessenek a nyílt munkaerőpiacra. Fejleszteni kell a szállítószolgálatok országos hálózatát, hogy a fogyatékos és megváltozott munkaképességű személyek munkaerő-piaci integrációja megvalósulhasson. Az ésszerű alkalmazkodás elvének szem előtt tartásával hosszú távú országos koncepciót szükséges alkotni a helyi és helyközi viszonylatokban közlekedő járatok hozzáférhetőségének fejlesztésé-

ről. A fogyatékos személyek alapvető joga, hogy a szabadidős tevékenységekhez hozzáférjenek, ennek érdekében a közösségi tereken, parkokban, játszótéren elhelyezett eszközök, pályák, sportlétesítmények hozzáférést biztosítani szükséges. Támogatni kell továbbá a kikapcsolódást segítő közművelődési intézményekhez, turisztikai helyekhez való egyenlő esélyű hozzáférést is.

A végrehajtás kereteit is nyilvánvalóan rögzíti a program. Ez a végrehajtásra vonatkozó fejezet leszögezi, hogy a program végrehajtása során kettős követelménynek kell érvényesülnie: a teljes érintett kormányzati spektrum együttes fellépésének, ehhez szorosan kapcsolódva meg kell teremtenie a végrehajtás hatékony szakmai koordinációját és folyamatos értékelését. Ezért a kormány fontos és elengedhetetlen feladata lesz, hogy az intézkedési tervben megfelelő jogszabályok biztosításával tegye lehetővé a végrehajtás ágazatközi szakmai koordinációját, a program megvalósulásának érdemi nyomon követését, természetesen együttműködve a fogyatékos személyek érdekvédelmi szervezeteivel.

Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Végeztül hadd fejezzem ki meggyőződésemet, hogy a programban megfogalmazott célok és alapvető értékek itt valamennyiünknek közösen vallott céljai és értékei, és valamennyien úgy gondoljuk, hogy Magyarország csak a fogyatékos emberek társadalmi befogadásának megteremtésével lehet erős és sikeres.

Kérem, támogassák a programot, az abban foglalt tervezett intézkedéseket és azok megvalósulását. Ezt előre is megköszönöm. Köszönöm megtisztelő figyelmüket. *(Taps a kormánypartok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelt Országgyűlés! Mielőtt a képviselői felszólalásokat megkezdenénk, engedjék meg, hogy tisztelettel köszöntsem Szekeres Pál urat a 4-es páholyban. *(Taps.)* Szekeres Pál úr a fogyatékos emberek társadalmi integrációjával kapcsolatos feladatok ellátásáért felelős miniszteri biztos, és természetesen van olyan sportlétesítménye is, amelyik kiemelésre méltó.

Most, tisztelt képviselőtársaim, a képviselői felszólalások, azokon belül is a vezérszónoki felszólalások következnek. A Fidesz képviselőcsoportjának vezérszónoka Tapolczai Gergely képviselő úr, akinek a felszólalását jeltolmácsokon keresztül fogjuk önök számára is érthetővé és világossá tenni. Parancsoljon, képviselő úr!

DR. TAPOLCZAI GERGELY, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: *(Hozzászólását jelnyelvi tolmács közreműködésével teszi meg.)* Köszönöm a szót, tisztelt elnök úr. Tisztelt Ház! Tisztelt Képviselőtársaim! *(A hangosítás nem működik.)* Tisztelt Miniszteri Biztos Úr!

ELNÖK: Bocsánatot kérek, de nincs kihangosítva a jeltolmács. Elnézését kérem, képviselő úr. Kér-

dezem a technikai személyzetet, kérnek-e mozgó mikrofont, vagy ez a mikrofon kihangosítható. *(Jelzésre:)* Kihangosítható. *(Jeltolemás: Akkor kezdjem el újra?)* Igen. Köszönöm szépen.

DR. TAPOLCZAI GERGELY, a Fidesz képviselőcsoportja részéről: *(Hozzászólását jelnyelvi tolmács közreműködésével teszi meg.)* Még egyszer köszönöm a tisztelt elnök úrnak a szót. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Miniszteri Biztos Úr! Itt fekszik előttünk az országos fogyatékoságügyi program a 2015-2025. évekre vonatkozó határozati javaslatban. Mindannyian tudjuk, hogy a fogyatékoságügy egy olyan terület, amely az élet minden területét lefedi, illetve egy olyan terület, ahol soha nem lehet eleget tenni, mindig többet és többet kell tennünk, sohasem lesz így sem elég.

Az igények is folyamatosan változnak, nemcsak a technológiai fejlődés által és nemcsak a megközelítés által - ugye, a korábbi szociális megközelítést felváltotta az emberi jogi megközelítés -, hanem a különböző érdekvédelmi törekvések változása által is. Ezeket mindig követni kell a jogszabályalkotás folyamatában is és a célok megfogalmazásában is.

Az 1998. évi esélyegyenlőségi törvény óta ez a harmadik országos fogyatékoságügyi program, amit a parlamentben tárgyalunk. Ha bárkiben felmerül az a kérdés, hogy szükség van-e az országos fogyatékoságügyi programra, a válasz egyértelműen igen. Amikor olvastam a mostani javaslatot, picit az érintettségem által is egy családi szemüvegen keresztül néztem a javaslatban foglaltakat és azt, hogy mit kaptam az elmúlt időszakban, a családom mit kapott a fogyatékoságügyi programok által, illetve a gyerekeim mit várhatnak majd el a jövőben ettől a programtól. Egy picit túlzás, de állíthatom, hogy az 1998 előtti időszakban nem volt fogyatékoságügy, inkább a szociális megközelítés, szociális háló volt a jellemző, az ellátórendszerben nyilvánult ez meg. Az 1998-as törvény óta beszélhetünk igazán fogyatékoságügyi politikáról.

Engedjék meg, hogy egy picit felidézzem azt, hogy az elmúlt időszakban milyen eredményeket értünk el az országos fogyatékoságügyi program által is.

Az elmúlt ciklusban kiemelt területek voltak a társadalmi szemléletformálás, a fogyatékos személyek és családjaik életminőségének javítása, a fogyatékos személyek társadalomban való aktív részvételének javítása és a rehabilitáció. Ezek voltak a hangsúlyos pontok.

Ezáltal különböző intézkedések születtek meg, mint például a társadalmi szemléletformálás területén a különböző esélyegyenlőségi műsorok elindítása, illetve az integrált iskolák számának bővülése, a fogyatékoságügyi ismeretek beépítése a tanító-, illetve a tanárképzésekbe vagy akár a turisztikai szolgáltatók szemléletformálása is.

(16.40)

Az életminőség javításában láthattuk az akadálymentesítés kiszélesítését, illetve a felnőttképzési programok bővítését. A segédeszközök, technikai eszközök, életvitelt segítő eszközök kölcsönzőrendszerének a fejlesztését, illetve a személyi segítség fejlesztését is, mint az például a Fecske-programban látható volt.

A társadalomban való aktív részvételt nagyban segítette például a jelnyelvi törvény, amely által a feliratozott műsorok száma megnövekedett, illetve a segítőkutyák képzése is és a támogatott döntéshozatal működésének beindítása is. Nem elhanyagolható az autisták komplex rehabilitációjának fejlesztése sem. További fontos előrelépés volt a fogyatékos személy fogalmának a törvényben való módosítása, így került be a fogyatékos személy fogalmi kategóriájába a kromoszómarendellenességekkel rendelkezők csoportja, például a Williams-szindrómások csoportja, azáltal ők is jogosulttá váltak a fogyatékosági támogatásra, illetve a velük élő családok is jogosulttá váltak az emelt összegű családi pótlékra.

Bővült az Országos Fogyatékoságügyi Tanács is a törvényi szabályozás módosításával, ugyanis bekerült a pszichoszociális fogyatékosággal élők csoportja, illetve a beszéd fogyatékosággal élők csoportja is, ezáltal e fogyatékosági területek érdekvédelmi szervezetei is címzett támogatást kapnak a költségvetésből. Beszélhetünk az intézményi férőhelyek kiváltásáról is. Egy 30 éves stratégiai terv készült el ezzel kapcsolatban, ami óriási jelentőségű a fogyatékoságügy szempontjából. Beszélhetünk a közszolgáltatások akadálymentesítéséről, illetve az egyenlő esélyű hozzáférésekről is, ezt támogattuk TIOP-projekt keretében, ami egy fontos intézkedés volt az elmúlt időszakban. Lehet említeni a közlekedési infokommunikációs rendszer fejlesztését is. Jómagam is érzékelem a mindennapos közlekedésben. Össze sem tudom hasonlítani, hogy az elmúlt időszakban mennyivel több információt kapok a mindennapi közlekedésem során. Fontos a bilingvális oktatás a hallássérült gyermekek oktatásában, a bilingvális oktatási módszer kidolgozása is beindult az elmúlt időszakban.

Beszélhetünk a fogyatékosok sportjának folyamatos támogatásáról, illetve a fogyatékosok sportjában részt vevő szakemberek képzéséről, továbbképzéséről is. Ugyanolyan hangsúlyos szerepe van a RÉV-programnak is, amely a megváltozott munkaképességű személyek továbbképzését segítette a munkaerő-piaci esélyek javítása érdekében. Ugyanúgy pozitív kezdeményezés volt a fogyatékosággal élő hallgatók számára a közigazgatási ösztöndíj beindítása. Nagyon büszkék lehetünk az úgynevezett kontakt videotolmács-szolgáltatás beindítására, ami nagyban elősegíti a hallássérült személyek életminőségének javítását is. Említettem a gépjárműszerzési támogatás kiszélesítését, több fogyatékosági csoport is jogosulttá vált ennek a támogatásnak az igénybe-

vételére. Még hosszasan sorolhatnám az eddigi eredményeket, de aláhúznám azt, ahogy az elején is mondtam, hogy ez még mindig nem elég, nagyon sok tennivalónk van a jövőben is.

Nézzük, hogy mit várunk a mostani programtól! A saját gyerekeim, illetve a magam szempontjából is látom, hogy a következő tíz évben mit várhatunk, mi az, amiben segíthet ez a program. Én is ugyanúgy szeretném kiemelni az alapelveket, a prevenciót. Enélkül ugyanis a fogyatékossgal élő személyek nagyon hamar lemaradnak. Fontos az önrendelkezés elve, hogy a fogyatékos személyek maguk döntsessenek a saját életükről. És szerintem a világ egyik leg-egyszerűbb elve az egyetemes tervezés elve, az más kérdés persze, hogy a gyakorlati megvalósítása nem könnyű. Pedig olyan egyszerű az elv, hogy az okostelefontól elkezdve az épületekig úgy kellene tervezni mindent, hogy az mindenkinek jó és használható legyen, a kismamáktól elkezdve az idősekig bezárólag. Ugyanolyan fontos elv a „semmit rólunk nélkülünk” elve, ezt újra szeretném ajánlani a többi párt figyelmébe is. Ugyanis nagyon szeretnék és szívesen vitatkoznék különböző pártok színeiben politizáló, fogyatékossgal élő sorstársaimmal, remélem, hogy ennek is eljön majd az ideje. Nem utolsósorban pedig fontos az ésszerű alkalmazkodás elve is.

A programból néhány területet szeretnék kiemelni, a saját gyerekeim szempontjából is látom azt, hogy mennyire fontos a korai felismerés, a korai fejlesztés feladata. Egy példa: négy gyermeket nevelünk, három hallássérült, a negyedik pedig egy két hónapos kisbaba, nála még nem tudjuk igazából, hogy hallássérült-e vagy nem. Minket ez nem zavar, de el tudom képzelni, hogy ép szülők esetében izgalmas kérdés lehet, hogy fogyatékos-e a gyermeke vagy nem.

Ugyanolyan fontos számunkra, illetve a sorstársaink számára is az úgynevezett befogadó oktatás. Jómagam szegregált oktatásban nőttem fel, szerencsére pozitív szegregáció volt, nem az Isten háta mögött volt a siketek iskolája, hanem a város közepén, utána pedig integrált oktatási intézménybe kerültem, de ez nem volt befogadó, nem kaptam tolmácsolást, jegyzetelő szolgáltatást, semmit, de legalább integráltan vehettem részt. Az irány tökéletes: hogy befogadó oktatás legyen, befogadó foglalkoztatás legyen, ezáltal pedig befogadó társadalommá váljunk. Ehhez nagyon fontos a társadalom érzékenyítése és a társadalmitudat-formálás. Hiszen minél több óvodában, iskolában, középiskolában, egyetemen megkapják az információt a fiatalok, és megmutatják nekik a mi világunkat, annál inkább pozitívan fog hozzájuk viszonyulni a társadalom a jövőben. Egy példa: ma délután a Nemzeti Közszerológati Egyetemen volt előadás éppen az autizmusról.

A leendő közszolgáknak indult egy képzés, ami a fogyatékossgal kapcsolatos ismereteket adja át számunkra, jövő héten éppen a hallássérültekről fogok előadni nekik.

Még egy téma: a foglalkoztatás. Nem akarok mélyen belemenni, úgy látom, időm sincs már rá, de a személyes véleményem az, hogy az lenne a legideálisabb, ha semmiféle támogatás, bértámogatás, foglalkoztatást segítő támogatás nem kellene a munkaadóknak, hanem ugyanúgy alkalmaznák a fogyatékossgal élő munkavállalókat, mint mást. De tudom, hogy ez még nagyon messze van. Viszont azt gondolom, hogy ehhez kell közelítenünk, és ezért mindent meg kell tennünk a különböző támogatási rendszerek segítségével.

Hangsúlyozom a támogatott döntéshozatal fontosságát is. Meg kell nézni, hogy milyen tapasztalatok voltak ez idáig és hogyan lehet továbbfejleszteni ezt a rendszert.

Még egy fontos dolog: az információáramlás a különböző szakmai részterületek között, a különböző részterületek összekapcsolása. Egy mulasztást is meg kell említenem: 2009 óta mulasztásban vagyunk abból a szempontból, hogy törvényi kötelezettség van arra nézve, hogy a fogyatékos gyermekek szüleinek meg kell adni az alapvető információkat kiadvány, füzet, bármilyen formában.

(16.50)

Zárásul pedig engedjek meg, hogy hangsúlyozzam, ez a fogyatékossgügyi program egy keret, amit tartalommal kell feltölteni. Ezt fogja szolgálni a jövőben megszületendő intézkedési terv.

Mint a Népjóléti bizottság Fogyatékossgal élő ügyeivel foglalkozó albizottságának elnöke felajánlom az együttműködést az intézkedési terv kidolgozásában, illetve figyelemmel fogom kísérni ennek a programnak a végrehajtását, megvalósítását, az elkövetkezendő három évben mindenképpen.

Lejárt az időm, köszönöm szépen a figyelmet. (Taps.)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjának vezérszónoka Korózs Lajos képviselő úr. Parancsoljon, képviselő úr!

KORÓZS LAJOS, az MSZP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntöm én is a Ház minden résztvevőjét. Mindenekelőtt szeretném előrebecsátani, hogy a későbbi kritikai észrevételeim ellenére én támogatom ennek a programnak az elfogadását. Azt is szeretném előrebecsátani, hogy immáron ez a harmadik olyan program, amelyet az Országgyűlés előtt tárgyalunk. Az elmúlt évtizedekben erre már két alkalommal volt példa.

A korábbi határozat hasonló volt, de abban például dátummal szerepelt, hogy meddig kell az első intézkedési tervet elfogadnia a kormánynak. Itt csak az szerepel, hogy három hónapon belül. Ezt esetleg konkretizálni lehetne egy módosítóval. Én is kíváncsian várom, csakúgy, mint Tapolczai képviselőtársam, az intézkedési tervet.

A program preambuluma szerint „Magyarország az elmúlt években, évtizedekben jelentős jogalkotási lépéseket tett a fogyatékos emberek életminőségének javítása, önálló életvitelének és társadalmi integrációjának elősegítése érdekében”. Azt gondolom, hogy ezzel a mondattal vitatkozna az a több tízezer rokkant, akinek csökkentették, elvették vagy csorbították az átalakítások kapcsán a kedvezményeit.

A helyzetértékelésről szóló részből az alábbiakat érdemes kiemelni. A foglalkoztatás kapcsán azt írják, hogy az eddig megtett intézkedések - mind az akkreditált foglalkoztatás átalakítása, mind a rehabilitációs kártya bevezetése - eredményesnek bizonyultak. Nem tudom, hogy ezt mivel tudják alátámasztani, mert az adatok szerint még mindig nagyon kevesen tudnak elhelyezkedni, és sokan ellátás nélkül maradnak.

Az anyag egyik részében a következő adatok találhatóak. A bér- és költségtámogatáshoz kapcsolódó 2014. évi hazai pályázaton 325 szervezet 30 524 fő foglalkoztatására nyert támogatást, amelyből 25 182 fő után részesülnek a munkaadók tartós foglalkoztatási támogatásban, és 5342 fő esetében tranzitfoglalkoztatásra vonatkozó támogatásban. A rehabilitációs kártyával 2014 júliusában 29 463 fő foglalkoztatására került sor 8211 cégben.

Az ideális állapot persze az lenne, amit Tapolczai képviselő úr is elmondott, ha nem kéne állami támogatásokkal, dotációkkal ösztönözni a munkáltatókat arra, hogy foglalkoztassanak megváltozott munkaképességű vagy fogyatékos embereket, de hát még messze van ez az idő.

A lakhatásról és a szociális alapszolgáltatásokról szóló résznél azt írja a program, hogy fontos szakmapolitikai feladat emellett a családban élő fogyatékos emberek segítése a közösségi alapú szolgáltatásokkal, szociális alapszolgáltatásokkal és magas minőségű lakhatási szolgáltatásokkal, hogy a lakóhelyükön, kényszerű költözések nélkül élhessék az életüket. A szöveg rendben van, ehhez képest csak megemlítem, hogy március 1-jével éppen megszüntették a méltányossági ápolási díjat, államtitkár úr, ami a nagykorú hozzátartozók gondozását segítette, és szigorították a házi gondozás szabályait is a közelmúltban.

Az akadálymentesítéssel kapcsolatban leírják: jelentős probléma, hogy az új épületek és szolgáltatások tervezése, illetve a meglévők átalakítása vagy átszervezése során a hozzáférhetőségi szempontok többnyire nem, vagy csak részlegesen érvényesülnek, így a probléma folyamatosan újratermeli önmagát. Azt is megállapítják, hogy a megvalósuló akadálymentesítési megoldások erősen eltérő színvonala mind a használhatóság, mind pedig a költséghatékonyság szempontjából beavatkozást igényel. Erről aztán lehetne mesélni elég sokat!

A konkrét beavatkozások kapcsán az alábbiakat érdemes még kiemelni. Az egészségügyi résznél arról írnak, hogy a gyógyászati segédeszközökhez és az

életvitelt segítő eszközökhöz való hozzájutás és a forgalmazások rendszerének teljes áttekintése a program egyik legfőbb célkitűzése. Ezek után olyan célokról írnak - például definíciók tisztázása -, amelyek az előző programban is szerepeltek, illetve a végrehajtásról szóló beszámoló szerint elindultak vagy megkezdődtek. Igaz, ez abból is világos, hogy a gyógyászati segédeszköz-ellátás és -kölsönzés rendszerének átalakítása még sehol sem tart. De máshol is jellemző az anyagra, hogy olyan célokat vázol, amelyek már az előző programban is szerepeltek. Ez mind csak újabb elismerése annak, hogy a kormány nem igazán halad a fogyatékosügy területén, és önmagát ismétli a cselekvések helyett.

A felsőoktatásnál pedig azt írják - ezt említette Tapolczai képviselő úr is -, hogy meg kell teremteni a bilingvális oktatási módszer bevezetésének személyi feltételeit, illetve gondoskodni kell az igényekhez igazodó folyamatos utánpótlás biztosításáról. Ez is szerepelt, szinte szó szerint, az előző programban.

Itt jegyzem meg, több mint egy évet kellett arra várunk, hogy az előző programhoz képest ez a program benyújtásra kerüljön. Azt a részét bizonyára én is értem, hogy személycserét kellett a minisztériumban végrehajtani annak érdekében, hogy hozzáértő emberek kerüljenek a felső vezetésbe. De azért örülünk, hogy itt tárgyalhatjuk ezt a programot.

A szociális terület kapcsán leírják, hogy milyen fontos az alapszolgáltatások fejlesztése, valamint hogy a fogyatékos gyermeket vagy felnőttet nevelő, ápoló hozzátartozó kiegészésének megelőzése, illetve társadalmi és munkaerő-piaci reintegrációjának érdekében fontos célkitűzés a fogyatékos személy otthonában nyújtott időszakos felügyeletet és segítségnyújtást biztosító szolgáltatások fejlesztése és bővítése. Ez utóbbi is szerepelt már korábban az intézkedési tervekben. Ehhez képest azt látjuk, hogy megszüntetik a méltányossági közgyógyellátást, a méltányossági ápolási díjat, sőt jelentősen szigorították a házi segítségnyújtásra való jogosultság kritériumait is.

Tisztelt Ház! Rá kell térnem most a komplex rehabilitáció ügyére. Önök a következőket írják: a komplex rehabilitáció rendszere nem képzelhető el az egyes, mindenekelőtt az egészségügyi, az elemi és a foglalkoztatási rehabilitációs területek hatékony összekapcsolása nélkül. E téren ezért a program által jelölt időszak legfőbb feladata a kapcsolódási pontok megteremtése, és annak biztosítása, hogy az egyes rehabilitációs szakaszok az érintett személy számára egységes beteg- és kliensúttá álljanak össze. Ha például még létre sem jött, akkor hogy gondolhatják komolyan a rokkantrendszer átalakításakor, hogy a rehabilitálhatónak minősített egyéneket majd rehabilitálni lehet, miközben ez az egész „technológiai sor” még nem jött létre? De nem ez volt a legnagyobb csapás véleményem szerint a megváltozott munkaképességű, illetve fogyatékos emberek rehabilitációját illetően. A legnagyobb csapás az volt, amikor

Pósfai Gábort kinevezték az NRSZH élére, de hála a jóistennek, ő már nincs ott.

Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Ház! A fogyatékos személyek és családjaikról szóló részben azt írják, hogy a hozzátartozók gyakran a munkahelyük elvesztése árán is vállalkoznak a fogyatékos személy segítésére, ennek következtében a család jövedelme drasztikusan csökken, életszínvonala romlik, ezért a hozzátartozók munkaerő-piaci reintegrációja érdekében különösen fontos a munkáltatók ösztönzése arra, hogy a fogyatékos személyt nevelő, támogató munkavállalókat speciális intézkedésekkel, például rész munkaidős foglalkoztatással, otthoni munkavégzéssel vagy rugalmas munkaidővel segítsék.

A másik fontos terület az akadálymentesítés. Ennek kapcsán azt írják, hogy országos koncepciót szükséges alkotni a helyi és helyközi viszonylatokban közlekedő járatok hozzáférhetőségének fejlesztéséről, amely a járművek akadálymentességén túl hangsúlyosan kitér az utasforgalmi létesítményekre, illetve a hozzáférhetőséget elősegítő szolgáltatásszervezési lépésekre. Ehhez képest a beszámolóból tudjuk, hogy a vasúti közlekedésnél mindössze hány állomáson valósult meg akadálymentes utasterek és mosdók kialakítása.

(17.00)

Nincs szó arról, hogy az akadálymentes környezet nemcsak a fogyatékos személyek számára fontos, hanem az idősek, nehezen közlekedők és a babakocsit használó szülők számára is. Érdemes mindehhez hozzátenni, hogy az akadálymentesítésről szóló határidőket törölték a fogyatékosokról szóló törvényből még 2013-ban, mondván, hogy nem célszerű a törvényben újabb határidőket rögzíteni. Csak zárójelben jegyzem meg, miután először 2005-ig, majd 2013-ig kellett volna befejezni minden középület akadálymentesítését. Ebben nekünk is van sarunk, ezt el kell hogy ismerjem.

A hozzáférhetőségnél írnak arról, hogy a cél olyan információs és szolgáltató rendszer létrehozása, amely a hozzáférhetőséggel kapcsolatos felmérések adatainak tárolásával, értékelésével, bővítésével, a jó gyakorlatok összegyűjtésével és bemutatásával, továbbá műszaki és szolgáltatásszervezési tanácsadással segíti az akadálymentesítési kötelezettséggel érintett szervezeteket és ezzel a hozzáférhetőség színvonalának emelését. Ez is szerepelt már korábban, és ehhez képest még az EMMI akadálymentesítésről szóló weboldala sem működik, amiről a beszámolóban írtak.

Most rátérek az utolsó fejezetre. Az utolsó fejezetben a végrehajtásról írnak. Itt egy szó sem esik arról, ami az előző országos programban önálló fejezet volt, hogy mi van a kitűzött célok megvalósításához szükséges pénzügyi forrásokkal. Itt magamnak tettem legalább három felkiáltójelet. Szintén nem esik szó azokról az intézményekről, amelyek koráb-

ban szintén külön részben szerepeltek, így nem jelenik meg az Országos Fogyatékosügyi Tanács sem.

Tisztelt Ház! Sajnos lényegében egyik beavatkozási területen sem ad támpontot a program, hogy honnan hová akar eljutni, nincsenek számszerűsített célok; ahogy erre a határozat szövege is rámutat, az indikátorok kialakítása, alkalmazása a kormány hatásköre lesz. Ez pedig feltehetően majd azt jelenti, hogy olyan számszerűsített célokat fog megfogalmazni, amelyek teljesítése vállalható. Számos olyan ügy van, amely nem jelenik meg vagy csak nagy vonalakban, pedig a beszámoló szerint folytatni kellene a területen elindult intézkedést. Igaz, ez nem is konkrét intézkedési terv, ami előttünk van, ezt elismerem.

Néhány téma a sok közül: a látássérültek személyes rehabilitációjáról szóló elképzelések megvalósítása, az autista személyek támogatását segítő programok, az alanyi közgyógyellátás kiterjesztése. Az sem derül ki, hogy mennyi közintézmény akadálymentesítésére van még szükség összesen. Summa summarum, a Magyar Szocialista Párt kiemelten fontosnak tartja a fogyatékosokkal élő személyek és családjaik támogatását, ezért támogatjuk ezt a programot. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. Vizsgálatokra! *(Szórványos taps az ellenzéki padsorokban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Jobbik képviselőcsoportjának vezérszónoka Vágó Sebestyén képviselő úr. Megadom a szót. Parancsoljon, képviselő úr!

VÁGÓ SEBESTYÉN, a Jobbik képviselőcsoportja részéről: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Természetesen az elején én is leszögezném, hogy a Jobbik képviselőcsoportja ugyanúgy fontosnak tartja a fogyatékosokkal élő személyek és hozzátartozóik, családjaik helyzetét, ezért, bár kritikai észrevételeim nekem is vannak a programmal kapcsolatban, természetesen a határozati javaslat elfogadását támogatni fogjuk.

Az első kritikai észrevételem az, hogy miért most van ez a program az Országgyűlés előtt. Ugyanis az előző program, az új fogyatékosügyi program 2013-ban lejárt. Ha figyelembe vesszük azt, hogy most került elénk, az első tervezet megalkotására három hónap van, akkor azt mondhatjuk, hogy ennek 2015 hatodik hónapja előtt nem indulhat el a tényleges végrehajtása, tehát eleve már az is sántít, hogy 2015-től indul a program, mert 2015 júliusától, augusztusától fog tudni indulni ennek a végrehajtása. A másik pedig az, hogy mi volt 2014-ben, ugyanis az előző program 2013-ban lejárt.

Szép megfogalmazásokat, szép mondatokat találunk ebben a programban, de ha akár az előző fogyatékosügyi programmal összehasonlítjuk, hiányérzetem támad. Az egyik az, amit már az előzőekben is hallhattunk, hogy hiányzik a forrásmegjelölés.

Tehát ami a programban le van írva, és azt üdvözlöm még így is, rengeteg többletforrás bevonását kívánja a rendszerbe anyagi szempontból, pénzügyi szempontból, de ennek fedezetét nem igazán látjuk ebben a programban.

Én is hiányolom még, hogy a kötelezettségek bizonyos jellegű határideje vagy kitűzött cél megvalósításának határa nem szerepel benne. Gondolom, ez azért van, mert az előző fogyatékosügyi programokból rájöttek arra, hogy végrehajthatatlan célokat fogalmaztak meg benne, és ez ki tudja, mikorra is fog megvalósulni. Tehát most már inkább, ugyanúgy, ahogy a törvényben, az időpontok és határidők kimaradtak, beszélhetünk akár az akadálymentesítésről is. Azért tényleg érdekes kérdés, hogyan állunk a közintézmények akadálymentesítésével, itt mi a helyzet, mi ebből a tényleges akadálymentesítés, és mi az, ami nem. Mert példaként mindig azt a gyönyörű szép épületet szoktam említeni, amiben most is vagyunk. Ez az Országgyűlés épülete, és még a Kossuth tér rekonstrukciója előtt nagy táblákkal hirdette, hogy egy teljesen, százszázalékosan akadálymentes épületről van szó. Ahhoz képest, most személyes érintettség okán is mondhatnám, de egy-két példát említve: a Jobbik frakcióirodájába nem lehet eljutni akadálymentesen, ezen kívül a Honvédelmi és rendészeti bizottság termeit sem lehet megközelíteni akadálymentesen, és ami a legfelháborítóbb, az orvosi rendelőt sem lehet akadálymentesen megközelíteni az Országgyűlés épületében.

Innentől fogva, az új alagsori részek beiktatásával elképzelhető, hogy egy-két objektum már megközelíthető, de amikor még jelen volt a tábla, ezek a létfonosságú részek egyáltalán nem voltak megközelíthetőek, és egy részük még most sem az. Tehát innentől fogva, ha a táblával hirdetett akadálymentesítésnél ilyen körülményekbe botlunk, akkor kérdés az, hogy mi a helyzet országosan, és mi a helyzet olyan szempontból, hogy mennyi közintézmény van még, amelyik nem közelíthető meg akadálymentesen.

Itt mondanám el azt, hogy az ésszerű akadálymentesítés bevezetését mi is üdvözljük. Jó, hogy ez a rész belekerült, ugyanis komplexen kell nézni akár az akadálymentesítést is, hogy mit hogyan vonunk el, mit hogyan teszünk hozzá. Ha mondjuk, műemlék jellegű épületről van szó, és csak a műemlék jelleg szétrombolásával valósítható meg az akadálymentesítés, akkor az eszközölhető-e vagy nem. Meg a ráfordítás és az eredményesség is mérlegelés tárgya lehet ezekben a kérdésekben.

A foglalkoztatás kérdése. Az már egy jó dolog, hogy hangsúlyosan szerepel a más struktúrájú fogyatékosügyi programban is az érzékenyítés mint fogalom. Már az előző vitában is elmondtam, elképzelhető, hogy van motiváló ereje annak, hogy ha valaki nem foglalkoztat fogyatékossgal élő személyt, akkor szankcionáljuk, vagy esetleg van motiváló ereje annak, hogy ha valaki fogyatékossgal élő személyt foglalkoztat, akkor pluszkezdményekhez,

illetve pluszforrásokhoz juthat. De a kérdés az, hogy ez elegendő-e. Azt gondolom, hogy ez a része a fogyatékosfoglalkoztatási koncepciónak túlhangsúlyozott a jelenlegi helyzetben.

Egyetértek Tapolczai Gergely képviselőtársammal, hogy az elérendő cél az, hogy ilyenekre ne is legyen szükség, hanem egy belülről jövő igény legyen a munkáltatók részéről, hogy megváltozott munkaképességű vagy fogyatékossgal élő személyeket foglalkoztassanak. De ehhez még az érzékenyítés sem lesz elég. Ugyanis az elérendő cél egyrészt az, hogy az érzékenyítés eredményeképpen, a társadalmi szolidaritás felelősségét érezve, a munkáltató foglalkoztasson fogyatékossgal élő személyeket, de cél az is, hogy motivált legyen, és ne anyagi szempontból legyen motivált a foglalkoztatás tekintetében.

Azt az egyszerű példát szoktam mondani egyébként, kiragadva akár egy fogyatékossgal és egy munkavégzést, hogy az embereknek az összeszerelő üzemekben nagyon monoton munkát kell végezniük, szinte egész nap ugyanazt a munkafolyamatot végzik, erre például a legalkalmasabb lehet egy autizmussal élő személy, akinek pont az való, hogy ugyanazt a folyamatot végezze akár 8 órán keresztül is. Tehát ha nemcsak érzékenyítő, hanem motivációs programon keresztül a munkáltatók figyelmét fölhívjuk arra, hogy bizonyos jellegű fogyatékossgal más tekintetben, más képességben milyen megerősödést jelent, és ő a saját területén mennyivel hasznosabban tudna foglalkoztatni, akár anyagi szempontból érzékelhetően hasznosabban tudna foglalkoztatni egy fogyatékossgal élő személyt, akkor ez is előmozdíthatná a dolgot. Így lenne komplex, és így érhetnénk el azt a célt, hogy ne kelljen egyéb anyagi ösztönzőrendszerekkel támogatni ezeket a foglalkoztatókat, hanem mindenki egy belső igény legyen, hogy fogyatékossgal élő foglalkoztasson.

(17.10)

Mert a jelenlegi rendszerben sajnos eljuthatunk oda, akár a rehabilitációs hozzájárulás mértékének az emelését is nézzük, hogy stigmatizálttá válnak a fogyatékossgal élő munkavállalók egy ép társaikkal körülvett munkakörnyezetben. Ráadásul erre nagyon sokszor a munkáltatók rá is erősítenek, tulajdonképpen stigmatizálják azzal, hogy te azért vagy itt huszonötünk közül egy emberként, hogy a főnöknek ne kelljen rehabilitációs hozzájárulást fizetnie. Tehát ezen a rendszeren nemcsak az érzékenyítő, hanem a motivációs programok bevezetésével is lehetne segíteni.

És ha már szóba került az oktatás például, a teljesség igényével nem lehet kitérni egyébként erre a programra, mert akkor akár reggelig itt vitatkozhatnánk, én csak egy-két sarkalatos pontot szerettem volna kiemelni. A köznevelés tekintetében arról lehet vitatkozni, hogy mi az üdvöztetőbb, az integrált vagy a

szegregált oktatás, én is egyértelműen az integrált oktatás híve vagyok, csak nem abban a formában, amióta ez a folyamat bejött, működik Magyarországon. Ugyanis az integrációnál az ésszerűséget is figyelembe kellene venni, és igen, vannak olyan tantárgyak - akár ha egy közoktatási intézményt, egy általános iskolát is nézünk -, amelyek integráltan oktathatók. Most direkt nem beszélek fogyatékosági formákról, mert ez minden egyes fogyatékosági formánál más lehet, vannak olyanok, amelyek integráltan oktathatók, de igenis vannak olyan területek, amit szegregáltan kellene oktatni, és így egy intézményen belül tulajdonképpen a szegregációt és az integrációt is létrehozhatnánk. Azt a célját, amit el akarunk érni az integrált oktatással, el tudnánk érni, ugyanis közösségi foglalkozásokon, illetve azokon a területeken, azokon a tanórákon, amelyek integráltan oktathatók, együtt lennének az ép társaikkal a fogyatékosággal élő személyek, egy közösségbe tartoznának, de mégse hátráltatnák egymást, se az ép a fogyatékosággal élőket a speciális képzésében, se a fogyatékosággal élő az ép társát esetleg olyan képességhiányoknál, amelyek egy osztály életében esetleg zökkenéseket okozhatnak. Tehát úgy gondolom, hogy az integráció és a szegregáció kérdésében ezeket a kérdéseket mindenképpen figyelembe kell venni.

És ha már itt tartunk az oktatás kérdésénél, az integrált oktatás a cél, ehhez képest továbbképzésekben szinte nem is találkozunk vagy nagyon ritkán találkozunk oktatási intézményekben tanító pedagógusoknál speciális továbbképzésekkel, amelyek azt a célt szolgálnák, hogy nagyon sok esetben az integrált oktatásba bekerülő fogyatékosággal élő személylyel - elnézést a megfogalmazásért - a pedagógus nem tud mit kezdeni; nem tudja, hogy álljon hozzá; nem tudja, hogyan kommunikáljon vele; nem tudja, hogy segítse, hogy ne segítse; mi az a pont, amíg akár a segítségnyújtásban, akár egy mozgásszervi, akár egy érzékszervi fogyatékosággal rendelkező embernél elmehet, mi az a határ, amit átléphet; mik azok a speciális dolgok, amire oda kell figyelnie, mondom, akár kommunikációs, akár mindennapi élet tekintetében. Ez egy komoly feladat, és erre igenis fel kell készítenünk a közoktatásban dolgozó pedagógusokat.

Jó célnak látom, jó megfogalmazásnak látom a programban, hogy a családot is támogassuk, illetve a saját lakókörnyezetben maradási támogatást, csak az a baj, hogy a mindennapi folyamatokban, kormányzati és törvényhozási folyamatokban ennek pont az ellenkezőjét látom. Nem akarom elcsépelni én sem azt, amit már az előzőekben is hallottunk, hogy bizonyos szolgáltatásokhoz való hozzáférés csökken, vannak olyan szolgáltatások, amelyek az elmúlt években akár a kapható pénzösszeg mértékében számottevően nem növekedtek, vehetjük ide akár az ápolási díjat is, vagy vehetjük azt is, hogy bizonyos szolgáltatásoknak a finanszírozása a 2015-ös költségvetést nézve csökkent, és ezzel a csökke-

néssel csak azt érhetjük el, hogy ezek a folyamatok, az otthon tartási folyamatok egy jól működő szociális ellátórendszerrel megtámogatva működőképesse válhatnak. Remélem egyébként, ami a programban szerepel, hogy a támogató szolgálatoknak a fejlesztése megtörténik, az valójában meg fog történni. Csak az a baj, hogy ha csak a programban szereplő ígéretek vannak, meghatározott akár határidő, akár terjedelem nélkül is, ezek csak lózungok maradnak, és a megvalósításban sajnos ezeket nem fogjuk tapasztalni. Ne legyen igazam egyébként, én abban bízom, hogy nem lesz igazam, de sajnos én az ellenkező folyamatokat látom.

A támogatott lakhatás további fejlesztése ténylegesen meg kell hogy történjen. A szegregált területen lévő, nagyszámú intézmények kitagolási folyamatát igenis folytatni kell, én azt mondom, hogy kicsit még talán intenzívebben is, mint ahogy ez elindult, de bízunk benne, hogy ez meg fog történni.

A korai felismerés szerepel a programban, még az oktatást megelőzően, amit én üdvözlök egyébként, és a korai fejlesztés, ugyanis ott tudjuk elejét venni az olyan mértékű lemaradásnak, ami akár egy oktatási rendszerből való kimaradást is jelenthet egy fogyatékosággal élő személy számára. És itt nem kell feltétlenül az értelmi fogyatékosokra gondolni, hanem egyéb fogyatékoságnál is következménye lehet a korai fejlesztés elmaradásának az, hogy nem tud beilleszkedni egy oktatási intézménybe, így nem tudja a megfelelő végzettségét megszerezni. Viszont a korai fejlesztésnél ne felejtsük el azt sem, hogy az állapotosgondozásnak része kellene hogy legyen az életvitel-felvilágosítás sokkal hangsúlyosabban egy állapotos hölgy számára, vagy akár már korábban is, akár az oktatási rendszerbe beépítve, a lányokat, hölgyeket igenis fel kell készíteni arra, hogy ha ebbe az áldott állapotba kerülnek, akkor mik azok a dolgok, amikre még fokozottabban oda kell figyelniük, ugyanis nagyon sokszor az állapotosság idején történt sérülés az, ami a későbbiekben a születés után fogyatékoságot okoz. Ezt is hiányolom ebből a programból.

Ami még nagyon lényeges kérdés, hogyha a jelenlegi integráció felé hajló, meg akadálymentesség és könnyen hozzáférhetőség felé hajló közoktatás révén eljut egy fogyatékosággal élő személy a felsőoktatási intézménybe, ott nagyon sok esetben még nehezebb helyzetbe kerülhet, mint a közoktatási intézményekben volt. Egyébként nagyon jó kezdeményezések vannak. Erre tudnám például mondani a Pécsi Tudományegyetemet, amelyik saját támogató szolgálatot működtet, pont a fogyatékosággal élő hallgatói segítésére, és ez nagyon hatékonyan is működik, és nagyon sok fogyatékosággal élő hallgató azért tudja ugyanolyan könnyen venni vagy - egyetemistákat ismeri az ember - nehezen venni a felsőoktatás kihívásait, mert ez a támogató szolgálat működik. Úgyhogy, úgy gondolom, hogy ezeket a kezdeményezéseket is támogatni kell.

További észrevételeimet majd egy következő fel-szólalásban mondom el. Köszönöm szépen. (*Taps a Jobbik soraiból.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az LMP képviselőcsoportjának vezérszónoka Szél Bernadett képviselő asszony. Parancsoljon, képviselő asszony!

DR. SZÉL BERNADETT, az LMP képviselőcsoportja részéről: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Igazából mindenképpen örömteli az, hogy erről a témáról, ügyről beszélhetünk itt a parlamentben, tekintve, hogy most már másfél éve várunk arra, hogy az országos fogyatékosügyi program elkészüljön, és azt beterjesszék a parlament elé. Tehát úgy is fogalmazhatnánk, hogy egy mulasztásos törvénysértés állapotában volt a magyar kormány, és ezzel kapcsolatban nem teljesítette a fogyatékos személyek jogairól szóló törvény által előírt kötelezettségeit.

Egyébként erre többször felhívtam a kormány figyelmét még 2013-ban - ugye, akkor kellett volna ezt beterjeszteni -, akkoriban semmiféle magyarázatot nem kaptam arra, hogy miért késik. Bízom benne, hogy mostanra egy olyan állapotba került a kormány, hogy érdemben képes foglalkozni ezekkel a kérdésekkel.

Ennek némiképpen ellentmond az, hogy én többet reméltem ettől az anyagtól, ugyanis azt gondoltam, hogy ha valamivel másfél évet csúszik valaki, akkor érdemes lett volna azt az időt arra felhasználni, hogy egy alapos, kidolgozott programmal lépje meg az Országgyűlést.

Akkor is igaz, amit mondok, hogyha azt ígérik, hogy a konkrét lépésekről lesz majd egy intézkedési terv. Ezzel együtt, azt gondolom, hogyha egy tízéves periódusban gondolkodunk, akkor a legelső téma, amit meg kell vizsgálnunk egy ilyen programban, az egy nagyon alapos helyzetértékelés kell hogy legyen. Na most, én nem tudok olyan nagyvonalúan átugrani a foglalkoztatás kérdésén, mint amennyire itt kormányoldalról ezt megtették, ugyanis azt gondolom, hogy ez egy kardinális kérdés, tekintve, hogy önök voltak azok, akik 2012-ben átalakították az egész támogatási rendszert és a foglalkoztatási akkreditációt is.

(17.20)

Pontosan az volt a céljuk - legalábbis azt mondták -, hogy a korábbi rendszerrel szemben a rehabilitációt, a nyílt munkaerőpiacra való kivezetést segítse elő. Tehát ha tíz évre előre tervezünk, akkor meg kell néznünk azt, hogy most milyen állapotban vagyunk, és ennek megfelelően tudunk további megállapításokat megfogalmazni.

Na most, a foglalkoztatásról annyit tudunk meg, hogy a 2011-es népszámlálás adatai szerint ez 14

százalék. Ez azért fontos szám, mert ha megnézzük, hogy a 2001-es népszámláláshoz képest ez mennyiben változott, akkor azt látjuk, hogy 5 százalékpontos növekedésről van szó. Azt gondolom, ez alap - nem tudjuk meg egy tíz évre szóló stratégiából, hogy az elmúlt időszakban hogyan változott a foglalkoztatás a fogyatékossgal élő, megváltozott munkaképességű emberek körében -, tehát ezt mindenképpen hiányolom az anyagból. Azt gondolom, a kormány szembenezéséhez az is kell, hogy ezeket a számokat pontosan lássa.

Fogok még tenni további olyan kiegészítéseket, amelyeket véleményem szerint az anyagban szerepeltetni kellett volna, de továbbmegyek, mert a foglalkoztatási helyzet értékelésénél az is teljes homályban marad, hogy milyen hatékonysággal működik a foglalkoztatási támogatási rendszer. Szerintem ezt azért is fontos lenne beleírni az anyagba, mert önök voltak azok, tehát a Fidesz-KDNP volt az, aki a helyzetet megváltoztatta, és több év eltelt azóta; szerényen annyit írnak bele, hogy az eddig megtett intézkedések eredményesnek bizonyultak.

Azt gondolom, önök nyilván arra gondoltak, hogy ez azt jelenti, hogy nőtt a foglalkoztatás, hiszen én ezt nagyon sokszor hallom önöktől, amikor nyilatkoznak, de a keresetekről például, illetve a költségvetési keretről, az egy főre jutó támogatás számairól önök hallgatnak ebben az anyagban. Én értem is, hogy miért: mert 2011-ben még évi 37 milliárd forintunk volt, ez most idénre 29 milliárd forintra apadt le, tehát abban az országban, ahol urizálásra van pénz és luxuskiadásokra a költségvetésben, erre a célra sokkal kevesebb pénzt szántak. Azt gondolom, ez mindenképpen nagyon komoly tanulság, és ezt egy ilyen anyagba bele kell írni, tehát akik ezt megtették, azoknak vállalniuk kell ezért a politikai felelősséget, hogy ezt megtették. Nem nehéz kiszámolni: ha nő a foglalkoztatás csökkenő források mellett, akkor az egy főre eső támogatás mértéke is csökkenni fog, és valóban ez történt.

Többben talán még emlékeznek rá, akik itt vannak a teremben, hogy az előző ciklusban működött egy rehabilitációs albizottság, amelynek én voltam az utolsó elnöke. Nagyon sajnálom, hogy ez megszűnt, a Foglalkoztatási és munkaügyi bizottság alatt működött; egyébként az is megszűnt azóta, most már Vállalkozásfejlesztési bizottságunk van, ami némiképpen más. Ebben a bizottságban mi rendszeresen üléseztünk, és egy nagyon fontos találkozási pont volt, jöttek hozzánk miniszteri biztosok, jöttek hozzánk államtitkárok is talán, de ami a legfontosabb: nagyon sok érintett ember jött, és ott első kézből tudott tájékozódni arról, hogy a kormányzati intézkedések hogyan fogják az ő életüket befolyásolni. Sajnálom, hogy ez a bizottság többet nincsen.

Én most megnéztem a parlament honlapján a Népjóléti bizottság alatt működő fogyatékosügyi bizottságot, és arra kérném most itt a plenáris ülés-teremben Tapolczai képviselőtársamat, hogy működ-

jenek akkor, hívják össze az üléseket, és beszéljenek azokról a problémákról, amelyek léteznek. Én ezt már nem tudom megtenni, mert ez a bizottság megszűnt, viszont azt gondolom, kell lennie egy olyan működő helynek a magyar parlamentben, ahol rendszeresen lehet konzultálni azokról a kérdésekről, amelyekről kell konzultálnunk, kell beszélnünk. Ezt én nagyon fontosnak tartom, és kérem önt arra, hogy tegye meg azt, hogy rendszeresen üléseznek a helyett a bizottság helyett is, ami már nem létezik a magyar parlamentben.

Na de vissza a konkrét számokhoz! Én akkoriban sokat küzdöttem azért, hogy a foglalkoztatás és a keresetek viszonya a megváltozott munkaképességű és fogyatékossgal élő emberek körében jobb legyen. Az egyik fő kritikám az volt, hogy a rendszer szerint a napi nyolcórás foglalkoztatást ugyanolyan mértékben támogatják, mint a négyórast, ami nyilvánvalóan azt eredményezi, hogy csak rész munkaidős állásokat éri meg fenntartani a támogatásból, ebbe az irányba terelték a folyamatokat. Arról nem is beszélve, hogy a munkahelyi segítő személy bérköltségéhez és a munkahely-átalakításhoz nem járul hozzá az állam, tehát ezt a munkáltatónak magának kell kigazdálkodnia, ami egy újabb nehézség a munkáltató részéről. Én ezt alapjaiban elhibázottnak tartom, illetve - sokat beszéltem erről is - az is egy hibás elem a rendszerben, hogy nem differenciálnak a sérültség fokában sem, illetve a végzettség tekintetében sem. Tehát ez konkrétan azt jelenti, hogy megkülönböztetik a tranzit, illetve a tartós foglalkoztatást, nincsen köztes kategória, holott nyilvánvaló, hogy a sérültség foka szerint eltérnek a foglalkoztatással járó költségek.

A másik az - ezzel kapcsolatban kaptam megkezeséseket még anno -, hogy a támogatás mértéke a végzettség szerint sem differenciál, vagyis a felsőfokú végzettséget igénylő munkakörökben dolgozó fogyatékos személy foglalkoztatásának támogatása most már egyharmaddal kevesebb, mint korábban volt. Kíváncsian várom, hogy ezzel kapcsolatban kapok-e információkat, hogy van-e valami érdemi előrehaladás, merthogy én azt láttam és ilyen visszajelzéseket kapok, hogy az új rendszer egyértelműen az alacsony végzettségű, kisebb fokú egészségkárosodással vagy fogyatékossgal bíró személyek alacsony óraszámában való foglalkoztatására ösztönzi a munkáltatókat. Épp ezért lett volna fontos az, hogy a foglalkoztatottak átlagos bérére vonatkozó adatokat is megismerhessük ebben az anyagban, mert a kereseti viszonyok, azt gondolom, nagyban árnyalják azt a képet, ami szerint tovább tudunk ezen a témán dolgozni a következőkben, mert ezek most meglehetősen siralmasak.

Ha továbbmegyünk a program pontjain, akkor még meg kell állnunk a szociális ellátásoknál. Az elmúlt ciklusnak az egyik legdurvább átalakítása a rokkantnyugdíj-rendszer megszüntetése volt. Gyakorlatilag ez nem szerepel a programban, holott, azt

gondolom, ez egy olyan pont, ami nagyon sokunkat megrázott, és azt gondolom, a mai napig nem heverte ki ez az ország azt, hogy önök ezt megtették. Ami történt, az az, hogy minden átmenet nélkül embereket megfosztottak a nyugdíjaktól, a kiérdemelt nyugdíjuktól, több százezer embert eltereltek kényszerfelülvizsgálatra. A korábbinak a töredékére csökkent az ellátás, és kikerültek ők a munkaerőpiacra, ahol még a nem fogyatékossgal élő ép embereknek is nehéz megállni a helyüket.

Én azt gondolom, ha tíz évre csinálunk egy fogyatékosügyi stratégiát, akkor elvárható lett volna az, hogy leírják benne, hogy most hogyan állnak ezek a számok, tehát hány ember részesül ma ellátásban, mekkora összegben. Én ezt megnéztem: 406 457 személyről beszélünk, aki megváltozott munkaképességűek ellátására jogosult. Az a helyzet, hogy a 2011. decemberi adatok szerint a rokkantnyugdíj átlagos összege 73 ezer forint volt. Most a 2014. márciusi összeget tudtuk megnézni, és ez 54 ezer forint volt, tehát ez nominál- és reálértéken is hatalmas csökkenés. De még rosszabb helyzetben vannak azok az emberek, akik újonnan kerültek be a rendszerbe, ott még alacsonyabbak ezek a számok: 27 900 forintól indul, és 46 500 forintnál ér véget ez az ellátás, és ehhez járul az, hogy emellett csak rész munkaidőt lehet igénybe venni, tehát a foglalkoztatás nagyon részben tudja csak kompenzálni ezeket az alacsony ellátásokat. Itt a kereseti korlátnak, jelzem, az égvilágon semmi értelme sincsen, hiszen - idézőjelben - ez csak arra jó, arra szolgál, hogy szegénységben tartja az egészségkárosodással élő embereket, ami elfogadhatatlan.

Amivel szintén nem foglalkozik a program - és én nagyon hiányolom belőle -, az egy időzített bomba a rendszerben. Én többször felszólaltam emiatt, mert a rehabellátásokat maximum három évre állapítják meg, és ennyi az az idő is, ami alatt támogatott tranzitfoglalkoztatásban vesznek részt az ellátottak.

Mi történik a három év után? Én nagyon sokszor feltettem ezt a kérdést még az ön elődjének, és soha nem kaptam megnyugtató választ. Ebben az évben meg fogjuk tudni, hogy mi történik, hiszen egy határkőhöz érkezett ez az intézkedés, de egyértelműen látszik az, hogy ez a rendszer olyan irányba tereli a munkáltatókat, hogy már nem lesz érdekük foglalkoztatni azokat az embereket, hiszen utánuk három év után nem vehetnek fel támogatást, és inkább le fogják cserélni olyan emberekre, akik frissen kerültek az ellátásba. Én még emlékszem rá, hogy ennek az intézkedésnek eredetileg az volt a célja, hogy azok az emberek, akik rehabellátást kapnak, foglalkoztatási rehabilitációban vesznek részt, aminek a végére ők rehabilitálódnak, ami azt jelenti, hogy segítség nélkül is boldogulnának a munkaerőpiacon.

Na most, ehhez képest mi történt? Ezt azért fontos látni, mert ehhez valódi rehabilitáció kellett volna, egyéni rehabilitációs terv, komplex rehabilitáció, de ebből nem lett semmi, gyakorlatilag semmi nem

valósult meg. Korábban azért voltak rehabilitációs mentorok, szakértők a munkaügyi központokban, most már azok sincsenek információim szerint, ráadásul a rehabilitációs hatóságok semmilyen munkaerő-piaci szolgáltatást sem nyújtanak. Az alternatív munkaerő-piaci szolgáltatóktól való szolgáltatás-vásárlás rendszere a mai napig nem épült ki. Gyakorlatilag ezt látjuk: hogy ha három év leteltével kikerülnek az ellátásból ezek az emberek, nem kapnak személyre szabott segítséget, az biztos út számukra a tartós munkanélküliségbe.

(17.30)

És azért nagyon fontos így, 2015-ben erről beszélni, mert idén jár le az első hároméves időszak, erről beszéltem az előbb, amikor azt mondtam, hogy határátkelő, úgyhogy ez egy különösen aktuális probléma. Most, hogy erről a témáról beszélünk a parlamentben, ezt fontos megemlítenem.

Az akadálymentesítésről szeretnék még pár mondatot, amennyit az időm enged, annyit mondani. Hát azért ez egy érdekes történet, mert egy országos felmérést készítettek az előző ciklusban, ez volt körülbelül a legnagyobb attrakció, amit a kormány fel tudott mutatni, hétezer közintézménynek az akadálymentességét vizsgálták meg, hogy a korábbi 15 milliárd uniós forrás hasznosulásáról hitelt érdemlő adatuk legyen. Ez ugye, úgy végződött, hogy kapott egy cég egy megbízást, 61 millióért, akinek 106 napja volt ezt az egész munkát elvégezni, és hát azért nem ártott volna ebbe az anyagba beleírni az eredményeket. Tehát én azért azt fontosnak tartanám, hogy ez látszódjon ebben a programban.

Továbbmegyek. A beavatkozási területek és célok meghatározásánál sem nagyon tudtak elszakadni sajnos az általánosságoktól. Az inklúzió szó valóban szerepel ebben a programban, de igazából én azt hiányolom, hogy nem fejtik ki a tartalmát. Merthogy azért emlékszünk rá, hogy korábban botrányok közepette szervezték át a pedagógiai szakszolgálatokat, és nagyon sok érintettet hátrányosan érintett ez az átszervezés. Bölcsődékben, óvodákban, iskolákban megszünt a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése, a szülei nem tudták megfizetni a gyermekük fejlődéséhez szükséges gyógypedagógiai szolgáltatásokat, a súlyosan sérült gyermekektől több esetben is elvették a házhoz kijáró fejlesztőpedagógust. Tehát az egy dolog, hogy a programban ez szerepel, de én szeretném látni a megoldást is, mert egy dolog leírni, de illene odaírni azt is, hogy ezt hogyan képzelik el.

A másik, amiről még anno sokat beszéltem, és a következő tíz évben ennek is változnia kellene, az, hogy kiszámítható finanszírozást kapjanak azok az alternatív munkaerő-piaci szolgáltatók, akik foglalkoznak ezzel a kérdéssel, merthogy ezek a szolgáltatók pályázati pénzekből élnek, és semmi kiszámítha-

tóság sincs az életükben. Nagyon sok probléma volt - amíg én ott elnökként szolgáltam - ezeknek a pályázatoknak a kiírásával, és ki szeretném emelni, hogy ezek a civil szervezetek nagy tapasztalattal, hatalmas módszertani felkészültséggel rendelkeznek, és nagy arányban tudnak visszasegíteni megváltozott munkaképességű embereket a munkaerőpiacra. Én szeretném ezúton is kérni, hogy a kiszámíthatóság működjön végre a rendszerben.

Még az időmbe az fér bele, két kérdés, az egyik az, hogy amikor a szociális ellátásokról beszélünk, akkor a szociális alapszolgáltatásoknak a fejlesztését célként jelöli meg a program. Itt ez is egy olyan kérdés, amiben mást mondanak, és mást tesznek, mert hogy az elmúlt években nem nőtt a fogyatékos személyek nappali ellátását biztosító intézmények kapacitása, így szükség lenne a normatív finanszírozás visszaállítására.

A másik pedig egy javaslat a részemről. Az ENSZ Fogyatékosággal Élő Személyek Jogainak Bizottsága 2013-ban megállapította, hogy az Alaptörvény nincs összhangban a fogyatékosok jogairól szóló ENSZ-egyezménnyel, méghozzá a 29. cikkel. Ugye, a bizottság arra jutott, hogy az Alaptörvény XXIII. cikkének (6) bekezdése, amely lehetővé teszi a bíróságok számára, hogy az értelmi fogyatékosággal élő személyeket megfosszák szavazati és választhatósági joguktól, szóval hogy ez nincsen összhangban az egyezmény 29. cikkével, és a bizottság arra kérte Magyarországot, hogy fontolják meg az alaptörvényi rendelkezés törlését. Én azt gondolom, hogy nagyon jó lenne, ha a magyar kormány valóban megfontolná, és kérem önöket, hogy cselekedjenek ezen a területen is. Köszönöm. *(Kiss László tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. Ezzel a vezérszónoki felszólalások végére értünk.

Most lenne lehetőség a független képviselők felszólalására. Ilyen jelentkező nincs.

Kétperces felszólalásra Tapolczai Gergely képviselő úr következik. Parancsoljon!

DR. TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): *(Hozzászólását jelnyelvi tolmács közreműködésével teszi meg.)* Köszönöm szépen. Köszönöm a vezérszónoki felszólalásokat. Pár gondolatra reagálnék. Sajnálom, hogy közben Korózs képviselőtársamnak el kellett mennie, neki válaszoltam volna, hogy a bilingvális oktatás kapcsán én is szomorúan vettem tudomásul, hogy egy évet csúszott a bilingvális oktatás előkészítésének a megkezdése. Ugyanakkor megnyugtató, mert így olyan kezében van, olyan szakmai program keretén belül zajlik az előkészület, hogy maradéktalanul megvalósulhasson a „semmit rólunk nélkülünk” elv. Ha korábban indult volna el, akkor nem biztos, hogy ez megvalósult volna, fogalmazzunk így.

Az akadálymentesítés kapcsán ő maga is elismerte, hogy maguk is mulasztásban voltak az elmúlt kormányzati ciklusokban. Én azt mondom, hogy

1998 óta most van az ötödik kormány, és ez a fogyatékosügyi program, illetve az intézkedési terv megvalósítása mindenhol kormányzati ciklusokon átívelő felelősség és feladat.

Sokszor tapasztalom, hogy a szándék megvan, a forrás megvan, csak a megvalósítás áll rosszul. Ez is arra mutat, hogy szükség van a megfelelő szakemberek képzésére, mérnökképzésre például. Ott is be kell vonni nyilván magukat az érintett személyeket a folyamatba. Jogos észrevétel, hogy miért csúszott a fogyatékosügyi program beadása, tudomásom szerint 2013 őszén már elkezdődött ennek a programnak a kidolgozása, illetve a tervezet kidolgozása. 2014-ben az országos és az önkormányzati választások miatt változott a kormányzati struktúra, illetve változott az anyag besorolása is. Emiatt is volt ez a csúszás. Lejárt az időm, bocsánat.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Most a képviselői felszólalások következnek. Elsőnek az írásban bejelentkezett képviselői felszólalásra kerül sor. Megadom a szót a Fidesz képviselőcsoportjából Kovács Sándor képviselő úrnak. Parancsoljon, képviselő úr!

KOVÁCS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Államtitkár Úr! Képviselő Hölgyek, Urak! Először is azt gondolom, hogy minden terv annyit ér, amennyi megvalósul belőle, tehát az ellenzéki képviselők felszólalásai mindenféleképpen számunkra is intő jel kell hogy legyen, hiszen beadunk egy programot, azt a programot meg szeretnénk valósítani, de ismerve a kormány elhatározását és célját, azt gondolom, hogy ez nagymértékben meg fog valósulni. Én is kíváncsian várom, és biztos vagyok benne, hogy időben meg fog érkezni az az intézkedési terv, ami meg fogja tölteni tartalommal ezt a keretet.

A keretre, ha egy szóval kellene kifejeznem, azt mondanám, hogy komplexitásában látja a fogyatékoskosságot, hiszen a fogyatékos személy korai fejlesztésénél akár csecsemőkortól a felsőfokú oktatási intézményben való részvételig, a család vállalásával, a családi élettel vagy akár az időskori fogyatékoskossággal mint szerzett fogyatékoskossággal is tud foglalkozni, amennyiben a rehabilitációt szerzett fogyatékosknak tekintjük. Én egy kicsit még mindig egy olyan mezsgyét látok, egy olyanfajta átjárási lehetőséget vagy egymásba csúszó lehetőséget, ami a csökkent munkaképességű emberek, de nem fogyatékoskossággal élő emberek és a fogyatékosok táborát, azt gondolom, hogy kicsit össze is kapcsolja, de széjjel is kellene hogy válassza.

Gondolok itt arra, hogy ugye, a szociálpszichológiai fogyatékoskossági típust, illetve a beszéd-fogyatékoskosságot mint új típusú fogyatékoskosságot nevesítjük, de ugye, az egészségkárosodott mértékről, a rehabilitációról vagy a rokkantságról beszélve - még egyszer mondom - nem biztos, hogy a fogyatékoskossági programnak kellene a rehabilitációt tárgyal-

nia a nem fogyatékosok tekintetében. Lehet, hogy kicsit bonyolultan fejezem ki magam, de két társadalmi rétegről beszélünk, hiszen az egyik társadalmi réteg, még egyszer mondom, vagy szerzett, vagy veleszületett fogyatékoskosságú, a másik meg valamilyen típusú egészségkárosodásból jön létre.

De mindenféleképpen komplex ez a dolog abból a szempontból is, hogy nemcsak a családot tekinti, illetve nemcsak a fogyatékosnak az életútját, hanem a családi környezetet vagy a munkahelyi környezetet is. Tehát a fogyatékoskosságot belehelyezi egy olyan társadalmi közegbe, ami az érzékenyítésről, a munkatársakról, a főnök viszonyáról, a különböző más szociális szolgáltatások igénybevételéről is szól. Én tudom, hogy államtitkár úrnak személyes eltökéltsége a támogató szolgáltatásnak a kibővítése, hiszen ez az a szolgáltatástípus a szociális szolgáltatások közül, ami a fogyatékosok szolgáltatáshoz való jutását garantálja nagymértékben, kortól, nemtől vagy fogyatékoskosságtól függetlenül. Úgyhogy Vágó Sebestyén képviselőtársamra reagálva, én látom a személyes garanciát államtitkár úr eltökéltségében, hogy a támogató szolgáltatás mindenféleképpen meg fog valósulni fejlesztés szempontjából.

(17.40)

Nagyon fontos, és csatlakozni tudok hozzá, hogy az a fajta pedagógus-továbbképzés, amit említ ugyan az oktatás tekintetében a program - még egyszer azt a kifejezést használok -, az érzékenyítésen kívül azt a fajta szakmaiságot is tükrözze, amelyről Tapolczai kollégám beszélt, hogy az integratív oktatásnak azt a fajta tudását szerezzék meg a pedagógus, ami egy szociálpedagógiai képzésnél preferált, ugyanakkor egy oktatási vagy egy sima pedagógusképzésnél nem biztos, hogy megjelenik a fogyatékosok speciális képzési igénye.

Mindezek mellett azt gondolom - és nem akarom felsorolni azokat a pozitív eredményeket, amelyek elhangzottak -, hogy a kormány az eddigi munkája mellett, bármennyire kritikus az ellenzék, de mindenkinél megpróbálja megadni azt a szolgáltatást a fogyatékosok tekintetében is és a szociálisan hátrányos helyzetű személyek tekintetében is, amely társadalmi felelőssége ennek a kormánynak, hogy nem hagyunk az út szélén senkit, megpróbálunk teljesítményéhez mérten mindenkit segíteni.

Én a programot jónak találom, várjuk a szakmai feltöltést, és még egyszer: azt gondolom, hogy az egyik nagy előnye, hogy komplexen tudja akár a személy-család-társadalom vonatkozásában, de a fogyatékos személy életútjának komplexitásában is segíteni, illetve vizsgálni a helyzetet. Köszönöm szépen. *(Taps a kormánypártok soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tulajdonképpen ezzel az egy felszólalással az írásban előre bejelentettek köre véget ért.

Most van lehetőség kettőperces felszólalásokra. Elsőként Tapolczai Gergely képviselő úrnak adok szót, őt majd Vágó Sebestyén képviselő úr követi.

DR. TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): *(Hozzászólását jelnyelvi tolmács közreműködésével teszi meg.)* Köszönöm a szót. Szeretném befejezni az előbb félbehagyott felszólalásomat.

Vágó Sebestyén képviselőtársamnak válaszolnám, hogy a gondolatmenetét az integráció és szegregáció kapcsán értem, de úgy látom, hogy az egymást követő folyamat. A korábbi időszakra jellemző volt a szegregáció, ezt felváltotta az integráció. És most azt javasolnám, fogalmazzunk úgy, hogy befogadó oktatás. Ez magában foglal mindent, az integráció minden szempontját, az integráció minden szakmai elvét is magában foglalja, ugyanakkor a szegregált oktatásban is lehet olyan befogadó megoldást alkalmazni, ami elősegíti a befogadó társadalom megközelítésének alkalmazását. Tehát ez lenne a kérésem, hogy integráció helyett a befogadó oktatásban gondolkodjunk.

Szél Bernadett képviselő asszony említette a támogatás csökkentését a megváltozott munkaképességűek támogatása kapcsán, hogy 29 milliárddal csökkent ez a támogatás. Tudomásom szerint ez lett kiegészítve 5 milliárd forintos EU-s forrásból. Ehhez pedig kapcsolódik egy eset. 2009-ben a 2010. évi támogatásra vonatkozóan az akkori szocialista kormány megvonta, illetve az érdekvédelmi szervezetek támogatását körülbelül negyedére, harmadára csökkentette, azzal érvelve, hogy az európai uniós forrásból lesz majd kiegészítve. Szerencsére ezt akkor részben meg is kapták a szervezetek EU-s forrásból.

Biztos vagyok benne, hogy a kormány teljesíteni fogja ezt az ígéretet, és ki fogja egészíteni ezt a támogatást. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Vágó Sebestyén képviselő úr következik. Parancsoljon, képviselő úr!

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen. Csak egy mondat jutott az eszembe azzal kapcsolatban, hogy ki mennyire bízik abban, hogy a kormány ezt végre fogja hajtani vagy nem. Itt hívnám föl a figyelmet egy logikátlanságra ebben a tervezetben. Ugyanis az, hogy öt év múlva kerül újra a parlament elé ez a program, szembemegy magának a programnak a logikájával is. Ugyanis a program maga is három intézkedési tervre és intézkedési időszakra osztja föl a programot, akkor javasolnám - én egyébként ezzel kapcsolatban be is adtam egy módosító indítványt -, hogy akkor fogadják el az én módosító indítványomat, és akkor minden garancia és minden logikai követelmény érvényesülhet a programban. Tehát meglehet a garancia arra, hogy az érdekvédelmi szervezetek, illetve az Országgyűlés sűrűbben tudja monitoringozni akár ezt a progra-

mot; és beleillik abba a logikába is, hogy ha három intézkedési terv van, akkor ahhoz a három intézkedési tervhez kötötten háromszori ellenőrzése is legyen a program végrehajtásának, akár a parlament előtt.

Szóba kerültek még egyébként az akadálymentes eljutások is az előző felszólalásokban, akár munkahelyre is. De azt látjuk, hogy nemcsak a közlekedési eszközök, hanem a közlekedési eszközökhöz való hozzájutás is milyen állapotban van ma Magyarországon. Elég megnéznünk akár a buszvégállomásokat, akár a vasútállomásokat, akár az odavezető utat is, mert nagyon sokszor egy lakótelepen élő, mozgásában korlátozottnak magáról a lakótelepről kijutni is már egyfajta művészetnek tekinthető.

Tapolczai Gergely hozta szóba egyébként az első felszólalásában a gépjárműhöz való hozzájutás megkönnyítését, én egyszer már írásbeli kérdésben ennek az anomáliájára, a beszerzett gépjármű és az egyéb, hozzákapcsolódó dolgok anomáliájára felhívtam a figyelmét a kormánynak. Amíg olyan gépjárműhöz lehet hozzájutni - hogy milyen feltételekkel, arra most nem lesz időm -, ami nagyon sok esetben egy kerekesszékes személy számára még alkalmatlan is arra, hogy ő azt használja, addig inkább ezen fejlesszünk, és ne a hozzájutást bővítsük. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A kétperces felszólalásokat Szél Bernadett képviselő asszony zárja. Majd a következő felszólalás után van lehetőség újabb két percre.

Köszönöm szépen.

DR. SZÉL BERNADETT (LMP): Köszönöm. Még egy gondolat támadt bennem itt a beszélgetést vagy vitát hallgatva, méghozzá az, hogy az akadálymentesítés kapcsán van egy elmaradása a kormánynak, egy ígérete. 2010. december 31-én járt le az utolsó, törvényben előírt határidő. Amikor 2013-ban beszélgettünk erről a kérdéstről, akkor az történt, hogy önök kivették a törvényből a határidőket, és azt ígérték az Országgyűlésnek, hogy majd ebbe a programba beleírják. Ez nem szerepel ebben a programban, úgyhogy azt gondolom, hogy ha a korábbi ígéretüket tartani tudnák, az mindenképpen fontos lenne, merthogy 2013-ban ez elhangzott: pontosan azért, hogy nyomon követhető és ütemezhető legyen a fejlesztés ezen a területen, ezért ebben a programban ez szerepelni fog.

Úgyhogy ezúton is tisztelettel kérem államtitkár urat, hogy valamilyen módon ezt tegyék bele a programba, ezt még az ön elődje ígérte meg. Köszönöm. *(Kiss László tapsol.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő asszony. A Jobbik képviselőcsoportjából rendes felszólalásra Lukács László György képviselő úr következik. Parancsoljon!

DR. LUKÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY (Jobbik): Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Képviselőtársaim! Tisztelt Államtitkár Úr! Én a programot az egészségügy szempontjából vizsgáltam, illetve az egészségügy szempontjából néztem meg, hogy a fogyatékos embertársaink miképpen tudnak majd szerencsét találni, vagy miképp tudnak majd az előremutató célokban valami jót találni, amelyet a program tartalmaz. A javaslat működési elveként nyilvánvalóan, ezt már ismertették, alapvetően azt határozta meg a program, hogy felkéri a javaslat alapján a kormányt, hogy tegye meg a szükséges lépéseket.

Ezek jogszabályalkotásra, a költségvetési tervezésre, de akár az igazgatási szerveknek vagy a központi szervek költségvetésének a területére vonatkoznak.

Ennek fényében rögtön egy olyan gondolat jutott eszembe, hogy ha a költségvetési, illetve felkért jogszabály-alkotási szempontból nézzük, akkor lesz-e például a kormányban elég akarat ennek a végrehajtására. Vagy szán-e rá elég összeget, költségvetési forrást tud-e hozzá biztosítani vagy koncentrálni például az egészségügy területére, hogy ezeket a programban megfogalmazott célokat megvalósítsuk? Vagy tudja-e egyáltalán prioritásként kezelni majd a jogalkotás területén a felvetődött problémákat? Ezeket kell majd leelőször tisztázni. Ráadásul az érintetti kör, ahogy a program is leszögezi az elején, nem kicsi, hiszen közel 490 ezer főre teszik csak azokat, akikről tudjuk, hogy fogyatékkal élnek, de a nemzetközi viszonyokat és tendenciákat is vizsgálva, közel egymillió fő az, aki fogyatékossgal él. Így tehát jókora szeletét érinti a társadalomnak, és jókora terjedelem és tömeg az, amelyben polgártársaink érintettek ebben.

A javaslatnak én kifejezetten a 2. pontjára koncentrálnék, amelyben a fogyatékosokat érintő, az egészségügyben a jövőben teendő fókuszterületeket határozta meg a program. Így elsődlegesen a korai felismerés, diagnosztika szükségességét, ami nagyon helyes.

Az alap- és a szakellátások hozzáférhetőségének a javítását, illetve a támogatói eszközök, egyszerűen fogalmazva: segédeszközök témakörét.

Ami az első témakört érinti, tehát magát a prevenciót, itt a javaslat megfogalmazza a korai diagnosztikai és szűrési prioritást, amely népegészségügyi szemléletet tükröz nagyon helyesen, de nem számol sajnos a várható, illetve az azokat hátráltató kihívásokkal.

Az egyik ilyen kihívás rögtön az, amit az elején is mondtam, a szűrési, illetve a diagnosztikai költségek terhe. És azoknak a jelenlegi finanszírozása mellett, ha a mostanit vesszük talán bázisévnek, és a mostani kormányzati akaratot nézzük, és a jövőre is ezt vetítjük előre, hogy nem lesz benne fejlődés, akkor bizony azt láthatjuk, hogy a költségek elégtelen volta fogja jellemezni ezeket a szűréseket.

(17.50)

Pozitívként lehet azt felhozni - és ez nincs is itt az én úgymond szónokvezetőmön, de saját magam érintettsége okán elmondom -, hogy felhoztuk még talán az elmúlt ülészak legvégén az objektív hallásszűrés szükségességét, amely a kórházakban rendszerint elmaradt, sokszor csak olyan hallásszűrésre jutott lehetőség az újszülötteknél, illetve a gyermeknél, hogy profán módon tapsoltak mellette, és vagy hallotta, vagy nem, tehát más olyan hallásszűrésre nem volt lehetőség, amellyel célzottan és nagyon pontosan meg lehetett volna határozni a halláskárosodás vagy halláscsökkenés vagy egyáltalán a hallás meglétét, és erre vonatkozóan a kormány az év elején egyébként lépett. Én nem mondom azt, hogy a Jobbik kezdeményezésére, de kísértetiesen egybeesett azzal, hogy ezt a problémát behoztuk a Ház falai közé. Itt ismételt az szeretném hangsúlyozni, hogy természetesen a Jobbik továbbra is fogja hozni azokat az egészségügyi témákat, amelyeknek a meggyőződésünk szerint itt van a helyük. Az egyik ilyen volt egy ilyen szűrésnek, egy ilyen diagnosztikának az elindítása. Ez most egybeesett egyébként a kormányzati szándékkal.

Tehát a szűrésekkel kapcsolatosan azt lehet mondani, hogy a jelenleg rászánt források nem elegendőek, sőt nagyon nehezen érhetőek el, és az ismeretek szerint nem megfelelően alkalmazzák. A védőnői hálózatban is gond van ezzel, nagyon nagy probléma, hogy ezt a szakmát, ezt a kört, tehát ami a diagnosztikához, szűréshez tartozik, szintén nyomja a már korábbi napirendi pontoknál elmondott bér-emelési szükséglet, tehát az emberi erőforrás oldala nagyon komoly hátráltatás a diagnosztikában és szűrésben. Ez az egyik ilyen probléma.

A másik, ami új keletű, ez a szervezeti problémája ennek a területnek. Nem is olyan régen az egészségügyi háttérintézmények átszervezésébe kezdett bele a kormány, és március 1-jétől meg is valósult. Az egészségügyi háttérintézmények átalakításában volt egy olyan érintett osztály - a molekuláris genetikai és diagnosztikai osztály volt ez -, ami a ritka betegségek diagnosztikájával, a ritka betegségek genetikai kiszűrésével volt érintett, nagyon nagyrészt olyan betegségek, amelyek egyébként fogyatékossgat eredményeznek a megszületendő gyermekeknél és beteg gyermekeknél. Ennek az osztálynak a léte került veszélybe az egészségügyi átszervezéssel, és csak a civilek nagyon hangos fellépése és a kemény és karakán kiállása öntött tiszta vizet ebbe a pohárba, és bár nem lehetett látni mögötte a kormányzati átalakítási szándékot, de úgy tűnik, hogy valamelyest vagy visszakozott a kormány, vagy rájött arra, hogy ezt megfelelően kell kommunikálni a nyilvánosság felé is, így most már biztosan tudott, hogy egyébként ez az Országos Közegészségügyi Intézet keretében került elhelyezésre. De nagyon nagy veszélyben forgott ennek a rendkívül fontos, diagnosztika és szűrés

szempontjából rendkívül fontos osztálynak a működése, egyrészt a nemzetközi kapcsolata, az ott felhalmozott tudásbázis, illetve adatbázis is, tehát mindazok, amelyek segítették a megfelelő szűrést, és a fogyatékosoknak ilyen téren az egyik legjobban segítő, támogató szolgálata vesztetett volna el.

Tehát én itt óva hívom fel a kormány figyelmét, hogy ezek az átszervezések mindig ilyen veszélyt jelentenek, amelyek egyébként a programban nem kerültek veszélypontként megfogalmazásra - nyilván a programnak nem is az a dolga, hogy a veszélyeket egy-egy ilyen analízison végigvigye -, de ezt szóban mindenképpen érdemesnek tartottam arra, hogy ismertessük, hogy ilyen veszélyt tartalmaz egy-egy egészségügyi átszervezés, és ilyen veszéllyel lehet egyébként a fogyatékosok ügyére is.

Ami a második témát illeti, ez az alap-, járóbeteg-szakellátásra vonatkozik. A javaslat helyesen méri fel, hogy a hozzáférhetőség, tehát a fogyatékkal élőknek az egészségügyi szolgáltatás igénybevételéhez való hozzáférése - tehát hogy hogyan közelíti meg egyáltalán magát az intézményt, hogy ott megfelelő információt kap-e - bizony komoly kihívással küzd, és több olyan javaslatot is megfogalmaz, amire szintén azt lehet mondani, hogy szakmailag és a program szintjén elfogadható, sőt támogatandó és nagyon szükséges, viszont nem valószínű, hogy ezzel a jelenlegi egészségügyi forrással, hiszen ezek az egészségügyi szervezeteknek az intézményrendszeren belül jelennek meg kiadásként, így a költségvetésnek is ezt a kiadási oldalát fogják nyomni. Ezek a tevékenységek - információs megközelítésnek a megkönnyítése, a kommunikációs segítség, jeltolmács, illetve az orvosi iratok értelmezése, a döntési képességnek megfelelő ismertetés - forrás hiányában félok, hogy egyébként nem fog megvalósulni, márpedig nagyon fontosak lehetnének, hiszen mindannyian tudjuk, hogy ez egy elég neuralgikus pontja.

Én el fogom mondani a jogi vonatkozását is, hiszen a jogi intézményekben - bíróságokon és egyéb jogszolgáltatás területén is - ugyanilyen akadályokkal találkozhatnak a fogyatékosok. Ugyanezzel a problémával találkozhatnak az egészségügyi intézményekben. Nagyon nehezen érthető információk vannak, sok esetben ezek az információk egészséges embertársaink számára is nagyon nehezen megismerhetőek és nagyon nehezen értelmezhetőek, pláne, ha egy autista számára nem megfelelően magyarázzák el, nem lényegre törő, rövid mondatokban, célratörően magyarázzák el az ő állapotát, akkor egyrészt nagyon nehezen fog magába a kezelésbe vagy az egészségügyi szolgáltatásba bevonódni, ráadásul a jeltolmácsokkal sem állnak jól az egészségügyi intézmények, én úgy gondolom.

Tehát nagyon komoly kihívások vannak ezen a téren, és nagyon komoly hidat kellene képezni ebben, amely híd - mint építkezés - költségigényes, és attól tartok én is, hogy nem feltétlenül fog egybeesni a kormányzati szándék a költség területén azokkal a

szándékokkal, amelyek e programban megfogalmazásra kerültek.

Helyesen méri fel a javaslat a betegutak kuszaságának a problémáját, amely betegutak nagyon-nagyon komoly nehézséget jelentenek már maguknak az államigazgatási szerveknek, de sok esetben talán még a mentőszolgálatnak is, hát még a civil embereknek milyen nehéz ennek a megismerhetősége. Tehát ebben is, ha más nem, egy katalizátorként ez a program szolgálhat arra, hogy az egészségügyi kormányzatnak mit kell tisztába tennie.

A javaslat - talán ez egy probléma - nem méri fel azt a problémapontot, így nem is kínál rá tervet, hogy az intézmények fizikális elérhetőségét hogyan lehet és hogyan fogjuk megoldani. Itt nemcsak arra gondolok, hogy akadálymentesített-e egy intézmény, hanem a jelenlegi átszervezésben és struktúraváltásban egyre távolabb kerülnek az ellátási pontok, a kórházi ellátások azoktól a fogyatékkal élőtől is, akik például vidékről sokkal nehezebben jutnak el egy-egy megyei kórházba, ahol a megfelelő szolgáltatást magukhoz tudják venni, illetve tudnak élni ezekkel a szolgáltatásokkal. Tehát mindenképpen figyelni kell arra, hogy az egészségügyi ellátásoknál az infrastruktúra-átalakítás rájuk tekintettel is legyen, másrészt pedig figyelni kell annak a humán erőforrás-összhangjára is, hiszen a rehabilitációval kapcsolatos szakvizsga és szakorvosi képzés meglehetősen szépen fejlődött, de talán egy kis megtorpanás volt az elmúlt időben a szakképzésbe belépők számában, illetve arra is figyelni kell, hogy a rehabilitációs osztályok száma miként alakul. Sok, egyébként kisebb kórház abba az irányba váltott, hogy akár a fogyatékosokkal, akár a mozgásszervi rehabilitációval kapcsolatos szolgáltatásokat is végez. Ez talán egy pozitívum is lehet, de ezeknek a kórházaknak a megközelíthetősége is meglehetősen nehézkes.

A harmadik terület a segédeszközök technológiai kihívása. Itt a javaslat ezen a ponton szintén helyesen felméri, hogy a modernitás megtartása a technológiai fejlődésnél elsődlegesen fontos, de nem méri fel azt a fennálló visszás helyzetet, ami ezt a piacot uralja. Azt hiszem, köztudott az már, hogy az eszközök felírásánál, kiváltásánál, azok indokoltságánál van egy olyan kérdés, amely belülről feszíti a rendszert: sok esetben visszaélésgyanúsan kerülnek indokolatlanul állami támogatott eszközök felírásra. És itt nem a fogyatékkal élők azok, akik indokolatlanul veszik ezt igénybe, hanem nagyon sokan inkább visszaélnék azzal a lehetőséggel, hogy bizonyos orvostechnikai eszközöket és segédeszközöket pontosan a fogyatékosok kárára saját maguk is igénybe vegyenek.

Így hát ezen források hatékonytalan, pazarló elköltésének a megakadályozása érdekében mindenképpen szükségesnek mutatkozik egy nagyon szigorú áttekintés, és mondhatjuk úgy, hogy elkerülhetetlen ez az áttekintése a rendeleteknek. Így tehát az 5/2004. EüM rendelet is mindenképpen áttekintésre

szorul, és nagyon szigorúan kell majd meghúzni azokat a szabályokat, hogy az új terápiás módok, eszközök milyen módon kerülhetnek a fogyatékkal élőkhez, és hogy ne legyenek visszaélések sem beteg, sem - egyébként köztudott, és sajnos így van - orvosi szintről sem. Hiszen nagyon sok esetben maguk a rendelvényre felíró orvosok is vissza szoktak ezzel élni, és ez szakmai berkekben fogyatékosok és nem fogyatékosok számára is egyébként sajnos egy köztudott jelenség. Tehát ha más nem, itt is egy katalizátorként szolgálhat a program.

Ami viszont egy kicsit másabb jelentőségű lehet: én itt a jogról szeretnék még egy kicsit beszélni a hátralévő időben, ami már nem egészségügyi terület. Gyakorló jogászként is sokszor tapasztaltam azokat a kihívásokat, amelyekkel a fogyatékosokkal élő emberek az igazságszolgáltatásban - legyen az az igazságszolgáltatás legteteteje, a bírósági eljárásokban, de adott esetben az igazságszolgáltatásnak úgymond az eljárási részében, a rendőrségi eljárásokban vagy bármely közizgatási eljárásban - találkoztak.

(18.00)

Itt az egyik legnagyobb kihívás még mindig az az intézménystruktúra, amely magában hordozza, hogy szinte megközelíthetetlenek ezek az igazságszolgáltatási intézmények. Az utóbbi időben nagyon sok bíróságon természetesen próbáltak fejlesztéseket végrehajtani annak érdekében, hogy a mozgásukban korlátozottak megközelíthessék, de például nagyon kevesen vették a fáradságot arra, hogy más fogyatékkal élőknek kedvezzenek ezekben, és sokszor maga az eljárás mód sem adott lehetőséget arra, hogy kedvezzenek. Bár a büntetőeljárás és a polgári perrendtartás mind tartalmaz szabályokat arra, hogy a fogyatékosokkal élőket miként lehet segíteni, de ez a gyakorlatban, amint az ember egy tárgyalóterembe ér, eltűnik, nem tud megvalósulni. Nagyon nagy részben ezért egyébként a bírói kar a felelős, nagyon nagy részben az eljárási szabályoknak a más volta, például a határidők vagy a bíróságoknak a túlterheltsége a felelős. De ezek mind olyan akadályokat képeznek, legfőképpen információs és kommunikációs akadályokat, amelyek szinte kezelhetetlen dologgá teszik a fogyatékos ember számára a bírósági eljárást, nagyon sok esetben még úgy is, hogy sokszor törvényes képviselőjükkal járnak el ezek a személyek. Tehát gyakorlatilag egy fizikai megközelítés is akadályoztatta a számukra, másrészt egy információs akadály is van. Hiszen a saját praxisomban is egyébként volt olyan, hogy egy fogyatékkal élő személyt nem tudtunk - és elnézést, hogy mondom a nevét - a karcagi járásbíróra feljuttatni, mert a bíróság csak az emeleten van, más, mozgásában korlátozott személynek nyitva álló terme nincs, ezért a bíróságnak, külön időt rászánva erre, és egyébként úgy elnapolva, hogy a pergazdaságosság szempontjából egyálta-

lán nem volt jó, keresnie kellett a városban egy olyan közintézményt, ahol a tárgyalást meg tudta tartani. De egyébként nyugodtan mondhatjuk, hogy ugyanezzel a gonddal küzd helyben a rendőrség, ugyanezzel a gonddal küzdött jó ideig az önkormányzat is, arról nem is beszélve, hogy volt olyan fogyatékos személy, akinek a halláskárosodása nagyon komoly fokú volt, de jelnyelven nem beszélt, és számára gyakorlatilag elmondhatatlan volt, hogy mi történt a tárgyalóteremben; sem a bíróval, sem a perbeli felekkel nem tudott kommunikálni. Számára inkább az igazságszolgáltatás ilyen téren egy elidegenedő műfaj volt, mint hogy saját magáénak érezze az eljárást.

Tehát összességében ezekre a kihívásokra vagy ezekre a pontokra kívántam az államtitkár úrnak, illetve a tisztelt Háznak felhívni a figyelmét. Én bízom benne, hogy ezek talán beépítésre kerülnek, vagy amikor ez bármikor visszatér ide a tisztelt Ház elé, akkor erről már pozitívabb kontextusban tudunk beszélni. Köszönöm szépen. *(Szórványos taps a Jobbik soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Az MSZP képviselőcsoportjából Kiss László képviselő úr következő felszólalásra. Parancsoljon, képviselő úr!

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Először is engedjék meg, hogy azzal kezdjem, hogy nagyon örülök annak, hogy számos kormánypárti képviselő aktívan részt vesz ebben a vitában, mert ettől egy kicsit elszoktunk, én magam is elszoktam. Azt hiszem, néhány olyan gondolattal gazdagították ezt a vitát, amelyek mindenképpen helyes, hogy itt elhangzottak. Nem feltétlenül értek ezekkel egyet, de azt gondolom, hogy egy vitának akkor van értelme, ha A meg B pont is van ebben, és szerintem is helyes az, ha mindenki, aki ezt a vitát esetleg figyelemmel kíséri, a lehető legtöbb szempontot észre tudja venni, hogy ki hogyan látja a dolgokat. Egyúttal én magam biztos, hogy nagyon örülök annak, hogy ez most így van, és ez most ebben a vitában így lehet.

Hadd kezdjem azzal, hogy amikor elénk került ez a tervezett napirend, akkor a III. kerület választott képviselőjeként kezdeményeztem egy megbeszélést a kerületben dolgozó civil szervezetekkel, szakértőkkel, hogy átbeszéljük, ők hogyan is értékelik ezt a jelentést, általában a fogyatékosok ügyét hogyan értékelik. Önökkel ennek a beszélgetésnek az esszenciáját szeretném megosztani azzal, hogy természetesen a saját véleményemet is belemondom. Az esetleges tévedésekért én vagyok a felelős, a jó meglátások viszont a kollégáknak, a civil szervezeteknek a kiváló munkáját, áldozatos tevékenységét tükrözik.

Elsőként, ha megengednek egy kritikát, elhangzott az, hogy nagyon helyes, hogy a jelentésben szó volt arról, hogy a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló törvény módosításának egy része megtörtént. Ám kifogásolták többet azt, hogy teljes egészében az ígért módosítási

irányok nem történtek meg. Annak ellenére nem történtek meg, mondják, hogy 2012. év végén egyébként a minisztérium - a kormányzatra általában nem jellemző módon - széles körű egyeztetéseket folytatott. Nyilvánvalóan volt arra is magyarázat, hogy miért nem került szélesebb körű jogalkotásra sor, hiszen a 2014. év választási zűrzavara ezt elvihette, azonban több civil szervezet jelezte, hogy kívánatos lenne, ha a többletgaranciák beépítése az egyenlő hozzáférésre vonatkozóan beépülne a törvénybe. Illetve amit már számos képviselőtársam itt elmondott, és én nem részletezném ezt tovább, jó lenne, ha azok a határidők, amelyek kikerültek a jogszabályokból, vagy ha nem is azok a határidők, akkor más határidők, de visszakerülnének.

Nagyon fontos arról beszélni, amit a jelentés is tartalmaz, hogy a támogató szolgáltatás kulcsszerepet tölt be a fogyatékos személyek ellátásában, önálló életvitelük, önrendelkezési joguk biztosításában. El kell mondanom, hogy 2015-ben jelentősen csökkentették a szolgáltatásra rendelkezésre álló forrásokat. Ha néhány statisztikai adatot nézünk, akkor jól látszik, hogy míg 2011-ben 338 támogató szervezet nyújtott szolgáltatást, 2012-ben 276, 2013-ban 275, 2014-ben 269. A finanszírozás feladategységek meghatározásával valósult meg. Míg 2012-ben 1,4 milliónál valamivel több feladategység finanszírozására volt lehetőség, ez 2014-re 1,2 milliónál valamivel többre csökkent, és ez a helyzet idén sem változik. Természetesen a tevékenységek finanszírozásának csökkenése maga után vonta az ellátást igénybe vevők számának és az őket ellátó humán erőforrásnak a drasztikus csökkenését is. Egyes számítások szerint a legmagasabb feladategységet teljesítő szervezetektől általában 40 százalékos támogatásmegvonás történt. Azt lehet mondani, hogy ez mindenképpen negatív hatással volt.

Általános kritikaként jelezték a civil szervezetek azt, hogy a gépkocsipark teljesen elavult, beszerzésre, korszerűsítésre nincs lehetőség, és számos más probléma is volt, amit Vágó Sebestyén képviselőtársam már elemzett, ezekre én nem térnék itt ki.

A Fecske Szolgálattal kapcsolatban, amelyet a jelentés pozitívan értékel, fontos leszögezni, hogy ez valóban egy pozitív dolog. A jelenlegi értelmi fogyatékos, autista és halmozottan fogyatékos személyeket látja el. Segítséget értelemszerűen csak az ő számukra jelenthet, és finanszírozást is csupán ezeknek a személyeknek a részére szolgáltató szervezetek vehetnek igénybe ilyen alapon, de ők természetesen köszönik azt, hogy ilyen támogatás a részükre jut.

Az életvitelt segítő eszköz fogalmának a gyógyászati segédeszköz fogalmától való elkülönítése valóban szükséges a szervezetek véleménye szerint, ugyanakkor azonban arra is rá kell mutatni, hogy nagyon sok esetben ezeknek az eszközellátottsága részben vagy teljesen megoldatlan. Az eszközök beszerzését az áfa csökkentése elősegítheti, de ez sem feltétlenül oldja meg. Mindenképpen szükséges len-

ne a támogatási rendszer fejlesztése, önmagában az adókedvezmények biztosítása és a költségvetési rendszer kiépítése nem elégséges megoldás. Úgy gondolják a szervezetek, hogy a jelenlegi helyzet megoldása többletforrások bevonását is igényelné, és szeretnék, hogy ebben a dologban előrelépés történjen.

Nagyon sok szó esett az akadálymentesítés felméréséről, arról, hogy hol tart ez a dolog. Engedjék meg, hogy ennél egy kicsit hosszabban időzzek, annál is inkább, mert a mai napig emlékszem arra a megdöbbenésemre, ami elsőéves egyetemista koromban elfogott akkor, amikor egy látássérült évfolyamtársam azon kérésére, amit azóta elhunyt egyik professzoromhoz intézett, hogy rögzítheti-e az előadást, hogy abból újra tanulhasson, a professzor úr nemes egyszerűséggel azt válaszolta, hogy természetesen nem. Többen felhördültünk, de hát a professzor úr nem volt hajlandó változtatni nyilván ebbéli elszánásán. Ugyanakkor amikor a III. kerületben önkormányzati képviselősködni kezdtem, egy pozitív irányú megdöbbenés ért engem: az, hogy vannak nyitott közösségek is, olyanok, amelyek úgy gondolják, hogy szeretnék biztosítani a közösség minden tagja számára, ha lehetséges, az egységes hozzáférést a közösség javaihoz vagy az intézményekhez. Ilyen értelemben, azt kell mondanom, az egyik esetben egy nagyon negatív tapasztalatom volt, a másik esetben pedig azóta egy nagyon pozitív tapasztalatom van. Ennek ellenére azt lehet látni, aki az élet sok területén megfordul, az biztosan tudja, hogy akadálymentesítés kapcsán van még mit tenni.

Ha megnézzük ezt a honlapot, amit meg lehet nézni - a jelentés beidézi a honlapot -, akkor a tanulmánytól több minden látható. Az egyik az, hogy nem jó a helyzet. Persze mindenkinek van ebben sara, de amikor én magam ezt a jelentést is elolvastam, akkor őszintén megdöbbenem azon, hogy itt tartunk.

(18.10)

Azért is döbbenem meg őszintén azon, mert gyakorlatilag már nagyon régóta minden kormányzatnak pártállástól függetlenül fontos szándéka volt az akadálymentesítés mind a közintézményekben, mind általában Magyarországon. Ennek ellenére riasztó számomra az, hogy még mindig nem vagyunk ebben sikeresek, mindenképpen fontos tenni ezért. Ráadásul, ahogy a jelentésből is kiderül, a közoktatási és az egészségügyi intézményekben még az átlagnál is rosszabb a helyzet, tehát azokban az intézményekben, ahol leginkább és legegészebb szükség lenne az, hogy mondjuk, élenjárjanak az akadálymentesítésben, azt láthatjuk, hogy még rosszabb a helyzet. Magam is több iskolában tanítottam életben, számos iskolában másként fordultam elő, és én is azt tapasztalom, bizony nem megoldott az, hogy ezek az intézmények megközelíthetőek legyenek, s nem

megoldott az sem, hogy fogyatékos embertársaink ezeket az intézményeket sokszor igénybe vegyék. Azt gondolom, ezen mindenképpen fontos változtatni, fontos lenne változtatni. Nem gondolom azt egyébként, hogy a pártoknak egymást kellene sárral dobálni ebben a kérdésben. Azt gondolom, helyes lenne szembenézni ezzel a problémával, és egy nagyon tudatos fejlesztést végezni az akadálymentesítés terén, még akkor is, hogyha az ember a sajtót figyeli, akkor erre jó és rossz példákat is egyaránt láthat. A napokban egy 40 centis magasság áthidalására uniós pályázatból felépülő lift képe villant be, de néhány órával ezelőtt néztem egy honlapot, ahol pedig úgy valósították meg egy közintézmény akadálymentesítését, hogy a túl meredek rámpát lépcsősítették. Most nyilvánvalóan látjuk, hogy itt két szélsőségről beszélünk. A jó az lenne, hogyha egyik sem létezne, a jó az lenne, hogyha az intézmények megközelíthetőek lennének, és igénybe vehetőek lennének.

De kevés szó esik a hallássérült nemzettársaink akadálymentesítési problémáiról. Mondjuk úgy, hogy eléggé kíváncsi vagyok arra, hány közintézményben tudnak embertársaink, polgártársaink ügyet intézni. Valahogy ez a kérdés el is sikkad. Azt gondolom, nem tudunk nem figyelni erre a kérdésre.

Ha már néhány aktuális kérdést megengednek, csak úgy, mert engem képviselőként érintenek: a 4-es metró beruházása során már akadálymentesítési megoldásokat alkalmaztak a beruházásnál. Azt gondolom, ez mindenképpen üdvözlendő dolog, és annak is örülök III. kerületiként, hogy az 1-es villamos felújítása kapcsán is hasonlóan alkalmaztak ilyen megoldásokat. Mindezt mindenképpen támogatandónak tartom, és mindenképpen előrelépésnek tartom. Ne mondják, hogy csak kritikát fogalmazok meg, ezt üdvözlöm, és mindenképp örülök, hogy ez megoldható. Ugyanakkor talán egy kicsit profán és kevésbé sokszor elmondott dolog, de a civil szervezetek is számos esetben kritikát fogalmaznak meg azzal, hogy a nyilvános illemhelyek akadálymentesítése például sokszor nem történt meg ezeknek a beruházásoknak a kapcsán. Általában azt lehet mondani, hogy azért helyes, jó irány az, ha a közlekedési beruházások kapcsán figyelünk erre az akadálymentesítésre.

A továbbképzésekről megengednek talán néhány gondolatot, mert ez szakmám is. Azt kell mondanom, én magam rendkívüli módon üdvözlöm azt, ha ezek a továbbképzési lehetőségek, amelyeket a beszámoló is ismertet, minél nagyobb számban kerülnek meghirdetésre, ugyanakkor azonban jelenleg, ha jól tudom, akkor a beszámolóban érintett továbbképzések nem indulnak. Azért is érdekes és kicsit kényes ügy a pedagógus-továbbképzések kérdése, mert mint ismert, a pedagógusoknak megfelelő számú órát kell hétvévenként letudniuk a továbbképzésekben, ugyanakkor azonban a továbbképzések rendszerében fontos megjegyezni, hogy a pedagógusok számára forrásokat erre senki nem biztosít. Az állam biztosít forrásokat arra, hogy legyen valameny-

nyi ingyenes továbbképzés, azonban pedagóguskollégáim általában próbálják vadásztatni ezeket a képzéseket, hiszen alacsonyjövedelmű, kispénzű emberek lévén nem mindegy, hogy milyen képzéseken vesznek részt. Megoldás lehetne az, hogy ebben a tárgykörben az állam támogatásával ilyen továbbképzések kerüljenek meghirdetésre, természetesen ingyenesen, mert gyakorlatilag így azok a kollégák is igénybe tudják azt venni, akik mondjuk, anyagi erőforrásuk nem lévén, ezt nem tudják.

A nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezkedés növelése érdekében az 1990-es évektől kezdve megjelennek programok. Jelenleg is futnak ilyen programok, és mindenképpen azt gondolom, ezt pozitívan kell értékelni, hogy mind uniós támogatással, mind pedig kormányzati támogatás révén vannak ilyen programok, azonban fontos megjegyezni, hogy ha az információim nem csalnak, akkor 2015. márciusig, illetve októberig tartanak ezek a programok. Nyilvánvaló, hogy tovább tudjanak menni, ehhez többletfinanszírozás vagy újabb uniós források bevonása szükséges. Remélem, ezek a források meglesznek, és ezek a programok menni tudnak, hiszen ezek, akár azt lehet mondani, olyan ciklusokon átívelő kezdeményezések és programok, amelyek ebben a kormányzatban is kiváló hatékonysággal folynak, kár lenne veszni hagyni őket.

Ha arról beszélünk, hogy mi nincsen ebben a jelentésben, akkor nagyjából számos ilyen kreatív megoldást tudnék önöknek előhozni; most az idő előrehaladta miatt nem terhelem önöket ezzel, hogy részletezzem órákon keresztül azt, hogy mi nincs ebben a programban. Ugyanakkor fontos megjegyezni az egyenlő hozzáférés biztosítása körében lévő előrelépések hangsúlyozását. Nagyon lényeges, hogy ebben további előrelépésekre van szükség, és arra, hogy a beruházások, mind az állami, mind az infrastrukturális beruházások kapcsán követelje meg a kormányzat azt a fajta műszaki, vagy ha úgy tetszik, szakmai szakértelmet, amely az esélyegyenlőségi beruházások kapcsán mindenképpen szükséges. Itt ugye ez a két példa, amit elmondtam önöknek, mindenképpen jól mutatja azt, és nem hiszem egyébként, hogy rossz szándék volt bármelyik esetben a beruházónál, ám a szakértelem is hiányzott, ez, mondjuk, mindenképpen elmondható.

És hogy összekapcsoljam az előttem lévő napi-renddel ezt, engedjenek meg az ombudsmani jelentésből csak egy nagyon rövid részletet. Egy 2013-as ügyről van szó, ahol támogatást kért egy súlyosan fogyatékos személy, és több hónapig tartott, amíg ezt a támogatást megkapta, azért, mert az ehhez szükséges szakhatósági vizsgálatokat, illetve szakhatósági véleményt 5 hónap alatt állították ki. No, most azért az mindenképpen megengedhetetlen, hogy azoknak az embertársainknak, akiknek nagyon fontosak lennének ezek a támogatások, eddig kell várniuk arra, hogy ehhez hozzájussanak. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. A Fidesz képviselőcsoportjából rendes felszólalásra Petneházy Attila képviselő úr következik. Parancsoljon, képviselő úr!

PETNEHÁZY ATTILA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Természetesen az idő előrehaladtága miatt nem fogom kihasználni a teljes időmet, de egy másik szemszögből is, egy másik szempontból is megvizsgálhatnánk, ahogy Kiss László elmondta, hogy sok szempontból jártuk körbe ma ezt a témát. Igaz, azt is mondta itt legutoljára, hogy órákon keresztül sorolhatná, mennyi hiányossága van ennek az anyagnak. Szerintem nehéz helyzetbe kerülne, ha ezt meg kellene tennie. Ez egy igen egységes anyag, és valóban egy olyan téma, ami befejezhetetlen, de egy olyan anyag is, ami kellően körbejárja ezt az érzékeny témát. Innen is szeretném megközelelni ezt az egészet.

Ma már sokszor volt szó, és én is az előző napirendi pontban ez ügyben szólaltam fel, a politikusok felelősségéről. A közbeszéd eldurvulását nagyban írhatjuk a politikusok felelősségére is, ez rossz irányba viszi a közbeszédet. De van egy nagyon fontos - ide kapcsolódnék be -, amikor jó irányba viszi a politikus a közbeszédet, és azt hiszem, hogy az érzékenyítésben mi, politikusok élharcosok, követek lehetünk, mert azt hiszem, hogy mindenki, ki-ki hazatérve, a saját területén, én is számtalan személyes példát tudnék mondani, hogy ezt hogyan teszem otthon különböző intézményekben, iskolákban; ki-ki tehet azért, hogy követévé váljon az érzékenyítésnek. Bizony, mind a társadalomnak, mind az egyénnek, mert azt hiszem, az egyénnek is nagy felelőssége van - és itt ebben magunk között megint csak megégyezhetünk, ezért is örülök, teszem hozzá zárójelben, hogy mindenki készül megszavazni ezt a napirendi pontot majdan -, tehát mindenki tehet azért, hogy ez a fajta közhangulat, ez a fajta fogyatékossgal élőkhez való hozzáközelítés, ez a furcsa dolog, amihez mindannyian sután és - bocsánat a kifejezésért - bénán közelítünk mi, nem fogyatékossgal élők, bizony, ez ügyben nagyon sokat tehetünk.

(18.20)

Tapolczai Gergely képviselőtársam elmondta, hogy az utóbbi sok-sok évben azért sok előremozdulást látott. Én is azt gondolom, hogy az akadálymentesítés ügyében van hiányosság, de bizony nagyon sokat léptünk előre az utóbbi években. Ha az ember nyitott szemmel jár-kei a világban, pontosan látja, hogy ez errefelé halad.

Én mindegyikünknek - bocsánat, hogy ezt így felvállalva kijelentem - a kommunikáció fontosságára, a magunk felelősségére, amit az egyéneknek közvetítünk, hívom fel a figyelmét. Én magam mint szü-

lő is látom, milyen fontos, hogy hogyan plántálom ezt bele a saját gyerekembe, amikor erről beszélek, hogy hogyan közelíték ehhez a dologhoz. Ezt bizony mindenki a saját környezetében felelősséggel kell hogy közelítse meg. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a Fidesz soraiban.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kettőperces felszólalásra Kiss László képviselő úr következik. Parancsoljon!

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót. Én ott tudnám folytatni, ahol Petneházy képviselőtársam abbahagyta. Nem akarom kellemetlen helyzetbe hozni képviselőtársamat azzal, hogy azt mondom, igaza van. De folytatva a gondolatot: azt gondolom, jó irány lenne az, ha a mindenkori kormányzat, pártállástól függetlenül, rendkívül erősen törekedne arra, hogy az infrastrukturális fejlesztések a jelentős szellemének megfelelően valósuljanak meg. Ezt csak azért tartom fontosnak hangsúlyozni, mert lehet, hogy csak apróság, de az Aquincum Múzeum munkatársaival körülbelül fél éve próbáljuk azt az apróságot elintézni, hogy az esztergom-budapesti vasútvonalon az Aquincum Múzeumnál épülő megállóban megfelelően fel legyenek tüntetve azok az információk, amelyek a környezet elérhetősége szempontjából feltétlenül szükségesek. Ez nem tűnik soknak, hiszen csupán néhány tízezer forintos táblákról beszélünk, tehát egy milliárdos beruházás kapcsán semmiről, ennek ellenére jelen pillanatban - mondjuk úgy - még nem állunk nyerésre. Remélem, hogy változni fog ez a helyzet. De hasonlóan szeretném azt, ha bármilyen infrastrukturális beruházás, nyilván a III. kerületet érintők is, úgy valósulnának meg, hogy mindenki számára megközelíthetők legyenek ezek a helyek.

Nagyon fontosnak tartom azt is, és ebben nagyon igaza van Petneházy képviselőtársamnak, hogy a közbeszédnek és a politikusoknak örült nagy felelősségük van ezekben a kérdésekben. Szerintem nekünk is felelősségünk van abban, hogy hogyan interpretáljuk ezeket a dolgokat. Én igyekeztem közel hozni a saját érvrendszeremet önmagához, és remélem, megértésre talál, annak ellenére, hogy nem feltétlenül mindenben osztom az önök álláspontját. Köszönöm, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Ugyancsak kettőperces felszólalásra jelentkezett Tapolczai Gergely képviselő úr.

Parancsoljon, képviselő úr!

DR. TAPOLCZAI GERGELY (Fidesz): *(Hozzászólását jelyelvi tolmács közreműködésével teszi meg.)* Köszönöm a szót. Először is a jegyzőkönyv kedvéért szeretnék egy pontosítást tenni, ugyanis a jelyelvi tolmács jelezte, hogy bizonytalan volt az előző hozzászólásom fordítása kapcsán. Most szeretném pontosítani a jegyzőkönyv kedvéért, hogy nem

29 milliárddal csökkent a támogatás, hanem 29 milliárdra csökkent.

Végül pedig a Fidesz-KDNP részéről és a magam részéről is köszönöm képviselőtársaim felszólalásait, a vita korrekt hangulatát. Remélem, hogy ez a jövőben is így fog folytatódni a fogyatékosügygel kapcsolatos bármilyen vitában. Kívánom, hogy ez mindig is maradjon úgy, hogy a pártpolitikai csatározásokon felül legyen ez a téma. Köszönöm az ellenzéki pártok támogatását, akiktől elhangzott, hogy meg fogják szavazni. Köszönöm mindenkinek a részvételt.

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Kérdzem képviselőtársaimat, hogy kíván-e még valaki felszólalni a vitában. *(Nincs jelentkező.)* Jelentkezőt nem látok. Az általános vitát lezárom.

Megkérdezem államtitkár urat, hogy kíván-e válaszolni a vitában elhangzottakra. *(Czibere Károly jelzésére:)* Igen. Megadom a szót államtitkár úrnak. Parancsoljon!

CZIBERE KÁROLY, az Emberi Erőforrások Minisztériumának államtitkára: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Országgyűlés! Képviselő úrhoz hasonlóan én is szeretném megköszönni mindenkinek, aki a vitában részt vett, hozzászólt, mert - ahogy az expozémban is kifejtettem - minden egyes hozzászólásból az az elkötelezettség, hogy ne mondjam, az a szenvedély sugárzott, amelynek az alapja, hogy valóban közös ügyünk ma Magyarországon a fogyatékosokkal élő emberek segítése, támogatása és társadalmi befogadása. Ezt külön szeretném megköszönni. Tapolczai képviselő úr is említette, hogy nagyon fontos társadalmpolitikai és politikai vívmány és eredmény, hogy politikai oldaltól függetlenül a fogyatékos emberek segítésében ilyen nemzeti konszenzus van. Természetesen az adott szakpolitikák kérdésében, részpolitikák kérdésében, egyes külön-külön területek, intézkedések kérdésében úgy tűnik, hogy továbbra is vannak viták, de az alapvető célokban, az alapvető értékekben és az alapvető elvekben konszenzus van. Én ezt nagyon fontos eredménynek tartom.

A másik, amit szeretnék előrebocsátani, hogy olyan sok felvetést kaptunk az elmúlt egy-két órában, ami nem teszi lehetővé, hogy most minden egyes felvetésre külön-külön reagáljak, de természetesen részletesen összegyűjtjük a felvetett kérdéseket, és minden képviselőnek írásban tételesen fogok válaszolni. Úgyhogy elnézést kérek, ha esetleg olyan felvetések hangzottak volna el, amire nem fogok most tételesen reagálni.

A legfontosabb csomópontok az alábbiak voltak. Az egyik maga a műfaj, a hosszú távú koncepció, a stratégia. Többen felvetették, hogy az előzőhöz képest jelentősek a módosulások. Tudomásul kell vennünk, hogy 2012-ben a hosszú távú stratégiák jogszabályi környezete alapvetően megváltozott, és a jogszabályváltozás a hosszú távú koncepciók kelléke-

it, előkészítési módját, határidejét, azt, hogy mit kell tartalmaznia egy ilyen koncepciónak, alapvetően előírja. Erre a jogszabályra megy vissza maga a fogyatékosügy program, és ezért nem tartalmaz például olyan kellékeket, amelyeket többen kértek. De az intézkedési terv tételesen tartalmazza például a pénzügyi forrásokat, és hozzárendeli a pénzügyi kereteket.

Egy másik kérdés az intézkedési tervvel való viszonyra vonatkozott. A kormány megalakulása után nagyon gyorsan, még a nyár végén az elsődleges kérdés az volt, hogy maga a program elkészítésre kerüljön, benyújtásra kerüljön egy teljes szakmai konszenzus után, és már menet közben kezdődjön el az intézkedési terv készítése. Én magam is például most ide egy olyan megbeszélésről érkeztem, amely az intézkedési tervnek a lehető leggyorsabb elkészítését irányozza elő. Nem szeretnénk élni azzal a három hónappal, amit lehetőségként tartalmaz a program. Nagyon gyorsan, a közeli hetekben szeretnénk az intézkedési tervet elkészíteni és egyeztetésre bocsátani. Az a célunk, hogy a részletek tekintetében a szakemberek, a fogyatékosokkal élő emberek és az ő családjaik minél hamarabb teljes körű tájékoztatást kapjanak arról, hogy 2015-ben, '16-ban, '17-ben és '18-ban - tehát abban a négy esztendőben, erre fog vonatkozni az intézkedési terv - a kormány milyen konkrét intézkedésekre fogja lebontani a programban található alapelveket és célkitűzéseket.

A következő kérdés azzal kapcsolatos, hogy széles konszenzusnak kell megalapozni a programot. Abban a pillanatban, ahogy a nyáron, augusztusban elindultunk, az első perctől kezdve mind a civil szervezetekkel, mind a szociális szolgáltatásokat fenntartó, működtető szolgáltatókkal, a nagy fogyatékosügyi szervezetek vezetőivel folyamatos az egyeztetés. Az elmúlt hat hónapban kétszer ülésezett az Országos Fogyatékosügyi Tanács, amelyek ezt a programot szintén egyhangúlag támogatták.

(18.30)

Tehát azt szeretném érzékeltetni, hogy a kormány elkötelezett a folyamatos, élő és intenzív párbeszéd folytatásában a fogyatékosügyi szervezetekkel, a fogyatékos emberekkel, illetve a szolgáltatókkal, amelyek őket igyekeznek segíteni. Fontos eredmény, ahogy erre utaltunk, hogy Szekeres Pál személyében miniszteri biztos felügyeli a területet annak érdekében, hogy ennek az egész területnek, a fogyatékosügynek az ágazatközi, tárcaközi koordinációja még inkább meg legyen erősítve. Ezt szeretnénk több fajta eszközzel is támogatni. Itt többen utaltak az akadálymentesítésre, többen utaltak olyan intézkedésekre, amelyek több ágazatot is érintenek. Szeretnénk azt, ha miniszteri biztos úr segítségével, a szabályozás módosításával és a koordinációs fórumok megerősítésével már az intézkedési terv előkészítésében is egyébként ez az ágazatközi együttmű-

ködés megerősödne, és valóban, a korábbinál sokkal erősebben lehetne érvényesíteni a társágzatokban a fogyatékosügyi politika programban szereplő alapértékeit és hangsúlyait.

A következő a szociális szolgáltatások kérdése. Kaptunk ösztönzést arra vonatkozóan, hogy nagyobb intenzitással folytassuk a kiváltást; hadd mondjam azt, én úgy fogalmaztam az expozéban: intézménytelenítést. Az intézménytelenítés első körében pont ezekben a hetekben, hónapokban indul az új felállása a kitagolt intézményeknek, és 7 milliárd forint összegben 660 olyan fogyatékossgal élő ember kap lehetőséget arra, hogy az életminősége jelentős mértékben javuljon, és valóban önállóbb, autonómabb életvitelt tudjanak megélni a korábbi uniformizált, bentlakásos intézmény helyett.

A kormány elhatározott abban, hogy valóban, ahogy kaptuk a bátorítást, intenzívebbé tegye, felgyorsítsa az intézménytelenítés folyamatát. Ennek érdekében a következő hatéves időszakra nem 660, hanem 3600-4000 olyan férőhely kitagolásával kalkulálunk, amely alapvetően a fogyatékossgal élő, bentlakásos intézményekben ellátott embereket érinti. Azért ehhez jelentős, 36,2 milliárdos forrást szeretnénk, alapvetően uniós forrásból, rendelni. Tehát a 2011-ben elhatározott kiváltási, intézménytelenítési stratégiát komolyan vesszük. Az első kör tapasztalatait, ami most zárul, szeretnénk kiértékelni, de az eddigi tapasztalatok is arra utalnak, hogy lehetséges és fontos felgyorsítanunk ezt a folyamatot. Reméljük, hogy nem lesz 30 évre szükség, ahogy a stratégiában áll, az intézménytelenítési folyamat megvalósításához.

A következő a támogatott lakhatás kérdése volt. Azt gondoljuk, hogy a támogatott lakhatás az elmúlt négy év szociálpolitikájának egyik legnagyobb eredménye. A '93-as szociális törvény alapvető szabályozási logikájához abszolút nem illeszkedő, teljesen, forradalmian új szabályozású szolgáltatásformáról van szó, ami, nyugodtan mondhatjuk, forradalmasíthatja a bentlakásos szolgáltatások világát. Egész egyszerűen azért, mert új megközelítésből indul ki. Emiatt fontosnak tartjuk azt, hogy minden eszközzel segítsük elterjesztését. Az elmúlt 12 hónapban a támogatott lakhatásos férőhelyek száma mindössze néhány száz volt, ezért gondoljuk azt, hogy újra kell gondolnunk, hol vannak azok a feltételek, amelyek enyhítésével, az ösztönzéssel további több száz férőhely tud létrejönni a következő hónapokban, években. Tehát a támogatott lakhatás fejlesztése fontos kormányzati prioritás.

A fogyatékosokat segítő szociális támogatások következő eleme a támogató szolgálat. Fontos intézkedés volt már ősszel, hogy igyekeztünk az év során felhalmozódó vagy képződő külön forrásokat ilyen maradványokból és egyéb területekről erre a területre fókuszálni. Tehát év közben próbáltunk segíteni, és ez így lesz az idén is. A terv elkészült arra, és reméljük, lesz talán kormányzati többletfinanszírozá-

sunk hozzá, hogy az év során mindebben a három kérdésben meg tudjuk erősíteni a támogató szolgálatok rendszerét, amiket itt több képviselő úr és asszony felvetett. Az egyik a finanszírozás emelése, a másik a fehér foltok eltüntetése, hiszen vannak olyan megyék, ahol egy támogató szolgálat van. Itt szeretnék visszajelezni, mert többen fölvetették a támogató szolgálatok számának csökkenését az elmúlt négy évben. Ne felejtjük el, hogy ez annak köszönhető részben, hogy a bokrok megszűntek. Voltak olyan fenntartók, amelyek egy-egy megyei jogú városban három-négy-öt szolgálatot tartottak fenn, és ezek összevonására került sor 2011-12-13-ban. De fontos az is, hogy ez előregedett gépjárműparkot is meg lehessen újítani, ehhez is terveztünk támogatást.

A következő a fogyatékos-napközi kérdése volt. Itt azt gondolom, hogy Szél Bernadett képviselő asszony véletlenül rossz szolgáltatást említett, hiszen éppen a fogyatékosok nappali ellátása az a terület, ahol jelentősen emelkedtek a kapacitások, majdnem harmadával, pontosan 8188 olyan engedélyezett férőhely van ma Magyarországon, amely fogyatékossgal élő emberek napközi, nappali ellátását teszi lehetővé. Továbbra is prioritás marad a következő időszakban is, hogy a fogyatékos-napköziket fejlesszük úgy férőhelyszámban, mint a fejlesztésekben és a minőségben. Ne felejtjük el, hogy 2012-13-ban a fogyatékos-napközök működési finanszírozása nőtt a legjelentősebb mértékben. Amikor arról beszélünk, hogy a normatívák és a költségvetési finanszírozás hogyan alakult, a fejkvótája ennek a szolgáltatásnak emelkedett a legnagyobb mértékben az elmúlt időszakban nominálisan és reálértékben is, éppen azért, hogy a kormánynak a fogyatékos emberek segítésével kapcsolatos elkötelezettségét ez tükrözze.

Végezetül a szolgáltatások területén még egy fontos megjegyzés kívánkozik, ez a Fecske-program. Ezt is többen említették. Fontosnak és újszerűnek tartjuk a Fecske-programot, ezért a következő hat évben szeretnénk 1 milliárd forint keretösszegben támogatni a kibővítését ennek a programnak. Ennek a szakmai értékelése megtörtént, és tényleg azt látjuk, hogy sokszor a fogyatékos gyerek ápolásában, gondozásában magukra maradó családok számára fontos lehetőséget tud kínálni a Fecske-program arra, hogy ők is kiszabaduljanak néhány órára. Tehát szeretnénk támogatni. Ennyit a szolgáltatási világról.

A következő fontosabb csomópont a foglalkoztatás kérdése volt. A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása, ahogy itt többen is utaltak rá, valóban egy sikertörténet az elmúlt négy esztendőben. A legfontosabb szám, azt gondolom, az, és itt többen megemlékeztek és idézték a foglalkoztatási mutatókat, hogy 2010-ben körülbelül 43 ezer környékén volt az a szám, ahányan a megváltozott munkaképességű emberek közül valamilyen foglalkoztatási formában részt vettek. Ez a szám most már 80 ezer környékén van jelenleg. Ez azt jelenti, hogy az elmúlt négy évben megduplázódott azoknak a fogyatékos-

sággal élő, egészségkárosodott vagy megváltozott munkaképességű embereknek a száma, akik valamilyen foglalkoztatási formában részt vettek.

Azt gondolom, ez jelentős eredmény, ezt nem lehet elvitatni. Az is igaz, hogy jelentős tartalékok vannak. Ha megnézzük, hogy mondjuk, rehabilitációs hozzájárulásból milyen, több tízmilliárdos bevétele van még mindig a költségvetésnek, akkor azt lehet látni, hogy itt még jelentősen lehetne bővíteni a foglalkoztatási formákat.

(18.40)

A cél az, hogy a munkáltatókkal való folyamatos párbeszédben tovább tudjuk javítani a foglalkoztatást és a munkáltatás lehetőségeit. Ebben természetesen szeptemberben leültünk a munkáltatók képviselőivel, és már januártól egy olyan csomagot készítettünk elő és léptettünk életbe, amely jelentősen enyhíti a fogyatékos és megváltozott munkaképességű emberek foglalkoztatásának esélyeit és lehetőségeit. Voltak különböző észrevételei és javaslatai ezeknek a munkáltatóknak, ezeket igyekeztünk figyelembe venni - például statisztikai létszám, munkajogi létszám, most hadd ne menjek bele a részletekbe -, és ezek életbe lépésével már januártól jelentősen javultak ezeknek a cégeknek, vállalatoknak, munkáltatóknak a fogyatékosokat foglalkoztató esélyei. Szeretnénk ebben a párbeszédben továbbhaladni, és már most készülünk elő arra, hogy jövő januártól egy következő csomagot is életbe léptessünk, amely továbbjavítja ezeket a lehetőségeket.

Szél Bernadett képviselő asszony utalt éppen például a differenciált finanszírozás bevezetésére. Ez az egyik olyan javaslat, amellyel mi is szeretnénk élni, és amely a kormány asztalán van a differenciálás tekintetében. Hadd mondjam el, hogy októberben kiírtuk a pályázatokat a munkáltatók számára. Míg a tavalyi év végén 29 600 megváltozott munkaképességű ember támogatása tudott megtörténni ebben a pályázati keretben, aközben az új rendszerben januártól 30 300 megváltozott munkaképességű ember után sikerült megkötni a támogatási szerződéseket. Ahogy többen is rákérdeztek, igen, a kormányzat elkötelezett abban, hogy ezt a rendszert hazai forrásból továbbműködteti. Természetesen vizsgáljuk azt, hogy uniós forrásból hogyan tudunk ehhez kiegészítő támogatást rakni.

Ugyanakkor nagyon fontos az is, ami elhangzott, hogy a foglalkoztatás javítására, például álláshelyek kialakítására nincs forrás. Több száz milliós pályázatot írtunk ki ősszel arra, hogy a munkáltatóknak lehetőségük legyen a fogyatékosok foglalkoztatására a munkahely átalakításával például, tehát erre is fokozott figyelemmel vagyunk. Sőt, 2,7 milliárdos pályázatot írtunk ki decemberben, egyszeri beruházási pályázatot, amely azt a célt szolgálta, hogy a megváltozott munkaképességű embereket foglalkoz-

tató vállalatok kapjanak egy olyan kormányzati biztatást, hogy igenis érdemes befektetni a jövőbe, merthogy az amortizálódó eszközpark megújítására egy elég jelentős pályázati forrás, az a bizonyos 2,7 milliárd forint áll rendelkezésre. Azt gondolom, ez önmagában is egy erős bizonyíték. Szó volt arról, hogy mennyire biztonságos hosszú távon a munkáltatók számára ez a pályázati rendszer. Azt gondolom, hogy ezekkel a jelzésekkel és ezekkel az üzenetekkel a kormány kommunikálta azt az elkötelezettségét, hogy úgy tekinti, a fogyatékos emberek számára sem a szociális támogatáson való tengődés az alapvető cél, hanem az, hogy a szociális támogatás mellé illesztve minden fogyatékos embernek lehetősége legyen megmutatni azt, hogy ő is képes értékteremtő munkát végezni, és meg tudja mutatni, hogy ő hogyan tud hozzájárulni a társadalmi értékekhez, ki tudja magát fejezni értékteremtő munkán keresztül. Ezt a társadalompolitikai célt a továbbiakban is szeretnénk képviselni és minden lehetséges eszközzel támogatni.

A következő kérdés volt az akadálymentesítés. Az adatok eléggé egyértelműek. Tehát mind a közgazgatási, mind az egészségügyi, mind az oktatási intézmények tekintetében egy teljes, átfogó, minden megyére kiterjedő kép és felmérés készült, amely azt mutatja, hogy valahol 55 és 60 százalék között mozog nagy átlagban az akadálymentesítés. Azt gondoljuk, hogy az akadálymentesítés magától értetődik. Nagy szégyen ma Magyarországon, ha mondjuk, egy újonnan tervezett épület úgy készül, hogy ott az akadálymentesítés elvét nem veszik figyelembe. Minden eszközt meg fogunk ragadni, ezért szeretnénk az ágazatközi együttműködést és a tárcaközi együttműködést erősíteni, hogy ilyen ne fordulhasson elő.

Ugyanakkor a fizikai akadálymentesítés mellett hadd mondjak három olyan példát, amelyek ugyanebbe a körbe tartoznak, és itt nagy előrelépéseket látunk. Az egyik a szemléletformálás. Több képviselő úr és asszony is elmondta, hogy az egyik legfontosabb az, ha a támogatási rendszerek mellett, azokon túl alapvetően a munkáltatóknak, de általában is az állampolgároknak az attitűdjét, szemléletét formáljuk, legyen mindenki számára magától értetődő, hogy érzékeny a környezetében, családjában, munkahelyén élő, vele együtt dolgozó, vele egy szűkebb helyi társadalomban élő fogyatékos ember nehézségei iránt. Ez egy rendkívül fontos dolog. Azt gondolom, ebben nagyon sokat léptünk előre képzésben, továbbképzésben, a felsőoktatási hallgatók érzékenyítésében, ahogy erről volt szó.

Mondok két másik területet is. Az egyik a hallásérültek világa. Említette Tapolczai képviselő úr a kontakt szolgálatot. A kontakt szolgálat jelenlegi működése többszörösére emelte a jelenlegi szolgáltatást igénybe vevők számát és azoknak az eseteknek a számát, amikor valamilyen közszolgáltatást igénybe tudott venni egy hallássérült. Három-négyszeresére emelte pusztán ez az egy technikai szolgáltatás, tehát

az, hogy a jelnyelvi tolmácsnak nem kell helyszínen és jelen lennie a közszolgáltatás igénybevételekor. Azt gondolom, hogy ilyen típusú információs technológiai, kommunikációs technológiai fejlesztések alapjaiban tudják például az akadálymentesítés ügyét szolgálni, és fontos, hogy ennek a tapasztalatait értelmezve és értékelve további ilyen fejlesztésekre tegyünk javaslatot.

Mondanék egy harmadik példát is, ez a VERCS, a látássérültek elemi rehabilitációja. Itt arról van szó, hogy az elmúlt években a látássérültek elemi rehabilitációjánál többszörösére emelkedett azok száma, akiket elemi rehabilitációs szolgáltatásban tudunk részesíteni. Ma már Magyarországon 12 helyen folyik ez az elemi rehabilitáció, ami arról szól, hogy fel kell készíteni a felnőttkorban fogyatékos, sérültté lett embereket arra, hogy miként tudjanak az akadályokkal megküzdni.

Tehát azt gondoljuk, hogy van számos olyan jó program, amelynek a tapasztalataiban tudunk továbblépni. A fizikai akadálymentesítést természetesen mi is továbbra is fontosnak tartjuk. Ötmilliárd forint van tervezve a következő időszakra erre a célra. De természetesen, miután ezt célzottan kell felhasználni, jelenleg folyik annak a részletes tervezése, hogy pontosan milyen formában és milyen célokra történjen a megtervezése.

Ezt a négy vagy öt súlyponti elemet szerettem volna kiemelni, még egyszer elnézést kérve, ha valamely témára nem tértem ki külön.

Visszatérve a kezdő mondatomra, még egyszer megköszönöm mindenkinek a hozzáfűzött észrevételeket, de leginkább azt, hogy mindenki kifejezte a támogatását, egyetértését, és azt, hogy meg fogja szavazni és támogatni fogja ezt a javaslatot. Azt gondolom, hogy az emögött lévő konszenzus az, ami a legfontosabb garancia ma Magyarországon a fogyatékosokkal élő emberek számára. Fontos üzenet számukra, és ebből a vitából, remélem, el is jut hozzájuk, hogy az ő ügyük egy közös ügy, a nemzet közös ügye, és ez a parlament, ez az Országgyűlés is ezt ilyen formában a nemzet közös ügyeként fejezi ki és tekinti. Köszönöm szépen a figyelmet. *(Taps a kormánypartok padsoraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Tisztelettel tájékoztatom képviselőtársaimat és emlékeztetem is önöket arra, hogy a módosító javaslatok benyújtására az elfogadott napirendnek és a határozati házszabály rendelkezéseinek megfelelően ma 16 óráig volt lehetőség.

(18.50)

Tehát remélem, hogy mindenki, aki módosító javaslatot akart benyújtani, az élt ezzel a lehetőséggel.

Mai napirendi pontjaink tárgyalásának végére értünk. Most a napirend utáni felszólalások következnek.

A mai napon **napirend utáni felszólalásra** jelentkezett „Alzheimer Café Tatabánya” címmel Vágó Sebestyén képviselő úr, a Jobbik képviselőcsoportjából. Megvárom, míg felteszi a mikrofont. Képviselő úr, parancsoljon, öné a szó.

VÁGÓ SEBESTYÉN (Jobbik): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Tisztelt Országgyűlés! Egy nagyszerű kezdeményezésről szeretném tájékoztatni az Országgyűlést, ez pedig az Alzheimer Café Tatabánya nevű csoport vagy rendezvény. Egy fiatalember indította el, aki Angliában élt, de haza kellett jönnie, ugyanis az édesanyja ezzel a problémával küzdött, így mindennapi felügyeletre és gondozásra szorult. Utánanézt természetesen, hogy miben tudná esetleg segíteni az édesanyját, és akkor bukkant rá erre a kezdeményezésre, ami egyébként nyugat-európai országokban már elég régóta megy, nagyon sok nemzetközi példa, holland, német és francia példa van arra, hogy ilyen Alzheimer cafét működtetnek, ezekre a példákra talált, és rátalált egy magyar példára is, ugyanis ezt a mintát elsőként Magyarországon Győrben vezették be. Utánajárt, szervezkedett, és sikerült is létrehozni, és immár Magyarországon második helyszíneként Tatabányán is működik ez a csoport, mondhatjuk klubnak is.

Több szempontból nagyszerű ez a kezdeményezés. Első szempont az, hogy egy nagyszerű pszichiáter főorvos, Mód László a szárnyai alá vette ezt a kezdeményezést, és rendszeresen előadója ezeknek az alkalmaknak, ezeknek az eseményeknek. Egyrészt nagyszerű kezdeményezés, mert az érintettek és a hozzátartozók, sőt a városban segítő szakmában dolgozó, akár idősek otthonában, akár családsegítőben dolgozó kollégák, kolléganők részt véve ezen az eseményen, tájékozódhatnak, nagyon szakszerű és a mindennapi életben használható információkat gyűjthetnek: hogyan kell a mindennapi életüket kialakítani, hogy kell odafigyelnünk esetleg a megelőzésre is, akár az állapotromlás megelőzésére is, és a speciális feltételeknek hogyan tudnak eleget tenni akár ők, az érintettek, akár a velük élő hozzátartozók.

A másik nagyszerű dolog az, hogy havonta egyszer van ez az esemény, ez a rendezvény, havonta egyszer összejönnek ezek az emberek, és nemcsak az előadásból és az általuk feltett kérdésekre kapott válaszokból tájékozódhatnak, hanem egymással is eszmecsere folytatnak, egymással is beszélgetnek, megbeszélik a mindennapi problémájukat, megbeszélik az esetleges ötleteiket is, amit a másik érintett vagy akár hozzátartozó is alkalmazni tud.

És még egy nagyon jó vonulata, illetve hozadéka van ennek a rendezvénynek, ez pedig, hogy a helyszínt a Tatabányán található kereskedelmi szakközépiskola adja, és az esemény ideje alatt az ott tanuló felszolgáló tanulók segítik és felszolgálják a klubba megjelenő érdeklődőknek, résztvevőknek, az igényeknek megfelelően, és ezzel tulajdonképpen a közösségi munkájuk egy részét is teljesítik. Tehát

mindamelllett, hogy még a szakmájukat is gyakorolják, hogy egy ilyen klubhelyszínen, egy ilyen klubrendezvényen hogyan kell a felszolgálati munkát végrehajtaniuk, így, önkéntesként az érintettekkel is találkozáva, a közösségi munkában is egyrészt a törvény által előírt feltételeket teljesíteni tudják, másrészt pedig találkoznak ezekkel az emberekkel és a pozitív hozadékaikat is a saját lelkiségükbe, életmódjukba, az életszemléletükbe be tudják építeni. És egyébként nemcsak ilyen módon szolgálatot teljesítő fiatalok vannak ott, tehát olyanok, akik a felszolgálatban, a kiszolgálásban részt vesznek, hanem minden alkalommal van olyan diák is, aki valamilyen produkcióval kedveskedik a klubon megjelenteknek, láttunk már néptáncelőadást, volt már zenei előadás is. Tehát így tulajdonképpen egy komplex eseményen is részt vehettek azok, akik ott megjelentek.

Nagyon sok pozitív hozadéka is van, akár ha az önképzést nézzük. A másik része, amiért nekem szívügyem ez a klub, ez a café, hogy az önszerveződő jelleg, az alulról jövő kezdeményezés jelleme megőrződött. Ez egyébként magának az eseménynek a hangulatából is érezhető. És persze egyértelmű számomra is, hogy ezekből akár tudásszintemeléssel, akár a mindennapi élet elviselhetőségében, könnyebbé tételében igenis pluszinformációkhoz és pluszpraktikákhoz és ötletekhez juthatnak az ebben az élethelyzetben lévők. Éppen ezért innen is szeretném javasolni minden egyes nagyváros lakójának, aki, ne adja isten, még érintett is lehet, hogy járjon utána ennek a dolognak, és igenis egy megvalósítható tervről, projektről van szó, valósítsa meg a saját lakókörnyezetében is, összefogva a szintén hasonló problémával küzdő érintett személyekkel.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps a Fidesz és az MSZP soraiból.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Egy kis technikai hiba csúszott be. Kérem Kiss László képviselő úr részére biztosítani a felszólalás lehetőségét. Köszönöm szépen.

Napirend utáni felszólalásra jelentkezett Kiss László képviselő úr, az MSZP-képviselőcsoportból: „Ókori szarkofágok Óbudán” címmel. Parancsoljon, képviselő úr!

KISS LÁSZLÓ (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Úgy tűnik, hogy most már a malőr elhárult, köszönöm a segítségüket.

Igazából én magam is a szakmámhoz, illetve válsztóközvetemhez illeszkedő kérdéssel szeretnék itt foglalkozni napirend után, hiszen a III. kerületben, amit a kultúra egyik budapesti fellegráráként is lehet jellemezni, azt gondolom, számos esetben csodálatos kulturális értékek kerülnek napvilágra. Most is, 2015 januárjában is hasonló volt a helyzet, két nagyméretű ókori kőszarkofágra bukkantak Óbudán, a Budapest-Esztergom-vasútvonal felújítása során. Ezt a

leletet az óbudai vasútállomásnál találták, egy vízvezető árok ásásakor.

A római kori temetkezéseket az Aquincumi Múzeum régészei két nap alatt tárták fel. Ez egy elég rövid határidő, nagyon sokat kellett a régész kollégáknak dolgozni azért, hogy szakszerűen megcsinálják ezt a feltárást.

A szarkofág fedelét markolóval lehetett felnyitni, a tömege ennek ugyanis egy tonnát nyomott.

Sajnos ezeket a szarkofágokat már az ókorban kirabolták, ezért itt nem nagyon volt tárgyi emlék, csak csontmaradványok.

Ha megnézzük ezeket a szarkofágokat, akkor azt látjuk, hogy a fedőlapját cserepekkel kirakott háztető formájúvá alakították, az egyik oldalán díszes füles keretet készítettek az elhunyt sírfelirata számára, azonban ezt a mezőt sajnos üresen hagyták, így nem tudhatjuk, hogy kik nyugszanak ebben a szarkofágban. Azonban az bizonyosnak tűnik, hogy a sírok egy korábban már ismert római kori temetőhöz tartoznak, amely Aquincum polgárvárosából a nyugati irányba kivezető főút két oldalán húzódott. Nem akarok senkit untatni történelmi kiselőadásokkal, de azért azt illik megjegyezni - nekem különösen illik megjegyezni -, hogy alapvetően a III. századtól jellemző az ilyen típusú temetkezés. Ez annak köszönhető, hogy a II-III. század fordulójától visszaszorul a hagyományos hamvasztásos temetkezés, előtérbe kerül ez a szarkofágos temetkezés. És ha megnézzük, akkor innentől kezdve szerte a világon a római területeken egyre több ilyen szarkofágot láthatunk, amelyek díszesek, szépen faragottak voltak, és általában sajnos ebben az esetben nem lehetett következtetni arra, hogy kik is nyugszanak bennük.

Sajnos ezeket a síremlékeket nagyon korán már kirabolták a zűrzavaros időszakban, a népvándorlás korában, így gyakorlatilag kevéssé jellemző, hogy jelentős tárgyi emlékeket találunk bennük. De az is gyakori volt, hogy miután kirabolták ezeket a szarkofágokat, a rómaiak újra felhasználták őket temetkezés céljából, vagy pedig a föld alá rejtették, hogy még egyszer ne történhessen meg ez a csúfság.

Nem előzmények nélküli ez a lelet a III. kerületben, emlékeztetem önöket arra, hogy 2011-ben egy hasonló szarkofágot találtak, a múzeum szakemberei tárták fel ezt is, kicsit távolabb a Raktár utcai építkezésen.

Ha már szóba kerül ez a lelet, akkor engedjék meg, hogy néhány mondatban megemlékezzek magáról a múzeumról is, hiszen bár 1778 óta lehet azt mondani, hogy a III. kerületben mindenféle római emlékeket találnak, azonban maga a múzeum 1894-ben alakult meg.

(19.00)

Tehát azóta gyakorlatilag a magyar ókortudomány egyik fellegráráként nemcsak nagyon komoly

kutatómunkát végez, hanem magas színvonalú tárlataival igazi turistacsalogató látványosság.

Mindig elmondom, amikor tehetem, hogy a III. kerület az a kerület, ahol szinte egyedülálló módon két amfiteátrum is található: egy polgárvárosi és egy katonavárosi amfiteátrum. Senkit nem akarok unatgatni, de a ciklus végére szerintem mindenki tudni fogja ebben a Házban, aki engem már hallott. Fontos, hogy a polgárvárosi amfiteátrum az Esztergom–Budapest-vasútvonal mentén található, ahogyan maga a múzeum is. Éppen ezért kezdeményezték a múzeum munkatársai, hogy az épülő vasútvonal mellett - ahol egyébként a Gázgyári lakótelep tömbje is található -, az új állomáson ismertető információt nyújtó táblák kerüljenek kihelyezésre, amelyeken nemcsak a múzeum elhelyezkedése vagy adott esetben a polgárvárosi amfiteátrum elhelyezkedése legyen feltüntetve, hanem néhány szó magáról az építményekről, a múzeumból és a Gázgyári lakóte-

lepről is. De hasonlóan lehetne mondani azt, hogy egy másik vasútállomási pontnál a Mocsárosdűlő élővilágát lehetne bemutatni.

Nos, remélem, hogy önöknek egy kicsit közelebb hoztam Óbuda kultúráját, és köszönöm szépen, hogy meghallgattak. *(Taps.)*

ELNÖK: Köszönöm szépen, képviselő úr. Tisztelt Országgyűlés! Tisztelt Képviselőtársaim! A napirend utáni felszólalások végére értünk.

Megköszönöm egész heti munkájukat, köszönöm a jegyzők, a jegyzőkönnyvezetők, az Országgyűlés Hivatala munkatársainak a munkáját.

Az Országgyűlés hétfőn, 11 órakor folytatja munkáját. Az ülést bezárom. Mindenkinek szép jó éjszakát kívánok!

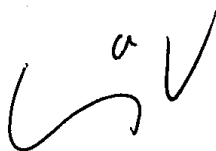
(Az ülésnap 19 óra 2 perckor ért véget.)

Hegedűs Lorántné s. k.
jegyző

Móring József Attila s. k.
jegyző

Schmuck Erzsébet s. k.
jegyző

A kiadvány hitelül:

Dr. Bárány Tibor
az Országgyűlés Hivatala törvényhozási főigazgató-helyettese

Szöveghű jegyzőkönyv
Felelős kiadó: dr. Such György, az Országgyűlés főigazgatója
Szerkeszti és előfizetésben terjeszti: az Országgyűlés Hivatala,
Törvényhozási Igazgatóság, Jegyzői Iroda
Budapest, V. Kossuth tér 1-3.
Postacím: 1357 Budapest, Pf. 4
Telefon: 441-4222
Telefax: 441-4599
Nyomda: MULTISZOLG Bt., Vác
MINDEN JOG FENNTARTVA!
ISSN: 2064-6666 (Nyomtatott)
ISSN: 2064-8367 (Online)